

సంపుటి-1, సంచిక-3

15వ శాసనసభ

11వ సమావేశము

వెల : రూ.17-00

సెప్టెంబరు 25, 2023

సోమవారం

(శక సంవత్సరము-1945
భాద్రపద-11)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపాలు
ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT
విషయసూచిక

క్రమ సంఖ్య	విషయం	పేజీ నం.
1.	సభ ప్రారంభం (ఉ.గం.9.00లకు) (COMMENCEMENT OF THE HOUSE)	 1
2.	ప్రశ్నోత్తరాలు (QUESTION HOUR)	 1 - 47
3.	సభా సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రాలు (PAPERS LAID ON THE TABLE)	 48
4.	ప్రభుత్వ తీర్మానం (GOVERNMENT RESOLUTION)	 49
5.	ప్రభుత్వ బిల్లులు (GOVERNMENT BILLS)	 49 - 76
6.	లఘు చర్చ (అసైను చేయబడిన భూముల క్రమబద్ధీకరణ-రాష్ట్రంలో సమగ్ర భూ సర్వే-పేదలకు అబ్బి చేకూర్చుటకు చుక్కల భూముల్లో సంస్కరణలు) (రాష్ట్రంలో మహిళా సాధికారత-ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు) SHORT DISCUSSION (REGULARISATION OF ASSIGNED LANDS - COMPREHENSIVE LAND SURVEY IN THE STATE - REFORMS IN DOTTED LANDS FOR THE BENEFIT OF THE POOR) (EMPOWERMENT OF WOMEN IN THE STATE - MEASURES TAKEN BY THE GOVERNMENT)	 76 - 130
7.	ప్రభుత్వ తీర్మానం (GOVERNMENT RESOLUTION)	 130 - 131
8.	గౌరవ సభాపతిచే ప్రకటన (ANNOUNCEMENT BY THE HON'BLE SPEAKER)	 131 - 132
9.	సభ వాయిదా (సా.గం.04.49ని.లకు) (ADJOURNMENT OF THE HOUSE)	 132

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రిసైడింగ్ ఆఫీసర్స్

గౌరవ సభాపతి	ః	శ్రీ తమ్మినేని సీతారాం
గౌరవ ఉప సభాపతి	ః	శ్రీ కోలగట్ల వీరభద్ర స్వామి
ప్యానల్ చైర్మన్	ః	శ్రీ యన్.ప్రసన్న కుమార్ రెడ్డి శ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి శ్రీమతి విశ్వాసరాయి కళావతి డా.డోలా శ్రీ బాల వీరాంజనేయస్వామి

శాసనమండలి అధికారులు

సెక్రటరీ జనరల్	ః	డా.పి.పి.కె.రామాచార్యులు
సంయుక్త కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ ఎం.విజయరాజు శ్రీ పి.వి.సుబ్బారెడ్డి
ఉప కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ కె.రాజ కుమార్ శ్రీమతి ఆర్.వనితారాణి శ్రీ కె.వెంకటేశ్వరరావు శ్రీ డి.జగన్మోహన్ రావు
సహాయ కార్యదర్శులు	ః	శ్రీమతి కె.భారతి శ్రీమతి డి.విజయ కుమారి శ్రీమతి జి.భారతలక్ష్మి శ్రీ ఆర్.శ్రీనివాసరావు శ్రీమతి వై.వి.రజని శ్రీ వి.విశ్వనాథం శ్రీ ఎం.ఈశ్వరరావు శ్రీమతి ఎన్.ఇందిరా కుమారి శ్రీ డి.వి.రమణయ్య శ్రీ వి.బిక్షం
చీఫ్ రిపోర్టర్	ః	శ్రీ బబ్బరి వెంకటకృష్ణ

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

సోమవారం, సెప్టెంబరు 25, 2023

(సభ ఉ.9.00 గం.లకు ప్రారంభమైనది. గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

ప్రశ్నోత్తరాలు (QUESTION HOUR):

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): ప్రశ్న నం.2012

రైతుల రుణాలు FARMERS' LOANS

ప్రశ్న నం. 2012

సర్వశ్రీ కాసు మహేశ్ రెడ్డి, పుప్పల శ్రీనివాసరావు, కడుబంది శ్రీనివాసరావు, టి.జె.ఆర్.సుధాకర్ బాబు, ఎమ్మెల్యేలు.

SARVASRI KASU MAHESH REDDY, PUPPALA SRINIVASA RAO, KADUBANDI SRINIVAS RAO, T.J.R.SUDHAKAR BABU, MLAs.

గౌరవనీయులైన వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) రాష్ట్రంలోని రైతులకు ప్రభుత్వం ఏదైనా ఆర్థిక సహాయం అందించినదా; అయినచో, ఆ వివరములు ఏమి;
- ఆ) ఇప్పటివరకు వెచ్చించిన నిధుల మొత్తం, లబ్ధిపొందిన లబ్ధిదారుల సంఖ్య ఎంత;
- ఇ) 2014, జూన్ నాటికి రాష్ట్రంలోని రైతుల రుణాల మొత్తం ఎంత; 2014-19 మధ్య కాలంలో ఆ రుణాలన్నీ మాఫీ చేశారా; లేనిచో, కారణములు తెలుపగలరా?

గౌరవ వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కాకాణి గోవర్ధన్ రెడ్డి):

HON'BLE MINISTER FOR AGRICULTURE (SRI KAKANI GOVARDHAN REDDY):

- అ) అవునండీ. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వైఎస్సార్ రైతు భరోసా పథకం ద్వారా ₹13,500/- ఆర్థిక సహాయం ప్రతి సంవత్సరం అందించడంతో పాటు డా. వైఎస్సార్ సున్నా వడ్డీ పంట రుణాల పథకం ద్వారా వడ్డీని రీయింబర్స్ చేస్తూ రైతులు వినియోగించుకుంటున్న పంట రుణాలపై ఆర్థికసహాయం అందిస్తోంది. వైఎస్సార్ రైతు భరోసా మొత్తం మూడు విడతలలో అందజేయబడుతోంది. కౌలుదారులు, ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ రైతులకు భూ, దేవదాయ, అటవీ హక్కుల చట్టం పొందిన రైతులకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే ₹13,500/- పూర్తిగా భరిస్తోంది. 2019-20 సంవత్సరానికి 46,69,375 రైతు కుటుంబాలకు

₹6,173 కోట్లు, 2020-21లో 51,59,045 రైతు కుటుంబాలకు ₹6,928కోట్లు, 2021-22లో 52,38,517 రైతు కుటుంబాలకు ₹7,016.59కోట్లు, 2022-23లో 51,40,943 రైతు కుటుంబాలకు ₹6,944.50కోట్లు, 2023-24లో 52,57,263 రైతు కుటుంబాలకు ₹3,942.95కోట్లు మొత్తం కలిపి ₹31,005.04కోట్లు ఇప్పటివరకూ రైతు భరోసా పథకం ద్వారా చెల్లించాము.

అదేవిధంగా, పంట రుణాలకు సంబంధించి ఈ-క్రాప్ డేటా ప్రకారం అసలైన సాగుదారులకు సున్నా వడ్డీ పంటరుణాల ప్రయోజనాన్ని కల్పిస్తున్నాము.

అ) 2019-20 నుండి 2022-23 వరకూ డా.వైఎస్సార్ సున్నా వడ్డీ పంట రుణాల పథకం ద్వారా ₹1,442.66 కోట్లు ఖర్చు చేయగా 73,87,602 మంది లబ్ధిదారులు ప్రయోజనం పొందారు. ఆ వివరాలు 2019-20లో 64,431 మంది లబ్ధిదారులకు ₹96.43కోట్లు, 2020-21లో 52,69,088 మంది లబ్ధిదారులకు ₹977.96కోట్లు, 2021-22లో 12,31,672 మంది లబ్ధిదారులకు ₹207.72కోట్లు, 2022-23లో 8,22,411 మంది లబ్ధిదారులకు ₹160.55కోట్లుగా ఉన్నాయి.

ఇ) i. ₹87,000కోట్లు అసలు ₹24,000కోట్ల వడ్డీ కలిపి మొత్తం ₹1,11,000కోట్లు ఉండగా నాటి ప్రభుత్వం అనేక నియమ నిబంధనలు విధించి ₹24,000కోట్లకు సవరించడమైంది.

ii. లేదండీ.

iii. పంట రుణం పొందిన 131.01లక్షల మంది రైతులకు ₹15,279.42కోట్లు మాత్రమే పంపిణీ చేయడమైంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జీవో ఎం.ఎస్.నం.38 తేది.10.03.2019 ద్వారా వడ్డీతో సహా ₹918.34కోట్లు కలిపి నాల్గవ విడత ₹3,979.56కోట్లు, ఐదవ విడత ₹3,979.56కోట్లు కలిపి మొత్తం ₹7,959.12కోట్లు విడుదల చేస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది కానీ సదరు మొత్తం విడుదల చేయలేదు.

శ్రీ కాసు మహేశ్ రెడ్డి (SRI KASU MAHESH REDDY) (గురజాల): అధ్యక్షా, ప్రజాస్వామ్యంలో తమకు మెరుగైన అవకాశాలు కల్పించి వారి జీవితాలలో మార్పులు తీసుకువస్తారని ప్రజలు నాయకులను గెలిపిస్తారు. ముఖ్యంగా, తాము అధికారంలోకి వస్తే ప్రజల సంక్షేమం కోసం ఎటువంటి కార్యక్రమాలు చేపడతామో మేనిఫెస్టో రూపంలో ప్రతి పార్టీ చెబుతుంది. గత 20సంవత్సరాల నుంచి ప్రభుత్వాలను పరిశీలిస్తే, 2003 తర్వాత ఫీజు రీయింబర్స్ మెంట్, ఉచిత విద్యుత్, రైతు భరోసా, ఆరోగ్యశ్రీ, జలయజ్ఞం వంటి పథకాల అమలుచూస్తే మహానేత వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డిగారే గుర్తుకువస్తారు. ఆరోజు పాదయాత్ర సందర్భంగా ఆయన రైతులకు ఉచిత విద్యుత్ అందిస్తామని చెబితే తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకులు హేళన చేశారు. 2004లో అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే

వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డిగారు ఉచిత విద్యుత్ ఫైలుపై మొట్టమొదటి సంతకం చేశారు. నేటికీ ఆ పథకం అమలవుతోంది. 2004లో రుణమాఫీ చేస్తామని వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డి గారు ఎక్కడా హామీ ఇవ్వలేదు. కానీ, రైతులు పడుతున్న కష్టాలను తెలుసుకుని, వారి కన్నీళ్లు తుడవాలని కేంద్రప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువెళ్లి 2006-07లో అప్పటి ప్రధానమంత్రి డా.మన్మోహన్ సింగ్ గారిని ఒప్పించి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మాత్రమే కాక యావత్ భారతదేశంలోనే రుణమాఫీ పథకానికి కర్త కర్మ క్రియగా వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డిగారు పేరు తెచ్చుకున్నారు. ఆనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 63లక్షల మంది రైతులకు సుమారు ₹12వేల కోట్ల రుణమాఫీ జరిగింది. 2003-04లో రుణాలు చెల్లించిన వారికి కూడా అన్యాయం జరగకూడదని 32లక్షల మంది రైతులకు ₹5వేల చొప్పున మరో ₹1,600కోట్లు కలిపి మొత్తం ₹13,600కోట్లు 2007లో రుణమాఫీ పథకం ద్వారా వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డిగారి ప్రభుత్వం రైతులకు చెల్లించింది.

అధ్యక్షా, 2014లో చంద్రబాబు నాయుడు గారు సంపూర్ణ రుణమాఫీ చేసి ప్రతి ఇంటికి నేను పెద్దకొడుకు మాదిరిగా ఉంటానని తెలుగుదేశం పార్టీ మేనిఫెస్టో ద్వారా చెప్పారు. రైతులు బంగారు నగలను తాకట్టుపెట్టి పొందిన రుణాలను కూడా చెల్లిస్తానని హామీ ఇచ్చి ఆనాడు చంద్రబాబు నాయుడుగారు అధికారంలోకి వచ్చారు.

ఉ.09:10

వాస్తవాలను గ్రహించి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో రుణమాఫీని కూడా చేర్చుదామంటే ఆరోజు ఒకటే మాటన్నారు, నేను అబద్ధం ఆడలేనన్నారు. రుణమాఫీ చేయాలంటే ₹80 వేల కోట్ల నుంచి ₹90వేల కోట్లు కావల్సి వస్తుంది. ఇప్పుడే రాష్ట్రం విడిపోయింది సాధ్యపడుతుందా! ఈ రాష్ట్రానికి అంత ఆర్థిక స్థోమత ఉండదన్నారు. ఆరోజు ఆయన చిన్న అబద్ధమాడి ఉంటే 2014లో జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రి అయి ఉండేవారు. బహుశా చంద్రబాబు నాయుడు గారి శకం ఆరోజుకే ముగిసి ఉండేది. ఆయన అబద్ధమాడలేదు. కానీ అనేక కారణాలవల్ల తెలుగుదేశం బీజేపీని, అనేక పార్టీలను కలుపుకుని అనేక అబద్ధాలు చెప్పింది. అయినా సరే కేవలం తెలుగుదేశానికి, వైఎస్ఆర్ సీపీకి ఒకటి నుండి రెండు శాతం ఓటింగ్ తేడా కనిపించింది. ఆయన అబద్ధం ఆడలేదు.

కానీ చంద్రబాబునాయుడు గారు మాటమీద నిలబడ్డారా? ₹85వేల కోట్ల రుణమాఫీని స్కీలింగ్ అనీ, అనేక దశాలుగా ఆలోచనచేసి చివరికి ₹24వేల కోట్లకు తగ్గించారు. అదన్నా చేశారా అంటే అదీ లేదు. ఐదు సంవత్సరాలలో రుణమాఫీ చేసింది కేవలం ₹15వేల కోట్లు మాత్రమే. ₹85వేల కోట్లు ఎక్కడ ₹15వేల కోట్లు ఎక్కడ? అంటే ఇచ్చిన హామీలో కేవలం 15 నుండి 20 శాతం మాత్రమే నిలబెట్టుకున్న వ్యక్తి చంద్రబాబు నాయుడు.

ఉచిత విద్యుత్ అన్నారు. ఏడు గంటల నుండి తొమ్మిది గంటలు చేస్తామన్నారు. అదన్నా చేశారా అంటే అదీ లేదు. చివరకు ఆయన దిగిపోయే సమయానికి దాదాపు ₹8,000 నుండి

₹9,000 కోట్లు ఉచిత విద్యుత్ బకాయిలను ఈ ప్రభుత్వం మీదనే నెట్టేశారు. ఆ బకాయిలను కూడా జగన్మోహన్రెడ్డి గారే కట్టారు. అంటే వాళ్ల ఐదు సంవత్సరాల పాలనలో దాదాపు 15 నుండి 18 నెలలకు ఉచిత విద్యుత్ అందించింది కూడా జగన్మోహన్రెడ్డిగారే, వైఎస్ఆర్సీసీ ప్రభుత్వమే. 15 నుండి 18 నెలల ఉచిత విద్యుత్ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఇచ్చినట్లు కాదు. అరోజు జగన్మోహన్రెడ్డిగారు 2019 మేనిఫెస్టోలో స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. వైఎస్ఆర్ రైతు భరోసా క్రింద ₹12,500 చొప్పున ప్రతీ రైతుకు ఇస్తానని స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. ఎన్నికలు అయిన తరువాత ఏమి జరిగింది? మాటమీద నిలబడే వ్యక్తిగా ఇస్తామన్న ₹12,500లకు మరో ₹1,000 కలిపి ₹13,500తో ప్రతీ సంవత్సరం రైతులకు రైతు భరోసా క్రింద ఇస్తున్నారు. ఇంతకు మునుపు మంత్రి గారు చెప్పినట్లు ఆగస్ట్ 31 నాటికి ఈ రాష్ట్రంలో ₹31,000కోట్లు రైతు భరోసా క్రింద రైతులకు ఆర్థిక సహాయం అందించారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం, చంద్రబాబునాయుడు గారు 2014-2019 నాటికి ఉన్న ₹15,000కోట్ల రైతు రుణమాఫీ ఎక్కడ? ఈ రోజు రైతు భరోసా రెండింతల చెల్లింపులెక్కడ? ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పడి ఇప్పటికి నాలుగున్నర సంవత్సరాలు కాగా, ఇంకా ఎనిమిది నెలల గడువు ఉంది ₹31,000కోట్లు చెల్లిస్తున్నారు. అంటే రెండింతలు. ఇది కేవలం రుణమాఫీకి సంబంధించినది మాత్రమే. ఉచిత విద్యుత్ చూసినట్లైతే ఏడు గంటలను తొమ్మిది గంటలు చేసి, సంవత్సరానికి ₹8,350కోట్లు. అంటే దాదాపు నాలుగు సంవత్సరాలలో ₹30 వేల కోట్ల నుండి ₹35వేల కోట్లు ఉచిత విద్యుత్కు ఖర్చు చేశారు.

అలాగే విద్యుత్ సబ్సిడీపన్నీ ఆధునీకరణకు ₹1,700కోట్లు ఖర్చయ్యింది. ఇంతకు ముందు నేను చెప్పినట్లు పాత బకాయిలు మరొక ₹8,500కోట్లు చెల్లించారు. ఇలా ప్రతీ అంశంలో చూసుకుంటూ పోతే రైతులకు ఈ ప్రభుత్వం అండగా నిలబడుతోంది. రైతులకు ఉచిత పంటల బీమా, మేకలు, గొర్రెలకు ఉచిత బీమా, ఆత్మహత్య చేసుకున్న ప్రతి రైతు కుటుంబానికి ₹7.00లక్షల బీమా సొమ్ము అందజేయడం, వేట సమయంలో మత్స్యకారులెవరైనా ప్రమాదవశాత్తు చనిపోతే ఆ కుటుంబానికి ₹10.00లక్షలు ఇస్తోంది ఈ ప్రభుత్వం. రైతులు తాము పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర దొరకనప్పుడు ధరల స్థిరీకరణ నిధి ఏర్పాటుచేయడం ద్వారా ఆ నిధి నుండి పంటకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించడం జరుగుతోంది. ఈ విధంగా అన్నీ విధాలుగా ఉచిత విద్యుత్, రైతు భరోసా, పంటల బీమా సదుపాయం కల్పించడం, గ్రామానికొక రైతు భరోసా కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయడం, అందులో నిష్ణాతులైన యువతీ యువకులను పెట్టి ఈ-క్రాప్ విధానాన్ని మరింతగా మెరుగుపరుస్తూ ఎక్కడా లోటుపాట్లు లేకుండా చేశారు.

ఈ రోజున ప్రభుత్వం వ్యవసాయాన్ని ఒక పండుగ చేస్తోంది. అందుకే మీరు గమనిస్తే 2014-2015 నాటి బడ్జెట్లో కేవలం పదకొండు శాతం మాత్రమే వ్యవసాయానికి కేటాయించగా ఈ రోజున దాదాపు పదిహేడు శాతానికి పెంచబడింది. 2014-15 కంటే యాభై శాతం మేరకు ఆ మొత్తం పెరిగింది. ఇదంతా చూసిన తరువాత వ్యవసాయం మీద చిత్తశుద్ధి ఎవరికి ఉందో తెలుస్తుంది. రైతులు, రైతుకూలీల కష్టాలు తీర్చాలనే తపన ఏ నాయకుడికి ఉందో రాష్ట్ర ప్రజలకు తెలియాల్సిన సమయం ఇది.

గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా చూస్తున్నాము, జగన్మోహన్‌రెడ్డిగారు వచ్చిన తరువాత రాష్ట్రంలో వర్షాలు పడుతున్నాయి. ఈ సంవత్సరం కొంత తగ్గాయి. అదే చంద్రబాబునాయుడు ఉంటే కరవు ఉండేది. ఈ రోజు మళ్ళీ వారు రాష్ట్రంలో తిరుగుతుంటే కురుస్తున్న ఆ వర్షాలు కూడా తగ్గాయి. ఎంత విచిత్రమంటే మొన్న సీజన్‌లో లోకేశ్ యువగళం పాదయాత్ర చేస్తూ మా పల్నాడు ప్రాంతంలోకి రాగానే వర్షాలు కురవడం నిలిచాయి. ఆగస్ట్ మొదటి తేదీన మా ప్రాంతానికి వచ్చాడు. ఆగస్ట్ నెల మొత్తం గత వంద సంవత్సరాల నాటి అత్యంత దయనీయమైన వర్షాభావ పరిస్థితి నెలకొంది. మా ప్రాంతం, కృష్ణా జిల్లా దాటిన తరువాత కాస్తో, కూస్తో మళ్ళా ఈ నెలలో వర్షాలు కురుస్తున్నాయి. ఈశాన్య రుతుపవనాల సీజన్ మరో నెల రోజులు ఉంది. వర్షాలు కురుస్తాయని ఆశిద్దాం. వర్షాలు కురిసి, డ్యామ్‌లన్నీ నిండాలి, కృష్ణమ్మ పరుగులు తీయాలి, పంటలు పుష్కలంగా పండాలని ఆశిద్దాం. ఏది ఏమైనా మంత్రిగారు చెప్పినట్లు వ్యవసాయానికి పెద్దపీట వేస్తోంది జగన్మోహన్‌రెడ్డి గారని సభద్వారా ప్రజలకు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): పుప్పాల శ్రీనివాసరావు గారూ..

(గౌరవ సభ్యులు శ్రీ పుప్పాల శ్రీనివాసరావు ఆ సమయంలో సభలో లేరు.)

శ్రీ కడుబంది శ్రీనివాసరావు (SRI KADUBANDI SRINIVASA RAO)(శృంగవరపుకోట):

ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. గత నాలుగు సంవత్సరాల నాలుగు నెలలుగా జగన్మోహన్‌రెడ్డిగారి నాయకత్వంలో శృంగవరపుకోట నియోజకవర్గంలోని 41వేల మంది రైతు కుటుంబాలకు ఈ ప్రభుత్వంలో అందిన సహాయం It is an extraordinary encouragement. వాస్తవానికి శృంగవరపుకోట నియోజకవర్గం, మా విజయనగరం జిల్లా గురించి మాట్లాడేటప్పుడు ఉత్తరాంధ్ర గురించి మీకు తెలుసు, ఎక్కువ మంది వ్యవసాయంపై ఆధారపడి ఉండేవారే. అయితే మా శృంగవరపుకోట నియోజకవర్గంలో గత 25సంవత్సరాలుగా పల్లెటూర్లన్నీ తగ్గిపోతూ ఉండేవి. వ్యవసాయదారులంతా వ్యవసాయం చేసి నష్టాలు వచ్చి అప్పులపాలై చివరకు వలస కూలీలుగా మారే పరిస్థితులు గత 25 సంవత్సరాలుగా చూస్తున్నాం.

ఈ రోజు వలస కూలీల గురించి మాట్లాడుకోవాల్సి వస్తే ఉత్తరాంధ్ర నుండి వచ్చిన వారే ఎక్కువ మంది వలసకూలీలుగా ఉన్నారు. ప్రతి సంవత్సరం వ్యవసాయంలో నష్టాలు వస్తున్నాయి. అయితే గత నాలుగు సంవత్సరాల నాలుగు నెలల్లో శృంగవరపుకోట నియోజకవర్గ ప్రజలు, రైతు కుటుంబాలు ముఖ్యంగా గడపగడపకూ మన ప్రభుత్వం కార్యక్రమంలో పర్యటిస్తున్నప్పుడు వాస్తవాలు తెలుస్తున్నాయి. ఇప్పటికి నేను 70వేల కుటుంబాలను కలిసినప్పుడు వారంతా చెప్పిందేమంటే ఇన్నాళ్లకు వ్యవసాయం చేసి బ్రతికి బట్టగలమనే నమ్మకం జగన్మోహన్‌రెడ్డి గారి నాయకత్వంలోనే మాకు కలిగిందని చెప్పారు. ఐదు, ఆరు, పది ఎకరాల పొలం ఉన్న రైతులంతా వ్యవసాయం చేసుకుని గౌరవంగా బ్రతకాల్సి ఉండగా, ఇంతకు మునుపు ఆ వ్యవసాయదారులంతా వ్యవసాయంలో నష్టం వస్తున్న కారణంగా పొలాలను అమ్ముకుని జీవనోపాధికి పట్టణాలకు వలస వెళ్లి కూలీలుగా మారారు. కాస్తో కూస్తో నైపుణ్యం ఉన్న వారు కూడా హైదరాబాద్, చెన్నై పట్టణాలకు వలస వెళ్లేవారు. కానీ, ఈ

రోజు ప్రభుత్వం రైతులకు అందిస్తున్న సహాయమే కాకుండా పేదరికంలో ఉన్న కుటుంబాలలోని పిల్లలను చదివించుకుంటున్నారు. కార్పొరేట్ ఎడ్యుకేషన్, కార్పొరేట్ వైద్యానికి మించి గ్రామాలలో మెరుగైన విద్య, వైద్యం కల్పించబడింది. గ్రామాలన్నీ అభివృద్ధి చెందుతున్నాయి.

మా నియోజకవర్గంలో 2019లో వరిధాన్యం కొనుగోలు కేవలం 25మెట్రిక్ టన్నులు కాగా, 2023లో 45వేల మెట్రిక్ టన్నుల కొనుగోలు జరిగింది. వాస్తవానికి పండిన ధాన్యంలో కేవలం 30శాతం మాత్రమే కొనుగోలుకు వెళుతుంది. మిగిలిన ధాన్యాన్ని రైతులు వారి సొంత వాడకానికి ఉంచుకుంటారు. కానీ ఈ రోజు వరి ధాన్యాన్ని ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేయడం వలన వచ్చే మొత్తం లాభదాయకంగా ఉండటం వలన 45వేల మెట్రిక్ టన్నుల వరిధాన్యం అమ్ముకున్నారు. మా నియోజకవర్గంలో వ్యవసాయం చేస్తూ బ్రతికిబట్టగలమనే నమ్మకం వచ్చింది. ఈరోజు వెనకబడిన ఉత్తరాంధ్ర జిల్లాల్లో వ్యవసాయం లాభదాయకంగా లేక ఎక్కడెక్కడికో, దేశ విదేశాలకు వెళ్లి అష్టకష్టాలుపడి బ్రతికి బట్టకట్టలేక వెనక్కు వచ్చారు. కరోనా కాలంలో వలన వెళ్లిన వారంతా వెనక్కు వచ్చారు. కరోనా సమయంలో కూడా ప్రభుత్వం సహాయం చేసింది.

ఉ.09.20

గత ప్రభుత్వం ఎన్నో మోసాలు చేసింది. చంద్రబాబు నాయుడుగారు ఇచ్చిన హామీలన్నీ నిలబెట్టుకోకపోయినా జగనన్న ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత ఇచ్చిన ప్రతి ఒక్క హామీ నెరవేర్చారు. గ్రామాల్లోని ప్రజలందరూ బ్రతికి బట్టకట్టగలిగే అవకాశం ఈరోజు తమకు వచ్చిందని, అందుకు ప్రత్యేకంగా శృంగవరపుకోట నియోజకవర్గ ప్రజలందరూ జగనన్నకి జీవితాంతం రుణపడి ఉంటామన్నారు. వారికి తెలిసిన వృత్తి వ్యవసాయమైతే, ఆ వ్యవసాయాన్నే గతంలో పూర్తిగా నాశనం చేశారు. జగనన్నని పది కాలాలపాటు ముఖ్యమంత్రిగా ఉంచుకుంటామని, ఆయనకు మరొకసారి తామంతా జీవితాంతం రుణపడి ఉంటామని శృంగవరపుకోట నియోజకవర్గ ప్రజలందరూ తెలియజేస్తున్నారు.

శ్రీ టి.జె.ఆర్.సుధాకర్ బాబు (SRI T.J.R.SUDHAKAR BABU)(సంతనూతలపాడు):

అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. నాకన్నా ముందు ఈ అంశం మీద మాట్లాడిన నా సహచర ఎమ్మెల్యేలతో పాటు నేను కూడా వ్యవసాయరంగానికి వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వం చేసిన సేవలు, ప్రస్తుత వ్యవసాయ మంత్రిగారి సమర్థత అనే అంశాలను మీ ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకురావాలని అభిలషిస్తున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి సుపరిపాలనలో చంద్రబాబు నాయుడుగారు వదిలేసిన వ్యవసాయరంగాన్ని ఆయన తన భుజానికెత్తుకున్నారు. తాను అధికారంలోకి వస్తే ఏమేమి చేయగలుగుతారో స్పష్టమైన హామీలిచ్చిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ హామీలన్నింటినీ నూరుశాతం నెరవేర్చి తాను రైతుల పక్షపాతిగా ఈ దేశంలోని ముఖ్యమంత్రులకు విభిన్నంగా కనపడుతున్నారు. రాష్ట్రంలోని 52లక్షల మంది రైతన్నలకు ఏటా ₹13,500/- చొప్పున రైతు భరోసా డబ్బులిచ్చిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని ఈ సభ ద్వారా మేము అభినందిస్తున్నాం. వారి రైతు పక్షపాత విధానాన్ని

కొనియాడకుండా ఉండలేకపోతున్నాం. వ్యవసాయాధారితమైన ఆంధ్రప్రదేశ్‌ని హైటెక్ సాబగులతో, హంగులతో, మనకు అర్థంకాని గ్రాఫిక్ మాయాజాలంతో దారుణమైన మోసాలు చేసి రైతుల పొలాలను కొట్టేసిన దొంగ ఒకవైపైతే మరొకవైపు రైతులను ప్రాణప్రదంగా గుండెల్లో పెట్టుకుని సకాలంలో మేలు చేయగలిగిన ప్రభుత్వం మనదని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. రైతులకు మంచి విత్తనాలను అందించడం, సకాలంలో ఎరువులు అందించడం, పండించిన పంటలకు గిట్టుబాటు ధరలు ఇవ్వడం ప్రభుత్వ బాధ్యతలు. మిర్చి, వరి, పొగాకు, తృణధాన్యాలకు సంవత్సరం మొదట్లోనే గిట్టుబాటు ధరలు నిర్ణయించిన భారతదేశంలోని ఏకైక ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమని ఈ సందర్భంగా మీద్యారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి కృతజ్ఞతలు చెబుతున్నాను.

అకాల వర్షాలుపడి పంటనష్టం జరిగితే కోలుకోలేని రైతన్నలకు నేనున్నానని భరోసా ఇచ్చిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఆరోజున ఆయన చేసిన మోసాలన్నింటికి విరుగుడు ఈరోజు కనిపెట్టారు. గ్రామాలలో రైతులు ఈ-క్రాప్ బుకింగ్ ద్వారా పంట నమోదు చేయించుకోవాలని, అలా చేసుకుంటేనే వారికి పంట నష్టం జరిగినప్పుడు ప్రభుత్వం నష్టపరిహారం చెల్లించడానికి వీలుగా ఏ రైతు ఏ పంట వేశాడనే సమాచారం రైతు భరోసా కేంద్రాల ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దగ్గర సమగ్ర సమాచారం ఉంటుందని మీ ద్వారా చెబుతున్నాను. ఒక సీజనులో నష్టం జరిగితే ఆ సీజన్‌లోనే నష్టపరిహారం చెల్లించిన తొలి ప్రభుత్వం మనది. వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలను ఆదుకున్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి గురించి మాట్లాడుకోవాలి. పాడి పరిశ్రమను పూర్తిగా అణగదొక్కి తన జేబు సంస్థగా మార్చుకుని, తన సంస్థను బాగుచేసుకుంటూ, ప్రభుత్వ పాడిపరిశ్రమ రంగం మొత్తాన్ని ఉక్కుపాదంతో అణిచివేశాడు చంద్రబాబు నాయుడు. పాల వెల్లువ కార్యక్రమం ద్వారా పాడిపరిశ్రమలోని రైతులకు 50 నెలల కాలంలో లీటరుకు ₹10 నుంచి ₹22 వరకు అదనంగా లాభం చేకూర్చిన ప్రభుత్వం వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వమని మనవిచేస్తున్నాను.

చంద్రబాబు నాయుడు తాను అధికారంలోకి రావడానికి చేసిన గొప్ప మోసం, చెప్పిన అతి పెద్ద అబద్ధం రైతుల రుణ మాఫీ చేస్తానని చెప్పడం. రైతుల రుణ మాఫీ కింద 86వేల కోట్ల రూపాయలు చెల్లించవలసి ఉంటే చంద్రబాబు నాయుడు తన పరిపాలనలో దాన్ని పూర్తిగా పక్కన పెట్టేసి రైతులను మోసం చేసి, తిమ్మిని బమ్మిని చేసి, తప్పుడు లెక్కలు, చాంతాడు లెక్కలు వేసి రైతన్న వెన్ను విరిచాడు. ఊరూ వాడూ తిరిగి ఓట్లు అడిగినప్పుడు ఆయన చెప్పిన ఉపన్యాసాలలో నాకు మీరు ఓటు వేస్తే, నేను ముఖ్యమంత్రినైతే మీ బ్యాంకులలో ఉన్న బంగారాన్ని తీసుకొచ్చిస్తానని అబద్ధపు మాటలు వల్లెవేశారు. 5వేల కోట్ల రూపాయల ధరల స్థిరీకరణ నిధి పెడతానని అబద్ధం చెప్పాడు. చంద్రబాబు నాయుడు హయాంలో నాసిరకం విత్తనాలను వేయడం ద్వారా ఈ రాష్ట్రంలోని రైతులకు దారుణమైన నష్టం జరిగింది. మద్దతు ధర ఇస్తానని పూర్తిగా రైతులను మోసం చేశాడు. రైతులు అనేక ఉద్యమాలు చేసినా ఏ ఒక్క రోజూ పట్టించుకున్న పాపానపోలేదు. చంద్రబాబు నాయుడు వస్తే కరవు వస్తుందని గమనించాలి. కరవు, నారా చంద్రబాబు నాయుడు ఇద్దరూ కవలపిల్లలని ఒక నానుడి ఉంది.

చంద్రబాబు నాయుడు పరిపాలన మొదలుపెట్టాడంటే వర్షం రాదు. రాష్ట్రంలోని మండలాలన్నీ కరవు మండలాలుగానే ప్రకటిస్తారు. చంద్రబాబు నాయుడు పరిపాలించిన నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో ప్రకాశం జిల్లాలోని మొత్తం 54 మండలాలను పూర్తిగా కరవు మండలాలుగా ప్రకటించి చరిత్ర సృష్టించాడని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు పరిపాలించడం మొదలుపెట్టిన దగ్గర నుండి వలసలు లేవు. కరోనా సమయంలో కూడా ఆదుకున్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని ఈ సభ అభినందించాలని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. అనుబంధ రంగాలకు కూడా 9 గంటల విద్యుత్తును సరఫరా చేసి రైతులకు మేలు చేశారు. పొగాకు, మిర్చి, శనగ, వరి, ఇతర పంటలకు సకాలంలో మద్దతు ధర ఇస్తానని మాట ఇచ్చి నెరవేరిస్తే రైతుల కళ్ళల్లో ఆనందం. పార్టీలకు అతీతమైన మేలు, సహకారం మన ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. ఈ సందర్భంగా వ్యవసాయ మంత్రిగారిని అభినందించకుండా ఉండలేకపోతున్నాను. ఒక ఫోన్ చేసి అన్నా, వ్యవసాయరంగంలో ఈ అంశంలో సమస్య ఉందంటే వారు వెంటనే స్పందిస్తారు. ఒక సమర్థుడైన వ్యవసాయ మంత్రిగారిని నియమించడం ద్వారా రాష్ట్రంలోని రైతులకు ఈ ప్రభుత్వం అండదండగా ఉందని నిరూపించినందుకు మీద్యారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి, వ్యవసాయ మంత్రిగారికి కృతజ్ఞతలు, శుభాకాంక్షలు.

శ్రీ కాకాణి గోవర్ధన్ రెడ్డి (SRI KAKANI GOVARDHANA REDDY): అధ్యక్షా, వాస్తవానికి 2014లో ఆనాటి ప్రభుత్వం వ్యవసాయ రుణ విముక్తి పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. దానికి ముందు మేనిఫెస్టోలో ఉన్న పంట రుణాలు, బంగారు రుణాలు, పంట ఉత్పత్తుల కోసం తీసుకున్న రుణాలు మొత్తం మంజూరు చేస్తామని దాదాపుగా ₹87వేల కోట్లకు సంబంధించి కోటయ్య కమిటీని నియమించి, దాని ద్వారా అనేక రకాల మార్పులు తీసుకొచ్చి, ఒక కుటుంబాన్ని ఒక యూనిట్ గా తీసుకోవడం, ఆ కుటుంబానికి గరిష్ట రుణ ఉపశమనం కింద ₹1,50,000/-, మొత్తం మీద చూస్తే ₹87వేల కోట్లను ₹24వేల కోట్లకు సవరించడం జరిగింది. ఆ ₹24వేల కోట్లకు సంబంధించి కేవలం ₹15,279కోట్లు విడుదల చేసి, ఎన్నికలకు ముందు ₹7,959కోట్లకు సంబంధించిన జీవోలు ఇచ్చి, ఒక్క రూపాయి కూడా విడుదల చేయకుండా ఆ ప్రభుత్వం రైతాంగాన్ని మోసం చేసి వెళ్ళిపోయింది. గౌరవ సభ్యులందరూ చెప్పినట్లుగా రైతు భరోసాగానీ, వడ్డీలేని రుణాలుగానీ, సీజన్ ముగిసే లోపల రైతులకు సంబంధించిన ఇన్పుట్ సబ్సిడీగానీ, క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ గానీ, డా.వైఎస్ఆర్ ఫార్మ్ మెకనైజేషన్ కింద రైతాంగానికి యంత్రపరికరాలు, పనిముట్లు అందించడంగానీ, సబ్సిడీతో విత్తనాలు, డీప్ స్ప్రింగ్లర్స్ అందించడం, తొమ్మిది గంటల విద్యుత్తును పగటిపూట అందించడం వంటి అనేక రకాల కార్యక్రమాలను ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి నాయకత్వంలో చేపట్టడం జరిగింది. ప్రత్యేకించి ఉచిత విద్యుత్ కి సంబంధించి ఏడాదికి ₹8,353కోట్లు భరిస్తూ ఆధునికరణకు సంబంధించి సబ్సిడీపెట్లకు ₹1,700కోట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. గత ప్రభుత్వం డిస్కంలకు ₹20,000కోట్లు బకాయిలు పెట్టి, దాంట్లో

శ్రీ 8,845 కోట్లకు సంబంధించిన ఉచిత విద్యుత్ బకాయిలు పెట్టి వెళ్ళిందని మీ ద్వారా గౌరవ సభ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, గతంలో బేషరతుగా రుణాలు మాఫీ చేస్తాను, వ్యవసాయానికి నిరంతరాయంగా తొమ్మిది గంటలు ఉచిత విద్యుత్ ఇస్తాను, శ్రీ 5వేల కోట్లతో ధరల స్థిరీకరణ నిధి ఏర్పాటు చేస్తాను, స్వామినాథన్ కమిటీ సిఫార్సులను అమలుచేస్తానని రకరకాల హామీలు ఇచ్చి వాటిలో ఒక్క హామీని కూడా నిలబెట్టకుండా వదిలి వెళ్ళిపోయిన పరిస్థితిలో ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి 51 నెలల పాలనలో 14 నెలలు కొవిడ్ ప్యాండమిక్తో అనేక రకాల సంక్షోభాలను ఎదుర్కొన్నా రైతాంగానికి ఇచ్చిన ప్రతి హామీని నిలబెట్టుకోవడమే కాకుండా చెప్పినదానికన్నా మిన్నగా చేశాం.

ఉ.9.30

అధ్యక్షా, ఈరోజు రైతాంగానికి సంబంధించిన ప్రతి హామీని నిలబెట్టుకోవడమే కాకుండా నాలుగు విడతలలో రైతు భరోసా శ్రీ 12,500 చొప్పున శ్రీ 50,000 ఇస్తానని చెప్పినదాని కంటే ఎక్కువగా ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రీ 12,500 నుండి శ్రీ 13,500లకు పెంచి నాలుగు విడతలను ఐదు విడతలకు పొడిగించి శ్రీ 67,500 క్రిమం తప్పకుండా ఇస్తూ కొవిడ్ సమయంలో కూడా రైతాంగాన్ని ఆదుకోవడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం రైతులకు స్వర్ణయుగం లాంటిది. అన్ని రకాలుగా రైతులకు సహాయసహకారాలు అందజేస్తుంది. అన్ని విధాల రైతులకు అండగా నిలవడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకున్న చర్యలు సత్ఫలితాలను ఇస్తున్నాయి. ప్రభుత్వం రైతుల సంక్షేమం కోసం కట్టుబడి ఉంది. రైతులు బాగుంటేనే రాష్ట్రం బాగుంటుందని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన సిద్ధాంతాన్నే నమ్మి ఆచరిస్తున్నారు. భవిష్యత్తులో కూడా రైతాంగానికి అన్ని విధాలా అండగా నిలచి ఈ ప్రభుత్వం ముఖ్యమంత్రి గారి నేతృత్వంలో రైతులకు సంపూర్ణంగా సహాయసహకారాలు అందజేయడం జరుగుతుందని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్(MR.SPEAKER): ప్రశ్న నం.1982

9,10 షెడ్యూల్స్ లో పేర్కొన్న ఆస్తులు

ASSETS UNDER 9TH AND 10TH SCHEDULE

ప్రశ్న నం.1982

సర్వశ్రీ అనగాని సత్యప్రసాద్, డా.నిమ్మల రామానాయుడు, అశోక్ బెందాళం, గోరంట్ల బుచ్చయ్య చౌదరి, ఏలూరి సాంబశివరావు, కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు, ఎమ్మెల్యేలు.

SARVASRI ANAGANI SATYAPRASAD, DR.NIMMALA RAMANAIDU, ASHOK BENDALAM, GORANTLA BUTCHIAH CHOWDARY, ELURI SAMBASIVA RAO, KINJARAPU ATCHANNAIDU, MLAs.

గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- (అ) 2014, ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టంలోని 9,10 షెడ్యూల్ల కింద గల ఆస్తుల వివరాలు?
- (ఆ) రెండు రాష్ట్రాల మధ్య సదరు షెడ్యూల్ల కింద గల ఆస్తుల విభజన కోసం ప్రభుత్వం చేపట్టిన చర్యలు ఏమిటి?
- (ఇ) విభజనను ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేయడమవుతుంది?

గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి తరపున వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కాకాణి గోవర్ధన్ రెడ్డి)
HON'BLE MINISTER FOR AGRICULTURE (SRI KAKANI GOVARDHAN REDDY)
ON BEHALF OF HON'BLE CHIEF MINISTER):

- (అ) సంబంధిత శాఖలు ఇచ్చిన సమాచారం మేరకు సంస్థల యొక్క ఆస్తి వివరాలు/విలువలను దిగువ పేర్కొనడమయింది.

సంస్థ యొక్క కేటగిరీ	ఆస్తుల విలువ (₹ కోట్లలో)				
	భూములు & భవనాలు	చరాస్తులు	యంత్రాలు & పరికరాలు	ఎఫ్డీఆర్లు & బ్యాంకు ఖాతాలలోని మొత్తాలు	మొత్తం
షెడ్యూలు IX	106199	9893	39421	7609	163122
షెడ్యూలు X	34643	278	374	3897	39191
వెరసి మొత్తం	140842	10171	39795	11506	202313

- (అ) ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టం, 2014లోని నిబంధనల ప్రకారం, షెడ్యూలు IX, X సంస్థల ఆస్తులు, అప్పుల విభజన అంశాన్ని పరిష్కరించడం కోసం తెలంగాణ ప్రభుత్వం, కేంద్రప్రభుత్వాలతో సంప్రదింపులు జరిపింది. ఈ ప్రయత్నాలు ఫలితాన్ని ఇవ్వనందున, ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టం, 2014లోని షెడ్యూళ్ళు-IX, Xలలో పేర్కొన్న సంస్థలు/కార్పొరేషన్లతోపాటుగా ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ రాష్ట్రాల మధ్య పూర్వపు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఆస్తులను, అప్పులను ఇతర అంశాలతోపాటు నిష్పాక్షికమైన, న్యాయోచితమైన, వేగవంతమైన విభజనను కోరుతూ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం గౌరవ సుప్రీంకోర్టులో డబ్ల్యుపి(సి) నం.1091/2022ను దాఖలు చేసింది.

- (ఇ) గౌరవ సుప్రీంకోర్టు నుండి ఉత్తర్వులు అందిన తరువాత తదుపరి చర్యను తీసుకోవడమవుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్(MR.SPEAKER): ప్రశ్న నం.1993

విద్యాదీవెన, వసతిదీవెన

VIDYADEEVENA, VASATIDEEVENA

ప్రశ్న నం.1993

సర్వశ్రీ/శ్రీమతి మోపురుగుండు తిప్పేస్వామి, కొఠారి అబ్బయ్య చౌదరి, బియ్యపు మధుసూదన్ రెడ్డి, నాగులపల్లి ధనలక్ష్మి జి.శ్రీనివాస్ నాయుడు, ఎమ్మెల్యేలు.

SARVASRI/SMT./DR. MOPURUGUNDU TIPPESWAMY, KOTHARI ABBAYA CHOWDARY, BIYYAPU MADHUSUDHAN REDDY, NAGULAPALLI DHANALAKSHMI, G.SRINIVAS NAIDU, MLAs.

గౌరవనీయులైన సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

(అ)రాష్ట్రంలో 2019, జూన్ నుండి ఇప్పటివరకు విద్యా దీవెన మరియు వసతి దీవెన పథకాల ద్వారా లబ్ధి పొందిన వ్యక్తుల సంఖ్య ఎంత?

(ఆ)అయితే విద్యాదీవెన, వసతిదీవెన కోసం ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసిన మొత్తం, ఆ వివరాలు ఏమిటి?

గౌరవనీయులైన సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రి (డా. మేరుగు నాగార్జున)

HON'BLE MINISTER FOR SOCIAL WELFARE (DR.MERUGU NAGARJUNA):

(అ)2019, జూన్ నుండి 2023 ఆగస్టు వరకు జగనన్న విద్యాదీవెన కింద 26.98లక్షల మంది విద్యార్థులు లబ్ధి పొందారు. 2019 జూన్ నుండి 2023 ఆగస్టు వరకూ 25.17లక్షల మంది విద్యార్థులు జగనన్న వసతిదీవెన కింద లబ్ధి పొందారు.

(ఆ)జగనన్న విద్యాదీవెన కోసం ప్రభుత్వం వెచ్చించిన మొత్తం ₹11,317.11కోట్లు. జగనన్న వసతి దీవెన కోసం ప్రభుత్వం వెచ్చించిన మొత్తం ₹4,275.76కోట్లు. రెండు పథకాలపై ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసిన మొత్తం ₹15,592.87కోట్లు. 2019 జూన్ నుండి 2023 ఆగస్టు వరకు విడుదలైన మొత్తాల కార్పొరేషన్ వారి వివరాలు కింద విధంగా పట్టికలో ఇవ్వడమైంది.

కమ్యూనిటీ కార్పొరేషన్	జగనన్న విద్యాదీవెన		జగనన్న వసతి దీవెన	
	లబ్ధిదారుల సంఖ్య	మొత్తం (శేకోట్లలో)	లబ్ధిదారుల సంఖ్య	మొత్తం (శేకోట్లలో)
బి.సి	13,10,460	5,116.11	12,19,431	2,023.48
ఎస్సీ	5,40,419	2,081.54	5,06,390	834.96
ఎస్టీ	1,11,459	346.01	83,044	135.66
మైనారిటీలు	1,83,850	736.15	1,99,527	302.05
కాపు	2,29,030	1,259.83	2,08,064	387.27
ఇతరులు	3,23,510	1,777.47	3,00,789	592.34
మొత్తం	26,98,728	11,317.11	25,17,245	4,275.76

డా.మోపురుగుండు తిప్పేస్వామి (DR.MOPURUGUNDU TIPPESWAMY) (మడకశిర):

అధ్యక్షా, జగనన్న విద్యాదీవెన, వసతిదీవెన కింద 2019లో ప్రభుత్వం ఏర్పడిన దగ్గర నుండి ఇప్పటివరకూ ఖర్చు చేసిన వివరాలన్నీ వివరంగా మంత్రిగారు చెప్పారు. చాలా సంతోషం. బీదవారు ఉన్నతవిద్యను అభ్యసించాలనే కోరిక, తల్లిదండ్రులకు చదివించే స్తోమత లేని వారిపై ప్రభుత్వం దృష్టి పెట్టి విద్యాదీవెన, వసతిదీవెన ద్వారా కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేయడం చాలా సంతోషం. మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ విద్యాదీవెన కింద 26,98,728మంది విదార్థులు చదువుతున్నారని, వారికి శే11,317.11కోట్లు ఖర్చు చేశారని చెప్పారు. చాలా సంతోషం. అదేవిధంగా వసతిదీవెన కోసం జగన్మోహన్రెడ్డిగారి ప్రభుత్వం 25,17,245మందికి శే4,275.76కోట్లు ఖర్చు చేయగా ఈ రెండింటికీ కలిపి సుమారుగా శే15,592.87కోట్లు ఖర్చు చేశారు. మనమంతా చాలా ప్రభుత్వాలను చూశాం.

ఉ.09.40

అధ్యక్షా, సాధారణంగా ఏ ప్రభుత్వమైనా విద్యకు, వైద్యానికి చాలా తక్కువ నిధులు ఖర్చు పెడుతుంది. ఎందుకుంటే ఇవన్నీ రిటర్న్స్ రాని రంగాలు. రిటర్న్స్ రాకపోయినా ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్రెడ్డిగారు ఈ రంగాల ప్రాముఖ్యతను గుర్తించి అత్యధిక ప్రాధాన్యతనిచ్చారు. విద్యారంగంలో ప్రాథమిక విద్యకు శే28,801కోట్లు, ఉన్నత విద్యకు శే2,064కోట్లు కేటాయిస్తే అందరికీ ఆశ్చర్యం వేసింది. ఒక్క సంవత్సరానికి విద్యారంగానికి ఇన్ని నిధులు కేటాయించడం చాలా గొప్ప విషయం. విద్యారంగంపై ఖర్చు పెట్టే ప్రతి ఒక్క రూపాయి భవిష్యత్తులో రాష్ట్రాభివృద్ధికి తోడ్పడుతుంది. జగన్మోహన్రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత విద్యారంగంలో విద్యాదీవెన, వసతిదీవెన మాత్రమే కాకుండా అనేక పథకాలు తీసుకువచ్చారు. ఈ సంస్కరణలు, పథకాలు యువతకు ఉపయోగ పడతాయని అందరూ భావిస్తున్నారు. గతంలో ఎస్సీలు, ఎస్టీలు, బీసీలు, ఓసీలలో పేదలు ఎంబీబీఎస్,

ఇంజనీరింగు విద్యను చదివేందుకు సీట్లు వచ్చినా కూడా డబ్బులు లేక చదువు ఆపేసినవారు ఉన్నారు. అలాంటి వారిని గుర్తించే డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డిగారు ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ పథకం ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. దీనిని మన ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా పకడ్బందీగా ప్రతి ఒక్కరికి ఉపయోగపడే విధంగా చేసుకుంటూ వెళుతున్నారు. దీనివల్ల ఎంతోమంది ఉన్నత విద్యను అభ్యసించి ఈ రాష్ట్రాభివృద్ధికి, సమాజాభివృద్ధికి పాటుపడుతున్నారనేది వాస్తవం.

నేను 1972లో ఎంబీబీఎస్ చదివేటప్పుడు అంటే దాదాపు 50 సంవత్సరాల క్రితం నాతోపాటు చేరిన ఎస్సీ, ఎస్టీ విద్యార్థులు ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ వంటి పథకాలు లేనందున ఆర్థిక ఇబ్బందుల వలన మధ్యలోనే చదువు మానేశారు. పాతకాలంలో పేదవర్గాల వారికి ఉన్నత విద్య చదవడానికి అవకాశం ఉండేది కాదు. కానీ ప్రస్తుతం ప్రతి ఒక్క పేద విద్యార్థికి ప్రభుత్వం అన్నివిధాల సహాయపడుతున్నది. గత ప్రభుత్వ హయాంలో చంద్రబాబునాయుడుగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు రాజశేఖరరెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ పథకాన్ని సరిగ్గా అమలు చేయకుండా వేల కోట్ల రూపాయలు బకాయిలు పెడితే ఆ బకాయిల్ని ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రిగారు తీర్చినమాట వాస్తవం కాదా అని నేను తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకుల్ని అడుగుతున్నాను. అదేవిధంగా ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ నిధులు కాలేజీ యాజమాన్యాలకు కట్టబెడుతుంటే వారు ప్రభుత్వం వద్ద డబ్బులు తీసుకుని, దానితోపాటు విద్యార్థుల దగ్గర నుండి కూడా డబ్బులు వసూలు చేసి అనేకరకాలుగా ఇబ్బందులు పెడుతున్న తరుణంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక మంచి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. దాని ప్రకారం విద్యార్థుల ఫీజు చెల్లించేందుకు డబ్బులు విద్యార్థుల తల్లుల అకౌంట్లో వేస్తే తల్లిదండ్రులు వెళ్ళి కాలేజీలో ఫీజులు కట్టే విధానం తీసుకువచ్చారు. ఈ విధానాన్ని రాష్ట్రంలో ఉండే ప్రతి ఒక్కరూ స్వాగతించారు. దీనితోపాటు అమ్మఒడి, నాడు-నేడు, విద్యాదీవెన, వసతిదీవెన, విద్యాకానుక, గోరుముద్ద, సిలబస్లో మార్పులు, స్మార్ట్ఫోన్లు, డిజిటల్ లెర్నింగ్ రూమ్స్, విద్యార్థులకు ల్యాప్ టాప్ ఇవ్వడం, ప్రతి మండలానికి ఒక కాలేజీ వంటి అనేక సంస్కరణలు తీసుకువచ్చారు. ఎడ్యుకేషన్ కోసం ఇన్ని నిధులు ఖర్చుపెడుతున్న ప్రభుత్వాన్ని మునుపు ఎన్నడూ మనం చూడలేదు. ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీలు, ఓసీలలో పేదవారు ఉన్నత చదువులు చదవాలనే ఆశ్రుత కనపరిచిన ముఖ్యమంత్రికి ప్రత్యేకంగా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ ఈ సంస్కరణలు ఇదేవిధంగా కొనసాగాలని, పేదవారికి ఉన్నతవిద్యను అభ్యసించే అవకాశాన్ని ఇలాగే కంటిన్యూ చేయాలని కోరుతున్నాను. ధన్యవాదాలు.

శ్రీ కొఠారి అబ్బయ్య చౌదరి (SRI KOTHARI ABBAYA CHOWDARY) (దెందులూరు):

అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. చదువుకు ఉన్న ప్రాధాన్యతను ఒక మంచి మనసున్న మనిషి మాత్రమే గుర్తిస్తాడు. పేదలకు చదువు దూరం కాకూడదనే తపన దూరదృష్టి గల నాయకుడికి ఉంటుంది. విద్యార్థులకు మంచి భవిష్యత్తును అందించడమే లక్ష్యంగా ఒక సంస్కర్త మాత్రమే పనిచేస్తారు. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్రెడ్డి నాయకత్వంలో ఆంధ్రప్రదేశ్లో అదే జరుగుతోంది. భావితరాల భవిష్యత్తు మారాలంటే అది కేవలం చదువు వల్ల మాత్రమే సాధ్యపడుతుందని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి

గట్టిగా నమ్మారు. చదువు కేవలం ఒక కుటుంబ చరిత్రనే కాదు, కుటుంబ సామాజికస్థితినే మారుస్తుంది. పేదరికం సంకెళ్ళను తెంచుకోవడానికి చదువే అస్త్రం అని నమ్మిన వ్యక్తి మన ముఖ్యమంత్రి. చదువు వల్ల ఎవరూ అప్పులపాలు కాకూడదు, చదువు వల్ల వారి జీవితాల్లో మార్పులు రావాలని గట్టిగా నమ్మిన వ్యక్తి మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు. నాణ్యమైన చదువుల కొరకు విప్లవాత్మకమైన మార్పులు తీసుకువచ్చినది మన ప్రభుత్వమే. ప్రజలకు సేవకుడిగా, రాష్ట్రంలోని విద్యార్థులచే మేనమామగా పిలిపించుకునే అద్భుత కేవలం మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికే ఉంది. చదువుకు సంబంధించిన ప్రతి అంశంలో మన రాష్ట్రం ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహిస్తోంది. నోటు పుస్తకాల నుండి విదేశీ విద్య వరకు ప్రతి అడుగులోనూ మనం ముందుకు వెళుతున్నాము. పేద విద్యార్థులు కూడా గొప్ప చదువులు చదవాలనే ఒక గొప్ప సంకల్పం కోసం తన తండ్రి ఒక్క అడుగు వేస్తే తాను నాలుగు అడుగులు వేస్తానని చెప్పి ఎంతో గొప్ప ఆశయంతో ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ను ఆరోజు రాజశేఖరరెడ్డిగారు ప్రవేశపెడితే ఈరోజు దానిని మరింతగా ముందుకు తీసుకువెళుతూ విద్యారంగంలోనే పూర్తిగా మార్పులు తీసుకువచ్చిన ఘనత మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికే చెందుతుంది. జగనన్న విద్యాదీవెన పథకం ద్వారా ఐటీఐ, పాలిటెక్నిక్, డిగ్రీ, ఇంజనీరింగ్, మెడిసిన్ తదితర కోర్సులు చదివే విద్యార్థులకు కాలేజీలలో చెల్లించాల్సిన పూర్తి ఫీజుల మొత్తాన్ని వారి తల్లుల ఖాతాలో నేరుగా ప్రభుత్వం జమ చేస్తున్నది. గత ప్రభుత్వ కాలంలో చూస్తే ఇంజనీరింగు చదువుతుంటే కేవలం ₹35వేలు మాత్రమే ఇచ్చి పూర్తి ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ ఇవ్వలేదు. కానీ ఇప్పుడు పూర్తి ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ ఇచ్చిన ప్రభుత్వం, నేరుగా తల్లుల ఖాతాలోనే జమచేసి ఒక అకౌంటబిలిటీని క్రియేట్ చేస్తున్నందుకు చాలా సంతోషంగా ఉంది.

సుదీర్ఘ పాదయాత్రలో పేదలు పడుతున్న కష్టాలను చూసిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు జగనన్న వసతిదీవెన పథకాన్ని అమలుచేస్తున్నారు. ఈ పథకం ద్వారా ఉన్నత చదువులు చదువుతున్న పేదవిద్యార్థులు భోజన వసతి ఖర్చుల కోసం ఇబ్బంది పడకూడదని ఐటీఐ చదివేవారికి ₹10,000/-, పాలిటెక్నిక్ చదివేవారికి ₹15,000/- డిగ్రీ, ఇంజనీరింగ్, మెడిసిన్ చదివేవారికి ₹20,000/- చొప్పున సంవత్సరానికి రెండు దఫాలలో తల్లుల ఖాతాలలో జమచేస్తున్న ఘనత మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికే చెందుతుంది. అధ్యక్షా, మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరేది Consortium of Catholic Collegesలో అంటే ఉదాహరణకు దెందులూరు నియోజకవర్గంలో St. Theresa, విజయవాడలోని Loyola కాలేజీ లాంటి క్యాథలిక్ కాలేజీలలో ఆన్లైన్ అడ్మిషన్స్ ప్రారంభించడం జరిగింది. Consortium of Catholic Colleges has come forward to take this online system. ఆన్లైన్ అడ్మిషన్ వలన ప్రతి స్టూడెంట్కు ఒక ఐడీ జనరేట్ చేస్తున్నారు. ఈ ఐడీ జనరేషన్ కావడం లేదు. దీనివలన ఆ క్యాథలిక్ కాలేజీలలో చదువుతున్న విద్యార్థులకు ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ విధానం ఇబ్బందిగా ఉంది. నా దగ్గరకు అనేకమంది క్యాథలిక్ కాలేజీలలో చదివే విద్యార్థులు వస్తున్నారు. మేమందరం గడపగడపకు ప్రోగ్రామ్లో తిరుగుతున్నప్పుడు కూడా మా దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. పేద విద్యార్థులకు చాలా ఇబ్బందికరంగా ఉంది. మీద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరేది టెక్నికల్ ఇష్యూని పరిష్కరించి క్యాథలిక్ కాలేజీలలో చదివే

విద్యార్థులకు కూడా ఐడీ జనరేల్ చేసి వారికి కూడా పూర్తి ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ వచ్చే విధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఉ.09.50

అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతి నియోజకవర్గంలోని ప్రతి మండలానికి ఒక జూనియర్ కాలేజీని, ఒక గర్ల్స్ జూనియర్ కాలేజీని, కో-ఎడ్యుకేషన్ కాలేజీలను ఏర్పాటు చేయాలని ఆదేశించగా. ఇప్పటికే కాలేజీల నిర్మాణ పనులు చేపట్టారు. మా నియోజకవర్గంలో ఏలూరు రూరల్, పెండ్సాలలో కూడా చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాము. అదే విధంగా పెదవేగి, ఏలూరు రూరల్ ప్రాంతంలో కూడా కాలేజీల నిర్మాణ పనులను ప్రారంభించవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అక్కడక్కడ కొన్ని కాలేజీలలో టెక్నికల్ సమస్యతో కొంతమంది విద్యార్థులకు ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ లేట్ అవడం వల్ల కాలేజీల యాజమాన్యాలు విద్యార్థులకు సర్టిఫికేట్స్ ఇవ్వడం లేదు. దీని మీద కూడా తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. గడప గడపకు కార్యక్రమంలో వచ్చిన గ్రీవెన్సెస్ మీద ప్రత్యేక బృందాన్ని ఏర్పాటుచేసి తగిన చర్యలు తీసుకోమని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని, ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి నాగులపల్లి ధనలక్ష్మి (SMT.NAGULAPALLI DHANALAKSHMI)

(రంపచోడవరం): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు, ఈ రోజు చాలా సంతోషంగా ఉంది. గతంలో దివంగత ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వంలో, ప్రస్తుత మన ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వంలో పేద, మధ్య తరగతి, దిగువ మధ్యతరగతి కుటుంబాలకు చెందిన పిల్లలు, బడుగు బలహీనవర్గాల కుటుంబాలకు చెందిన పిల్లలు స్కూల్ కి, కాలేజీకి వెళ్లి భయపడకుండా చదవడానికి భరోసా కల్పించారు. ఎందుకంటే మేము గిరిజన ప్రాంతంలో పుట్టి పెరిగాం, నా తోటి విద్యార్థులు, విద్యార్థినులు నా తరవాత నా చెల్లెలు, తమ్ముళ్లు కాలేజీకి వెళ్లి చదువుకొనడానికి ఫీజులు కట్టలేక చదువులు ఆపడం జరిగింది. దివంగత ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వంలో ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ను అమలుచేసిన తరువాత చాలా మంది విద్యార్థులు కార్పొరేట్ కాలేజీలలో చదువుకొన్నారు. తండ్రి ఒక అడుగు వేస్తే జగనన్న వది అడుగులు ముందుకు వేస్తాడు అన్న మాట వాస్తవం. ఈ రోజు జగనన్న తండ్రి బాటలోనే పిల్లలకు ఏరకమైన విద్యను అందిస్తున్నారు, ఎంత క్వాలిటీగా ఉంది, ఎంత ఆహ్లాదకరమైన వాతావరణంలో చదువుకోవాలన్న ప్రతి చిన్న విషయాన్ని కూడా ఎంతో క్షుణ్ణంగా అలోచించుకుంటూ, మన రాష్ట్రంలో విద్యావిధానం ఏవిధంగా అమలవుతుందో మనము చూస్తున్నాం. ఎందుకంటే దేశ భవిష్యత్తు తరగతి గోడల మధ్యన నిర్మింపబడి ఉంటుందని మనం విన్నాం. ఎందుకంటే భవిష్యత్తులో డాక్టర్లు, న్యాయవాదులు, ఇంజనీర్లు, టీచర్లు, మనలాంటి రాజకీయ నాయకులు ముందుకు వచ్చి చక్కని జ్ఞానంతో సమాజాన్ని నడిపించాలంటే దీనంతటకీ ముందుగా ఉండవలసింది చదువు. కానీ గత ప్రభుత్వాల్లో చదువు ఎంత నిర్లక్ష్యానికి గురైందో మనం చూశాము. కేవలం పాఠశాలలు అంటే ప్రైవేట్ విద్యాసంస్థలైన నారాయణ స్కూల్స్, నారాయణ ప్రైవేట్ కాలేజీ

మాత్రమే పనికొస్తాయి అన్న ఉద్దేశంతో పిల్లలు బడికి వెళ్లి చదువుకుంటున్నారా, లేకపోతే తల్లిదండ్రులు కష్టపడిన సొమ్మును పెట్టి చదువుకుంటున్నారా అనే పరిస్థితులలో విద్యావిధానం సాగేది. గత ఒకటిన్నర సంవత్సరంగా గడపగడపకు కార్యక్రమంలో ప్రతి గడపకు వెళుతున్నాము. ప్రతి కుటుంబంలోని చదువుకుంటున్న పిల్లలకు అమ్మఒడి, విద్యాదీవెన, వసతిదీవెన, ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ రూపంలో పిల్లవానికి ఎంత డబ్బులు ఇస్తున్నామో చెప్పడం జరిగింది. పేదల పిల్లలు వాళ్లకు ఇష్టమైన కాలేజీలో భయం లేకుండా చదువుకుంటున్నారు. జమీందార్ల పిల్లలు ఏ బడిలో చదువుకుంటున్నారో విద్యావిధానం ద్వారా వాళ్ల దగ్గర పనిచేసే పేదల పిల్లలు కూడా అదే బడిలో చదువుకునే వెసులుబాటు జగనన్న కల్పించారు. విద్యావిధానం ద్వారా పిల్లలు చక్కగా చదువుకొని, జ్ఞానవంతులై సమాజానికి చక్కని పౌరులుగా ఉంటారని మీ ద్వారా మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ బొల్లా బ్రహ్మనాయుడు (SRI BOLLA BRAHMA NAIDU) (వినుకొండ): అధ్యక్షా, నాకు ఈ అవకాశం కల్పించిన మీకు ధన్యవాదములు, చాలా సంతోషంగా ఉంది. మా వినుకొండ నియోజకవర్గం చాలా వెనకబడిన ప్రాంతం. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్ జగన్మోహన్రెడ్డిగారు అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలకు చాలా అవకాశాలు కల్పించారు. మా వినుకొండ నియోజకవర్గానికి వచ్చిన సందర్భంగా బొల్లాపల్లి మండలానికి మంచినీటి సమస్య, పూర్తి స్థాయిలో 100పడకల ఆసుపత్రిని ఏర్పాటుచేసే అవకాశం కల్పించారు. బొల్లాపల్లి మండలంలో దాదాపుగా 20 గ్రామాలకు మంచినీటి సమస్య ఉంది. మీ ద్వారా మంత్రిగారిని మంచినీటి సమస్యను తీర్చవలసిందిగా కోరుతున్నాను. గురుకుల పాఠశాల హాస్టల్ను ముఖ్యమంత్రిగారి ద్వారా ఏర్పాటుచేస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు.

శ్రీ కొరముట్ల శ్రీనివాసులు (SRI KORAMUTLA SRINIVASULU): అధ్యక్షా, గడచిన ప్రభుత్వంలో విద్య వ్యాపారంగా మారింది. పిల్లలు బడికి పోవాలన్నా ప్రాథమిక విద్య నుంచి పీజీ వరకు కూడా ఫీజులు అకాశాన్ని అంటుతున్న నేపథ్యంలో, పిల్లల చదువు మధ్యలోనే ఆగిపోతున్నది. చదువుకోవడానికి చాలా కష్టంగా ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే ఉన్నది. అదృష్టం కొద్ది ముఖ్యమంత్రిగారు పాదయాత్ర చేసి ప్రజల సంక్షేమం కోసం ఆలోచించి, విద్యను ఏవిధంగా పరుగులు తీయించాలన్న ఉద్దేశంతో విద్యకు వేల కోట్లు కేటాయించారు. ఈ రోజున ఆంధ్రప్రదేశ్లో చదువుల పండగను జరుపుకుంటున్నాము. ప్రతి గ్రామంలో గడపగడపకు కార్యక్రమంలో తిరిగేటప్పుడు అన్ని బడులను విజిట్ చేశాము. మన బడి నాడు-నేడు కార్యక్రమంతో పాఠశాలల భవనాల రూపురేఖలు మారుతున్నాయి. గవర్నమెంట్ బడుల్లో పిల్లలను చదివించడానికి తల్లిదండ్రులు కూడా ఆసక్తి చూపుతున్నారు. చాలా మంది తల్లిదండ్రులు మా పిల్లలను 6వ తరగతి వరకు కాన్వెంట్లో చదివించినాము, ఇప్పుడు గవర్నమెంట్ బడులలో చదివిస్తున్నాము. మన జగనన్న ప్రభుత్వం స్కూళ్లలో బల్లలు, ఫ్యాన్లు, టాయిలెట్స్, త్రాగునీటి వసతులు కల్పించారు. మన ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఫెసిలిటీస్ ఎంతో అద్భుతంగా ఉన్నాయి.

ఉ.10.00

అధ్యక్షా, దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా ఈ ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో తల్లిదండ్రులకు ఒక భరోసా కల్పిస్తున్నది. ఎందుకంటే ఫీజులతో సంబంధం లేదు. పుస్తకాలతో సంబంధం లేదు. ఖర్చులతో సంబంధం లేదు. తమ మేనమామ జగన్‌మామ పిల్లలను చూసుకుంటాడని వారు భావిస్తున్నారు. అధ్యక్షా, మా ప్రాంతంలో ఎస్టీలు ఎక్కువ. ప్రతి గ్రామంలో, ప్రతి రూరల్ ఏరియాలో, ముఖ్యంగా ఎస్టీ గ్రామాల్లో స్కూళ్లను అప్‌గ్రేడ్ చేసి సౌకర్యాలు కల్పించారు. పెనమలూరు మండలంలో నేను గడప గడపకు కార్యక్రమానికి హాజరైనప్పుడు అక్కడ చాలా మంది పిల్లలున్నారు, స్కూలు పెడితే బాగుంటుందని కలెక్టర్ గారికి ఫోన్ చేశాను. తరువాత కలెక్టర్ గారితో సహా మరలా ఆ ప్రాంతానికి వెళితే అంగన్‌వాడీ కేంద్రాన్ని అప్‌గ్రేడ్ చేసి స్కూలు ఏర్పాటు చేసి రోడ్డు కూడా వేశారు. పిల్లలు వారి ఇంటి నుంచి మూడు, నాలుగు కిలోమీటర్ల దూరం వెళ్లాల్సి వస్తే రోడ్డు వేసి అన్ని సౌకర్యాలు కల్పించిన పరిస్థితి చూశాం. అందుకే విద్యాదీవెన, వసతిదీవెనల ద్వారా భారతదేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా ఎస్టీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనార్టీల పిల్లలకు ఎన్నో వసతులు కల్పిస్తున్నారు. అందుకే రాష్ట్రమంతా జగన్మోహన్‌రెడ్డిగారికి కృతజ్ఞతలు చెబుతున్నారు. భవిష్యత్తులో కాంపిటీషన్ తట్టుకోవాలంటే ఇంగ్లీషు మీడియం, క్వాలిటీ ఎడ్యుకేషన్ ఉండాలనే ఉద్దేశంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్‌రెడ్డి గారు స్కూళ్లను అభివృద్ధి చేస్తున్నారు. (బెల్)

అధ్యక్షా, పక్క రాష్ట్రాలతో పోల్చుకుంటూ పిల్లలను బాగా చదివిస్తున్నందుకు ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు చెప్పాలి. ఈ ప్రభుత్వం చిరకాలం ఉండాలని చాలా మంది ప్రజలు కోరుకుంటున్నారు. దురదృష్టవశాత్తూ ఏమంటే తెలుగుదేశం వాళ్లకు పేదవాళ్లు చదువుకుంటుంటే విపరీతమైన కుళ్లు. పేదవాడి చదువు మీద విషపూరితమైన కుట్ర చేస్తున్నారు. అందుకే వాళ్లు విద్యాదీవెన, వసతిదీవెన, అమ్మఒడి వద్దంటారు. ఇవన్నీ ప్రజలు గమనిస్తున్నారు. అందుకే తెలుగుదేశం పార్టీని పూర్తిగా విస్మరిస్తున్నారు. థ్యాంక్యూ.

శ్రీ మల్లాది విష్ణు (SRI MALLADI VISHNU) (విజయవాడ సెంట్రల్): అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి లీడర్‌షిప్‌లో విద్యాదీవెన, వసతిదీవెన కార్యక్రమాల ద్వారా విద్యావ్యవస్థ ఏరకంగా పెద్ద ఎత్తున ఇతర రాష్ట్రాలకు ఆదర్శంగా మారినదో, మన రాష్ట్రంలో విద్యావ్యవస్థను ఇతర రాష్ట్రాల వాళ్లు ఎంత ఆసక్తిగా గమనిస్తున్నారో నా ముందు మాట్లాడిన శాసనసభ్యులు చెప్పారు. మనం ఇంత ఫోకస్ పెట్టినప్పటికీ కూడా కొన్ని కాలేజీ యాజమాన్యాలు సరిగా స్పందించడం లేదు. ఎందుకంటే వాళ్లు ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంటు సమయం కాకుండానే మాకు ముందు ఫీజు కట్టేయండి, తరువాత మీరు తీసుకోండి అని విద్యార్థులను ఇబ్బంది పెడుతున్న పరిస్థితి. ఇందాక అబ్బయ్యచౌదరి గారు కూడా చెప్పారు. మేము గడపగడపకు కార్యక్రమానికి వెళ్లినప్పుడు మా దృష్టికి వచ్చాయి. ఫీజు కట్టని కారణంగా కాలేజీ యాజమాన్యాలు సర్టిఫికేట్స్ ఇవ్వడం లేదు. కాలేజీ యాజమాన్యాలు కరోనా సందర్భంలో ఒక క్వార్టర్ ఫీజు పడలేదనే కారణంగా సర్టిఫికేట్స్ ఆపడంతో ఉద్యోగాలు వచ్చే అవకాశం దెబ్బతింటోందని, తల్లిదండ్రులు, విద్యార్థులు ఆందోళన చెందుతున్నారు. ఏయే కాలేజీల్లో సర్టిఫికేట్స్

పెండింగ్ ఉన్నాయో అన్నీ ఒక టైమ్ బౌండ్ పెట్టుకుని ఆ సమయంలోగా విద్యార్థులందరికీ ఆ సర్టిఫికేట్స్ అన్నీ ఇప్పిస్తే బాగుంటుందని మీద్యారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఇంత పెద్ద ఎత్తున ఒక యజ్ఞం లాగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో విద్యవల్ల జరుగుతున్న కార్యక్రమానికి చిన్న చిన్న కారణాల మూలంగా ఇబ్బందులు ఎదురవుతున్నాయి. వాటిని నోట్ చేసుకుని ఆ సమస్యను మంత్రిగారు పరిష్కరిస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా.మేరుగు నాగార్జున (DR.MERUGU NAGARJUNA): అధక్షా, సుదీర్ఘంగా చాలా మంది సభ్యులు మాట్లాడిన తీరు చూస్తే

“విద్యానేవ విజానాతి విద్యజ్ఞన పరిశ్రమమ్
నహి వంద్యా విజానాతి గుర్వీమ్ ప్రసవవేదనామ్”

విద్యలోని మాధుర్యం చదువుకున్న వాళ్ళకు తెలుస్తుంది. కష్టసాధ్యమైన ప్రసవవేదన ఆ తల్లికి తెలుస్తుంది. అనే విధంగా రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ఫీజు రీయింబర్స్ మెంటు పెడితే జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు నాలుగు అడుగులు ముందుకు వేసి వనతిదీవెన, విద్యాదీవెన తీసుకురావడం ఒక చరిత్రాత్మక ఘట్టం. చదువులమ్మ తల్లి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఓలలాడాలంటే..... పేదవాడు ఒకప్పుడు చదువుకునేందుకు ఫీజు కట్టాలంటే డబ్బులు అప్పు తెచ్చుకునే వాళ్ళు. పది రోజులు స్కూలు మానేసి తల్లిదండ్రులతో కూలీకి వెళితే తల్లితండ్రుకి, ఆ విద్యార్థికి వచ్చిన డబ్బులు ఆ కాలేజీలోనో, స్కూలులోనో ఫీజు కడితే అప్పుడు పరీక్షలకు వెళ్లేవాళ్ళు. కొంతమంది అప్పు తెచ్చుకుంటే ఆ అప్పు తీర్చడానికి సంవత్సరం మొత్తం ఆ డబ్బున్నవాళ్ళ దగ్గరికి వెళ్లి పనులు చేయాల్సి వచ్చేది. చాలా మంది చదువులు మానేసిన పరిస్థితులు చూశాం. మా మిత్రులు అనేక మంది నాతో చదువుకున్నవాళ్ళే చదువు మానేసి గేదెలు కాసుకోవడం, కవుతు వంటలు చేసేవాళ్ళు. చాలామంది చదువు మానేయడం వలన చదువును కోల్పోయామని ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న కుటుంబాలు కూడా చూశాం. అది గమనించిన రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయిన వెంటనే ఫీజు రీయింబర్స్ మెంటు తీసుకుని వస్తే జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత విద్యాదీవెన తీసుకువచ్చారు. పూర్తిగా ఫీజు రీయింబర్స్ మెంటు ఇవ్వడం ఒక చరిత్ర. ఇదివరకు కాలేజీలకు ఫీజు రీయింబర్స్ మెంటు ఇచ్చేవారు. కానీ ఈరోజు తల్లి అకౌంట్ లో డబ్బులు వేసి ఆ పిల్లల చదువు మీద ఏకాగ్రత వహించేలా చేశారు. మా పిల్లవాడు కాలేజీకి వెళుతున్నాడా, లేదా అనేది తల్లి తెలుసుకుని ఫీజులు కట్టే అవకాశం కల్పించారు. ఫీజు రీయింబర్స్ మెంటు చాలా గొప్ప ఆలోచనతో పెట్టిన కార్యక్రమం. ఇదివరకు ఇంజనీరింగ్ చదివే పిల్లలకు కొంతవరకే ఫీజు కట్టేవారు. ఇప్పుడు అలా కాదు. కనిష్టంగా ₹10,000 నుంచి గరిష్టంగా ₹3,05,000 వరకు ఇంజనీరింగ్ పిల్లలకు ఫీజులు కడుతున్నారు. లా, బి.ఎడ్., అగ్రికల్చర్, హార్టికల్చర్, వెటర్నరీ కోర్సుల్లో డిగ్రీ చదువుకుంటున్న పిల్లలకు కనిష్టంగా ₹2,185 నుంచి గరిష్టంగా దాదాపు ₹2,45,900 దాకా ప్రభుత్వం ఫీజు కడుతోంది. ఈ మొత్తాన్ని తల్లి అకౌంట్ లో వేస్తారు. ఈ తల్లి కాలేజీకి వెళ్లి ఆ పిల్లల performance తెలుసుకోవడానికి

ఆస్కారం ఉంటుంది. ఆ విధంగా బీకామ్, బీఎస్సీ, బీఏ చదివే పిల్లలకు ₹400 నుంచి ₹లక్ష వరకు; డిగ్రీ, పారామెడికల్ వాళ్లకు ₹2,800 నుంచి ₹77,100 వరకు; నర్సింగ్ పిల్లలకు ₹23,500 నుంచి ₹41,000 వరకు కడుతున్నాం. ఫార్మసీ వాళ్లకు, ఫార్మా డి. వాళ్లకు ₹10,000 నుంచి ₹1,25,000 వరకు ఫుల్ ఫీజు రీయింబర్స్మెంటు ఇస్తున్నాం.

అధ్యక్షా, చదువుకోవడానికి పూర్తి అవకాశం ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కల్పిస్తున్నది. ఉన్నత విద్యనభ్యసించే పిల్లలెవరూ కళాశాలను మానేయడానికి వీలు లేదు. మీ పూర్తి బాధ్యత మాది అని చెప్పే ముఖ్యమంత్రి ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు దొరికినందుకు చాలా గర్వంగా ఉంది. అధ్యక్షా, మేము పేదరికం నుంచి వచ్చి ఫీజులు కట్టలేక బడి మానేసిన పరిస్థితి. అందరూ ఫీజులు కట్టి పుస్తకాలు తెచ్చుకుని పరీక్షలు రాస్తూంటే, ఫీజులు కట్టలేక బడి మానేసిన పరిస్థితులు చూసిన మేము ఈరోజు ధైర్యంగా మా కుటుంబాల్లోని పిల్లలు చదువుకుని మంచి మంచి ఉద్యోగాలు చేసుకునే అవకాశాలు కల్పించిన ప్రభుత్వం ఈరోజు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉంది. ఇదివరకు హాస్టల్ కు వెళితే ఒక పెట్టె, చాప తీసుకుని వెళ్లేవాళ్లం. కానీ ఈరోజు ఆ విధంగా లేదు. బ్రహ్మాండంగా రెండు వాయిదాల్లో డిగ్రీ అంత కంటే ఎక్కువ కోర్సులు చదువుకునే వాళ్లకు సంవత్సరానికి వసతిదీవెన ద్వారా ₹20,000 ఇస్తున్నాం. ఇదివరకు ఆ విధంగా లేదు. అంటే పిల్లలు చదవాలి, పిల్లల భవిష్యత్తు బాగుండాలి, భావితరాలు బాగుండాలనే ఆలోచన ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారికి ఉంది కాబట్టే చేస్తున్నాం. లేకపోతే వాళ్ల పిల్లలు చదువుతారంటే వదిలేద్దాం, వాళ్లకోసం అసెంబ్లీలోనో, పత్రికల్లోనో మాట్లాడి వదిలేద్దామనే సంస్కృతి ఇక్కడ లేదు. మోసం చేయాలనే ఆలోచన లేదు. పిల్లలు ఓటర్లు కాదు. చిన్న పిల్లలు చదువుకోడానికి అంబేడ్కర్ గారి ఆలోచనా విధానాన్ని ఈ రాష్ట్రంలో అమలు చేయాలనే ఆలోచన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ఉంది కాబట్టే డిగ్రీ అంత కంటే ఎక్కువ కోర్సులకు ₹20,000 ఇస్తున్నారు. పాలిటెక్నిక్ చదివేవారికి ₹15వేలు, ఐటీఐ వాళ్లకు ₹10 వేలు ఇస్తున్నారు. అధ్యక్షా, ఇంకేమీ ఆలోచించాల్సిన అవసరం లేదు. బట్టలు దీంట్లోనే కొనుక్కుంటారు. క్లాసులకు వెళతారు, హాయిగా చదువుకుంటారు. మంచి భోజనం ఉంది. చదవడానికి మంచి అవకాశాలను ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కల్పిస్తుందని చెప్పడానికి గర్విస్తూ సాంఘిక సంక్షేమ శాఖకు మంత్రిగా నాకు అవకాశం ఇచ్చిన ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, సభ్యులు తిప్పేస్వామిగారు, ధనలక్ష్మిగారు, అబ్బయ్య చౌదరిగారు, బ్రహ్మనాయుడుగారు, విష్ణుగారు చాలా వివరంగా అడిగారు. అబ్బయ్య చౌదరిగారు గానీ విష్ణుగారు గానీ కేథలిక్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ కి ఫీజు రీయింబర్స్మెంటు పడటం లేదని అడిగారు.

ఉ.10.10

సెయింట్ థెరీసా మున్నగు క్యాథలిక్ సంస్థల గురించి సభ్యులు అడిగారు. అయితే, ఆంధ్రప్రదేశ్ హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ మూడు సంవత్సరాలుగా డిగ్రీ కళాశాలల్లో ప్రవేశాలకు ఆన్ లైన్ విధానాన్ని తీసుకువచ్చింది. అడ్మిషన్స్ లో పారదర్శకత, రిజర్వేషన్స్ ప్రకారం సీట్లు అమలు చేసేందుకు ఈ విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. దురదృష్టవేమంటే, ఆ కాలేజీలవారు వాళ్ల కాలేజీ విద్యార్థుల అడ్మిషన్లు

వాళ్లే చేసుకుంటున్నారు. దానివల్ల ఆన్‌లైన్ అడ్మిషన్స్‌లోకి వారు రావడంలేదు. అందుకని విద్యార్థులకు జగనన్న విద్యాదీవెన డబ్బులు పడటం లేదు. దానిని గమనించమని సభ్యులను కోరుతున్నాను. అందులో ఏవైనా పాజిటివ్ అంశాలుంటే కచ్చితంగా ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువెడతామని తమద్వారా సభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను. బ్రహ్మనాయుడు గారు గురుకులం కావాలని అడిగారు. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినవి చేసి చూపిస్తారు. తప్పకుండా ఆ కాలేజీలను ఏర్పాటు చేసేందుకు శక్తివంచన లేకుండా కృషి చేస్తారని తెలియచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, మరొక సభ్యులు మాట్లాడుతూ విద్యార్థులకు సర్టిఫికేట్లు ఇవ్వడం లేదు, ఆ కాలేజీ ఈ కాలేజీ అని తిప్పుతున్నారని అన్నారు. అటువంటివి ఎక్కడైనా ఉంటే జ్ఞానభూమి పోర్టల్‌లో ఫిర్యాదు చేస్తే వెంటనే యాక్షన్ తీసుకుంటామని తమద్వారా సభ్యులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. విద్యాసంస్థలో ఇటువంటి గొప్ప సంస్కరణలు చేపట్టి పేదరిక నిర్మూలనకు ముఖ్యమంత్రిగారు పాటుపడుతున్నారు. భారతదేశంలో పేదరికం గతంలో 11.5 శాతం ఉన్నది ఇప్పుడు 6 శాతానికి వచ్చిందని సర్వేలో తెలిసింది. ముఖ్యమంత్రిగారి పాలనకు అద్దం పట్టేలా ఈ రాష్ట్ర అభ్యున్నతి ఉందని చెప్పడానికి గర్విస్తూ తమకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): ప్రశ్న నం.2018

తూర్పు కాపులకు బీసీ ధ్రువ పత్రం

B.C CERTIFICATE TO TURPU KAPUS

ప్రశ్న నం.2018

సర్వశ్రీ/ శ్రీమతి/డా. నిమ్మల రామానాయుడు, ఆదిరెడ్డి భవాని, నిమ్మకాయల చినరాజప్ప, పి.జి.వి.ఆర్. నాయుడు, కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు, ఎంఎల్‌ఎలు.

SARVASRI/SMT./DR.NIMMALA RAMANAIDU, ADIREDDY BHAVANI, NIMMAKAYALA CHINA RAJAPPA, P.G.V.R.NAIDU, KINJARAPU ATCHANNAIDU, MLAs.

గౌరవనీయులైన వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా ;

అ) ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని 13 జిల్లాలలో “తూర్పు కాపు”లు వెనుకబడిన తరగతులుగా గుర్తింపు పొందితే, కేంద్రప్రభుత్వం ద్వారా కేవలం 3 జిల్లాలలో సదరు సామాజికవర్గం బీసీలుగా గుర్తింపు పొందిన విషయం వాస్తవమేనా?

ఆ) 10 జిల్లాలలో “తూర్పు కాపు”లు బీసీ కుల ధ్రువపత్రాలు పొందలేక నష్టపోతున్న విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా;

ఇ) రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాల్లో ఇతర వెనుకబడిన తరగతుల (బి.బి.సి) ధ్రువపత్రాలను జారీ చేయడం కోసం 2018లో కేంద్రప్రభుత్వానికి పంపిన నివేదిక ఎప్పటిలోగా రాష్ట్రంలో అమలవుతుంది?

గౌరవనీయులైన వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ మంత్రి (శ్రీ చెల్లుబోయిన శ్రీనివాస వేణుగోపాలకృష్ణ)
HON'BLE MINISTER FOR BACKWARD CLASSES WELFARE, INFORMATION & PUBLIC RELATIONS (SRI CHELLUBOYINA SRINIVASA VENUGOPALAKRISHNA):

అ) అవునండీ.

ఇదివరకటి 13 ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ జిల్లాలన్నింటిలో “తూర్పు కాపు”లను వెనుకబడిన తరగతులుగా గుర్తించడమయింది.

వాస్తవంగా, అప్పటి ప్రాంతీయ పరిమితుల కారణంగా ఉత్తర కోస్తా ఆంధ్రలోని కేవలం మూడు జిల్లాలలో అంటే, శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నంలో మాత్రమే వారిని వెనుకబడిన తరగతులుగా గుర్తించబడడం జరిగింది. అయితే, 20-12-2008 తేదీగల బీసీ సంక్షేమ (సి) శాఖ, జీవోఎంఎస్ నం.62 ద్వారా ప్రాంతీయ పరిమితులను తొలగించడం జరిగింది. అందువల్ల, అవి ఇదివరకటి 13 ఉమ్మడి జిల్లాలలో వెనుకబడిన తరగతులుగా గుర్తించడమయింది.

అయితే, కేంద్ర ఓబీసీ జాబితాలో, ఇదివరకటి మూడు ఉమ్మడి ఉత్తర కోస్తా ఆంధ్ర జిల్లాలలో ఉన్నట్టి వాస్తవిక ప్రాంత పరిమితులు ఇంకా కొనసాగుతున్నాయి. తత్ఫలితంగా, వారిని ఇదివరకటి మూడు ఉమ్మడి ఉత్తర కోస్తాంధ్ర జిల్లాలలో మాత్రమే ఓబీసీలుగా గుర్తించడమవుతున్నది.

ఆ) లేదండీ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో “తూర్పు కాపు” కులం/సామాజికవర్గానికి ఎటువంటి ప్రాంత పరిమితులు లేవు. అందువల్ల, ఇదివరకటి ఆంధ్రప్రదేశ్ 10 జిల్లాలలో వారు బీసీ కుల ధ్రువపత్రాలను పొందేందుకు ఆ సామాజికవర్గానికి ఎటువంటి ఇబ్బంది లేదు.

అయితే, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి సంబంధించి సదరు కులం / సామాజిక వర్గానికి ఓబీసీల కేంద్రజాబితాలో ప్రాంత పరిమితులు ఉన్నాయి.

ఇ) ఆంధ్రప్రదేశ్కు సంబంధించి కేంద్ర ఓబీసీ జాబితాలోకి కొన్ని సామాజికవర్గాలను చేర్చడం కోసం కేంద్రప్రభుత్వానికి 2020లో బీసీ సంక్షేమ శాఖ 20-11-2020 తేదీనాటి లేఖ నం.3203/బీసీడబ్ల్యు/ఎఫ్/2020 ద్వారా అన్ని ఏకీకృత ప్రతిపాదనలను సమర్పించింది. వాటిలో ప్రాంత పరిమితుల తొలగింపు పరిశీలన కోసం “తూర్పు కాపు”ల ప్రతిపాదన ఒకటి. ఆ తరువాత, 21-08-2022 తేదీగల లేఖ నం.1707405-1208/బీసీడబ్ల్యు/ఎఫ్/2022

ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు సంబంధించి ఓబీసీల కేంద్ర జాబితాలో “తూర్పు కాపు” సామాజిక వర్గానికి సంబంధించి ప్రాంత పరిమితులను తొలగించడం కోసం అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలని కేంద్రప్రభుత్వ సామాజికన్యాయం, సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ కార్యదర్శికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్దిష్ట ప్రతిపాదనలను సమర్పించింది. అంతేకాక, పైన పేర్కొన్న సదరు లేఖ నిర్దేశంతో 03-05-2023 తేదీగల లేఖ ద్వారా బీసీ సంక్షేమ శాఖ గుర్తుచేసి, న్యూదిల్లీలోని కేంద్ర ప్రభుత్వ, బీసీ జాతీయ కమిషన్ కార్యదర్శిని కూడా కోరడం జరిగింది.

తదనుసారంగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ జిల్లాలన్నింటిలో ప్రాంత పరిమితుల తొలగింపు పరిశీలన, ఓబీసీ ధ్రువపత్రాల జారీ కోసం “తూర్పు కాపు” సామాజికవర్గానికి సంబంధించి 13-09-2023 తేదీన న్యూదిల్లీలోని కేంద్రప్రభుత్వ బీసీల జాతీయ కమిషన్ (ఎన్సీబీసీ) బహిరంగ విచారణను నిర్వహించింది. ఈ విషయంలో కేంద్రప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు అందవలసి ఉన్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): ప్రశ్న నం.1980

జగనన్న గోరుముద్ద

JAGANANNA GORUMUDDA

ప్రశ్న నం.1980

సర్వశ్రీ కిలారి వెంకట రోశయ్య, టి.జె.ఆర్.సుధాకర్బాబు, తోపుదుర్తి ప్రకాష్‌రెడ్డి, వెలగపల్లి వరప్రసాదరావు, కంబాల జోగులు, ఎంఎల్ఏలు.

SARVASRI KILARI VENKATA ROSAIAH, T.J.R.SUDHAKAR BABU, THOPUDURTI PRAKASHREDDY, VELAGAPALLI VARAPRASAD RAO, KAMBALA JOGULU, MLAs.

గౌరవనీయులైన విద్యాశాఖమంత్రిగారు దయచేసి ఈక్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా;

- అ) జగనన్న గోరుముద్ద పథకం ద్వారా లబ్ధిపొందిన విద్యార్థుల సంఖ్య ఎంత? ఈ పథకంపై ఖర్చు చేస్తున్న నిధుల పరిమాణమెంత?
- ఆ) విద్యార్థులకు రోజవారీ మెనూను ప్రవేశపెట్టాలనే ఏదేని ప్రణాళిక ఉన్నదా?
- ఇ) అయితే, అందుకు సంబంధించిన వివరాలేమిటి?

గౌరవనీయులైన విద్యాశాఖమంత్రి (శ్రీ బొత్త సత్యనారాయణ) :

HON'BLE MINISTER FOR EDUCATION (SRI BOTCHA SATYANARAYANA):

అ) జగనన్న గోరుముద్ద పథకం ప్రారంభం నుండి అంటే 2019-20 నుండి 2022-23 వరకు, 1,54,50,580 మంది విద్యార్థులు లబ్ధిపొందారు. ఈ పథకంపై ₹6,262.29 కోట్లను ఖర్చు చేయడమయింది.

అ) & ఇ) రోజువారీగా మెనూను ఇప్పటికే అమలుపరచడమయింది. వివరణను సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

ఆ&ఇ ఖండాలకు వివరణ - విద్యార్థులకు రోజువారీ మెనూ వివరాలు

రోజు	సవరించిన మెనూ
సోమవారం	ఉడికించిన గుడ్డుతో కట్టెపొంగలి/గుడ్డు కూరతో వెజ్ పులావ్, చిక్నీ
మంగళవారం	దొండకాయ పచ్చడితో చింతపండు పులిహోర, ఉడికించిన గుడ్డు, రాగిజావ
బుధవారం	వెజిటబుల్ రైస్, బంగాళాదుంప కుర్మా, ఉడికించిన గుడ్డు, చిక్నీ
గురువారం	సాంబార్ బాత్/టమాటా పచ్చడితో నిమ్మకాయ పులిహోర, ఉడికించిన గుడ్డు, రాగిజావ
శుక్రవారం	ఉడికించిన అన్నం, ఆకుకూరలతో పప్పు, ఉడికించిన గుడ్డు, చిక్నీ
శనివారం	ఆకు కూరల అన్నం (పొలకూర, కొత్తిమీర, కరివేపాకు, పుదీన/కాలానుగుణ ఆకుకూరలు) పప్పుచారు, చక్కెర పొంగలి, రాగిజావ

శ్రీ కిలారి వెంకట రోశయ్య (SRI KILARI VENKATA ROSAIAH) (పోన్నూరు): అధ్యక్షా, ఈ రోజు రాష్ట్రంలో విద్యావ్యవస్థలో గౌరవముఖ్యమంత్రిగారు విప్లవాత్మకమైన మార్పులు తీసుకువచ్చారు. 2019కి ముందు అక్షరాస్యతా శాతం కేవలం 67శాతం ఉంది. అంటే నూటికి 33మంది చదువుకి దూరంగా ఉన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ రాష్ట్రంలో అక్షరాస్యతను ఏవిధంగా పెంపొందించాలో అన్ని కారణాలను కూలంకషంగా పరిశీలించి విద్యావ్యవస్థలో పెనుమార్పులకు శ్రీకారం చుట్టారు. చదువుకున్న ప్రజల ద్వారానే సమాజం, గ్రామం అభివృద్ధి సాధిస్తుందనడంలో ఎట్టి సందేహం లేదు. స్పష్టమైన, నిర్దిష్టమైన ప్రణాళికతో ఈ దేశంలో మరే రాష్ట్రంలోనూ తీసుకోని మార్పులను మన రాష్ట్రంలో విద్యారంగంలో తీసుకువచ్చి, అమ్మఒడి కార్యక్రమం ద్వారా విద్యకు దూరమైన పేద విద్యార్థులకు చేయూతనిచ్చారు. గత ప్రభుత్వం ఆర్థికంగా బాగున్న పిల్లలను ప్రోత్సహించింది. మిగతావారు చదువుకు దూరమయ్యారు. విద్యను వ్యాపారంగా మార్చారు. ఈ రాష్ట్రంలో ప్రతీ గ్రామంలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలు ఉన్నప్పటికీ గత ప్రభుత్వం వాటిని నిర్వీర్యం చేసి పైవేటు విద్యాసంస్థలను ప్రోత్సహించింది. కొన్ని కుటుంబాల్లో తల్లిదండ్రులు కష్టపడి సంపాదించుకున్న వేల రూపాయలను చదువుకోసం ఖర్చుపెట్టి ఆర్థికంగా నష్టపోయారు. వీటన్నింటినీ మార్చాలంటే పాఠశాలలను బాగుచేయాలని

నాడు-నేడు పథకం కింద రాష్ట్రంలో ఉన్న దాదాపు 55వేల పాఠశాలలను అభివృద్ధి చేయడం మనం చూశాము. అమ్మఒడి కార్యక్రమంలో 64లక్షల పిల్లలతో మొదలుపెట్టి వారి తల్లిదండ్రుల ఖాతాలో ₹17,000వేసి స్కూలుకు పంపండి, నేను చదివిస్తాను అని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన మాటను మనం గుర్తుపెట్టుకోవాలి. దీని వెనక ఎంతో ఆలోచన ఉన్నది. వారి అకౌంట్లోకి డబ్బులు వెయ్యడం ఒకటే కాదు, వారి పిల్లలను చదివించమని చెప్పడం, మూడు జతల బట్టలు, పుస్తకాలు, షూస్ అన్నీ ఇచ్చి పాఠశాలలో మంచి వాతావరణం ఉండాలని తపన పడ్డ వ్యక్తి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు. గత ప్రభుత్వం పాఠశాలలను ఎక్కడా బాగుచెయ్యలేదు. పాఠబడిన బంగ్లాల వలే కనపడేవి తప్ప అవి పాఠశాలల్లా కనబడేవి కాదు.

ఉ. 10.20

గతంలో పాఠశాలలకు కనీసం ప్రహరీ గోడ ఉండేదికాదు, విద్యార్థులు తాగేందుకు మంచినీటి సదుపాయం ఉండేదికాదు, కనీసం మరుగుదొడ్ల సదుపాయం కూడా ఉండేది కాదు, ఆ దాఖలాలు కనబడేవికావు, చివరకు పాఠశాలల్లో ఫ్లోరింగ్ ఉండేది కాదు, కేవలం నాపరాతి బండలతో ఫ్లోరింగ్ ఉండేదన్న సంగతి అందరికీ విదితమే. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో మౌలిక సదుపాయాల కల్పన విషయంలో పట్టించుకోని వైనం గత ప్రభుత్వ హయాంలో అందరం చూశాం. 40సంవత్సరాల ఇండస్ట్రీ అని చెప్పుకునే వ్యక్తి, టెక్నాలజీ తానే కనిపెట్టినట్లు, సెల్ ఫోన్ తానే కనిపెట్టినట్లుగా చెప్పుకునే వ్యక్తి చంద్రబాబు నాయుడుగారు ఏరోజూ ఎటువంటి శ్రద్ధ ప్రభుత్వ పాఠశాలల మీద చూపలేదనే విషయమై ఒకసారి అందరూ ఆలోచన చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. వాస్తవానికి వాళ్లకున్న స్కీల్ ప్రజలను నిరంతరం మోసం చేయడమే. వాళ్లకున్న నైపుణ్యంతో ప్రజలను మోసపూరిత మాటలతో మోసం చేస్తున్నారు తప్ప నిజంగా సమాజానికి కావలసినదేమిటి, సమాజంలో అత్యధికంగా ఉన్న పేద, బడుగు, బలహీనవర్గాలను ప్రభుత్వం ఏవిధంగా ఆదుకోవాలి, సమాజాన్ని మరింత అభివృద్ధిపథంలోకి ఏవిధంగా తీసుకురావాలనే వాస్తవాన్ని గత ప్రభుత్వం ఎక్కడా అవలంబించిన దాఖలాలు లేవు.

అందుకే ముఖ్యమంత్రి గారు దృఢమైన ఆలోచనతో ముందుకు పోతున్నారు. రాష్ట్రంలో అక్షరాస్యత పెంపొందించాలి, రాష్ట్రం అభివృద్ధివైపు పరుగులు తీయాలంటే చదువు ఒక్కటే మార్గం, చదువుకు తగిన ప్రాధాన్యతనివ్వాలనే ఉద్దేశంతో “అమ్మఒడి” కార్యక్రమాన్ని తీసుకువచ్చారు. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో మౌలికసౌకర్యాల కల్పన నిమిత్తం “నాడు-నేడు” కార్యక్రమాన్ని తీసుకువచ్చారు. తద్వారా పాఠశాలల్లో మౌలిక సదుపాయాలు మెరుగుపడ్డాయి. విద్యార్థులు చదువుకోవాలంటే పాఠశాలల్లో అన్ని వసతులు అందుబాటులో ఉండాలి, మంచి వాతావరణం కల్పించాలి. నాడు-నేడు కార్యక్రమం ద్వారా పాఠశాలల్లో ప్రహరీగోడల నిర్మాణం, మంచినీటి సౌకర్యం, టాయిలెట్స్ నిర్మాణం, ఫ్లోరింగ్, కరెంటు, ఫ్యాన్లు, కంప్యూటర్స్, విద్యార్థులకు ట్యాబ్స్ వంటివాటికి ప్రభుత్వం పెద్దపీట వేసింది.

అంతేకాకుండా జగనన్న గోరుముద్ద కార్యక్రమాన్ని ముఖ్యమైన కార్యక్రమంగా చెప్పుకోవాలి. గత ప్రభుత్వ హయాంలో రేషన్ బియ్యంతో పాఠశాలల్లో విద్యార్థులకు అన్నం, సాంబారుతో వడ్డించే పరిస్థితి

ఉండేది. ఆనాడు కనీసం పది శాతం విద్యార్థులు కూడా పాఠశాలల్లో భోజనం చేసేవాళ్లు కాదు. కానీ నేడు ముఖ్యమంత్రి గారు మనస్సుపెట్టి ప్రభుత్వ పాఠశాలల విద్యార్థులకు రుచికరమైన పౌష్టికాహారం అందించాలని, విద్యార్థులు ఆరోగ్యంగా ఉంటూ చదువుకోవాలనే ఉద్దేశంతో విద్యార్థులకు వారం రోజుల్లో 16రకాల మెనూతో ఆహారం అందించేందుకు చర్యలు తీసుకున్నారు. వారానికి ఐదు రోజులు కోడిగుడ్డు, పల్లీచిక్కి, రాగి జావ వంటి పదార్థాలను అందించేందుకు ముఖ్యమంత్రి గారు చర్యలు తీసుకున్నారు. విద్యార్థులకు రుచికరమైన పౌష్టికాహారం అందించినప్పుడే వాళ్లు ఆరోగ్యంగా ఉంటారు, మంచి విద్య చదువుకోవడానికి అవకాశాలు ఉంటాయనే ఉద్దేశంతో ముఖ్యమంత్రి గారు జగనన్న గోరుముద్ద కార్యక్రమానికి ఇప్పటివరకు ₹6,268కోట్లు ఖర్చు చేశారంటే సామాన్యమైన విషయం కాదు. అదే గత ప్రభుత్వ హయాంలో కేవలం పది శాతం మంది విద్యార్థులు కూడా పాఠశాలల్లో భోజనం చేసేవాళ్లు కాదు.

ఇవాళ పాఠశాలలకు వెళ్లే విద్యార్థుల్లో నూరు శాతం జగనన్న గోరుముద్ద కార్యక్రమం ద్వారా భోజనం చేస్తున్నారు. అందుకు కారణం రుచికరమైన పౌష్టికాహారం విద్యార్థులకు అందుతుండటమే. వారానికి 16రకాల మెనూతో విద్యార్థులకు భోజనం అందిస్తున్నారు. ఒక మనస్సున్న ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకున్న నిర్ణయానికి అందరం వారిని అభినందించాలి. విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని మెచ్చుకుంటున్నారు. ప్రతి విద్యార్థి పాఠశాలలోనే భోజనం చేస్తున్నాడు. గత మూడు సంవత్సరాలుగా కోటి 54లక్షల మంది, సగటున సంవత్సరానికి 54లక్షల మంది విద్యార్థులు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో భోజనం చేస్తున్నారంటే సామాన్యమైన విషయం కాదు. ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో, శ్రద్ధతో నిర్వహిస్తున్న కార్యక్రమం జగనన్న గోరుముద్ద కార్యక్రమంగా చెప్పుకోవలసిన అవసరం ఉంది. అందుకుగాను ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. రాష్ట్రంలో విద్యపై గౌరవ ముఖ్యమంత్రి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారు కాబట్టి రాబోయే దశాబ్ద కాలంలో రాష్ట్రాభివృద్ధికి పునాదిగా మనం భావించవచ్చునే విషయాన్ని తెలియజేస్తూ, అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ చింతల రామచంద్రా రెడ్డి (SRI CHINTALA RAMACHANDRA REDDY) (పీలేరు): అధ్యక్షా....

MR.SPEAKER: You are not signatory, first all signatories have to talk. Kambala Jogulu garu.....

శ్రీ కంబాల జోగులు (SRI KAMBALA JOGULU) (రాజాం): అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో అక్షరాస్యత శాతం పెరగడానికి ప్రధాన కారణం ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలే. విద్యార్థులు ఆరోగ్యవంతంగా ఉన్నారంటే కూడా ప్రధాన కారణం ప్రభుత్వం విద్యార్థులపై చూపిస్తున్న శ్రద్ధ. ముఖ్యమంత్రిగారు జగనన్న గోరుముద్ద కార్యక్రమానికి పెద్దపీట వేశారు. జగనన్న గోరుముద్ద కార్యక్రమంతోపాటు జగనన్న విద్యాకానుక, అమ్మఒడి, విద్యాదీవెన, వసతిదీవెన కార్యక్రమాలను ప్రభుత్వం అమలుచేస్తోంది.

అంతేకాకుండా జగనన్న విదేశీవిద్య కూడా ప్రధానమైనదే. అటువంటి కార్యక్రమాలను అమలుచేయడం వల్ల రాష్ట్రం పురోగతి దిశగా పయనిస్తోంది. విద్యార్థుల భవిష్యత్తు బాగున్నప్పుడే రాష్ట్రం అభివృద్ధిపథంలో నడుస్తుందని ముఖ్యమంత్రి గారు భావించారు. విద్యార్థుల చదువు కోసం ప్రభుత్వం ఖర్చు చేస్తోన్న వేల కోట్ల రూపాయలు రేపటి పెట్టుబడిగా ప్రభుత్వం భావిస్తోంది. ప్రతి పిల్లవాడు చదువుకోవాలన్నదే ప్రభుత్వ ఉద్దేశం. పాఠశాలకు వెళ్లే విద్యార్థికి రుచికరమైన పాస్టికాహారాన్ని అందించినప్పుడే విద్యార్థి భవిష్యత్తు బాగుంటుందని ముఖ్యమంత్రిగారు భావించారు.

అధ్యక్షా, జగనన్న గోరుముద్ద కార్యక్రమం క్రింద సోమవారం మెనూలో ఉడికించిన కోడిగుడ్డుతోపాటు కట్టు పొంగలి లేదా కోడిగుడ్డు కూరతో పాటు వెజ్ పలావ్, చిక్కి, మంగళవారం దొండకాయ పచ్చడి, చింతపండు పులిహోరతో పాటు ఉడికించిన కోడిగుడ్డు, బుధవారం వెజిటబుల్ రైస్, బంగాళాదుంప కుర్మా, ఉడికించిన కోడిగుడ్డు, చిక్కి, అలాగే గురువారం సాంబార్ బాత్, టమటా పచ్చడితో, నిమ్మకాయ పులిహోర, ఉడికించిన కోడిగుడ్డు, రాగిజావ, శుక్రవారం ఉడికించిన అన్నం, ఆకుకూరలతో పప్పు, ఉడికించిన కోడిగుడ్డు విద్యార్థులకు భోజనం మెనూగా అందించబడుతుంది. అలాగే శనివారం కూడా ఆకుకూర పప్పుతో రుచికరమైన భోజనం విద్యార్థులకు అందించి వాళ్ల బాగోగుల కోసం ప్రభుత్వం చేస్తోన్న గొప్ప కార్యక్రమంగా జగనన్న గోరుముద్ద కార్యక్రమాన్ని చెప్పుకోవాలి.

గతంలో సరైన ఆహారం విద్యార్థులకు అందించే పరిస్థితి కనబడేది. ముఖ్యంగా మా ప్రాంతంలో చాలా మంది తమ పిల్లలను పాఠశాలకు పంపించే పరిస్థితి లేకపోవడంతో వలస వెళ్లేవాళ్లు. కానీ జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు అధికారంలోకి వచ్చాక విద్యపట్ల తీసుకున్న చర్యలు, విద్యార్థుల పట్ల అమలుచేస్తున్న కార్యక్రమాలకు ఆకర్షితులై చాలామంది తమ పిల్లలను పాఠశాలకు పంపిస్తున్న పరిస్థితులు రాష్ట్రంలో కనబడుతున్నాయి. భారతదేశ చరిత్రలో గొప్ప ముఖ్యమంత్రిగా జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు నిలిపోయారు. అందరికీ విద్యను అందించాలనే లక్ష్యంతో ప్రభుత్వం ముందుకు పోతోంది. తమ పిల్లలు చదువుకుంటే కుటుంబం బాగుపడుతుందని ప్రతి ఒక్కరూ ఆలోచిస్తారు. తద్వారా రాష్ట్రం కూడా అభివృద్ధి పథంలో నడుస్తుందనే ఆలోచన ప్రతి ఒక్కరికీ ఉంటుంది. ప్రభుత్వం చేస్తోన్న గొప్ప కార్యక్రమంగా జగనన్న గోరుముద్దను అభినందించవచ్చు. విద్యార్థికి మంచి భోజనం లేకపోతే అనారోగ్యానికి గురవుతాడు. సుపరిపాలనలో భాగంగా రాష్ట్రంలో అనేక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అమలు జరుగుతున్నాయి. ముఖ్యంగా విద్య కోసం ప్రభుత్వం వేలకోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తోంది. అలాగే వైద్యం, వ్యవసాయానికి కూడా ప్రభుత్వం ఎక్కువ నిధులను కేటాయించి ఖర్చు చేస్తోంది. అదేవిధంగా సంక్షేమం కోసం కూడా ప్రభుత్వం విరివిగా ఖర్చు చేస్తోంది. ప్రభుత్వం విరివిగా నిధులు వెచ్చించి అభివృద్ధి, సంక్షేమానికి పాటుపడుతుంటే, కొంతమంది పనికట్టుకుని ప్రభుత్వాన్ని, ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారిని విమర్శిస్తున్నారు. జరిగిన, జరుగుతోన్న అభివృద్ధి గురించి సభలో చర్చ జరుగుతుంటే కూడా కనీసం కూర్చోని వినలేని పరిస్థితుల్లో ప్రతిపక్షం ఉండటం దురదృష్టకరం. దేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాలు కూడా మన రాష్ట్రాన్ని ఆదర్శంగా తీసుకుని జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి పరిపాలనను

అనుసరిస్తున్నాయి. భవిష్యత్తులో జగన్మోహన్ రెడ్డి గారిని అందరూ ఆశీర్వాదించే పరిస్థితి కచ్చితంగా వస్తుంది.

అధ్యక్షా, మేము కూడా గతంలో హాస్టల్లో ఉంటూ చదువుకున్నాం. ఆ కాలంలో మధ్యాహ్నం భోజనానికి వెళ్లి రావడం కష్టతరంగా ఉండేది. కానీ నేడు విద్యార్థులకు రుచికరమైన పాస్టికాహారం పాఠశాలల్లోనే ప్రభుత్వం అందిస్తోంది. తద్వారా ప్రతి ఒక్కరూ చదువుకోవాలనే ఆలోచనతో ఉన్నారు. పుట్టే ప్రతి బిడ్డకు తాను అండగా ఉండి చదువు చెప్పిస్తాననే భరోసా ముఖ్యమంత్రి గారు కల్పించారు. చరిత్రలో నిలిచిపోయే గొప్ప వ్యక్తిగా ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ముందువరుసలో ఉన్నారని నేను ప్రగాఢంగా నమ్ముతున్నాను.

శ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి (SRI CHINTALA RAMACHANDRAREDDY): అధ్యక్షా....

శ్రీ బొత్త సత్యనారాయణ (SRI BOTCHA SATYANARAYANA): అధ్యక్షా.....

MR.SPEAKER: He is not signatory. Minister garu, You please go ahead.

శ్రీ బొత్త సత్యనారాయణ (SRI BOTCHA SATYANARAYANA): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు విద్యకు సంబంధించి ప్రభుత్వం చేస్తున్న కార్యక్రమాలను అభినందించినందుకుగాను ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా బాధ్యతలు స్వీకరించిన తరువాత ఒకటి నుండి పదవ తరగతి చదివే విద్యార్థులందరికీ రుచికరమైన పాస్టికాహారాన్ని అందించాలని సంకల్పించారు. జనవరి 21, 2020 నుండి ఈ కార్యక్రమాన్ని జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు చేపట్టారు. దేశంలోని ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఒకే మెనూతో మధ్యాహ్నం భోజన పథకం అమలు జరుగుతోంది. కానీ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో మాత్రం ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు వెళ్లే విద్యార్థులకు రోజుకో మెనూతో మధ్యాహ్నం భోజన పథకాన్ని ప్రభుత్వం అమలుచేస్తోందని చెప్పడంలో అతిశయోక్తి కాదు. గత ప్రభుత్వంతో పోలిస్తే బడ్జెట్లో నిధులు ఇతోధికంగా జగనన్న గోరుముద్ద కార్యక్రమానికి కేటాయించాం. గత ప్రభుత్వ హయాంలో ఐదేళ్లలో విద్యార్థులకు సంబంధించిన మధ్యాహ్నం భోజన పథకానికి ₹2,729కోట్లు ఖర్చు పెట్టింది. కానీ జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత సుమారు ₹6,262కోట్లు గత నాలుగేళ్లుగా ఖర్చు చేసింది. అంటే ఐదేళ్ల తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో ₹2,729కోట్లు ఖర్చుచేస్తే, అధికారంలోకి వచ్చిన వైఎస్సార్సీపీ ప్రభుత్వం నాలుగేళ్ల కాలంలో ₹6,262కోట్లు ఖర్చుచేసింది. మరో ఏడాది కాలం మిగిలింది. దామాషా పద్ధతిలో లెక్కెసుకుంటే మరో ₹1,500కోట్లు మధ్యాహ్నం భోజన పథకానికి ప్రభుత్వం ఖర్చుచేసే విధంగా ప్రణాళిక ఉందని తమ ద్వారా సభకు, రాష్ట్రప్రజాసేవకు తెలియజేస్తున్నాను. అదే విధంగా దేశమంతా ఒకటవ తరగతి నుండి ఎనిమిదవ తరగతి వరకు చదువుతున్న విద్యార్థుల విషయంలో uniform policy అమలవుతోంది. కానీ డా.వైఎస్ రాజశేఖరరెడ్డిగారి హయాంలో 2008-09నుండి ఒకటవ తరగతి నుండి ఎనిమిదవ తరగతి వరకు చదివే విద్యార్థుల విషయంలో అమలవుతోన్న uniform policyని తొమ్మిది, పదవ తరగతి చదివే

విద్యార్థులకు కూడా మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని వర్తింపజేయాలని నిర్ణయం తీసుకున్నారు. తద్వారా తొమ్మిది, పదవ తరగతి చదివే విద్యార్థులకు కూడా పాఠశాలల్లో మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని అమలుచేశారు. అదే విధానాన్ని జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం కొనసాగిస్తోంది. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఆనాడు రాజశేఖరరెడ్డిగారు అమలుచేసిన పాలసీనే ఉదాహరణగా తీసుకుని దేశంలో ఒకటి రెండు రాష్ట్రాలు అమలుచేస్తుండొచ్చు కానీ మధ్యాహ్న భోజన పథకం విషయంలో రాజశేఖరరెడ్డిగారి విధానాన్ని వారి తనయుడు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు కొనసాగించడమే కాకుండా ఇందాక గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్నట్లుగా రోజుకో మెనూతో విద్యార్థులకు మధ్యాహ్న భోజనం క్రింద రుచికరమైన పాస్టికాహారాన్ని అందిస్తున్నాం.

ఉ.10.30

అంతేగాక, ఈ పథకాన్ని పర్యవేక్షించడం కోసం ప్రత్యేకంగా ఒక ఐఏఎస్ అధికారిని నియమించడం దేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో మాత్రమే జరిగిందని చెప్పడం అతిశయోక్తి కాదని మీద్యారా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలోని పాఠశాలల్లో పనిచేస్తున్న ఆయాలకు, కుక్లకు బీతం గతంలో ₹1,000లుగా ఉన్న మొత్తాన్ని ₹3,000లకు పెంచాము. పాఠశాల విద్యార్థులకు బలమైన ఆహారాన్ని అందించి వారు ఆరోగ్యంతో ఉండి బాగా చదువుకోవాలనే ఆలోచనతో ఈ పథకాన్ని అమలుచేస్తున్నాము. గత ప్రభుత్వంలో మధ్యాహ్న భోజన పథకం ద్వారా ప్రాథమిక పాఠశాలలో విద్యను అభ్యసించే ఒక్కొక్క విద్యార్థికి ₹11.26లు కేటాయిస్తే, జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత ₹17.15లకు పెంచాము. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిధులతోనే ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తున్నాము. ఉన్నత పాఠశాలలో విద్యను అభ్యసించే ఒక్కొక్క విద్యార్థికి గతంలో ₹12.57లుగా ఉండేది. ఆ మొత్తాన్ని ప్రభుత్వం ఒక్కొక్క విద్యార్థికి మధ్యాహ్న భోజన పథకం కోసం ₹20.07లకు పెంచింది. ఉన్నత పాఠశాల విద్యార్థికి గతంలో ₹17.52లుగా ఉన్న మొత్తాన్ని ₹24.87లకు పెంచాము. ఏమాత్రం వెనుకాడకుండా బడ్జెట్లో ఈ పథకం కోసం ఎక్కువ నిధులు కేటాయిస్తూ రాష్ట్రంలో విద్యార్థులందరికీ రుచికరమైన భోజనం అందించాలని, వారంతా హాయిగా చదువుకోవాలనే మంచి ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం జగనన్న గోరుముద్ద పథకాన్ని అద్భుతంగా అమలుచేస్తోందని మీద్యారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి (SRI CHINTALA RAMACHANDRAREDDY): అధ్యక్షా, నాకీ అవకాశమిచ్చిన తమరికి ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు. జగనన్న గోరుముద్ద పథకం కోసం రాష్ట్రప్రభుత్వం సుమారు ₹6,200కోట్లు కేటాయించడం ఎంతో అభినందనీయం. 2014-2019 మధ్య కాలంలో మా నియోజకవర్గంలో ఉన్న పాఠశాలలకు వెళ్లి మధ్యాహ్న భోజన పథకం అమలును పరిశీలించాము. ఆనాడు ఆ ఆహారాన్ని పశువులు కూడా తినే పరిస్థితి లేదు. చిన్న పిల్లలు దైవంతో సమానమని అంటారు. వారికి పెట్టే భోజనం గత ప్రభుత్వ హయాంలో ఏమాత్రం తినడానికి యోగ్యం కాని పరిస్థితిలో ఉండడం మేము ప్రత్యక్షంగా చూశాము. ఆనాడు పిల్లలంతా పాఠశాలలో పెట్టే ఆహారం పక్కన పెట్టి వారు ఇంటి వద్ద నుంచి తెచ్చుకునేవారు. మన దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో కూడా జగనన్న గోరుముద్ద పథకం

మాదిరిగా సోమవారం నుంచి శనివారం వరకూ రోజుకు ఒక మెనూను పాఠశాల విద్యార్థులకు అందించడం లేదు. ఈ పథకం మన దేశంలోనే ఒక అద్భుతమైన పథకం. ఇంటర్మీడియట్ విద్యార్థులకు కూడా జగనన్న గోరుముద్ద పథకాన్ని అమలుచేయాలనే ప్రతిపాదన ప్రభుత్వం వద్ద ఉన్నదా, లేదా అనేది తెలియజేయాలని మీద్యారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఈ విషయంలో కూడా ప్రభుత్వం సానుకూలంగా స్పందించాలి. ఎందుకంటే, ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీలకు చెందిన అనేకమంది పేద విద్యార్థులు గ్రామీణ ప్రాంతం నుంచి పట్టణాలకు వచ్చి ఇంటర్మీడియట్ అభ్యసిస్తున్నారు. కాబట్టి ఇంటర్మీడియట్ విద్యార్థులకు కూడా జగనన్న గోరుముద్ద పథకాన్ని అమలుచేయాలని మీద్యారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అంతేగాక, జగనన్న గోరుముద్ద పథకంలో ఇంకా ఏవైనా లోపాలుంటే వాటిని కూడా సవరించి మరింత మెరుగ్గా ఈ పథకాన్ని అమలుచేయడం కోసం ప్రభుత్వం ఎటువంటి చర్యలు చేపడుతుందో తెలియజేయాలని మంత్రిగారిని మీద్యారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ బొత్త సత్యనారాయణ (SRI BOTCHA SATYANARAYANA): అధ్యక్షా, ప్రతి మండలంలో రెండు ఉన్నత పాఠశాలలను 10+2 ఉన్నత పాఠశాలలుగా అప్గ్రేడ్ చేయాలని ఇప్పటికే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఆ 10+2 ఉన్నత పాఠశాలలో 1 నుంచి 10వ తరగతి వరకూ చదివే విద్యార్థులతో పాటు ఇంటర్ విద్యను అభ్యసించే విద్యార్థులకు కూడా మధ్యాహ్న భోజనం అందించే విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. ఈ విషయంలో ఒక సానుకూల నిర్ణయాన్ని త్వరలోనే గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తాము. జగనన్న గోరుముద్ద పథకాన్ని సమర్థవంతంగా అమలుచేయడం కోసం ఒక ఐఏఎస్ అధికారిని ప్రత్యేకంగా నియమించామని ఇంతకుముందే చెప్పాను. ఈ పథకం అమలులో ఇంకా ఏవైనా లోపాలుంటే గౌరవసభ్యులు ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తే తప్పకుండా తగిన చర్యలు తీసుకుంటామని మీద్యారా తెలియజేస్తున్నాను.

ప్రతి మండలంలో శీతల గిడ్డంగులు

COLD STORAGES IN EACH MANDAL

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): ప్రశ్న నం.1968

ప్రశ్న నం.1968

సర్వశ్రీ కింజరాపు అచ్చెన్నాయుడు, ఏలూరి సాంబశివరావు, అశోక్ బెందాళం, డా.డోలా శ్రీ బాల వీరాంజనేయ స్వామి, ఎమ్మెల్యేలు.

SARVASRI KINJARAPU ATCHANNAIDU, YELURI SAMBASIVARAO, DR.ASHOK BENDALAM, DR.DOLA SREE BALA VEERANJANEYA SWAMY, MLAs.

గౌరవనీయులైన వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

అ) రాష్ట్రంలోని ప్రతి మండలంలో శీతల గిడ్డంగి, ఆహార ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లను ఏర్పాటు చేస్తామని హామీ ఇచ్చిన విషయం వాస్తవమేనా;

- అ) అయితే, ఆ యూనిట్లను ఏర్పాటు చేయడానికి తీసుకున్న చర్యలేమిటి;
- ఇ) 2019 నుండి ఏర్పాటు చేసిన శీతల గిడ్డంగి, ఆహార ప్రాసెసింగ్ యూనిట్ల వివరాలతో పాటు సబ్సిడీ, సబ్సిడీకి సంబంధించిన పెండింగ్ బకాయిల వివరాలేమిటి?

గౌరవ వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కాకాణి గోవర్ధన్ రెడ్డి):

HON'BLE MINISTER FOR AGRICULTURE (SRI KAKANI GOVARDHAN REDDY):

- అ) లేదండీ. అయితే, 2020-25 ఆహార ప్రాసెసింగ్ విధానం క్రింద రాష్ట్రంలోని ప్రతి పార్లమెంటరీ నియోజకవర్గంలో ఒక సెకండరీ ఆహార ప్రాసెసింగ్ యూనిట్ను ఏర్పాటుచేయాలని ప్రభుత్వం యోచించింది.
- ఆ) 02.08.2022 తేదీ గల పరిశ్రమలు, వాణిజ్య (కార్యక్రమం-III) శాఖ, జి.ఓ.ఆర్.టి.నం.139 ద్వారా 1వ దశలో శ్రీ 1250.29 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో తొమ్మిది సెకండరీ ఆహార ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లు, 13 సెకండరీ మిల్లెట్స్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లను ఏర్పాటుచేయడం కోసం ప్రభుత్వం పరిపాలక మంజూరును ఇచ్చింది.
- ఇ) 2019 నుండి ఈరోజు వరకు 34 శీతల గిడ్డంగి యూనిట్లను ఏర్పాటు చేయడమయింది. ఇందు నిమిత్తం 29 శీతల గిడ్డంగి యూనిట్లకు సబ్సిడీగా శ్రీ 24.54 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేయడమయింది. శ్రీ 117.29 కోట్ల మొత్తం పెట్టుబడితో 1932 సూక్ష్మ ఆహార ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లు, శ్రీ 1069.59 కోట్ల మొత్తం పెట్టుబడితో 44 ఇతర ఆహార ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లను ఏర్పాటు చేయడమయింది.
- అంతేగాక, ప్రభుత్వం 163 ఎంఎస్ఎంఈ ఆహార ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లకు సబ్సిడీగా శ్రీ 58.51 కోట్లను విడుదల చేయడం జరిగింది. 321 ఆహార ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లకు సబ్సిడీగా శ్రీ 215.50 కోట్లను విడుదల చేయాల్సి ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): ప్రశ్న నం.1974

రాష్ట్రంలో అనుసూచిత కులాల సంక్షేమం

WELFARE OF SCHEDULED CASTES IN THE STATE

ప్రశ్న నం.1974

సర్వశ్రీ టిజెఆర్ సుధాకర్ బాబు, గొల్ల బాబూరావు, కంబాల జోగులు, తలారి వెంకట్రావు, కిలివేటి సంజీవయ్య ఎమ్మెల్యేలు.

SARVASRI T.J.R.SUDHAKAR BABU, GOLLA BABURAO, KAMBALA JOGULU, TALARI VENKATRAO, KILIVETI SANJEEVAIAH, MLAs.

గౌరవనీయులైన సాంఘిక సంక్షేమశాఖ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) పెడ్యూల్డ్ కులాల సంక్షేమం కోసం ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి;
- ఆ) 2019, జూన్ నుండి ఇప్పటివరకు పెడ్యూల్డ్ కులాల సంక్షేమంపై ఖర్చుచేసిన మొత్తం పరిమాణం ఎంత;
- ఇ) 2014-2019 కాలంలో పెడ్యూల్డ్ కులాల సంక్షేమంపై ఖర్చు చేసిన మొత్తం పరిమాణం ఎంత; ఆ వివరాలేమిటి?

గౌరవ సాంఘిక సంక్షేమశాఖ మంత్రి (డా.మేరుగు నాగార్జున):

HON'BLE MINISTER FOR SOCIAL WELFARE (DR.MERUGU NAGARJUNA):

అ) అవునండీ, రాష్ట్రంలోని ఎస్సీల సంక్షేమం కోసం డీబీటీ, నాన్-డీబీటీ విధానం ద్వారా నవరత్నాలు, ఇతర పథకాల ప్రధాన కార్యక్రమాల అమలుకోసం ప్రభుత్వం అనేక చర్యలను చేపట్టింది. జగనన్న అమ్మఒడి, జగనన్న వసతిదీవెన, జగనన్న విద్యాదీవెన, జగనన్న విదేశీ విద్య, వైఎస్సార్ రైతు భరోసా, వైఎస్సార్ సున్నా వడ్డీ పంట రుణాలు, డా.వైఎస్సార్ ఉచిత పంట బీమా, రైతులకు ఇన్పుట్ సబ్సిడీ, మత్స్యకార భరోసా, వైఎస్సార్ సున్నా వడ్డీ (ఎస్హెచ్బీలు), వైఎస్సార్ పంచను కానుక, వైఎస్సార్ చేయూత, వైఎస్సార్ ఆసరా, వైఎస్సార్ బీమా, వైఎస్సార్ నేతన్న నేస్తం, జగనన్న చేదోడు, వైఎస్సార్ వాహనమిత్ర, ఎంఎస్ఎంఈ పునఃప్రారంభం, జగనన్న తోడు, ఇతర పథకాల వంటి పలు పథకాలను ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్నది.

ఆ) పెడ్యూల్డ్ కులాల సంక్షేమం కోసం జూన్, 2019 నుండి ఆగస్టు 2023 వరకు ఖర్చుచేసిన వ్యయం.

1. డీబీటీ పథకాలు	₹39,057.01కోట్లు
2. నాన్-డీబీటీ పథకాలు	₹21,474.77కోట్లు
3. ఇతర సాంఘిక సంక్షేమశాఖ పథకాలు	₹ 3,157.80కోట్లు

మొత్తం	₹63,689.58కోట్లు

ఇ) వివిధ పథకాల కింద 2014 నుండి 2019 మధ్య కాలంలో ఎస్సీల సంక్షేమం కోసం మొత్తం ₹35,250.46కోట్ల మొత్తాన్ని ఖర్చు చేయడమయింది.

ఉ.10.40

శ్రీ గొల్ల బాబూరావు (SRI GOLLA BABURAO) (పాయకరావుపేట): అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్న చాలా ముఖ్యమైనది. జగన్మోహన్రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా బాధ్యతలు చేపట్టిన తరువాత అనేక సంక్షేమ పథకాలు అద్భుతంగా, అమోఘంగా అమలుజరుగుతున్న విషయం అందరికీ తెలుసు. ₹2,36,000కోట్లు రాష్ట్రంలోని అణగారిన వర్గాలకు, మహిళలకు ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా

నేను రెండు ప్రశ్నలు అడగాలనుకుంటున్నాను. ఎంఏ, ఎంబీఏ, ఎంఎస్సీ వంటి పీజీ చదువుతున్న ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ విద్యార్థులకు ప్రభుత్వం విద్యాదీవెన క్రింద ఇస్తున్న ఆర్థిక సహాయం అందనందున వారి చదువులు మధ్యలో ఆగిపోయే పరిస్థితి మనం చూస్తున్నాము. అలాగే ఎస్సీ కుటుంబాలలో ఒకరికే విద్యాదీవెన క్రింద ఆర్థిక సహాయం అందుతూ రెండవ పిల్లవాడికి ఆ సహాయం అందని కారణంగా చదువుకోకుండా ఉపాధి కూలీలుగా మిగిలిపోతున్నారు. ఈ సందర్భంగా గౌరవ మంత్రిగారిని ప్రత్యేకంగా కోరేదేమంటే అటువంటి వారికి పీజీ వరకు విద్యాదీవెనను అందించే అవకాశం ఉందా అని అడుగుతున్నాను. ఉంటే ఎప్పటినుండి అమలు చేస్తారని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

మన రాష్ట్రంలో సుమారు 30లక్షల ఇళ్లు నిర్మిస్తున్నాము, చాలా మంది ఇళ్లు నిర్మించుకుంటున్నారు. కానీ బీసీ, ఎస్సీలు సరైన ఆర్థిక స్థోమత లేక ప్రభుత్వం ఇస్తున్న ₹1.80 లక్షలు చాలక పునాది వేసి వదిలేసే పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. ఈ సందర్భంగా గౌరవ మంత్రి గారిని, ప్రభుత్వాన్ని మీ ద్వారా కోరేదేమంటే కనీసం మరో 30నుండి 40వేల రూపాయలను పెంచి ఇచ్చినట్లైతే ఆ ఇంటి నిర్మాణానికి కావల్సిన సిమెంట్, స్టీలు కొనుక్కోని నిలిచిపోయిన ఇళ్లను తిరిగి నిర్మించుకునే అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని నేరుగా అడిగేదేమంటే ఎన్నికలు దగ్గర పడుతున్నాయి, ఇళ్ల నిర్మాణాలు కొనసాగించలేక పేద ప్రజలు కష్టాలు పడుతున్నారు. వారి గురించి ఆలోచించి కనీసం కొంత మొత్తాన్ని అయినా పెంచి ఇచ్చినట్లైతే ఎక్కువ మంది తమ ఇళ్లు నిర్మించుకుని ప్రభుత్వానికి అండగా ఉంటారని మీ ద్వారా తెలియజేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): శ్రీ వెలగపల్లి వరప్రసాదరావు గారూ.. మీ స్థానానికి వెళ్లి మాట్లాడండి, మైకు వస్తుంది.

(సభ్యులు శ్రీ వెలగపల్లి వరప్రసాదరావు ఖాళీగా ఉన్న మరొకరి స్థానంలో కూర్చోని ఉన్నారు, గౌరవ సభాపతి సూచనల మేరకు వారి స్థానానికి వెళ్లారు)

శ్రీ వెలగపల్లి వరప్రసాదరావు (SRI VELAGAPALLI PRASAD RAO) (గూడూరు): అధ్యక్షా, మాట్లాడేందుకు అవకాశం కల్పించినందుకు ధన్యవాదాలు. సాంఘిక సంక్షేమశాఖ మంత్రి గారు చిన్న సమస్య చెప్పారు. చరిత్రలో ఎక్కడా లేని విధంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు రాష్ట్రంలోని బడుగు బలహీన వర్గాల వారికి ఎలా చేస్తున్నారో మేము చూస్తున్నాము. సంక్షేమ పథకాలు చాలా చక్కగా అమలు జరుగుతున్నాయి. మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే అసలు భూమి లేనివారు ఇంతవరకు చాలా మంది ఉన్నారు కనుక, అటువంటి వారి పట్ల ఈ ప్రభుత్వం ఒకసారి ఆలోచించి భూమి లేని వారికి ఏదో ఒక విధంగా శాశ్వత రాబడి ఉండే విధంగా వారికి భూమి ఇచ్చినట్లైతే బాగుంటుందనేది నా భావన.

మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరేదేమంటే దళితులు, బీసీల్లో ఒక్క సెంటు భూమి కూడా లేని వారిని గుర్తించి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఎన్నో సంక్షేమ పథకాలు తీసుకువచ్చారు. ఆ సంక్షేమ పథకాలవలన

తాత్కాలికంగా లబ్ధి చేకూరి గౌరవంగా బ్రతుకుతున్నారు, అన్నీ చక్కగా జరిగిపోతున్నాయి. కానీ అసలు ఏమీ లేనివారికి చాలా కాలంగా ఈ విధంగా గ్రంథాలు చెప్పడం వలన ఎన్నో విధాలుగా వెనుకబడి ఉన్నారు కనుక, ముఖ్యంగా దళితులకి ఇప్పటికీ వారి మీద నాలుగు ఆంక్షలు ఉన్నాయి.

స్వాతంత్ర్యం రాక మునుపు ఏ ఒక్క దళితునికి వారి పేరు మీద భూములు ఉండకూడదు, వారు చదువుకోకూడదు, వారు వ్యాపారం చేయకూడదు, ప్రభుత్వోద్యోగము చేయకూడదనే ఆంక్షలు దాదాపు నాలుగు వేల సంవత్సరాలుగా వారి మీద ఉండటం వలన ఈరోజు ఏ ఒక్క దళితునికి సొంత భూమి లేకుండా ఉంది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత వాళ్ళకు కూడా అవకాశాలు వచ్చి వారిలో కొంత మంది భూములు కొనగలుగుతున్నారు. నాలుగు వందల ఇళ్లు ఉన్న ఒక గ్రామంలో చూస్తే కూడా ఏ ఒక్క దళితునికి ఒక సెంటు భూమి కూడా లేకపోవడం వారి తప్పు కాదు. ఈ విధంగా శాశ్వతంగా వారికి అవకాశాలు లేకుండా పోయాయి. ఇప్పుడు వారికి వారుగా పొలాలు కొనాలంటే చాలా కష్టం కనుక మీ ద్వారా మంత్రి గారిని, ప్రభుత్వాన్ని కోరేదేమంటే, ఎవరికైతే ఒక సెంటు భూమి కూడా లేదో అటువంటి వారికి ప్రభుత్వం ద్వారా 50సెంటు భూమి కొని ఇస్తే వారు శాశ్వత రాబడితో గౌరవంగా బ్రతుకని లిగేందుకు అవకాశాలుంటాయని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

డా.మేరుగు నాగార్జున (DR.MERUGU NAGARJUNA): అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలో పెడవ్యూల్డ్ కులాల ప్రజల విద్య, పురోగతి, సామాజిక, ఆర్థికాభివృద్ధి, సంక్షేమం, హక్కుల పరిరక్షణ కోసం వివిధ పథకాలను అమలు చేస్తోంది. పెడవ్యూల్డ్ కులాల అభివృద్ధికి, మిగిలిన కులాల అభివృద్ధికి మధ్య అంతరాలున్నాయి. ఈ అభివృద్ధి అంతరాలను తగ్గించడానికి రాజ్యాంగం ఉద్దేశించబడింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఈ దిశగా అనేక సంక్షేమ పథకాలను రూపొందించి పెడవ్యూల్డ్ కులాల సంక్షేమానికి అత్యంత ప్రాధాన్యతనిస్తోంది. నవరత్నాలు, ఇతరత్రా సంక్షేమ పథకాల ద్వారా పెడవ్యూల్డ్ కులాల సమగ్ర ఆర్థికాభివృద్ధికి కృషిచేస్తోంది. ప్రత్యేక నగదు బదిలీ, డీబీటీ ద్వారా మధ్యవర్తుల ప్రమేయం లేకుండా అత్యంత పారదర్శకంగా ఈ పథకాలతో లబ్ధిదారుల బ్యాంకు ఖాతాలకు జమచేయడం జరుగుతోంది. పరోక్ష నగదు బదిలీ ద్వారా కూడా ఈ పథకాలను ప్రభుత్వం అమలుచేస్తోంది.

ప్రత్యేకంగా డీబీటీ ద్వారా జూన్ 2019 నుండి ఇప్పటివరకు జగనన్న అమ్మఒడి ద్వారా దాదాపు ₹5,335.70కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. వసతి దీవెన కింద ₹834.96కోట్లు, జగనన్న విద్యాదీవెన కింద ₹2,081.54కోట్లు, జగనన్న విదేశీ విద్యాదీవెన కింద ₹14.97కోట్లు, వైఎస్ఆర్ రైతు భరోసా కింద ₹3,202.15కోట్లు, వైఎస్ఆర్ సున్నా వడ్డీ, పంట రుణాలు కింద ₹83.38కోట్లు, వైఎస్ఆర్ ఉచిత పంటల బీమా కింద ₹393.06కోట్లు, రైతులకు ఇన్పుట్ సబ్సిడీ కింద ₹160.23కోట్లు, మత్స్యకార భరోసా కింద ₹6.10కోట్లు, వైఎస్ఆర్ సున్నా వడ్డీ ₹817.61కోట్లు.

ఉ.10.50

వైఎస్ఆర్ పింఛను కానుక కింద ₹13,410.52కోట్లు, వైఎస్ఆర్ చేయూత కింద ₹3,353.37కోట్లు, వైఎస్ఆర్ ఆసరా కింద ₹3,721.92కోట్లు, వైఎస్ఆర్ బీమా కింద ₹449.40కోట్లు, వైఎస్ఆర్ నేతన్న నేస్తం కింద ₹10.61కోట్లు, రజకులకు, టైలర్లకు,

నాయీబ్రాహ్మణులకు సంబంధించి జగనన్న తోడు కింద ₹71.19కోట్లు, వైఎస్ఆర్ లా నేస్తం కింద ₹8.85కోట్లు, వైఎస్ఆర్ వాహనమిత్ర కింద ₹244.91కోట్లు, వైఎస్ఆర్ ఆరోగ్య ఆసరా కింద ₹170.93కోట్లు, అగ్రిగోల్డ్ కు సంబంధించి ₹144.8కోట్లు, కొవిడ్ సమయంలో వైట్ కార్డ్ హోల్డర్స్ కు ప్రత్యేకంగా ₹261.73కోట్లు, డా.వైఎస్ఆర్ ఆరోగ్యశ్రీ కింద ₹1,425.81కోట్లు, వైఎస్ఆర్ కళ్యాణమస్తు, షాదీతోఫా కింద ₹102.25కోట్లు, గృహనిర్మాణం కొరకు నేరుగా లబ్ధిదారులకు చెల్లించిన ₹2,385.61కోట్లు, జగనన్న తోడు కింద ₹14.34కోట్లు, వెరసి మొత్తం ₹39,570కోట్లు. పరోక్ష నగదు బదిలీ కింద జగనన్న తోడు లోన్ల కింద ₹585.69కోట్లు, జగనన్న గోరుముద్ద కింద ₹976.77కోట్లు, వైఎస్ఆర్ సంపూర్ణ పోషణ కింద ₹1,156.90కోట్లు, జగనన్న విద్యాకానుక కింద ₹702.80కోట్లు, ఇంటి స్థలాలకు దాదాపు ₹15,918.30కోట్లు, వైఎస్ఆర్ కంటి వెలుగు కింద ₹20కోట్లు, ఎనిమిదవ తరగతి విద్యార్థులకు ట్యాబ్ల పంపిణీ, బైజూస్ కంటెంట్ కొరకు ₹135.44కోట్లు, ఎస్సీ, ఎస్టీ గృహ వినియోగదారులకు నెలకు 200 యూనిట్ల వరకు ఉచిత విద్యుత్, వ్యవసాయదారులకు పవర్ సబ్సిడీ కింద ₹1,978.86కోట్లు, వెరసి ₹21,474.77కోట్లు. డీబీటీ, నాన్-డీబీటీ మొత్తం కలిపి ₹60,531.78కోట్లు ఖర్చు చేశాం. దీనితో పాటు సంక్షేమ శాఖలకు సంబంధించి ప్రభుత్వ వసతి గృహాలకు ₹1,349.81కోట్లు, ఆనంద నిలయాలకు ₹21.67కోట్లు, ఇతర మూలధన వ్యయం ₹1,787.32కోట్లు. డీబీటీ, నాన్-డీబీటీ, సాంఘిక సంక్షేమ శాఖతో కలిపి మొత్తం ₹63,689కోట్లు వెచ్చించాం. రాష్ట్రంలో ఎస్సీలకు సంబంధించి ఇంత మొత్తంలో ఖర్చు చేసిన చరిత్ర న భూతో న భవిష్యతి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ చరిత్రలో కనీవినీ ఎరుగని రీతిలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక్క పైసా కూడా వృథా కాకుండా రాష్ట్రంలో ఎస్సీలకు ఇంత డబ్బులు వెచ్చించి ఇన్ని గొప్ప కార్యక్రమాలు ప్రవేశపెడుతుంటే, రాష్ట్రంలో మాత్రం ఒక గ్యాంగ్ తయారయింది. దళితులకు ఏమి చేశారు? అందరికీ డబ్బులిస్తున్నారు కదా! కొన్ని స్కీములు తీసేశారట కదా! సబ్ ప్లాన్ ఏమైపోయిందని ప్రశ్నిస్తున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ చరిత్రలో దళిత సంక్షేమానికి పెద్దపీట వేసిన ముఖ్యమంత్రి డా.రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు. తరవాత ఆయనకన్నా మిన్నగా, చిన్న సిఫారసు కూడా లేకుండా బాధ్యతాయుతంగా, అకౌంటబిలిటీతో రాష్ట్రంలో దళిత సంక్షేమానికి మెరుగైన పెద్దపీట వేసి పరిపాలిస్తున్న ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారనే విషయాన్ని ప్రజానీకం నిశితంగా గమనించాలని రెండు చేతులు జోడించి విన్నవించుకుంటున్నాను. ఇదివరకు వెయ్యి రూపాయలు సంక్షేమ పథకాల రూపేణా వస్తుంటే రాబందులు, దళారీలు, పేరున్న మోతుబరులు మమ్మల్ని అడ్డంపెట్టుకుని ఆ వెయ్యి రూపాయల్లో మినిమమ్ నాలుగైదు వందల రూపాయలు కాజేసేవారు. పదివేల రూపాయలకు లోన్ అప్లై చేసుకుంటే పేద వాడి కాళ్ళకున్న చెప్పులు అరిగిపోయేలా తిరిగినా ఏమీ గిట్టేది కాదు. కాలి మానేసి, పాలానికి వెళ్ళకుండా బస్సులలో వెళ్ళి లోన్ల కోసం తిరిగి తిరిగి పదివేల కోసం మూడునాలుగు వేలు ఖర్చు పెట్టే పరిస్థితి వచ్చేది. ఈరోజు ఆ పరిస్థితి లేదు. జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి పరిపాలనలో చిన్న రికమెండేషన్ కూడా లేకుండా పథకాలు స్వయంగా నిరుపేద ఇంటితలుపు తడుతున్నాయి. చరిత్రలో ఇన్ని వేల కోట్ల రూపాయలను మధ్యవర్తులతో

సంబంధం లేకుండా వాళ్ల అకౌంట్లో వేసి, వాళ్ళ ఇళ్ళకి తీసుకెళ్ళి ఇస్తున్నారంటే అది జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి గొప్ప మనసు. ఇదివరకటి రోజుల్లో రాజుల సొమ్ము రాళ్ళపాలనేవారు. మా పేద ప్రజల సొమ్ము, అణగారిన కులాల సొమ్ము అప్పనంగా ఇష్టం వచ్చినట్లు వెళ్ళిపోయింది. ఈరోజు అలా లేదు. రాష్ట్ర చరిత్రలో పేదల డబ్బు ఒక్క పైసా కూడా అన్యాయంతో కాకుండా పేదల ఇళ్ళకే నేరుగా వెళుతుందంటే అది జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి దూరదృష్టి, మేము కూడా ఉద్యమాల్లో పాల్గొన్నాం, దళిత ఉద్యమాల కోసం వెంపర్లాడాము. రాష్ట్రంలోని దళితులకు సహాయం జరగాలని కోరుకున్నాం. అంబేడ్కర్ ఆలోచనా విధానాన్ని ఇంప్లిమెంట్ చేయాలని దళిత సోదరులు, ఆర్గనైజేషన్లు నడిపేవారికి విన్నవించుకుంటున్నాను. కానీ ఏ ప్రభుత్వాలూ చెయ్యలేదు. మారిందన్నా? ఎక్కడ మారిందన్నా? ఉద్యమాలు చేసిన సోదరులకు కూడా చెబుతున్నాం. ఈ రాష్ట్రంలో పేదవారి స్థితిగతులు మార్చాలి. ఇళ్ళు ఎవరికి కావాలి? ఆరోగ్యం ఎవరికి కావాలి? చదువు ఎవరికి కావాలి?

విద్యానేవ విజానాతి విద్యజ్ఞన పరిశ్రమమ్

సహి వంధ్యా విజానాతి గుర్వీమ్ ప్రసవవేదనామ్.

విద్య ఎక్కడికి వెళుతుంది? రాష్ట్రంలో ఉన్న పేద ప్రజల తలుపు తట్టి వారి వాకిలికి వస్తోంది. రాష్ట్రంలోని ఇళ్ళు లేనివాళ్ళని వెతికి మరీ 30లక్షల ఇళ్ళు ఇస్తున్నది రాష్ట్రంలో ఉన్న దళితులకే కదా! అగ్రభాగం, అగ్రతాంబూలం ఎవరికి కావాలి? ఇదివరకు పేదవాడికి అనారోగ్యం వస్తే గవర్నమెంట్ ఆసుపత్రికి వెళ్ళి చూపించుకుని ఇంటికొచ్చి ఆసుపులు బాసేవాడు. కానీ ఆరోజు అనారోగ్యం వస్తే కార్పొరేట్ వైద్యం అందించడానికి రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ఆరోగ్యశ్రీ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. తరవాత వచ్చిన ప్రభుత్వాలు వందలకొలది రోగాలను ఆరోగ్యశ్రీ నుండి తొలగిస్తే ఎవరికి కావాలి? ఈ రాష్ట్రంలోని పేదవాడు ధైర్యంగా వేరే రాష్ట్రానికైనా వెళ్ళి తెల్లకార్డు చూపించి బాగుచేయించుకొచ్చిన తరవాత ఖర్చులకు డబ్బులిచ్చే ప్రభుత్వం ఎవరికి ఉపయోగపడుతుంది? మా సోదరులను అదే అడుగుతున్నాను. మనకు కావలసిన ఇళ్ళు, ఆరోగ్యం, పిల్లలు చదవడానికి ఇంగ్లీషు విద్య అందిస్తున్నారు. పీహెచ్డీలు చేసి ఉద్యోగాలు చేసినా ఇంగ్లీషంటే తడబడి భయపడే పరిస్థితిలో మేము ఉంటే, మా పిల్లవాడు మూడవ తరగతిలోనే బ్రహ్మాండంగా ఇంగ్లీషులో మాట్లాడుతున్నాడు. కూలికెళ్ళి వచ్చిన తల్లిదండ్రులకు పిల్లలు ఇంగ్లీషులో మాట్లాడుతుంటే, వారికి ఇంతకన్నా ఏం కావాలని కోరుకుంటారు. రాష్ట్రంలోని ఎస్సీ పిల్లల స్థితిగతులను మార్చడానికి, పేదలకోసం ఇంగ్లీషు విద్యను, సీబీఎస్ఈ సిలబస్ను, గ్లోబలైజ్డ్గా వారు మాట్లాడే అవకాశాలను ముఖ్యమంత్రిగారి నిశిత ఆలోచనతో ప్రవేశపెట్టారు. సంక్షేమానికి ఇంత పెద్దపీట వేస్తే తెలుగుదేశం పార్టీవారు కొంత మందికి డబ్బులిప్పించి వాళ్ళతో మాయమాటలు మాట్లాడించే తీరు చూస్తుంటే హృదయం కోసుకుపోతుంది. నిజంగా ఇది ఎంతో గొప్ప ఆలోచన. ఎప్పుడైనా ముఖ్యమంత్రిగారిని అన్నా, ఎస్సీల కోసం ఏదైనా చేయమని అడగడానికి కూడా అవకాశం లేకుండానే ముందుగానే సహాయం చేసే మనస్తత్వం ఆయనది. ఇలా పెట్టే రాజకీయ నాయకుడు దొరికాడు. ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఉన్న దళితులకు సహాయం చేసి, బాబాసాహెబ్

ఆలోచనలను భుజాలమీద వేసుకునే నాయకుడు దొరికాడని మీ ద్వారా రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రజాసేవానికి మనవిచేస్తూ, మరలా జగన్మోహన్ రెడ్డిగారిని ఆశీర్వాదించే విధంగా కదలి రావాలని కోరుకుంటూ, చర్చలో మంచి ప్రశ్న వేసిన సోదరులకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. పెద్దలు బాబూరావుగారు మాట్లాడేటప్పుడు రెండు విషయాలు మాట్లాడారు.

మిస్టర్ స్పీకర్(MR.SPEAKER): నాగార్జునగారూ, ఒక్క నిమిషం. వెంకటరావుగారు సిగ్నేటరీ. ఆయన మాట్లాడతారట. అదయ్యాక మీరు కొనసాగించవచ్చు.

డా.మేరుగు నాగార్జున (DR.MERUGU NAGARJUNA): అధ్యక్షా, నేను క్లోజ్ చేస్తున్నాను. బాబూరావుగారు మాట్లాడుతూ, ఇదివరకు పీజీ కళాశాలలో అడ్మిషన్ల కోసం ప్రైవేటు కళాశాలలో ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ విషయంలో ఆ పథకాన్ని చాలా రకాలుగా దుర్వినియోగం చేశారు. తద్వారా ఆ పథకాన్ని అక్కడ నిలిపివేయడం జరిగింది. దీన్ని వారి కోరిక మేరకు పరిశీలిస్తామని తెలియపరుస్తున్నాను.

ఉ.11.00

అధ్యక్షా, రెండవ ప్రశ్నకు సంబంధించి ఇళ్ల నిర్మాణాలు, అగ్రికల్చర్ గురించి అయినా దళితులకు సంబంధించినది కాబట్టి ఇళ్ల నిర్మాణం విషయంలో ₹1,80,000 ప్రభుత్వం నుండి, ₹35,000 సెర్ప్ ద్వారా ఇస్తున్నాం. కొంత మంది ఎమ్మెల్యేలు వారి వారి నియోజకవర్గాల నుండి ఆర్గనైజర్లను తీసుకువచ్చి బ్రహ్మాండంగా ఇళ్లు కట్టిస్తున్నారు. మా నియోజకవర్గంలో మా సొంత గ్రామంలో 111 ఇళ్లను ఆర్గనైజర్లు నిర్మించారు. ప్రతి పేదవాడికి ఇళ్లు ఉండాలని, సాధ్యమైనంత రీతిలో పేదలకు ఉపయోగపడే ఇళ్లు కట్టాలనేది ముఖ్యమంత్రిగారి భావన. ఆ కోణంలో ఇంకా మంచి సలహాలు తీసుకుని ఆలోచించి ముందుకు వెళతామని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ తలారి వెంకట్రావు (SRI TALARI VENKATRAO)(గోపాలపురం): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. ఈరోజు పెడవ్యాలీ కులాల సంక్షేమంపై మాట్లాడే అవకాశం కల్పించినందుకు తమరికి, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికి ప్రత్యేకమైన ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. దళితుల పేరు చెబితే జ్ఞాపకం వచ్చేది దివంగత ముఖ్యమంత్రి డా.వైఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో దళితులకు సంబంధించిన పథకాలన్నీ చక్కని రీతిలో అమలుచేయడం ప్రతి ఒక్కరికీ తెలిసిందే. దళితుల ఆశాజ్యోతి డా.బి.ఆర్.అంబేద్కర్ కి అనుగుణంగా నడచిన ఏకైక నాయకుడు రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు. ఈరోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు దాని కన్నా ఎక్కువగా మా దళితుల పక్షాన ఉండి సుమారుగా ₹65,000కోట్లు దళితులకు ఇవ్వడం చాలా ఆనందంగా ఉంది. గత ప్రభుత్వంలో అప్పటి ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారు ఇచ్చిన సబ్ ప్లాన్ నిధులను కాలయాపన చేసుకుంటూ దుర్వినియోగం చేశారు. ఆరోజుల్లో వారి పరిపాలనలో ₹35,000కోట్లు ఖర్చు చేసి, ఈరోజు ప్రతిపక్షంలో ఉన్న తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకులు కల్లబొల్లి మాటలు చెబుతూ దుష్ప్రచారం చేస్తున్నారు. జగన్మోహన్

రెడ్డిగారిని చూసి ఓర్వలేక ఇవన్నీ చేస్తున్నారు. ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ నాయకుల కోరిక మేరకు విజయవాడ నడిబొడ్డులో సుమారు ₹500 కోట్లతో అంబేద్కర్ విగ్రహాన్ని ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు చాలా చక్కగా పరిపాలన చేస్తున్నారు. ఇంతకుముందు ఇక్కడ సోదరులు మాట్లాడిన విధంగా మా నియోజకవర్గంలోని దళితులకు ఒక్కో కుటుంబానికి అర ఎకరం చొప్పున సుమారు 1000 ఎకరాలు పంచాము. జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఇచ్చిన మాట ప్రకారం అన్ని సంక్షేమ పథకాలు పేదలకు అందజేస్తున్నారు. మా విద్యార్థులు కూడా చాలా చక్కగా చదువుకుంటున్నారు. గతంలో ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ఫీజు రీయింబర్స్ మెంటు విషయంలో ఏవిధంగా అమలుచేశారో దానికి అనుగుణంగా విదేశీ విద్యను కూడా చాలా చక్కగా అమలుచేస్తున్నారు. మమ్మల్ని అన్ని విధాలా ఆదుకుంటున్నందుకు తమరి ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. నియోజకవర్గంలో కాకుండా రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రతి మండలంలో డా.బి.ఆర్.అంబేద్కర్ కమ్యూనిటీ హాలు ఏర్పాటు చేయాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి విన్నవిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా.మేరుగు నాగార్జున (DR.MERUGU NAGARJUNA): అధ్యక్షా, సోదరుడు వెంకట్రావుగారు ప్రభుత్వం చేస్తున్న పనితనాన్ని, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి దళితులపై ఉన్న భావాన్ని వివరించారు. దానితోపాటు ప్రభుత్వం మండలంలోగానీ నియోజకవర్గం హెడ్ క్వార్టర్స్ లోగానీ డా.బి.ఆర్.అంబేద్కర్ కమ్యూనిటీ హాలు ఏర్పాటుకు పర్మిషన్ ఇస్తుంది. రాబోయే రోజులలో వారు అడిగిన ప్రశ్నను పాజిటివ్ గా తీసుకుని రాష్ట్రమంతా ఉపయోగపడే విధంగా నిర్ణయం తీసుకుంటారని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కంబాల జోగులు (SRI KAMBALA JOGULU): అధ్యక్షా, ఎస్సీలకు అభివృద్ధి, గౌరవం ఉంది అంటే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి పరిపాలనలోనే, ఈ ప్రభుత్వంలోనే. జగనన్న అమ్మఒడి, జగనన్న వసతిదీవెన, జగనన్న విద్యాదీవెన, విదేశీవిద్య, పంచను కానుక, చేదోడు, వైఎస్సార్ బీమా, వాహనమిత్ర లాంటి అనేక సంక్షేమ పథకాలు ప్రతి ఒక్కరికీ అందుతున్నాయి. ఇదే కదా అభివృద్ధి! అభివృద్ధి అంటే ఆనాడు గత ప్రభుత్వాలలో వారు అభివృద్ధి చెందారు. పేద బడుగు బలహీనవర్గాలు అణగదొక్కుబడ్డాయనే విషయం చూస్తుంటే గత ప్రభుత్వాలకు ఈ ప్రభుత్వానికి తేడా కనిపిస్తుంది. ఈ రోజు ప్రభుత్వం అవినీతి లేకుండా డీబీటీ ద్వారా, నాన్-డీబీటీ ద్వారా ఖర్చు చేస్తుంది. సంక్షేమంతో పాటు ఇళ్లు కూడా నిర్మిస్తున్నారు. చదువుకోలేని పరిస్థితులలో ఉన్న పేదవారికి జగనన్న గోరుముద్ద, విద్యాకానుక, అమ్మఒడి, జగనన్న వసతిదీవెన, జగనన్న విద్యాదీవెన, విదేశీవిద్య వరకు నేనున్నాను మీరు చదివించండి అని చెబుతున్నారు. భారత రాజ్యాంగం ప్రకారం పరిపాలన జరుగుతోంది. ఈరోజు ఎక్కడా ఆకలి చావులు లేవు, శాంతిభద్రతలన్నీ సక్రమంగా ఉన్నాయి. ఒకప్పటికీ ఇప్పటికీ ఎక్కడా కేసులు, దొంగతనాలు, అరాచకాలు లేవు కాబట్టి ఈరోజు అన్ని కులాల వారు, అన్ని మతాల వారు మంచిగా జీవిస్తున్నారంటే ఒక మంచి పరిపాలనను అందిస్తున్నారని చెప్పకోవచ్చు. ఎస్సీలు అందరూ చదువుకుని మంచి స్థాయిలో ఉంటున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత దళితులకు వచ్చిన గౌరవం గతంలో

ఎన్నడూ లేదు. ఆనాడు దివంగత రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి వలన చాలా మంది చదువుకుని బాగుపడ్డారు. ఈరోజు చదువుతోపాటు ఎస్సీలకు నామినేటెడ్ పోస్టులను కూడా ఇస్తున్నారు. కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తున్న పరిపాలన భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్రంలోనూ లేని విధంగా జరుగుతుందని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

డా. మేరుగు నాగార్జున (DR.MERUGU NAGARJUNA): అధ్యక్షా, సోదరులు జోగులు గారు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత దళితులకు ఏవిధంగా సహాయం అందుతుందో, ఎంత ధైర్యంగా గుండెలమీద చేయి వేసుకుని పరిపాలనలో భాగస్వామ్యం అవుతున్నామో, ఎంత మంది అభివృద్ధి దశలో ముందుకు వెళ్తున్నారో, ఎంత మందికి చదువుకోవడానికి, ఉద్యోగాలు చేసుకోవడానికి అవకాశాలు వస్తున్నాయో చాలా నిశితంగా చెప్పారు. తప్పకుండా రాబోయే రోజుల్లో మనమంతా కలసి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి గొప్ప ఆలోచనలతో భారతదేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ దళిత సంక్షేమానికి పాటుపడడంలో అగ్రస్థానంలో ఉందని చెప్పడానికి గర్వపడేలా వారి వెంట మనమంతా నడవాలని కోరుకుంటున్నాను. దాదాపు ₹500కోట్లతో డా.బి.ఆర్.అంబేడ్కర్ గారి విగ్రహాన్ని విజయవాడ నడిబొడ్డున పెట్టడం చాలా ముదావహంగా పరిగణిస్తూ, వారి ఆలోచనలు, ఆశయాలు ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిగారి ఆలోచనలతో ముడిపడి ఉంటాయని ఈ రాష్ట్రంలో దళితుల అభివృద్ధి కోసం కట్టుబడి ఉంటామని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): ప్రశ్న నం.1960.

చంద్రన్న బీమా పథకం

CHANDRANNA BIMA SCHEME

ప్రశ్న నం.1960

సర్వశ్రీ/శ్రీమతి/డా. నిమ్మల రామానాయుడు, అనగాని సత్యప్రసాద్, ఆదిరెడ్డి భవాని, రామకృష్ణబాబు వెలగపూడి, ఎమ్మెల్యేలు.

SARVASRI/SMT./DR. NIMMALA RAMANAIDU, ANAGANI SATYAPRASAD, ADIREDDY BHAVANI, RAMAKRISHNABABU VELAGAPUDI, MLAs.

గౌరవనీయులైన కార్మిక, ఫ్యాక్టరీలు, బాయిలర్లు, బీమా వైద్య సేవల శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

అ) రాష్ట్రంలో చంద్రన్న బీమా పథకాన్ని నిలిపివేశారనే విషయం వాస్తవమేనా?

ఆ) కుటుంబ సభ్యులందరికీ చంద్రన్న బీమా లేదా వైఎస్ఆర్ బీమా అమలు చేయడమవుతున్నదా?

ఇ) 2018-19 నుండి ఇప్పటివరకు సదరు పథకం ద్వారా లబ్ధిపొందిన వ్యక్తుల సంఖ్యను జిల్లావారీగా తెలియజేయండి.

గౌరవనీయులైన కార్మిక, ఫ్యాక్టరీలు, బాయిలర్లు, బీమా వైద్య సేవల శాఖ మంత్రి (శ్రీ గుమ్మనూరు జయరామ్) :

HON'BLE MINISTER FOR LABOUR, EMPLOYMENT, TRAINING & FACTORIES (SRI GUMMANUR JAYARAM):

(అ) కేంద్ర పథకాలు అంటే, కేంద్ర ప్రభుత్వ పీఎంజేజీబీవై, ఏబీబీవై, పీఎంజేజీబీవై పథకాలతో కలుపుకుని అమలుచేయబడిన బీమా పథకాన్ని 31.03.2020వరకు కొనసాగించడమయింది.

భారత ప్రభుత్వం పీఎంజేజీబీవై సమ్మిళిత పథకాన్ని 01.04.2020 తేది నుండి ఉపసంహరించుకున్నందున, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొత్త వైఎస్ఆర్ బీమా పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. పథకం మార్గదర్శకాల ప్రకారం విస్తృతమైన వర్తింపుతోపాటు పేద, దారిద్ర్యరేఖకు దిగువున ఉన్న కుటుంబాలకు మాత్రమే 100శాతం ప్రీమియం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భరిస్తుంది.

(ఆ) వైఎస్ఆర్ బీమా పథకం కింద బీపీఎల్ కుటుంబాలకు చెందిన ప్రాథమిక సంపాదనాపరుడు లబ్ధిదారునిగా నమోదు చేయబడతారు.

(ఇ) వివరాలను అనుబంధంలో చేర్చడమయింది.

ANNEXURE TO ANSWER "C" LAQ NO.1960 (Starred)

Sl. No.	Name of the District	2018-19		2019-20		2020-21		2021-22	
		Natural	Accidental	Natural	Accidental	Natural	Accidental	Natural	Accidental
		Claims Settled	Claims Settled	Claims Settled	Claims Settled	Claims Settled	Claims Settled	Claims Settled	Claims Settled
1	Ananthapuramu	646	6711	4925	695	793	80	1756	90
2	Chittoor	575	7431	5613	540	944	84	1686	73
3	East Godavari	984	12358	9259	874	1202	100	3314	115
4	Guntur	925	10500	7677	795	1063	124	2581	113
5	Krishna	825	9950	7151	705	1465	101	2851	151
6	Kurnool	596	7370	5440	609	840	83	2431	92
7	Prakasam	639	5848	4824	585	977	125	1563	95
8	SPSR Nellore	519	5911	4849	446	830	72	1700	52
9	Srikakulam	447	5539	4024	420	582	38	1295	44
10	Visakhapatnam	625	8395	5827	596	515	30	2254	94
11	Vizianagaram	409	5573	4019	409	442	40	1286	47
12	West Godavari	683	8859	6677	657	1107	88	2377	74
13	YSR Kadapa	448	4707	3640	425	658	56	1157	84

Sl. No.	Name of the District	2022-23		2023-24	
		Natural Death	Accidental Death	Natural Death	Accidental Death
		Claims Settled	Claims Settled	Claims Settled	Claims Settled
1	ALLURI SITHARAMA RAJU	25	703	3	0
2	ANAKAPALLI	161	794	18	0
3	ANANTHAPURAMU	150	907	18	0
4	ANNAMAYYA	73	609	13	0
5	BAPATLA	93	683	12	0
6	CHITTOOR	82	622	17	0
7	Dr BR Ambedkar Konaseema	117	730	15	0
8	EAST GODAVARI	102	825	12	0
9	ELURU	120	985	12	0
10	GUNTUR	111	874	7	0
11	KAKINADA	188	1005	21	0
12	KRISHNA	125	748	19	0
13	KURNOOL	122	906	13	0
14	NANDYAL	123	755	22	0
15	NTR	139	998	10	0
16	PALNADU	130	713	16	0
17	PARVATHIPURAM MANYAM	45	465	4	0
18	PRAKASAM	131	886	24	0
19	SRI POTTI SRIRAMULU NELLORE	98	1033	19	0
20	SRI SATHYA SAI	104	553	11	0
21	SRIKAKULAM	149	692	19	0
22	TIRUPATI	117	859	23	0
23	VISAKHAPATNAM	103	683	16	0
24	VIZIANAGARAM	143	801	22	0
25	WEST GODAVARI	77	756	8	0
26	YSR KADAPA	182	693	26	0

ఉ.11.10

మిస్టర్ స్పీకర్(MR.SPEAKER): ప్రశ్న నం.1929.

ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో పీకాటీలు, క్రీడా సామాగ్రి

P.E.Ts AND SPORTS KITS IN GOVERNMENT SCHOOLS

ప్రశ్న నం.1929

శ్రీ ఆళ్ళ రామకృష్ణారెడ్డి, ఎమ్.ఎల్.ఏ.

SRI ALLA RAMAKRISHNA REDDY, MLA.

గౌరవనీయులైన విద్యాశాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) రాష్ట్రంలోని ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో పీకాటీలు (వ్యాయామవిద్య టీచర్లు) కొరతను ప్రభుత్వం గుర్తించిందా;
- ఆ) అయితే, ఆ పీకాటీ పోస్టులను భర్తీ చేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని ప్రతిపాదించిన చర్యలేమిటి;
- ఇ) ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో స్పోర్ట్స్ కిట్ల కొరతను కూడా ప్రభుత్వం గుర్తించిందా;
- ఈ) అయితే, ప్రతి పాఠశాలకు సమగ్రంగా స్పోర్ట్స్ కిట్లను అందించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి?

గౌరవనీయులైన విద్యాశాఖ మంత్రి(శ్రీ బొత్త సత్యనారాయణ) :

HON'BLE MINISTER FOR EDUCATION (SRI BOTCHA SATYANARAYANA):

- అ),ఆ) 6913 స్కూల్ అసిస్టెంట్ (వ్యాయామవిద్య)/పీకాటీల పోస్టులను మంజూరు చేయడమయింది. 4742 మంది పనిచేస్తున్నారు. 1960 పోస్టులు అవసరమున్నాయి. 505 మంది పార్ట్-టైం పీకాటీలు పనిచేస్తున్నారు.
- ఇ) లేదండీ.
- ఈ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ ఆళ్ళ రామకృష్ణారెడ్డి (SRI ALLA RAMA KRISHNA REDDY) (మంగళగిరి):

అధ్యక్షా, దేశంలో ప్రజల జీవితాలు బాగుపడాలన్నా, దేశం అన్నిరకాలుగా ముందుకు వెళ్లాలన్నా అందరికీ ఉచితంగా సమానంగా విద్యను అందజేయాలని భారతరత్న డా.బిఆర్.అంబేడ్కర్గారు భారత రాజ్యాంగంలో విద్యను ప్రాథమిక హక్కుగా చేర్చి ప్రజలకు చేసిన మేలు ఎవరూ మర్చిపోలేనిది. దానిని స్ఫూర్తిగా తీసుకుని దివంగత నేత డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి ఫీజు రీయింబర్స్మెంట్ పథకాన్ని తీసుకురావడం ద్వారా ఆంధ్రరాష్ట్రంలో అనేకమంది పేద, మధ్యతరగతి వారి జీవితాలలో వెలుగులు

నింపిన సంగతి మన అందరికీ తెలిసిందే. అదే బాటలో నడుస్తూ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్రెడ్డిగారు వేల కోట్ల రూపాయలను విద్యకు ఖర్చు పెట్టడం మనం చూస్తున్నాము.

అయితే ఒకట్రెండు సమస్యల్ని మీద్యారా గౌరవ మంత్రివర్యుల దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. మంగళగిరి నియోజకవర్గంలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలు 169 ఉంటే వాటిల్లో పీఈటీ పోస్టులు 35 ఉన్నాయి. అందులో 24మంది మాత్రమే పీఈటీ ఉపాధ్యాయులు ఉన్నారు, 11 ఖాళీలు ఉన్నాయి. అదేవిధంగా ఉమ్మడి గుంటూరు జిల్లాలో 517పోస్టులు ఉంటే అందులో 356పోస్టులు మాత్రమే భర్తీ అయ్యి 161పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. రాష్ట్రంలో మొత్తం 6,913శాంక్షన్ పోస్టులు ఉంటే కేవలం 4,742 మంది మాత్రమే పనిచేస్తున్నారు. 1960మంది అంటే సుమారుగా 2వేల పీఈటీ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. 505మంది పార్ట్-టైంలో పనిచేస్తున్నారు. అయితే దీనితోపాటు అర్బన్ ఏరియాలలో మరి ముఖ్యంగా మంగళగిరి నియోజకవర్గంలో ఆటస్థలం లేని పాఠశాలలు 79ఉన్నాయి.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు విద్యావ్యవస్థలో తీసుకువచ్చిన పెనుమార్పుల వల్ల పాఠశాలలన్నీ విద్యార్థులతో భర్తీ అయినప్పటికీ అర్బన్ ఏరియాలలో ఆటస్థలం లేని పాఠశాలలు ఉన్నాయి. విద్యార్థులు బాగా చదువుకుంటున్నారు, మంచి ఉపాధ్యాయులు ఉన్నారు. గౌరవ మంత్రిగారు కూడా జగనన్న గోరుముద్ద ద్వారా విద్యార్థులకు ఏవిధంగా పౌష్టికాహారాన్ని అందిస్తున్నారనే విషయాన్ని సభకు వివరించారు. అదేవిధంగా పిల్లలు శారీరకంగా, మానసికంగా అంతే గొప్పగా ఎదగాల్సిన అవసరమున్నప్పుడు అర్బన్ ఏరియాలలో ఆటస్థలం లేకపోవడం చాలా బాధాకరమైన విషయం. మంగళగిరి నియోజకవర్గంలోనే అర్బన్ ఏరియాలో 79 పాఠశాలలకు ఆటస్థలం లేదు. అలాగే రాష్ట్రంలో మిగతా పాఠశాలల్లో ఎక్కడెక్కడ ఆటస్థలాలు లేవనే దానిని గమనించుకుని గౌరవ మంత్రిగారు ముఖ్యమంత్రిగారి నోటీస్కు తీసుకువెళ్ళి ఆటస్థలాన్ని అక్వైర్ చేయాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని నేను గౌరవ మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు విద్యావ్యవస్థలో తీసుకువచ్చిన మార్పులవలన చదువు విషయంలో ఎంత అభివృద్ధి చెందారంటే ఐక్యరాజ్యసమితి ఏర్పాటుచేసిన ఒక సెమినార్కు ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చదువుకునే బాలికలు న్యూయార్క్లోని కొలంబియా యూనివర్సిటీకి వెళ్లి ఎంతో గొప్పగా ఇంగ్లీషులో మాట్లాడడం మనందరం చూశాము. ఈ విషయం ఎందుకు చెప్పాల్సి వచ్చిందంటే పిల్లలు బాగా చదువుకుంటున్నారు. అలాగే ప్రతిరోజూ ఆఖరి పీరియడ్ ఆటలకు కేటాయించిన సంగతి మనందరికీ తెలిసిందే. దానిని ఉపయోగించుకోవాలంటే వారికి ఆటస్థలం ఉండాలి. పిల్లలు ఆడుకోవడానికి రెండు లోపాలు కనిపిస్తున్నాయి. మొదటిది ఆడుకోవడానికి ఆటస్థలం కోసం ఆటస్థలాలు అక్వైర్ చేయాల్సిన అవసరం. అలాగే పీఈటీలు భర్తీ చేయాల్సిన అవసరముంది. దాదాపు 30శాతం పీఈటీ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి.

మరో ముఖ్యమైన అంశాన్ని గౌరవ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అదేమంటే డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డిగారు 2004-2009 మధ్య ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు మెగా డీఎస్సీని తీసుకువచ్చారు. అలాంటి డీఎస్సీని ఈరోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి నోటీసుకు గౌరవ మంత్రిగారు తీసుకువెళ్ళి ఇంతటి పెనుమార్పులు విద్యావ్యవస్థలో తీసుకువచ్చిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి అండగా నిలబడి పాఠశాలలన్నీ పూర్తిస్థాయిలో అభివృద్ధి చెందినప్పుడు తగినంతమంది ఉపాధ్యాయులు ఉండాలని అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. గౌరవ జగన్మోహన్రెడ్డిగారు ఇప్పటికే ప్రతి మండలానికి జూనియర్ కాలేజీ మంజూరు చేసిన సంగతి చూశాము. అలాగే సబ్జెక్టు టీచర్స్ అవసరమైన పరిస్థితి మనకు కనపడుతోంది. అదేవిధంగా స్కూల్ అసిస్టెంట్స్, ఎస్జీటీలు అందరూ కూడా విద్యావ్యవస్థలో వచ్చిన పెనుమార్పుల కారణంగా పిల్లల సంఖ్య పెరిగిన సమయంలో ఉపాధ్యాయులు, పీఈటీలు లేని కొరతను గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీరిస్తే వందశాతం డా.బాబాసాహెబ్ అంబేద్కర్గారు కన్న కల సంపూర్ణం చేయడానికి దివంగత మహానేత డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి తీసుకున్న స్ఫూర్తి, ఈరోజున వేలాది కోట్ల రూపాయలు విద్యావ్యవస్థ మీద పెట్టుబడిగా పెట్టి ప్రజల జీవితాలలో వెలుగులు నింపాలనే జగన్మోహన్రెడ్డిగారి కల నెరవేరుతుందనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదని తెలియజేస్తున్నాను. ధన్యవాదాలు.

శ్రీ కాపు రామచంద్రారెడ్డి (SRI KAPU RAMACHANDRA REDDY) (రాయదుర్గం):

అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో మనబడి నాడు-నేడు క్రింద పాఠశాలల్లో కల్పించిన మౌలిక సదుపాయాలు దేశంలో మరెక్కడా లేదని ప్రతిఒక్కరూ కొనియాడే విధంగా ఉంది. గతంలో చంద్రబాబునాయుడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు సుప్రీంకోర్టులో ఒక కేసు వస్తే తాగునీరు, మరుగుదొడ్లు ప్రతి పాఠశాలలో ఉండాలని తీర్పు చెప్పినా సుప్రీంకోర్టు ఆదేశాలను బేఖాతరు చేసి ఆరోజు పాఠశాలల్లో తాగడానికి నీరు లేకుండా, మరుగుదొడ్లు లేకుండా పాఠశాలలు నడిపారు. ఈరోజు మనబడి నాడు-నేడు క్రింద పాఠశాలల్లో చక్కటి మినరల్ వాటర్ యూనిట్స్ వచ్చాయి. మరుగుదొడ్లు ఏర్పాటుచేశారు. పాఠశాలల రూపురేఖలు మారాయి. చాలా సంతోషంగా ఉంది. ఇక్కడ ఒక చిన్న విషయం చెప్పాలి. రేషనరైజేషన్ చేసిన తరువాత కొన్ని పాఠశాలల్లో ఉన్న పిల్లల్ని వేరే పాఠశాలలకు బదిలీ చేశారు. సబ్జెక్టు టీచర్స్ కోసం మూడవ తరగతి నుండి ఉన్న విద్యార్థులను దగ్గరలో ఉన్న హైస్కూల్స్లో కలిపారు. విద్యార్థులు వేరే పాఠశాలలకు బదిలీ కావడం వలన విద్యార్థుల సంఖ్య పెరిగి మౌలికసదుపాయాల కల్పన ఇబ్బంది అయ్యింది. గతంలో విద్యార్థులు చదివిన పాఠశాలల్లో ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ వృథాగా ఉంటోంది. ఎక్కడికైతే విద్యార్థులు బదిలీ అయ్యారో అక్కడ అదనంగా మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ అంశాన్ని మంత్రిగారు గుర్తుపెట్టుకుని చర్యలు తీసుకోవాల్సిన అవసరముంది.

ఉ.11.20

దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని మంత్రిగారు పాఠశాలలకు infrastructure అదనంగా ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. మా నియోజకవర్గమైన రాయదుర్గంలో ప్రభుత్వ డిగ్రీ కాలేజీ 10 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో ఉన్నది. ఇది మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో డిగ్రీ కాలేజీల్లో ఎక్కువ మంది విద్యార్థులతో రెండవ స్థానంలో ఉన్నది. ఎప్పుడు చూసినా 1000 మందికి పైగా విద్యార్థులు ఉంటారు. ఎక్కువ మంది అమ్మాయిలు ఉన్నారు. కానీ ఆ కాలేజీ చాలా వెనుకబడింది. నాన్-టీచింగ్ స్టాఫ్ సంఖ్య జీరో. విద్యార్థులు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. 10 ఎకరాల స్థలం ఉన్నా కాంపౌండ్ వాల్ లేకుండా ఉంది. మన బడి నాడు-నేడు కార్యక్రమంలో కాంపౌండ్ వాల్స్ ఏర్పాటు చేసినట్లే, డిగ్రీ కాలేజీకి కూడా వివిధ కార్యక్రమాల ద్వారా కాంపౌండ్ వాల్స్ శాంక్షన్ చేయవలసిందిగా, మినిమమ్ నాన్-టీచింగ్ స్టాఫ్ ని కూడా కాలేజీకి శాంక్షన్ చేయవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి (SRI CHINTALA RAMACHANDRA REDDY): అధ్యక్షా, మొదటి అంశం పాఠశాలల్లో యోగాను తప్పనిసరి సబ్జెక్ట్ గా చేర్చాలి. దీనికి సంబంధించి చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ప్రపంచవ్యాప్తంగా యోగాసనాలను పిల్లలకు నేర్పితే మెమరీ, ఏకాగ్రత పెరిగి ఆరోగ్యవంతులుగా ఉంటారు. రెండవ అంశం ప్రతి మండలంలో ఇండోర్ స్టేడియాలకు స్థలాన్ని సేకరించి నిర్మించాలి. పిల్లలు ఆడుకునేందుకు వీలుగా ఇండోర్ స్టేడియాలు నిర్మించేందుకు చర్యలను తీసుకోవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. మూడవ అంశం కార్పొరేట్ స్కూల్స్ సంపాదనే ధ్యేయంగా పెట్టుకొని పుట్టగొడుగుల మాదిరిగా ఒకటి నుంచి రెండు ఎకరాలలో ఎక్కడ చూసినా ప్రైవేట్ విద్యాసంస్థలు శ్రీచైతన్య, నారాయణ, ఎక్కడపడితే అక్కడ భవనాలను తీసుకొని, పిల్లలు ఆడుకునేందుకు ఆటస్థలాలను కేటాయించకుండా విద్యాసంస్థలను నడుపుతున్నాయి. మన రాష్ట్రంలోని కార్పొరేట్ సంస్థలకు తప్పనిసరిగా నియమ నిబంధనలను అమలుచేసి పిల్లలు ఆడుకునేందుకు వీలుగా ఆటస్థలాలను కేటాయించే చర్యలను తీసుకోవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బొత్త సత్యనారాయణ (SRI BOTCHA SATYANARAYANA): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చాలా మంచి సలహాలు ఇచ్చారు. మన రాష్ట్రంలో ఎక్కడెక్కడ చిన్న చిన్న గ్యాప్స్ ఉన్నాయో గుర్తించి చర్యలు తీసుకుంటాము. మొదటి అంశం 1960 పీఈటీ పోస్ట్లు ఖాళీ ఉన్నాయి. ముందుగానే సర్వశిక్షా అభియాన్ ద్వారా 505 పోస్ట్లలో పార్ట్ టైమ్ స్టాఫ్ ని నియమించాము. త్వరలోనే మిగాతా ఖాళీలను భర్తీచేస్తాము. రెండవ అంశం ఆటస్థలాలను కేటాయించేందుకు ప్రభుత్వంలో ఒక విధానం ఉంది. హైస్కూల్ అయితే రూరల్ ప్రాంతంలో ఐదు ఎకరాలు, అర్బన్ ప్రాంతంలో రెండు ఎకరాలు ఉండాలి. ప్రైమరీ స్కూల్స్ అయితే రూరల్ ప్రాంతంలో ఎకరం, అర్బన్ ప్రాంతంలో 40 సెంట్లు ఉండాలి అనేది ప్రభుత్వ నిబంధన. ఎక్కడెక్కడ స్కూల్స్ లో ఆటస్థలాలు లేవో వాటిని త్వరలోనే సెక్యూర్

చేస్తాము. గౌరవ శాసనసభ్యులకు మనవి చేసుకుంటున్నాను మీ నియోజకవర్గంలోని స్కూల్స్‌లో సమస్యలను గుర్తించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావాలని మీద్వారా సభ్యులను కోరుతున్నాను. మూడవ అంశం ఆటల గురించి ఆలోచిస్తే ఈ సంవత్సరంలో జరిగిన జాతీయ స్థాయి స్కూల్ గేమ్స్ పోటీలలో 19 విభాగాలలో మన రాష్ట్రం ఎనిమిది మెడల్స్‌ను గెల్చుకుంది. జాతీయస్థాయి పోటీలో కబడ్డీ, బ్యాడ్మింటన్, టెన్నిస్ ఆటలను మన రాష్ట్రం నిర్వహించే విధంగా చర్యలు చేపడుతున్నాము. మన రాష్ట్రంలోని 44వేల ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు స్పోర్ట్స్ కిట్‌లను ఇస్తున్నాము. ఇప్పటికీ 29వేల ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు స్పోర్ట్స్ కిట్లు పంపిణీ చేశాం. మిగతా పాఠశాలలకు కూడా అక్టోబర్ 30వ తేదీ లోపల పంపిణీ చేస్తాము. దీనికి తగిన బడ్జెట్‌ను కేటాయించి టెండర్లు కోరడం జరిగింది. కాపు రామచంద్రారెడ్డి గారు కోరినట్లు వారి నియోజకవర్గంలో డిగ్రీ కాలేజీకి కాంపౌండ్ వాల్‌ని నాడు-నేడు కార్యక్రమం ద్వారా గ్రాంట్ చేసి నిర్మాణ పనులు చేపడతాము. డీఎస్సీకి సంబంధించి చర్చలు జరిపి ఎన్ని ఖాళీలున్నాయో గుర్తించి తగిన నిర్ణయం తీసుకుంటాము. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు విద్యావిధానంలో చాలా మార్పులు తెచ్చినారు. ఇంతకు ముందు విద్యావిధానంలో మన దేశంలోని ప్రజలు కేరళ, దిల్లీ రాష్ట్రాల వైపు చూశారు. ఇవాళ దేశమంతా ఆంధ్రరాష్ట్రం విద్యావిధానంలో తీసుకువచ్చిన మార్పులు, కొత్త కార్యక్రమాల ద్వారా వేరే రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం వైపు చూస్తున్నాయి. ప్రైవేట్ స్కూల్స్‌కి సంబంధించి కాంపౌండ్ వాల్స్ లేవు. వీటి మీద చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా గౌరవ శాసనసభ్యులు అడిగారు, తప్పకుండా పరిశీలించి ఎక్కడైతే గవర్నమెంట్ నిబంధనలకు అనుగుణంగా లేవో గమనించి తప్పనిసరిగా చర్యలు చేపడతాము. ఒక్కటి మాత్రం గమనించాలి ప్రైవేట్ బడులకు దీటుగా, గవర్నమెంట్ బడులలో కూడా సెంట్రల్ సిలబస్‌ను, ఇంగ్లీషు మీడియంతోపాటు స్పోకెన్ ఇంగ్లీషును కూడా నేర్పించాలని టోఫెల్‌ను ప్రవేశపెట్టాము. ఆ కోర్సును ప్రారంభిస్తాము ఈ సంవత్సరం నుంచి అమలుచేయాలని మీ ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వ స్కూల్ లేదా ప్రైవేట్ స్కూల్‌లో పిల్లవాడు ఎక్కడ చదువుకోవాలనేది తల్లిదండ్రుల ఇష్టం మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. ప్రభుత్వ పాఠశాలలోని టీచర్స్‌కి శిక్షణ ఇచ్చి, పిల్లల భవిష్యత్తును చక్కదిద్దే ప్రయత్నాలు చేయవలసిందిగా తల్లిదండ్రులలో స్ఫూర్తిని, ధైర్యాన్ని నింపవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఉ.11.30

మిస్టర్ స్పీకర్(MR.SPEAKER): ప్రశ్న నం.1981.

గుండ్లకమ్మ ప్రాజెక్టు గేట్లు

GATES OF GUNDLAKAMMA PROJECT

ప్రశ్న నం.1981

సర్వశ్రీ/డా.డోలా శ్రీ బాల వీరాంజనేయ స్వామి, ఏలూరి సాంబశివరావు, అచ్చెన్నాయుడు కింజరావు, గొట్టిపాటి రవికుమార్, ఎం.ఎల్.ఏలు,

SARVASRI/DR.DOLA SRI BALA VEERANJANEYA SWAMY, YELURI SAMBASIVA RAO, ATCHANNAIDU KINJARAPU, GOTTIPATI RAVI KUMAR, MLAs.

గౌరవనీయులైన జలవనరుల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ కింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

అ) వరదలలో గుండ్లకమ్మ ప్రాజెక్టు క్రెస్టు గేట్లు కొట్టుకుపోయిన విషయం వాస్తవమేనా ;

ఆ) అయితే క్రెస్టు గేట్ల పునఃనిర్మాణానికి ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి?

గౌరవనీయులైన జలవనరుల శాఖ మంత్రి (శ్రీ అంబటి రాంబాబు) :

HON'BLE MINISTER FOR WATER RESOURCES (SRI AMBATI RAMBABU):

అ) అవునండీ. గేటు కుంగిపోవడం వలన తేది.31.01.2022న 3వ గేటు దిగువ 1/3వ భాగం కొట్టుకుపోయింది.

ఆ) స్టాప్ లాగ్ గేట్ల సాయంతో 2022-23 రబీలో నీరందించేందుకు వీలుగా వెంట్ ను మూసివేసి నీటిని నిల్వ చేయటం జరిగింది.

జలాశయం స్పిల్ వే, గేట్ల మరమ్మత్తులకు, పునఃస్థాపనకు ₹917.00 లక్షల మొత్తాన్ని మంజూరు చేయటం జరిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్(MR.SPEAKER): డా.డోలా శ్రీ బాల వీరాంజనేయస్వామి, ఏలూరి సాంబశివరావు, అచ్చెన్నాయుడు కింజరాపు, గొట్టిపాటి రవికుమార్..... ప్రశ్న వేసిన ఈ సభ్యులెవరూ సభకు హాజరు కాలేదు. Now question hour is over. చాలా ప్రశాంతమైన వాతావరణంలో క్వశ్చన్ అవర్ జరిగింది. మంచి డిబేట్ జరిగింది. సభ్యులు మంచి సమాధానాలను మంత్రుల నుంచి రాబట్టుకున్నారు.

శ్రీ అంబటి రాంబాబు(SRI AMBATI RAMBABU): అధ్యక్షా, గొప్ప విషయం ఏమిటంటే అన్ని ప్రశ్నలకూ సమాధానాలు చెప్పే అవకాశం, ఈ ప్రశ్నలను ప్రజలు తెలుసుకోవడానికి అవకాశం కలిగింది. ఈ విధంగా అవకాశం కలగడానికి కారణం ఏమిటంటే ప్రతిపక్ష సభ్యులంతా బాయ్ కాట్ చేసి వెళ్లిపోవడం వలన ప్రశాంతంగా సభ జరగడం, ప్రశ్నోత్తరాల సమయం నిరాటంకంగా జరగడం, ప్రజలకు వాస్తవాలు అర్థం కావడం జరిగింది. అయితే మాకు కొంచెం బాధగా కూడా ఉంది. ఎందుకంటే ప్రధాన ప్రతిపక్షం లేకుండా సభ జరగడం కొంత బాధాకరమైన అంశం. మొట్టమొదటి రోజు వచ్చారు, రెండో రోజు వచ్చారు. మీసాలు మెలివేశారు, తొడలుగొట్టారు, కేకలు వేశారు, చర్చకు రండి అంటే ఊదురుబిళ్లలు ఊదుకుంటూ వెళ్లిపోయారు. దీనినిబట్టి మొత్తం మీద అర్థమవుతున్నదేమంటే రోజురోజుకీ వాస్తవాలు బయటపడుతున్నాయి. చంద్రబాబు నాయుడు గారిని అరెస్టు చేయడం రాజకీయ కక్ష అని ఒక శాతం మందో, రెండు శాతం మందో అనుకునే వాళ్లకు కూడా జరుగుతున్న పరిణామాలు చూసి ప్రధాన ప్రతిపక్షం చంద్రబాబు నాయుడు గారికి అండగా ఉండాలనుకుని కూడా తోకముడిచి వెళ్లిపోతున్నారు. ఒకాయన దిల్లీకి వెళ్లి కూర్చున్నాడు. మద్దతు ఇచ్చిన ఒకాయన ఎక్కడున్నాడో తెలియదు. కోర్టు వారు తగిన సమాధానాలు ఇస్తున్నారు. వేసిన ప్రతి పిటిషన్ ని

తిరస్కరిస్తున్నారు. అంటే ఆ కేసు ఎంత బలంగా ఉన్నది స్టేట్ బై స్టేట్ అందరికీ చాలా క్లియర్ గా అర్థమవుతున్నది. చంద్రబాబు నాయుడు గారిని రెండు రోజులపాటు కస్టడీకి ఇచ్చారు. విచారణ చేశారు. ఆయన నేను కస్టడీలో విచారణకు బాగా సహకరించానంటారు. కానీ కస్టడీకి వెళ్లిన బృందం మాత్రం సహకరించలేదనే మాట మాట్లాడుతున్నారు. ఈ పరిణామాలు రాబోయే కాలంలో మరింత వివరంగా ప్రజలకు అర్థమవుతాయి. చంద్రబాబు నాయుడుగారి జీవితమంతా అన్యాయాలు, అక్రమాలు, మోసాలతోనే వారు రాజ్యాధికారాన్ని చెలాయించారు. రాజకీయాలు డబ్బుమయం చేసిన వ్యక్తి ఈ భారతదేశంలో ఎవరైనా ఉన్నారంటే అది చంద్రబాబు నాయుడు గారే. ఎవరైతే డబ్బుమయం చేస్తారో తరువాత ఏమవుతుందంటే అధికారంలోకి రాగానే డబ్బు గుంజుకుందామని అనుకుంటారు. అదే ఇక్కడ జరిగింది. ఒక స్కాం, రెండు స్కాంలు, మూడు స్కాంలు దొరికినంత వరకూ ఇవి. దొరకనవి చాలా ఉండి ఉండవచ్చు. కాబట్టి రోజురోజుకి జరుగుతున్న పరిణామాలు చాలా తేటతెల్లంగా అర్థమవుతున్నాయి. చంద్రబాబు నాయుడు గారు అధికారంలో ఉండగా అనేక తప్పిదాలు చేశారు. వారే కాదు, వారి కుటుంబ సభ్యులు కూడా తప్పిదాలకు పాల్పడ్డారు. ప్రజా ఖజానా నుంచి డబ్బుని వివరీతంగా దోచుకున్నారు. దీనిని ప్రభుత్వం ఎస్టాబ్లిష్ చేయడంతో న్యాయస్థానాలు కూడా అర్థం చేసుకున్నాయి. దొరికిన దొంగ ఇక తప్పించుకోలేడు అనే భావన ప్రపంచానికి అర్థమవుతున్న దశ. అందువలనే (తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల స్థానాల వైపు చూపిస్తూ) ఆ సీట్లన్నీ ఖాళీగా ఉన్నాయి పారిపోయారు. లేకపోతే చర్చకు వచ్చేవాళ్లు. స్కిల్ స్కాం గురించి మాట్లాడేటప్పుడు వినేవాళ్లు. వాళ్లు కూడా మాట్లాడేవారు. మాట్లాడవలసిందిగా ఆహ్వానించినా కూడా పారిపోయారని మీద్వారా తెలియచేస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రజానీకం ఈ విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవాలి. ఇది రాజకీయ కక్ష కాదు, తప్పు చేశాడు కాబట్టి ఆయన అరెస్టు అయ్యాడు. తప్పు చేసినవారు ఎంతవారైనా ఈ ప్రజాస్వామ్యంలో అరెస్టు కావలసిందే, న్యాయస్థానాన్ని ఎదుర్కోవలసిందే. ఆయన ముఖ్యమంత్రి అయినా, కేంద్రంలో చక్రం తిప్పినా ప్రజాస్వామ్య సూత్రాన్ని ఇవాళ మనం తెలుసుకోవాలని మీద్వారా రాష్ట్ర ప్రజానీకాన్ని వినయంగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్(MR.SPEAKER): నా అభిప్రాయం ఈరోజు సభ్యులు చాలా చక్కని ప్రశ్నలు వేశారు. మంత్రులు కూడా బ్రహ్మాండమైన సమాధానాలు చెప్పారు. అడిగిన సభ్యులందరికీ చక్కని సమాధానాలు వచ్చాయని నేను అనుకుంటున్నాను. ప్రశాంతమైన వాతావరణంలో ప్రశ్నోత్తరాలు జరిగినందుకు, మంత్రులు బ్రహ్మాండమైన సమాధానాలు చెప్పినందుకు మీ అందరికీ నేను అభినందనలు తెలియచేస్తున్నాను.

సభా సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రాలు (PAPERS LAID ON THE TABLE):

MR.SPEAKER: All the Papers included in the Agenda are deemed to have been laid on the Table of the House.

PAPERS LAID:

1. "A copy of the Andhra Pradesh Private Universities (Establishment and Regulation) (Amendment) Ordinance, 2023 (A.P. Ordinance No.8 of 2023), as required under Clause 2(a) of Article 213 of the Constitution of India."
2. "A copy in each of the following Notifications, as required under section 2(2) of the Andhra Pradesh Essential Services Maintenance Act, 1971:"
 - a) G.O.Rt.No.54, Energy (O.P.A3) Dept, dt:10.05.2023.
 - b) G.O.Rt.No.95, Energy (O.P.A3) Dept, dt:01.09.2023.
3. "A copy of the Statement on Quarterly Review of the trends in receipts and expenditure in relation to the budget at the end of the first quarter of financial year 2023-24, as required under Section 11(1) of the Andhra Pradesh Fiscal Responsibility and Budget Management Act, 2005."
4. "A copy of 6th Annual Report of the Andhra Pradesh Township and Infrastructure Development Corporation Limited (APTIDCO) for the year 2021-22, as required under section 394 (2) of the Companies Act, 2013."
5. "A copy of 8th Annual Report of the Andhra Pradesh Electricity Regulatory Commission for the year 2021-22, as required under sections 104 & 105 of the Electricity Act, 2023."

"A copy in each of the following Reports, pertaining to the Government of Andhra Pradesh, as required under Article 151(2) of the Constitution of India."

a) Performance Audit Report of the Comptroller and Auditor General of India on Efficacy of Implementation of 74th Constitutional Amendment Act (Report No.2 of 2023).

b) Compliance Audit Report of the Comptroller and Auditor General of India for the year ended March, 2021 (Report No.3 of 2023).

MR.SPEAKER: The House is adjourned for tea break.

(The House then adjourned at 11:35 A.M.)

మ.12.00

(The House re-assembled at 12.04 P.M.

with the Hon'ble Speaker in the Chair)

ప్రభుత్వ తీర్మానం (GOVERNMENT RESOLUTION):

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Social Welfare to move the Resolution.

DR. MERUGU NAGARGUNA (MINISTER FOR SOCIAL WELFARE): Sir, I beg to move:

"That the Legislative Assembly of Andhra Pradesh unanimously resolves to request the Government of India for inclusion of the Beda (Budga) Jangam community again in the list of Scheduled Castes of Andhra Pradesh".

MR.SPEAKER: Government Resolution moved by the Minister for Social Welfare is before the House.

Those who are for the resolution, please say 'Aye'

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it

The Resolution is adopted.

MR.SPEAKER: Now, let us take up Government Bills.

ప్రభుత్వ బిల్లులు (GOVERNMENT BILLS):

1. THE ANDHRA PRADESH STATE ROAD TRANSPORT CORPORATION (ABSORPTION OF EMPLOYEES INTO GOVERNMENT SERVICE) (AMENDMENT) BILL, 2023.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Transport to move the motion for leave to Introduce the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation (Absorption of Employees into Government Services) (Amendment) Bill, 2023.

SRI PINIPE VISWARUP (MINISTER FOR TRANSPORT): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to Introduce the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation (Absorption of Employees into Government Services) (Amendment) Bill, 2023."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That leave be granted to Introduce the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation (Absorption of Employees into Government Services) (Amendment) Bill, 2023.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Introduced.

MR.SPEAKER: I request the Minister for Transport to move the motion for taking into Consideration the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation (Absorption of Employees into Government Services) (Amendment) Bill, 2023.

SRI PINIPE VISWARUP (MINISTER FOR TRANSPORT): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation (Absorption of Employees into Government Services) (Amendment) Bill, 2023 be taken into Consideration.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the Minister shall explain the salient features of the Bill.

SRI PINIPE VISWARUP (MINISTER FOR TRANSPORT): Yes Sir. అధ్యక్షా, ఇది చాలా చిన్న బిల్లు. గౌరవ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రివర్యులు శ్రీ వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డి చరిత్రాత్మకమైన నిర్ణయం తీసుకున్నారు. దాదాపు 55వేల పైచిలుకు ఆర్టీసీ ఉద్యోగులను ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ ట్రాన్స్పోర్టు డిపార్ట్మెంట్ గా చేసి ప్రభుత్వంలో విలీనంచేసిన తరువాత సీసీఏ రూల్స్ అమెండ్మెంట్ కానందున ఇప్పటివరకూ పాత రూల్స్ ఆధారంగానే ఉద్యోగులపై క్రమశిక్షణా చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. వారు దానిని కోర్టులో సవాల్ చేస్తున్నారు. ఇంకా పాత రూల్స్ నే ఎందుకు అనసరిస్తున్నారని కోర్టు స్టే ఇస్తున్నది. ఆ విధంగా దాదాపు 75 మందికి స్టే ఇచ్చారు. దానిని అవాయిడ్ చేయడం కోసం, సీసీఏ రూల్స్ వచ్చేవరకూ పాత పద్ధతినే ఏపీఎస్ఆర్టీసీ రెగ్యులేషన్ రూల్స్ నే కొనసాగించేందుకు ఈ బిల్లును తీసుకురావడమైంది.

MR.SPEAKER: The question is :

“That the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation (Absorption of Employees into Government Services) (Amendment) Bill, 2023 be taken into Consideration.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Considered.

I shall now put the Clauses to vote. There are no amendments to Clauses 2, and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

Those who are for Clauses 2 and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title

Please say 'Aye'

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it,

"The motion is carried and Clauses 2 and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title form part of the Bill".

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Transport to move the motion for Passing the Bill.

SRI PINIPE VISWARUP (MINISTER FOR TRANSPORT): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation (Absorption of Employees into Government Services) (Amendment) Bill, 2023 be Passed".

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation (Absorption of Employees into Government Services) (Amendment) Bill, 2023 be Passed".

Those who are for the motion, please say 'Aye'

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it

The motion is carried and the Bill is Passed.

ప.12.10

2. THE ANDHRA PRADESH MOTOR VEHICLES TAXATION (AMENDMENT) BILL, 2023.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Transport to move the motion for leave to Introduce the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill, 2023.

SRI PINIPE VISWARUP (MINISTER FOR TRANSPORT): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill, 2023".

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill, 2023".

Those who are for the motion, please say 'Aye'

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it

The motion is carried and the Bill is Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Transport to move the motion for taking into Consideration the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill, 2023.

SRI PINIPE VISWARUP (MINISTER FOR TRANSPORT): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill, 2023 be taken into Consideration."

MR.SPEAKER: Motion moved, Now, the Minister shall explain the salient features of the Bill.

శ్రీ పినిపే విశ్వరూప్(SRI PINIPE VISWARUP): అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ మోటారు వాహనముల పన్ను విధింపు చట్టము, 1963లోని నిబంధనల క్రింద మోటారు వాహనముల పన్నును వసూలుచేయుట జరుగుతుంది. ప్రభుత్వానికి గల ప్రధాన ఆదాయవనరులలో మోటారు వాహనాల పన్ను ఒకటి. ఆవిధంగా మోటారు వాహనాలపై వసూలుచేసిన పన్నులు, రహదారి మౌలిక సదుపాయాలను అభివృద్ధి చేయుటలో, రహదారి భద్రత, ప్రయాణీకులను, సరకులను సురక్షితంగా, వేగంగా రవాణా చేయుటలో ప్రభుత్వానికి సహాయపడతాయి.

ప్రభుత్వం 08-06-2018వ తేదీగల సం.3/18 అధ్యాదేశము ద్వారా తొమ్మిదవ అనుసూచి క్రింద, మొత్తంగా నలుగురితో ప్రయాణించే ఆటోరిక్షాలు, 3000 కేజీలవరకు బరువును తీసుకుపోయే సరకు రవాణా వాహనాల విషయంలో కొత్త మరియు ఉపయోగంలో ఉన్న వాహనాలకు ఏకమొత్తం/జీవితకాల పన్నును ప్రవేశపెట్టింది. ఇది 25-10-2018వ తేదీ గల సం.27/2018 చట్టంగా 08-06-2018 నుండి అమలులోకి వచ్చింది.

తరవాత ప్రభుత్వం, మొత్తంగా నలుగురు, ఐదుగురు, ఆరుగురు మరియు ఏడుగురు కూర్చునే సామర్థ్యం (ప్రయాణీకుల ఆటో రిక్షాలు)తో మూడు చక్రాల కాంట్రాక్టు వాహనాలు జీవిడబ్ల్యూ 3000 కేజీలవరకు (తేలికపాటి సరకు రవాణా వాహనాలు) మూడు చక్రాల సరకు, రవాణా వాహనాలు, వ్యవసాయ ప్రయోజన నిమిత్తం ఉపయోగించే ట్రాక్టర్లు, ట్రాక్టరు ట్రైలర్ల విషయంలో మోటారు వాహనాల పన్నును మినహాయిస్తూ 06-02-2019వ తేదీగల టిఆర్ఆండ్బి (టిఆర్-1) శాఖ, జి.ఓ.ఎం.ఎస్.సం.16 ద్వారా అధిసూచనను జారీచేసింది. సదరు అధిసూచన తేదీ వరకు గల మోటారు వాహనాల పన్ను సంచిత బకాయిలను కూడా రద్దు చేసింది.

పై అధిసూచనను జారీచేసిన తరవాత, మోటారు వాహనాల పన్ను చెల్లింపు నుండి 3000కేజీల వరకు బరువును తీసుకుపోయే అన్ని మూడు చక్రాల సరకు రవాణా వాహనాలను మినహాయించడం జరిగింది. 3000 కేజీలవరకు నాలుగు చక్రాల సరకు రవాణా వాహనాలు ఇంకా జీవితకాల పన్ను

చెల్లింపు పరిధిలోనే ఉన్నాయి. తొమ్మిదవ అనుసూచి క్రింద ఉన్న నోట్ ప్రకారం, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి చెందిన 3000కేజీలవరకు, ఉపయోగంలో ఉన్న అన్ని పాత నాలుగు చక్రాల వాహనాలు 08-06-2018 నుండి ఆరు మాసాలలోగా ఏకమొత్తంగా/జీవితకాల పన్నును చెల్లించాలి. ప్రస్తుతం త్రైమాసికముగా చెల్లించు పన్ను విధానము అప్పటివరకు కొనసాగుతుంది.

ఆర్థిక సమస్యల కారణంగా త్రైమాసిక పన్ను విధానమును కొనసాగించమని, ఉపయోగంలో ఉండి 3000కేజీల వరకు బరువును తీసుకుపోయే నాలుగు చక్రాల సరకు రవాణా వాహన యజమానులు కోరుతున్నందున 08-06-2018 ముందు రిజిస్టరు చేయబడిన పాత వాహనాలకు (3000 కేజీల వరకు బరువును తీసుకుపోయే నాలుగు చక్రాల సరకు రవాణా వాహనాలు) త్రైమాసిక పన్ను చెల్లింపును కొనసాగించుటకు వీలుకల్పిస్తూ ఏపిఎంవి పన్ను విధింపు చట్టము, 1963 (25-10-2018వ తేదీ గల 27/2018 చట్టం)లోని నిబంధనలను సవరించాలని ప్రతిపాదించడమయింది.

అధ్యక్షా, ఇప్పటివరకు వాహనాలపై జీవితకాల పన్ను విధించే విధానం అమలులో ఉండేది. ట్రాక్టర్లు, ట్రైలర్స్ మూడు చక్రాల, నాలుగు చక్రాల యజమానులు ప్రభుత్వాన్ని కోరారు. జీవితకాల పన్ను కట్టాలంటే ఆర్థికంగా ఇబ్బందులు ఉంటాయి కాబట్టి త్రైమాసికానికి ఒకసారి పన్ను కట్టుకునే విధానం ఉంటే బాగుంటుందని ప్రభుత్వానికి వినతిపత్రాలు సమర్పించారు. వాహన యజమానుల కోరిక మేరకు ప్రభుత్వం చట్టానికి సవరణ చేయడానికి ప్రతిపాదించింది.

MR.SPEAKER: Now the question is:

“That the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill, 2023 be taken into Consideration.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Considered.

MR.SPEAKER: I shall now put the Clauses to vote. There are no amendments to Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

Those who are for Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title

Please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it,

“The motion is carried and Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title form part of the Bill”.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Transport to move the motion for Passing the Bill.

SRI PINIPE VISWARUP (MINISTER FOR TRANSPORT): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill, 2023 be Passed”.

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Amendment) Bill, 2023 be Passed”.

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Passed.

3. THE ANDHRA PRADESH MOTOR VEHICLES TAXATION (SECOND AMENDMENT) BILL, 2023.

MR.SPEAKER: I request the Minister for Transport to move the motion for leave to Introduce the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Second Amendment) Bill, 2023.

SRI PINIPE VISWARUP (MINISTER FOR TRANSPORT): Sir, I beg to move:

“That leave be granted to Introduce the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Second Amendment) Bill, 2023.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That leave be granted to Introduce the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Second Amendment) Bill, 2023.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Introduced.

MR.SPEAKER: I request the Minister for Transport to move the motion for taking into Consideration of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Second Amendment) Bill, 2023.

SRI PINIPE VISWARUP (MINISTER FOR TRANSPORT): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Second Amendment) Bill, 2023 be taken into Consideration.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the Minister for Transport shall explain the salient features of the Bill.

శ్రీ పినిపే విశ్వరూప్(SRI PINIPE VISWARUP): అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ మోటారు వాహనాల పన్ను విధింపు చట్టము, 1963లోని నిబంధనల క్రింద మోటారు వాహనముల పన్నును వసూలు చేయుట జరుగుతుంది. ప్రభుత్వానికి గల ప్రధాన ఆదాయవనరులలో మోటారు వాహనాల పన్ను ఒకటి. ఆ విధంగా మోటారు వాహనాలపై వసూలు చేసిన పన్నులు, రహదారి మౌలిక సదుపాయాలను అభివృద్ధి చేయుటలో, రహదారి భద్రత, ప్రయాణీకులను, సరకులను సురక్షితంగా, వేగంగా రవాణా చేయుటలో ప్రభుత్వానికి సహాయపడతాయి.

అన్ని రవాణాతర వాహనములపై జీవితకాల పన్నును వసూలు చేయడం జరుగుతుంది. ఇందులో వ్యక్తిగత ప్రయోజనం కోసం ఉపయోగించే ద్విచక్రాల వాహనాలు/మూడు చక్రాల వాహనాలు/ నాలుగు చక్రాల వాహనాలు ఉన్నాయి. వాహన ధరపై జీవితకాల పన్నును వసూలు చేయడమవుతున్నది. కొనుగోలుదారు డీలర్లకు వాస్తవంగా చెల్లించిన మొత్తం వాహన విలువగా ఉంటుంది. ఇందులో ఐజీఎస్టీ అలాగే జీఎస్టీ క్రింద పరిహారపు రుసుం చేరి ఉంటాయి. కొనుగోలుదారు చెల్లించిన పూర్తి మొత్తంలో ఇవి కూడా ఉంటాయి.

వస్తువులు, సేవల పన్ను (జీఎస్టీ) అనేది ఒక పరోక్ష సమాఖ్య అమ్మకపు పన్ను. దీనిని తయారీదారు నుండి డీలరుకు విలువ జోడింపు గొలుసులో భాగంగా మోటారువాహన డీలరు చెల్లిస్తారు. ఉత్పత్తిని కొనుగోలు చేసిన వినియోగదారు జీఎస్టీతో సహా అమ్మకపు ధరను చెల్లిస్తారు. వాహన తయారీదారు వాహనాన్ని రిటైల్ మోటారు డీలరుకు రవాణా చేస్తారు. అటు పిమ్మట మోటారు వాహనముల డీలరు వాహనాన్ని అమ్ముతాడు. వాహనం రిటైల్ మోటారు వాహన డీలరుకు చేరు సమయానికి తయారీ, రవాణా చార్జీలు, డీలరు మార్జిను, డెలివరీకి ముందు తనిఖీ (సిడిఐ) ఖర్చులు సదరు వాహనంపై విధించిన ఐజీఎస్టీ, పరిహారపు రుసుంలు ఇందులో కలిసి ఉంటాయి. అందుచేత, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆంధ్రప్రదేశ్ మోటారు వాహన పన్ను విధింపు చట్టము, 1963 ప్రకారం మోటారు వాహన పన్నును నేరుగా చెల్లించాల్సిన వ్యక్తిగత కొనుగోలుదారు కోసం పైవన్నీ వాహన ధరలో కలిసి ఉంటాయి.

అనుసూచిలలో పేర్కొనబడినట్టి (అంటే రెండు చక్రాల వాహనాలకు మూడవ అనుసూచి, రోడ్డు రోలర్లు, నిర్మాణ సామగ్రి వాహనాలకు నాలుగవ అనుసూచి, 3/4 చక్రాల వాహనాలకు ఆరవ అనుసూచి, ఎలక్ట్రిక్ రిక్షాలు, ఎలక్ట్రిక్ కార్లకు ఎనిమిదవ అనుసూచి, 3000 కేజీల వరకు బరువును తీసుకుపోయే సరకు రవాణా వాహనాలకు తొమ్మిదవ అనుసూచి) జీవితకాల పన్ను వసూలు చేయడం కోసం వాహన ధర ఆధారం. ఈ అనుసూచిలన్నింటిలో "వాహనం ధర" అను పదజాలాన్ని జీవితకాల పన్నును వసూలు చేయుటకు పేర్కొనడం జరిగింది. అయితే, చట్టంలో "వాహనం ధర" అను పదజాలం నిర్వచించబడలేదు.

అందుచేత పదాల అర్థ వివరణలో సంక్లిష్టతను తగ్గించడానికి, వాహన ధరలో జీఎస్టీ కొనుగోలుదారునుండి డీలరు వసూలుచేసిన ఇతర పన్నులు ఉండవని వివరణ ఇస్తూ 13-06-2023వ తేదీన గౌరవ ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత న్యాయస్థానం జారీ చేసిన ఉత్తరువుల దృష్ట్యాను, చట్టంలో “వాహనం ధర” నిర్వచించాల్సిన అవసరముంది.

“వాహన ధర” యొక్క ఈ నిర్వచనం, చట్టం క్రింద ఇప్పటికే వసూలు చేసిన రాబడులకు రక్షణ ఉండేటట్లు చూడడానికిగాను, ఆంధ్రప్రదేశ్ మోటారు వాహనాల పన్ను విధింపు చట్టము, 1963 క్రింద పన్ను వసూలు కోసం గతంలోను మరియు భవిష్యత్తులోను జారీచేయబడిన అన్ని అధిసూచనలకు ప్రభావవంతంగా ఉంటుంది. ఈ బిల్లుపై నిర్ణయాన్ని అమలుచేయుటకు ఉద్దేశిస్తుంది.

MR.SPEAKER: The question is:

“That the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Second Amendment) Bill, 2023 be taken into Consideration.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Considered.

MR.SPEAKER: I shall now put the Clauses to vote. There are no amendments to Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

Those who are for Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title

Please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it,

“The motion is carried and Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill”.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Transport to move the motion for Passing the Bill.

SRI PINIPE VISWARUP (MINISTER FOR TRANSPORT): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Second Amendment) Bill, 2023 be Passed”.

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation (Second Amendment) Bill, 2023 be Passed”.

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it

The motion is carried and the Bill is Passed.

మ.12.20

4. THE ANDHRA PRADESH PRIVATE UNIVERSITIES (ESTABLISHMENT AND REGULATION) (AMENDMENT) BILL, 2023.

MR.SPEAKER: I request the Minister for Education to move the motion for leave to Introduce the Andhra Pradesh Private Universities (Establishment and Regulation) (Amendment) Bill, 2023.

SRI BOTCHA SATYANARAYANA (MINISTER FOR EDUCATION): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to Introduce the Andhra Pradesh Private Universities (Establishment and Regulation) (Amendment) Bill, 2023."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to Introduce the Andhra Pradesh Private Universities (Establishment and Regulation) (Amendment) Bill, 2023."

Those who are for the motion, please say 'Aye'

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it

The motion is carried and the Bill is Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Education to move the motion for taking into Consideration the Andhra Pradesh Private Universities (Establishment and Regulation) (Amendment) Bill, 2023.

SRI BOTCHA SATYANARAYANA (MINISTER FOR EDUCATION): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Private Universities (Establishment and Regulation) (Amendment) Bill, 2023 be taken into Consideration."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the Minister for Education shall explain the salient features of the Bill.

శ్రీ బొత్త సత్యనారాయణ(SRI BOTCHA SATYANARAYANA): అధ్యక్షా, సామాజికంగా, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలకు చెందిన మెరిట్ విద్యార్థులందరికీ ఉన్నతవిద్యను అందుబాటులోకి తెచ్చి వారందరినీ గ్లోబల్ స్టూడెంట్లుగా తయారుచేయాలని ఈ బిల్లు ముఖ్యోద్దేశం. మనవద్ద ఉన్న కళాశాలలను, ప్రైవేటు విశ్వవిద్యాలయాలుగా కన్వర్ట్ చేయడంకోసం, కొత్తగా గ్రీన్ ఫీల్డ్ విశ్వవిద్యాలయాలను నెలకొల్పడం కోసం ఈ బిల్లు ద్వారా కొన్ని సవరణలు తీసుకువచ్చాము. గతంలో

joint collaboration అమలులో ఉన్నప్పటికీ ఎవరూ దానిని పకడ్బందీగా అమలుచేయలేదు. ప్రపంచంలో ఉన్న 100లోపు ర్యాంకింగ్ గల విశ్వవిద్యాలయాల నుంచి joint certification తీసుకువచ్చి మన దేశంలో ఉన్న విశ్వవిద్యాలయం, విదేశాల్లో ఉన్న టాప్ 100లోపు ర్యాంకింగ్ గల విశ్వవిద్యాలయం కలిపి ఒక విద్యార్థికి జాయింట్ సర్టిఫికేట్‌ను జారీచేయాలనే లక్ష్యంతో ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టాము. రాబోయే ప్రైవేటు విశ్వవిద్యాలయాల సీట్ల విషయంలో గతంలో ప్రభుత్వ విశ్వవిద్యాలయాల్లో అమల్లో ఉన్న 70:30కోటాకు సంబంధించి ఎటువంటి మార్పులేదు. కొత్తగా ఏర్పాటుచేసే విశ్వవిద్యాలయాల్లో 35శాతం సీట్లు ప్రభుత్వ కోటాకు ఫీజు రీయింబర్స్‌మెంట్ కోసం ఇవ్వాలనే నిబంధన తీసుకువచ్చాము. గ్రీన్ ఫీల్డ్ విశ్వవిద్యాలయాలకు 65:35 నిష్పత్తిలో సీట్లు వస్తాయి. ప్రపంచంలో ఉన్న 100లోపు ర్యాంకింగ్ గల విశ్వవిద్యాలయాలు, మన విశ్వవిద్యాలయం కలిపి joint certification ఇవ్వాలనేది ఈ బిల్లు ముఖ్య లక్ష్యం.

MR.SPEAKER: The question is:

“That the Andhra Pradesh Private Universities (Establishment and Regulation) (Amendment) Bill, 2023 be taken into Consideration.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Considered.

MR.SPEAKER: I shall now put the Clauses to vote. There are no amendments to Clauses 2 to 8, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

Those who are for Clauses 2 to 8, Clause 1, Enacting Formula and Long Title

Please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it,

“The motion is carried and Clauses 2 to 8, Clause 1, Enacting Formula and Long Title form part of the Bill”.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Education to move the motion for Passing the Bill.

SRI BOTCHA SATYANARAYANA (MINISTER FOR EDUCATION): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Private Universities (Establishment and Regulation) (Amendment) Bill, 2023 bill be passed”.

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is

“That the Andhra Pradesh Private Universities (Establishment and Regulation) (Amendment) Bill, 2023 bill be passed”.

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Passed.

5. THE ANDHRA PRADESH PUBLIC SERVICE COMMISSION (ENTRUSTMENT OF ADDITIONAL FUNCTIONS WITH RESPECT TO THE SERVICES OF UNIVERSITIES)(AMENDMENT) BILL, 2023.

MR.SPEAKER: I request the Minister for Agriculture to move the motion on behalf of Chief Minister for leave to Introduce the Andhra Pradesh Public Service Commission (Entrustment of Additional Functions with Respect to the Services of Universities) (Amendment) Bill, 2023.

SRI KAKANI GOVARDHAN REDDY (MINISTER FOR AGRICULTURE): Sir, on behalf of the Hon’ble Chief Minister, I beg to move:

“That leave be granted to Introduce the Andhra Pradesh Public Service Commission (Entrustment of Additional Functions with Respect to the Services of Universities) (Amendment) Bill, 2023.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That leave be granted to Introduce the Andhra Pradesh Public Service Commission (Entrustment of Additional Functions with Respect to the Services of Universities) (Amendment) Bill, 2023.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Introduced.

MR.SPEAKER: I request the Minister for Agriculture to move the motion on behalf of the Hon’ble Chief Minister for taking into Consideration the Andhra Pradesh Public Service Commission (Entrustment of Additional Functions with Respect to the Services of Universities) (Amendment) Bill, 2023.

SRI KAKANI GOVARDHAN REDDY (MINISTER FOR AGRICULTURE): Sir, On behalf of the Hon’ble Chief Minister, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Public Service Commission (Entrustment of Additional Functions with Respect to the Services of Universities) (Amendment) Bill, 2023 be taken into Consideration.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the Minister for Agriculture shall explain the salient features of the Bill.

శ్రీ కాకాణి గోవర్ధన్ రెడ్డి (SRI KAKANI GOVARDHAN REDDY): అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ చట్టం, 2017లోని సెక్షన్ 3లోని షెడ్యూలు ప్రకారం విశ్వవిద్యాలయాలకు సంబంధించిన ఎగ్జిక్యూటివ్ బోర్డులు టీచర్లు, మినిస్టీరియల్ సిబ్బందిని నియమించుకోవాలంటే ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్న విధివిధానాలకు అదనంగా రాతపరీక్షను పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ద్వారా నిర్వహించుకోవాలి. ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ (విశ్వవిద్యాలయముల సర్వీసులకు సంబంధించి అదనపు కృత్యములను అప్పగించుట) చట్టం 2017లోని సెక్షన్ 3లోని షెడ్యూలు ప్రకారం ఆనాడు కేవలం 13 విశ్వవిద్యాలయాలను మాత్రమే చేరుస్తూ చట్టాన్ని తీసుకువచ్చారు. అదనంగా అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్లు, అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్లు, ప్రొఫెసర్లు ఖాళీ పోస్టులను భర్తీచేయవలసిన అవసరముంది. ఆ 13 విశ్వవిద్యాలయాలకు అదనంగా వచ్చిన విశ్వవిద్యాలయాలు, భవిష్యత్తులో రాబోయే విశ్వవిద్యాలయాలకు కూడా వర్తించే విధంగా పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ చట్టం, 2017లోని 3లోని షెడ్యూలును మార్చవలసిందిగా కోరడమైనది. రాష్ట్ర శాసనమండలి ప్రారోగ్ చేయబడి సమావేశంలో లేనందువల్ల దీనిపై ఆర్డినెన్స్ను ఇప్పటికే జారీచేశారు. ఆ ఆర్డినెన్స్ను ఈ బిల్లు ద్వారా రిప్లేస్ చేస్తున్నామని తమరిద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

MR.SPEAKER: The question is:

“That the Andhra Pradesh Public Service Commission (Entrustment of Additional Functions with Respect to the Services of Universities) (Amendment) Bill, 2023 be taken into Consideration.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Considered.

MR.SPEAKER: I shall now put the Clause to vote. There are no amendments to Clauses 2 and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

Those who are for Clauses 2 and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title

Please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it,

“The motion is carried and Clauses 2 and 3, Clause 1, Enacting Formula and Long Title form part of the Bill”.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Agriculture to move the motion on behalf of Chief Minister for Passing the Bill.

SRI KAKANI GOVARDHAN REDDY (MINISTER FOR AGRICULTURE): Sir, on behalf of the Hon'ble Chief Minister, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Public Service Commission (Entrustment of Additional Functions with Respect to the Services of Universities) (Amendment) Bill, 2023 be Passed".

MR.SPEAKER: The question is:

"That the Andhra Pradesh Public Service Commission (Entrustment of Additional Functions with Respect to the Services of Universities) (Amendment) Bill, 2023 be Passed".

Those who are for the motion, please say 'Aye'

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it

The motion is carried and the Bill is Passed.

మ.12.30

6.THE ANDHRA PRADESH GOODS AND SERVICES TAX (AMENDMENT) BILL, 2023.

MR. SPEAKER: I shall now request the Minister for Finance, Commercial Taxes & Legislative Affairs to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2023.

SRI BUGGANA RAJENDRANATH (MINISTER FOR FINANCE, COMMERCIAL TAXES & LEGISLATIVE AFFAIRS): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2023."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2023."

Those who are for the motion, please say 'Aye'

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it

The motion is carried and the Bill is Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Finance, Commercial Taxes & Legislative Affairs to move the motion for taking into consideration of the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2023

SRI BUGGANA RAJENDRANATH (MINISTER FOR FINANCE, COMMERCIAL TAXES & LEGISLATIVE AFFAIRS): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2023 be taken into consideration.”

MR.SPEAKER: Motion moved. I shall now request the Minister for Finance, Commercial Taxes & Legislative Affairs to explain the salient features of the Bill.

శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ (SRI BUGGANA RAJENDRANATH): అధ్యక్షా, దేశంలోని వివిధ రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన సర్వీసెస్ కానీ, ట్యాక్సెస్ కానీ subsume అయ్యి GST Act Introduce చేసిన తరువాత వీటన్నింటిపై GST Councilలో ఎన్నో నిర్ణయాలు తీసుకుంటుంటారు. ఆ నిర్ణయాలను రాష్ట్రాలన్నీ అడాప్ట్ చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఏ నిర్ణయాలైతే జీఎస్టీ కాన్సిల్లో తీసుకుంటారో ఆ నిర్ణయాలన్నీ పీరియాడికల్గా దేశంలోని అన్నీ రాష్ట్రాలు అడాప్ట్ చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇది ప్రొసీజరల్ మేటర్ కాగా, ఈ పర్మిక్యులర్ అమెండ్మెంట్ Section 10 చూస్తే, removal of Restriction and Composition tax payers. ఇది మామూలుగా Electronic Commerce Operators ఎవరైతే ఉంటారో వారికి గాను Composition Tax ఇంతకు ముందున్న ₹1.05 Crores లోపల ఉన్న వారికి Composition Tax mechanism క్రింద రెగ్యులర్ అసెస్మెంట్ కాకుండా Composition Tax mechanism క్రింద Tax విధించే అవకాశం ఉంది. ఈ అవకాశం Electronic Commerce Operators (ECOs)కు ఉండేది కాదు. ఇప్పుడు ECOsకు కూడా అప్లికబుల్ అవుతుంది.

Section 16 and 17లో ఇంతకు ముందు ఏదైతే Input Tax Credit తీసుకుంటామో అది తీసుకున్న తరువాత ineligible అని తెలిస్తే output taxలో సర్దుబాటు చేసుకునే పరిస్థితి ఉండేది. ఇప్పుడు అవిధంగా కాకుండా interestతోపాటు input tax తీసుకున్న కొనుగోలుదారు నుండే ఆ transactionలోనే కట్టాల్సిన అవసరం ఉంటుంది. Corporate Social Responsibility క్రింద Transactionలో Income Tax Credit avail చేసుకునే వెసులుబాటు తొలగించడం జరిగింది.

Section 23, Exemption of low turn over as notified by the Government Tax payers from compulsory registration, though they are supplied through ECOs. Once again ECOs ద్వారా ఇంతకు మునుపు Compulsory Registration ఏదైతే ఉండేదో ఆ రిజిస్ట్రేషన్కు మినహాయింపు ఇవ్వడం జరిగింది. Section 30 ఇంతకు ముందు ఏదైతే రిజిస్ట్రేషన్స్ revoke చేస్తారో revoke చేసేటప్పుడు ఇంతకు ముందున్న 30 రోజుల స్థానంలో 30రోజుల నుండి ఎన్ని రోజులకైనా మార్చేందుకు వీలుగా యాక్ట్లో కాకుండా రూల్స్లో ఫ్రీమ్ చేసుకునేందుకు అవకాశం కల్పించడం జరిగింది.

Sections 37, 39, 44, 52 ఇంతకు మునుపు Monthly, Annual returns, Supplies, TCS Returnsకి unlimited time ఉండేది, ఇప్పుడు మూడు సంవత్సరాల టైమ్ లిమిట్ పెట్టడం జరిగింది. Section 54 జీరో రేటెడ్ సప్లైస్ ఏదైతే ఉంటాయో అవి ఇంతకుముందు 90 per cent against provisional assessment ఉండేది. ఇప్పుడు 100 per cent refund తీసుకునేందుకు అవకాశం కల్పించబడింది.

Section 56 - ఎగుమతిదారులను ప్రోత్సహించడం కోసం ప్రభుత్వం నుండి రీఫండ్ ఆలస్యం అయితే ఇంట్రస్ట్తో సహా చెల్లించేందుకు అవకాశం కల్పిస్తున్నారు. **Section 62-Extension of time limit for auto withdrawal of best judgment.** ఒక్కొక్కసారి రిటర్న్స్ ఫైల్ చేయనప్పుడు, ప్రాపర్ రికార్డు లేనప్పుడు best judgment అని చెప్పి Assessing Officer ఆ పరిస్థితుల్లో ఏదైతే ఉండొచ్చు అని అసెస్మెంట్ చేస్తే 30రోజుల పరిధి ఏదైతే గతంలో ఉండేదో ఆ పరిధి 60రోజులకు పెంచడం జరిగింది.

Section 109, 110, 114 Constitution of Appellate Tribunal and Benches thereof. ఇప్పుడు Goods and Service Tax Appellate Authority రావడంతో జాతీయ స్థాయిలోనూ, రాష్ట్ర స్థాయిలోనూ బెంచెస్ ఏర్పాటుచేయడం జరుగుతుంది. **Section 117, 118, 119-** ఏర్పాటుచేయబడిన నేషనల్ బెంచ్ను ప్రెసిసివల్ బెంచ్గానూ, స్టేట్ బెంచ్ను స్టేట్ బెంచ్గా టెర్మ్స్ ఇవ్వడం జరిగింది.

Section-122 Penalty for Electronic Commerce Operators. ECOs ఎవరైతే ఉన్నారో వారికి to bring the supplies of unregistered tax payers or inter-state supplies without registration in tax net. ఈసీవోస్ కూడా ట్యాక్స్ నెట్లోకి తెచ్చేందుకు. **Section-132 Decriminalisation of certain offences.** ఇంతకు ముందు మైనర్ అఫెన్సెస్కు కూడా క్రిమినల్ ప్రొసీడింగ్స్ ఇచ్చేందుకు రూల్ ఉండగా, ప్రస్తుతం చిన్నచిన్న అఫెన్సెస్కు క్రిమినల్ ప్రొసీడింగ్స్ తొలగిస్తున్నాము.

అదే విధంగా monetary limit for prosecution ₹1.00కోటి నుండి ₹2.00కోట్లకు పెంచడం జరిగింది. **Section 138-Compounding of certain offences** కొన్నికొన్ని తప్పులకు ఇంతకు మునుపు 50 శాతం, 150 శాతంగా ఉండే ఫైన్ ఇన్వాయిస్లను ఇప్పుడు 25 per cent minimum, 100 per cent maximumతో తగ్గించడం జరిగింది.

Insertion of new section 158-A Consent based sharing of information furnished by taxable person. డేటా ఏదైతే కావాలని ఉంటుందో అది జీఎస్టీఎన్లో ఉంటుంది, ఆ డేటా బయటకు వచ్చేది కాదు. ఇప్పుడు supplier and recipient వారిద్దరి సమ్మతితో డేటా ఇవ్వడం జరుగుతుంది. జీఎస్టీఎన్ నుండి డేటా ఇచ్చినందుకు ఒక వేళ liability ఉంటే కూడా అధికారులకు indemnity ఇవ్వడం జరిగింది.

Amendment to Schedule – III, Activities and Transactions which shall be treated neither as supply of goods nor supply of services. కొన్నికొన్ని transactions Goods Supply క్రింద categorise చేసేందుకు రాదు, Supply క్రింద categorise చేసేందుకు రాదు. ఉదాహరణకు ఒక డీలరు మరొక దేశంలో వ్యాపారం నిర్వహించి ఇంకొక దేశంలో అమ్మినప్పుడు మనకు సంబంధం లేదు కాబట్టి this cannot be categorised as transaction under Goods or Services. అదే విధంగా సముద్రంలో territorial water దాటిన తరవాత transaction జరిగినా అది కూడా it is categorised neither as Goods nor Services. Warehouseతో పెట్టి అని సేల్

కాకుండా వినియోగానికని ఉంచుకుంటామో అని కూడా categorise చేయకుండా neither as Goods nor Services. The amendments carried out in the Finance Act, 2010, vide Sections 137 to 159 shall come into force as on from such date, as the Central Government may by notification official Gazette appoint.

MR.SPEAKER: The question is:

“That the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2023 be taken into consideration.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Considered.

I shall now put the Clauses to vote. There are no amendments to Clauses 2 to 25, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

Those who are for Clauses 2 to 25, Clause 1, Enacting Formula and Long Title

Please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it,

The motion is carried and Clauses 2 to 25, Clause 1, Enacting Formula and Long Title Form part of the Bill.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Finance, Commercial Taxes & Legislative Affairs to move the motion for passing the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2023.

SRI BUGGANA RAJENDRANATH (MINISTER FOR FINANCE, COMMERCIAL TAXES & LEGISLATIVE AFFAIRS): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2023 be passed”.

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Goods and Services Tax (Amendment) Bill, 2023 be passed”.

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Passed.

7. THE ANDHRA PRADESH REGULATION OF APPOINTMENTS TO PUBLIC SERVICES AND RATIONALISATION OF STAFF PATTERN AND PAY STRUCTURE (AMENDMENT) BILL, 2023.

MR. SPEAKER: I shall now request the Minister for Finance, Commercial Taxes & Legislative Affairs to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Regulation of Appointments to Public Services and Rationalisation of Staff Pattern and Pay Structure (Amendment) Bill, 2023.

SRI BUGGANA RAJENDRANATH (MINISTER FOR FINANCE, COMMERCIAL TAXES & LEGISLATIVE AFFAIRS): Sir, I beg to move:

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Regulation of Appointments to Public Services and Rationalisation of Staff Pattern and Pay Structure (Amendment) Bill, 2023.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Regulation of Appointments to Public Services and Rationalisation of Staff Pattern and Pay Structure (Amendment) Bill, 2023.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Finance, Commercial Taxes & Legislative Affairs to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Regulation of Appointments to Public Services and Rationalisation of Staff Pattern and Pay Structure (Amendment) Bill, 2023.

SRI BUGGANA RAJENDRANATH (MINISTER FOR FINANCE, COMMERCIAL TAXES & LEGISLATIVE AFFAIRS): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Regulation of Appointments to Public Services and Rationalisation of Staff Pattern and Pay Structure (Amendment) Bill, 2023 be taken into consideration.”

MR.SPEAKER: Motion moved. I shall now request the Minister for Finance, Commercial Taxes & Legislative Affairs to explain the salient features of the Bill.

మ.12.40

శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ (SRI BUGGANA RAJENDRANATH): అధ్యక్షా, ఈ సవరణ ముఖ్య ఉద్దేశం క్రీడల్లో రాణించినవారికి as a recognition of their achievement, ఇతరులను కూడా ప్రోత్సహించడానికి, to provide Government employment to the particular player, this player has a rare distinction. Her name is Shaik Jafreen, Captain of the Indian deaf tennis team and National Awardee, 2020. Her father's name is Shaik Jakir Ahmed and she is from Kurnool. కర్నూల్‌లో పేరుగాంచిన ఉస్మానియా డిగ్రీ కళాశాలలో చదివి, ప్రస్తుతం St. Ann's College for Women, Mehdiapatnam, Hyderabadలో MCA ఫైనల్ ఇయర్ చదువుతోంది. జనవరి 2019లో చెన్నైలో జరిగిన 23వ నేషనల్ గేమ్స్ ఫర్ ద డెఫ్, ఫిజికల్లీ ఛాలెంజ్డ్, విమెన్స్ సింగిల్స్, మిక్సిడ్ డబుల్స్‌లో రెండు బంగారు పతకాలను సాధించింది. 2016లో స్లోవేనియా దేశంలో జరిగిన విమెన్స్ డబుల్స్ టెన్నిస్ ఈవెంట్‌లో కూడా కాంస్య పతకం సాధించింది. స్లోవేనియా డెఫ్ టెన్నిస్ ఓపెన్ 2018లో వెండి పతకం సాధించింది. 2017లో టర్కీలోని శామ్సన్ సిటీలో జరిగిన మిక్సిడ్ డబుల్స్‌లో కాంస్య పతకం సాధించింది. 2022 మేలో బ్రెజిల్‌లో జరిగిన ఇంటర్నేషనల్ గేమ్స్‌లో కాంస్య పతకం సాధించింది, డెఫ్ ఒలంపిక్స్ 2021లో మిక్సిడ్ డబుల్స్ కేటగిరీలో కాంస్య పతకం సాధించింది. దాదాపుగా తను సాధించిన 20 విజయాలలో ఐదు గురించి మాత్రమే నేనిప్పుడు ప్రస్తావించాను. భారతదేశానికే గర్వకారణమైన తనను రాష్ట్రం గుర్తిస్తూ employment in the capacity of Deputy Registrar of Cooperative Societies, under Group-1 Services in the Agriculture & Cooperation Department under Sports category Supernumerary post ఇస్తూ until such time that vacancy arises in direct recruitment quota అంత వరకు సూపర్‌న్యూమరరీ పోస్టు ఇస్తూ రెగ్యులర్ గవర్నమెంట్ ఎంప్లాయ్‌గా నియమించేందుకు ఈ పర్డిక్యూలర్ చట్టాన్ని అమెండ్ చెయ్యడానికి ఈ సవరణ ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

MR.SPEAKER: The question is:

“That the Andhra Pradesh Regulation of Appointments to Public Services and Rationalisation of Staff Pattern and Pay Structure (Amendment) Bill, 2023 be taken into consideration.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Considered.

I shall now put the Clauses to vote. There are no amendments to Clauses 2 to 25, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

Those who are for Clauses 2 to 25, Clause 1, Enacting Formula and Long Title

Please say 'Aye'

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it,

"The motion is carried and Clauses 2 to 25, Clause 1, Enacting Formula and Long Title Form part of the Bill".

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Finance, Commercial Taxes & Legislative Affairs to move the motion for passing the Andhra Pradesh Regulation of Appointments to Public Services and Rationalisation of Staff Pattern and Pay Structure (Amendment) Bill, 2023.

SRI BUGGANA RAJENDRANATH (MINISTER FOR FINANCE, COMMERCIAL TAXES & LEGISLATIVE AFFAIRS): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Regulation of Appointments to Public Services and Rationalisation of Staff Pattern and Pay Structure (Amendment) Bill, 2023 be passed".

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That the Andhra Pradesh Regulation of Appointments to Public Services and Rationalisation of Staff Pattern and Pay Structure (Amendment) Bill, 2023 be passed".

Those who are for the motion, please say 'Aye'

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it

The motion is carried and the Bill is Passed.

8. THE ANDHRA PRADESH ASSIGNED LANDS (PROHIBITION OF TRANSFERS) (AMENDMENT) BILL, 2023.

MR. SPEAKER: I shall now request the Minister for Revenue, Registrations & Stamps to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Assigned Lands (Prohibition of Transfers) (Amendment) Bill, 2023.

SRI DHARMANA PRASADARAO (MINISTER FOR REVENUE, REGISTRATIONS & STAMPS): Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Assigned Lands (Prohibition of Transfers) (Amendment) Bill, 2023."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Assigned Lands (Prohibition of Transfers) (Amendment) Bill, 2023."

Those who are for the motion, please say 'Aye'

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it

The motion is carried and the Bill is Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Revenue, Registrations & Stamps to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Assigned Lands (Prohibition of Transfers) (Amendment) Bill, 2023.

SRI DHARMANA PRASADARAO (MINISTER FOR REVENUE, REGISTRATIONS & STAMPS): Sir, I beg to move:

"That the Andhra Pradesh Assigned Lands (Prohibition of Transfers) (Amendment) Bill, 2023 be taken into consideration."

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the Minister shall explain the salient features of the Bill.

శ్రీ ధర్మాన ప్రసాదరావు(SRI DHARMANA PRASADARAO): అధ్యక్షా, ఇది రాష్ట్రంలో చాలా ప్రభావితం చూపే బిల్లు. ఇప్పటికే దీన్ని ఆర్డినెన్స్ ద్వారా తీసుకువచ్చాం. శాసనసభ సమావేశాలు జరుగుతుండడంతో బిల్లు రూపంలో సభ ముందుకు తీసుకొస్తున్నాము. కొద్దిసేపట్లో ఈ అంశం మీద లఘు చర్చ కూడా జరగనుంది. అందులో విస్తృతంగా సమాధానం చెప్పడానికి అవకాశం ఉంది. ఈ బిల్లులో రెండు, మూడు అంశాలను సవరణ చేశాం. మొదటిది భూములు ఎస్టేట్ చేయబడ్డ వ్యక్తుల వద్ద ఉన్న భూమి not transferable. POT (Prohibition of Transfers) Actలో అది ప్రధానమైనది. 20 సంవత్సరాల తరవాత దాన్ని ట్రాన్స్ఫర్ చేసుకునే విధంగా చిన్న సవరణను తీసుకొచ్చాం. రెండవది ఇళ్ళ స్థలాలు ఇచ్చినప్పుడు కూడా POT (Prohibition of Transfers) Act కింద not transferableగా ఉన్నాయి. ఇళ్ళ స్థలాలు పొందినవారికి కూడా పది సంవత్సరాల తరవాత ట్రాన్స్ఫర్బుల్ రైట్స్ను ఈ సవరణ అనుమతిస్తుంది. ఇది ప్రధానమైన అంశం. ఈ సవరణను ఆమోదించమని సభ్యులను కోరుతున్నాను. చాలా కాలంగా దీని మీద చర్చలు జరుగుతున్నాయి. ఇతర రాష్ట్రాలకు కమిటీలను పంపాము. ప్రజా సంఘాలు ఈ సవరణ తీసుకురమ్మని చాలా కాలంగా కోరుతున్నాయి. ప్రభుత్వానికి కూడా ఒక ఫిలాసఫీ ఉంది. దాని పరిధిలోనే ముఖ్యమంత్రిగారు బాగా స్టడీ చేసి ఒక కమిటీని నియమించారు. కమిటీ నా అధ్యక్షతనే అధికారులతో కొన్ని రాష్ట్రాలలో పర్యటించింది. సవివరమైన రెకమెండేషన్స్ వచ్చిన తరవాత కేబినెట్ ఈ సవరణలను ఆమోదించింది. స్థూలంగా ఇది ఈ బిల్లు. సభ్యులకు, ఈ సభ ద్వారా ప్రజలకు లఘు చర్చలో విస్తృతంగా వివరించాలనుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR. SPEAKER): షార్ట్ డిస్కషన్లో పార్టిసిపేట్ చెయ్యండి.

MR.SPEAKER: The question is:

“That the Andhra Pradesh Assigned Lands (Prohibition of Transfers) (Amendment) Bill, 2023 be taken into consideration.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Considered.

I shall now put the Clauses to vote. There are no amendments to Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

Those who are for Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title

Please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it,

“The motion is carried and Clause 2, Clause 1, Enacting Formula and Long Title Form part of the Bill”.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Revenue, Registrations & Stamps to move the motion for passing the Andhra Pradesh Assigned Lands (Prohibition of Transfers) (Amendment) Bill, 2023.

SRI DHARMANA PRASADARAO (MINISTER FOR REVENUE, REGISTRATIONS & STAMPS): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Assigned Lands (Prohibition of Transfers) (Amendment) Bill, 2023 be passed”.

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Assigned Lands (Prohibition of Transfers) (Amendment) Bill, 2023 be passed”.

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Passed.

మ.12.50

9. THE ANDHRA PRADESH BHOODAN AND GRAMDAN (AMENDMENT) BILL, 2023.

MR. SPEAKER: I shall now request the Minister for Revenue, Registrations & Stamps to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Bhoodan and Gramdan (Amendment) Bill, 2023.

SRI DHARMANA PRASADARAO (MINISTER FOR REVENUE, REGISTRATIONS & STAMPS): Sir, I beg to move:

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Bhoodan and Gramdan (Amendment) Bill, 2023.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Bhoodan and Gramdan (Amendment) Bill, 2023.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Revenue, Registrations & Stamps to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Bhoodan and Gramdan (Amendment) Bill, 2023.

SRI DHARMANA PRASADARAO (MINISTER FOR REVENUE, REGISTRATIONS & STAMPS): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Bhoodan and Gramdan (Amendment) Bill, 2023 be taken into consideration.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the Minister shall explain the salient features of the Bill.

శ్రీ ధర్మాన ప్రసాదరావు (SRI DHARMANA PRASADA RAO): అధ్యక్షా, ఇది ఉమ్మడి రాష్ట్రానికి ఉన్న ఒక చట్టం. ఆనాడు భూదాన్ ఉద్యమం జరిగింది. ఆచార్య వినోబా భావే అందరికీ తెలుసు. ఇది అప్పుడు వచ్చిన చట్టం. అంధ్రప్రదేశ్ నుండి తెలంగాణ విడిపోయిన తరువాత ఈ చట్టానికి మనం కొన్ని సవరణలు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అప్పుడు ఉన్న చట్టంలో తెలంగాణ ప్రాంతానికి కొన్ని నియమాలు ఉన్నాయి. రాష్ట్రం కలిసి ఉన్నప్పటికీ కూడా ఒక ప్రాంతానికి ఒక రకంగా ఇంకొక ప్రాంతానికి మరొక రకంగా ఉండేవి. అందులో ముఖ్యంగా protected tenant అనేది తెలంగాణ ప్రాంతానికి ఉండేది. ఇప్పుడు విడిపోయింది కాబట్టి ఆ పదాలను తొలగించవలసిన అవసరం వచ్చింది. అలాగే Constitution of Boardలో చైర్మన్, వైస్ చైర్మన్, తొమ్మిది మంది బోర్డు సభ్యులను

నియమించడానికి అవకాశం ఉంది. ఈ సంఖ్యను మార్చే అవకాశం ప్రభుత్వానికి ఈ సవరణ ద్వారా వస్తుంది. ఇంతకు ముందు ఆచార్య వినోబా భావే కానీ వారు నామినేట్ చేసిన వ్యక్తిని సంప్రదించి ఈ బోర్డును నియమించవలసిన అవసరం ఉండేది. ఇప్పుడు దానిని తొలగించి ఈ చట్టం ప్రకారం ప్రభుత్వానికి పూర్తి అధికారం ఉండేటట్లుగా సవరణ చేయడం జరిగింది. అలాగే పెద్దఎత్తున మన రాష్ట్రంలో భూమి సేకరించి భూమి లేని నిరుపేదలకు ఇళ్లు మంజూరు చేసే కార్యక్రమం జరుగుతున్నది. భూదాన్ ఉద్యమంలో సంపాదించిన భూమి ఇప్పటివరకు ఎవరికీ ఇవ్వకుండా ఉంటే ఆ భూమిని ఇళ్ల స్థలాలకు కేటాయించడానికి వీలు కల్పించే విధంగా దీనిని తీసుకురావడం జరిగింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి వర్తించే విధంగా ఈ చట్టాన్ని సవరించడం జరిగింది.

MR.SPEAKER: The question is:

“That the Andhra Pradesh Bhoodan and Gramdan (Amendment) Bill, 2023 be taken into consideration.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Considered.

I shall now put the Clauses to vote. There are no amendments to Clauses 2 to 8, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

Those who are for Clauses 2 to 8, Clause 1, Enacting Formula and Long Title

Please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it,

“The motion is carried and Clauses 2 to 8, Clause 1, Enacting Formula and Long Title form part of the Bill”.

MR.SPEAKER: I shall now request the Minister for Revenue, Registrations & Stamps to move the motion for passing the Andhra Pradesh Bhoodan and Gramdan (Amendment) Bill, 2023.

SRI DHARMANA PRASADARAO (MINISTER FOR REVENUE, REGISTRATIONS & STAMPS): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Bhoodan and Gramdan (Amendment) Bill, 2023 be passed”.

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That the Andhra Pradesh Bhoodan and Gramdan (Amendment) Bill, 2023 be passed”.

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Passed.

10. THE ANDHRA CHARITABLE AND HINDU RELIGIOUS INSTITUTIONS AND ENDOWMENTS (AMENDMENT) BILL, 2023.

MR. SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister for Endowments to move the motion for leave to introduce the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2023.

SRI KOTTU SATYANARAYANA (DEPUTY CHIEF MINISTER FOR ENDOWMENTS): Sir, I beg to move:

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2023.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the question is:

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2023.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Introduced.

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister for Endowments to move the motion for taking into consideration the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2023.

SRI KOTTU SATYANARAYANA (DEPUTY CHIEF MINISTER FOR ENDOWMENTS): Sir, I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2023 be taken into consideration.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now, the Minister shall explain the salient features of the Bill.

శ్రీ కొట్టు సత్యనారాయణ (SRI KOTTU SATYANARAYANA): అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ధార్మిక హిందూ మతసంస్థలు, ఎండోమెంట్ల చట్టం, 1987 (1987లోని 30వ చట్టం)లోని 6వ

పరిచ్ఛేదము కింద సంస్థల వర్గీకరణ కొరకు విహితపరచిన ద్రవ్య పరిమితులను 2007లోని 33వ చట్టమును సవరించుట ద్వారా 2007లో నిర్ణయించినందుననూ, గత కొంతకాలంగా దేవాలయం వార్షిక ఆదాయ రాబడులలో మార్పుల దృష్ట్యా, 6వ పరిచ్ఛేదము కింద నిబంధించిన వర్గీకరణల ప్రతి దానిలో నిర్దిష్టపరచిన స్వల్ప, అధిక ఆదాయ పరిమితులను ఎప్పటికప్పుడు సవరించుటకై ప్రభుత్వానికి వీలు కల్పించుట అవసరమై ఉన్నది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ధార్మిక, హిందూమత సంస్థలు, ఎండోమెంట్ల చట్టంలోని 83వ పరిచ్ఛేదము ప్రకారం కౌలు/లైసెన్సు కాలవ్యవధి పూర్తయిన తరువాత కౌలుదారు స్వాధీనంలో భూమి ఉండినచో అట్టి లైసెన్సీ/కౌలుదారు ఆక్రమణదారుగా పరిగణించబడును. ఆ కారణంగా అట్టి లైసెన్సీ/కౌలుదారును ఎండోమెంటు సంస్థ భూములు, దుకాణములు మొదలగు వాటి నుండి తొలగించుటకై కార్యనిర్వాహక ప్రాధికారులు ఎండోమెంట్ల ట్రైబ్యునల్‌ను ఆశ్రయించవలెను. ఈ నిబంధనను దృష్టిలో ఉంచుకుని ఆక్రమణదారులను తొలగించుట కొరకు 09.11.2015వ తేది గల రెవెన్యూ (ఎండోమెంట్ల) శాఖ, జీవో.ఎం.ఎస్.నం.426లో నియమాలను రూపొందించుట జరిగినది. అట్టి నియమాలను చట్టమునకు అధికారాతీతమైనవని తీర్పు చెబుతూ గౌరవ ఉన్నత న్యాయస్థానము, డబ్ల్యుపి నంబర్లు 34361, 39013, 39151/2016లలో 04.07.2018వ తేది తన తీర్పు ద్వారా సదరు నియమములను కొట్టివేసింది. అంతేకాకుండా, చట్టం తగిన విధంగా సవరించబడినచే తప్ప సదరు నియమము అది ఎంత శ్లాఘనీయమైనప్పటికీ, మాన్యతను కలిగియుండదని ఉన్నత న్యాయస్థానం తీర్పునిచ్చింది. ఈ విషయంలో శాసనపూర్వకమైన అధికారం కల్పించుట అవసరమైనందున, అదుపులు, రక్షణలతో మతపరమైన/ధార్మిక లేదా ఎండోమెంటు సంస్థలకు చెందిన ఆస్తి నుండి ఆక్రమణల తొలగింపును వేగవంతం చేయుటకు ప్రస్తుత సవరణలో తదనుగుణముగా నిబంధనలను ప్రతిపాదించినందుననూ, ఎండోమెంటు సంస్థల భూముల ఆక్రమణను విచారణయోగ్యమైన, బెయిలు ఇవ్వదగని, వారెంటు కేసుగా విచారించదగినదిగా చేయుటకు కూడా ప్రతిపాదించడమైనది.

మ.01.00

ఆక్రమణలను, గ్రూపు ఆక్రమణలను తొలగించేటప్పుడు అనుసరించవలసిన కార్యవిధానాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ ధార్మిక, హిందూమత సంస్థలు, ఎండోమెంట్ల చట్టములోని 84, 85, 86 పరిచ్ఛేదములు విహితం చేస్తున్నవి. 83వ పరిచ్ఛేదమును చేర్చుట ద్వారా సమగ్రమైన సవరణ దృష్ట్యాను 84, 85, 86 పరిచ్ఛేదములు అవసరం లేదు. తదనుసారంగా 84, 85, 86 పరిచ్ఛేదములను వదిలివేయవలెనని నిర్ణయించడమైనది.

అయితే 26-06-2023వ తేదిగల 2023లోని ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆధ్యాదేశము నం.5 ద్వారా 84వ పరిచ్ఛేదమును వదిలివేసిన కారణముగా ఎండోమెంట్ ట్రైబ్యునల్ ఇదివరకే జారీచేసిన తొలగింపు ఉత్తరువులను అమలుజరపడం కష్టసాధ్యమౌతుందని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడమైనది. అందువలన 83వ పరిచ్ఛేదములో ఒక కొత్త ఉప-పరిచ్ఛేదమును చేర్చవలెనని ప్రతిపాదించడమైనది.

సదరు పరిచ్ఛేదము క్రింద రికార్డులను పర్యాలించి, ఉత్తరువులను జారీచేయు సమయములో ప్రభుత్వం, ఎవరేని కక్షిదారు విన్నవించుకొనుటకు ఒక అవకాశమును అతను కలిగియుండిననే తప్ప అతనికి విరుద్ధంగా ఎట్టి ఉత్తరువు జారీ చేయరాదని చట్టములోని 93వ పరిచ్ఛేదము విహితం చేస్తున్నది. అత్యవసర మధ్యంతర ఉత్తరువులను జారీ చేయునపుడు ఇతర కక్షిదారులను ఆక్షించుటకు ఆచరణ సాధ్యంకాదు. ఈ చట్టము క్రింద ప్రస్తుత నిబంధనల కారణముగా, ప్రభుత్వం జారీచేయునట్టి మధ్యంతర ఉత్తరువులు న్యాయస్థానములచే కొట్టివేయబడదగినవై ఉన్నవి. ఆ ప్రకారముగా, 93వ పరిచ్ఛేదములోని ఉప-పరిచ్ఛేదము (1)ని తగిన విధముగా సవరించుటకు నిర్ణయించడమైనది.

ఈ చట్టంలోని ప్రస్తుతమున్న 94వ పరిచ్ఛేదం ప్రకారము, 93వ పరిచ్ఛేదం క్రింద జారీ చేసిన ఉత్తరువుల విషయంలో తప్ప వాస్తవ విషయ పారపాటుగా అయిననూ లేక శాసన విషయక పారపాటుగా అయిననూ లేదా ముఖ్య విషయాలు తెలియకపోవుట కారణంగా అయిననూ జారీచేసిన ఏదేని ఉత్తరువును ప్రభుత్వం సమీక్షించరాదు.

గౌరవ ఉన్నత న్యాయస్థానము 11-10-2007వ తేదీన రిట్ పిటిషన్ నం.984/2007లోను, 2-5-2018వ తేదీన 2345/2007లోనూ ఈక్రింది విధముగా స్పష్టమైన తీర్పు ఇచ్చినది.

“చట్టంలోని 93వ పరిచ్ఛేదము క్రింద పునఃపరిశీలన అధికారాలను పురస్కరించుకొని ప్రభుత్వం జారీచేసిన ఉత్తరువు మాత్రమే పునరీక్షణకు అనుకూలమైనదని, చట్టంలోని 94వ పరిచ్ఛేదమును స్పష్టంగా చదివిన మీదట తెలుస్తుంది. చట్టములోని 94వ పరిచ్ఛేదం క్రింద కల్పించిన పునరీక్షణ అధికారము, చట్టము క్రింద జారీచేసిన ఏదేని ఉత్తరువు, పునరీక్షణకై ప్రభుత్వమునకు అధికారమిచ్చునట్టి సాధారణ అధికారము కాదనీ అయితే 93వ పరిచ్ఛేదం క్రింద నిర్దిష్టపరచిన కారణములపై జారీచేసిన ఉత్తరువునకు మాత్రమే అది పరిమితమైనది.”

సంబంధిత దస్త్రాలను, ప్రకటించిన ఉత్తరువులను పూర్తిగా పరిశీలించుటకు తద్వారా మెరుగైన న్యాయపాలన హితం దృష్ట్యా పునరీక్షణపై పర్యాలించిన ఉత్తరువును జారీచేయుట కొరకు ప్రభుత్వానికి 90 దినముల కాలావధి సరిపోదని అనుభవం తెలియజేస్తున్నది. ఈ చట్టములోని నిబంధనల లోపల ఉపయుక్తమైన నివారణలను ఏర్పాటు చేయుటకుగాను ఈ చట్టంలోని 93వ పరిచ్ఛేదము క్రింద మాత్రమే సమయ పరిమితిని, ప్రభుత్వ పునరీక్షణాధికారమును పరిమితించుటకు తగిన విధముగా సవరించుట జరుగుచున్నది. ఆ ప్రకారంగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ధార్మిక, హిందూ మతసంస్థలు, ఎండోమెంట్ల చట్టము, 1987 (1987లోని 30వ చట్టము)లో 94వ పరిచ్ఛేదమును ఉంచుటకు నిర్ణయించడమైనది.

రాష్ట్ర శాసనమండలి ప్రోరోగ్ చేయబడి సమావేశములో లేనందున మరియు పై నిర్ణయాన్ని వెంటనే అమలుచేయవలెనని నిర్ణయించినందున గవర్నరు ఆంధ్రప్రదేశ్ ధార్మిక, హిందూ మతసంస్థలు, ఎండోమెంట్లు (సవరణ) ఆధ్యాదేశము, 2023(2023లోని 5వ ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆధ్యాదేశము)ను 23 జూన్, 2023వ తేదీన జారీ చేశారు.

పై నిర్ణయమును అమలుపరచుటకు సదరు ఆధ్యాదేశము స్థానే ఈ బిల్లు ప్రవేశపెట్టుటకు ఉద్దేశించినది.

MR.SPEAKER: The question is:

“That the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2023 be taken into consideration.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and the Bill is Considered.

MR.SPEAKER: I shall now put the Clauses to Vote. There are no amendments to Clauses 2 to 8, Clause 1, Enacting Formula and Long Title and they are before the House. The question is:

Those who are for Clauses 2 to 8, Clause 1, Enacting Formula and Long Title

Please say ‘aye’

Those who are against, please say ‘No’

‘Ayes’ have it, ‘Ayes’ have it

The motion is carried and Clauses 2 to 8, Clause 1, Enacting Formula and Long Title form part of the Bill.

MR.SPEAKER: I shall now request the Deputy Chief Minister for Endowments to move the motion for passing the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2023.

SRI KOTTU SATYANARAYANA (DEPUTY CHIEF MINISTER FOR ENDOWMENTS): I, beg to move:

“That the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2023 be passed.”

MR.SPEAKER: Motion moved. Now the question is:

“That the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments (Amendment) Bill, 2023 be passed.”

Those who are for the motion, please say ‘Aye’

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it

The motion is carried and the Bill is Passed.

లఘు చర్చ (అసైను చేయబడిన భూముల క్రమబద్ధీకరణ - రాష్ట్రంలో సమగ్ర భూ సర్వే-పేదలకు లబ్ధి చేకూర్చుటకు చుక్కల భూముల్లో సంస్కరణలు)

SHORT DISCUSSION ON REGULARIZATION OF ASSIGNED LANDS - COMPREHENSIVE LAND SURVEY IN THE STATE - REFORMS IN DOTTED LANDS FOR THE BENEFIT OF THE POOR:

MR.SPEAKER: Now, Short Discussion on Regularization of Assigned Lands - Comprehensive Land Survey in the State - Reforms in Dotted Lands for the benefit of the poor. Sri Gadikota Srikanth Reddy garu.

శ్రీ గడికోట శ్రీకాంత్రెడ్డి (SRI GADIKOTA SRIKANTH REDDY): నమస్కారం అధ్యక్షా. పేదవారికోసం ఏదైనా చేయాలనుకుంటే ప్రతి విషయంలో తండ్రి రెండు అడుగులు వేస్తే తాను నాలుగు అడుగులు వేస్తానని చెప్పిన మాటలను పూర్తిగా అమలుచేస్తున్నారు. అసెంబ్లీలో ఎన్నోరకాల బిల్లులను పేదల కోసం పాస్ చేయడం జరిగింది. అందులో భాగంగా చుక్కల భూములు, అస్పెన్డ్ భూముల విషయంలో చిన్న సవరణ చేసినా కొన్ని లక్షల మంది నిరుపేదలు, దళితులు, వెనుకబడిన వర్గాలు, పేదవారికి ఎంతో ఉపయోగపడే చట్టాన్ని ఈరోజు అసెంబ్లీలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి ఆదేశాలతో రెవెన్యూ శాఖామాత్యులు సభలో ప్రవేశపెడితే మనం పాస్ చేసుకున్నాము. అందులో భాగంగానే లఘు చర్చను చేపట్టాము. కొన్ని లక్షలమంది నిరుపేదలకు ఎన్నో సంవత్సరాలుగా ఎదురుచూస్తున్న హక్కులను కల్పించినందుకు ప్రభుత్వానికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. రెవెన్యూలో అనేక విప్లవాత్మకమైన మార్పులతో ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చింది. రీసర్వే పేరుతో ఎప్పుడో వందల సంవత్సరాల క్రితం ఉన్న డాక్యుమెంట్స్ కు సరైన హద్దులు లేని విషయాలను గమనించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సమగ్ర భూసర్వేలో భాగంగా డ్రాన్ కెమెరాలతో అత్యంత ఆధునిక పరికరాలతో వందల మందితో సర్వే చేయించడమే కాకుండా వాటన్నింటిని కూడా ప్రాపర్ డ్యాక్యుమెంటేషన్ చేయడం జరుగుతోంది. సమగ్ర సర్వే తరువాత వారికిచ్చే డ్యాక్యుమెంటేషన్ లో క్యూఆర్ కోడ్ తో సహా ఇవ్వడం జరుగుతోంది. భూ యజమానులు వారి పొలం హద్దులు ఎక్కడెక్కడ ఉన్నాయో ఎక్కడి నుండైనా సరే చూసుకోవచ్చు. పొలాల చుట్టూ ఉన్న సరిహద్దులను కూడా కచ్చితంగా ఫిక్స్ చేసి ఇవ్వడం, అందుకు ఎంత ఖర్చైనా వెనకాడకుండా రాళ్ళు పాతించడం జరిగింది. మంచి కార్యక్రమాలు చేస్తున్నందుకు మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తూ వాటితోపాటు కొన్ని చిన్న చిన్న అంశాలు మా దృష్టికి వచ్చాయి. అవికూడా మీద్వారా గౌరవ మంత్రివర్యులకు తెలియజేయాలనుకుంటున్నాము.

మ.01.10

రీసర్వే చేసేటప్పుడు కొన్ని హద్దులు జరిగి మిగులు భూముల విషయాలలో అన్నదమ్ముళ్ళ మధ్య వివాదాల కారణంగా కొన్ని సమస్యలు వచ్చినా వాటిని కూడా పరిష్కరించాలి. రైతులు కొన్ని సంవత్సరాలుగా సరిహద్దు భూములలో వ్యవసాయం చేసుకుంటున్నారు. ఆ భూములు వాగు పోరంబోకు, గవర్నమెంట్ ల్యాండ్ కానప్పుడు రైతు స్వాధీనంలో ఉంటే దానిని అనలైజ్ చేసి రైతుకు ఇవ్వవలసిందిగా కొరుతున్నాను. చాలా మంది రైతులు పాస్‌బుక్స్ కొరకు అప్లై చేశారు. అవి ఫ్రీంట్ రూపంలో రావడం లేదని మా దృష్టికి తీసుకొని వచ్చారు. వీటితోపాటు రీసర్వేలో భాగంగా కొన్ని అంశాలను చేర్చి రైతుల సమస్యలను సంబంధిత అధికారులతో సత్వరమే పరిష్కారం జరిగేట్లు చూడవలసిందిగా కొరుతున్నాను. అసైన్‌మెంట్ చట్టంలో భాగంగా రైతులు ఎన్నో సంవత్సరాల నుంచి సాగు చేసుకుంటున్నారు. ఒకవేళ సాగుకి ఉపయోగపడకపోయినా దానిని యుటిలైజ్ చేసుకోలేక వారసులకు ఇవ్వలేక దానిపై హక్కులు పొందలేక చాలా కష్టాలు పడుతున్నారు. వాళ్ళకు 20సంవత్సరాలు అయిన తరువాత పూర్తి హక్కులు కల్పించడం గొప్ప వరంగా భావిస్తున్నాను. ఎవరికో లబ్ధి చేకూర్చాలని కాకుండా ఒక కమిటీని నియమించి, పలు రాష్ట్రాలు పర్యటించిన తరువాత ఆ రాష్ట్రాలలో ఏరకంగా పేదవారికి ప్రయోజనం కలుగుతుందో అనలైజ్ చేసి గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్‌రెడ్డిగారు అనేకసార్లు రెవెన్యూ మంత్రి, ఉన్నతాధికారులతో చర్చలు జరిపినారు. 20సంవత్సరాలు అసైన్‌మెంట్ పట్లా కలిగి ఉంటే తరువాత ఒరిజనల్ అసైన్‌మెంట్ అర్హత కల్పించమని చట్టంలో పొందుపరచడం జరిగింది. ఇది చిన్న సవరణ అయినా కొన్ని లక్షల మందికి ఉపయోగపడుతుంది. వాళ్ళకు పూర్తిగా అమ్ముకునే హక్కులు కల్పించడంవలన పేదవారికి చాలా ఉపయోగపడింది.

ఇవే కాకుండా ఒక్కో ప్రాంతంలో ఒక్కో సమస్య ఉంది. ఉదాహరణకు మా ప్రాంతంలో కొన్ని సమస్యలు ఎదురైనాయి. ఉదాహరణకు నేను మా గ్రామాల్లోకి వెళ్ళినప్పుడు ఆ విషయాలు తెలుసుకున్నాను. రెండు కోట్ల ఖాతా అంటారు. రెండు కోట్ల ఖాతాను ఎలా resolve చేయాలి. మేము అనేకసార్లు రెవెన్యూ అధికారుల వద్దకు తిరుగుతున్నాము కానీ మా సమస్య పరిష్కారం కావడం లేదు. ఇవి గాకుండా సర్వీస్ ల్యాండ్స్‌కి హక్కులు కల్పించడం జరిగింది. ఉదాహరణకు ఇనాం భూములలో ఎప్పటినుంచో పాజిషన్‌లో ఉన్న వారందరికీ రెగ్యులరైజేషన్ చేశారు. ఇది చాలా గొప్ప విషయం. డాటెడ్ ల్యాండ్స్ విషయాలలో కూడా అనేక అంశాలు మా ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. చాలా మంది హక్కు కలిగియున్నా అమ్ముకొనుటకు, కొనుటకు వీలుగా బిల్లు రూపంలో తేవడం గురించి మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను. గత ప్రభుత్వ హయాంలో రెవెన్యూ విషయాలలో కొన్ని తప్పిదాలు జరిగాయి. కొంతమంది రైతులు పాజిషన్‌లో ఉన్నారు కానీ ఈ సర్వే జరిగిన తరువాత చూస్తే, వాళ్ళకు ఎప్పటినుంచో కలిగియున్న భూములను ఇంకొకరు ఆన్‌లైన్ చేసుకున్న విషయాలు మా దృష్టికి వచ్చాయి. ఈ విషయాన్ని స్థానిక అధికారులతో మాట్లాడి నిజాయితీగా verify చేసి నిజంగా అతనే పాజిషన్‌లో ఎప్పటినుంచో ఉంటే ఆన్‌లైన్‌లో రెవెన్యూ రికార్డ్‌ల సమస్యలను సరిదిద్దమని చెప్పడం జరిగింది.

పైనుంచి ఆదేశాలు రావాలని రెవెన్యూ అధికారులు చెబుతున్నారు. వీటికి వెంటనే పరిష్కారమార్గం చూపించవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. జెడ్ హెచ్ డి భూములనే ఏక్సాల్ పట్టా అంటారు ఆ భూములను అమ్మడానికి లబ్ధిదారులకు అప్పగించాలి. వీటి పరిష్కారానికి కూడా ఒక అంశాన్ని భూ సమగ్ర సర్వేలో చేర్చవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, గతంలో అసైన్ మెంట్ అయినా కూడా నాన్ బ్రాన్స్ ఫరబుల్ కాబట్టి తిరిగి అసైన్ చేయడం కోసం కొంత ప్రాసెస్ ఉంది. ఒకసారి అసైన్ మెంట్ ఇచ్చిన తరువాత ఆ హక్కుదారు దానిని వదిలివేసిన తరువాత పీవోటీ కిందకు వస్తుంది కాబట్టి దానిని తీసుకుని ఎవరైతే చాలా కాలంగా పాజెషన్ లో ఉన్నారో, ఎవరికైతే పాజెషన్ సర్టిఫికేట్ ఉంటుందో అటువంటి వారికి అసైన్ చేస్తే బాగుంటుందని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను. అలాగే Estate Abolition Act క్రింద కొన్ని గ్రామాల్లో వచ్చిన సమస్యలను ఏవిధంగా పరిష్కరించాలని స్థానికంగా మేము అధికారులతో మాట్లాడినప్పుడు నిజాయతీగా పరిశీలించి రీసర్వేలో చేయవచ్చు అని చెప్పినారు. కానీ యాక్ట్ ద్వారా జరుగుతుందో లేదో వివరంగా తెలుసుకోవాలి. మన ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తరువాత సామాన్య మానవుడికి డీబీటీ ద్వారా సంక్షేమ కార్యక్రమాల విషయంలో గానీ, ఇళ్ల పట్టాల పంపిణీలో గానీ అద్భుతంగా పని చేస్తున్నాము. మా ముఖ్యమంత్రిగారి ఆదేశాల మేరకు గడపగడపకు కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నప్పుడు మాకు అక్కడక్కడ వినిపించే కొన్ని విషయాలలో రెవెన్యూ సమస్యలు చాలా వస్తున్నాయి. రీసర్వే జరిపినా భూముల మ్యూటీషన్ జరగడం లేదు. కొంతమంది అధికారులు అడిగినప్పుడు పైనుంచి వెబ్ ల్యాండ్ సమస్యలు ఉన్నాయి వాటిని హోల్డ్ లో ఉంచారు అని చెప్పారు. ఇప్పటిదాకా చట్టాల రూపంలో పేద ప్రజలకు అనేక రూపంలో మేలు చేసినందుకు, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తూ, రెవెన్యూ లోపాలపైన దృష్టి పెట్టి, హక్కులు కలిగి ఉన్న రైతులకు భూమి విషయంలో నష్టపోకుండా, మేలు జరిగేట్లు చూడవలసిందిగా మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం పేదల పక్షపాత ప్రభుత్వమని మా జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు నిరూపించినందుకు సభ ద్వారా కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి.జె.ఆర్.సుధాకర్ బాబు(SRI T.J.R.SUDHAKARBABU): అధ్యక్షా, ఈ స్వల్పకాలిక చర్చలో మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చిన తమరికి, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వైఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈ పక్రియలో అసైన్డ్ భూములను 20 సంవత్సరాల నుండి చేసుకుంటున్న వారందరినీ యజమానులుగా చేస్తూ ఒక చరిత్రాత్మకమైన సందర్భంలో మా అందరికీ కమిటీ హెడ్ గా పనిచేసిన రెవెన్యూ మంత్రివర్యులు ధర్మాన ప్రసాదరావుగారికి కూడా కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇది ఒక సంస్కరణ. చట్టసభల్లో శాసనసభ్యులు అందరూ ప్రజల కోసం సమావేశమై అనేక అంశాలను కూలంకషంగా చర్చించి ప్రజోపయోగకరమైన అంశాలపై నిర్ణయాలు తీసుకోవడం

కోసం ఏర్పడిన ఈ సభకు ఈరోజు పూర్తిగా భూమాత అభినందనలు, భూమాత దీవెనలు నిండుగా దక్కుతాయని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు పరిపాలన మొదలుపెట్టిన రోజునుండి రాష్ట్రంలో సంవత్సరాల కొద్దీ, యుగాల కొద్దీ పరిష్కారం కాని అనేక జటిల సమస్యలకు, అనేక అంశాలకు ఈరోజు పరిష్కారాలు దొరుకుతున్నాయి. ఈ రాష్ట్ర పాలనాధికారం గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి చేతిలో ఉన్నప్పుడు ఏ సంస్కరణ చేస్తే పేదవాడికి, బలహీనవర్గాలకు, దళితులకు, మైనారిటీలకు, అణగారిన వర్గాలకు, పెద్ద కులాలలో ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వారికి మేలు జరుగుతుందనే అంశాన్ని వారు అధ్యయనం చేసి పరిష్కారాలు వెతుక్కోవడం అనే ప్రక్రియలో భాగమే అసైన్డ్ భూములకు హక్కులు కల్పించే అంశం వచ్చిందని నేను భావిస్తున్నాను.

మ.1.20

అధ్యక్షా, రాజ్య సంపద పంపిణీ జరుగుతున్నప్పుడు ఒక సెంట్ భూమిని అర్హత కలిగిన పేదవాడికి ఇవ్వాలన్న ఆవశ్యకత వచ్చినప్పుడు ఆ అర్హత కలిగిన పేదవాడి చేతిలో నీకు ఒక ఎకరం భూమి పెట్టాం కానీ నువ్వు దానిని అమ్మడానికి వీలు లేదు, కేవలం నీకు అనుభవించే హక్కు గానీ దానిని నువ్వు తాకట్టు పెట్టే వీలులేదు అనే నిబంధన పెట్టడం ద్వారా అమ్మపాలు తాగే అవకాశం ఉన్న పాలు తాగలేక బక్కచిక్కిపోయిన ప్రజల కోసం ఈరోజున గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకువచ్చిన సంస్కరణగా నేను భావిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రివర్యులు పదేపదే ఈ ప్రభుత్వానికి ఒక ఫిలాసఫీ ఉందని చెబుతున్నారు. నిజంగా ఆచరణలో కనబడుతున్న ఈ ఫిలాసఫీ, సంస్కరణలలో, ప్రజలకు ఉపయోగపడే ఫిలాసఫీగా, సమాజానికి అవసరమైన ఫిలాసఫీగా అనేకరకాలైన ఫిలాసఫీలున్నాయి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ప్రత్యేకంగా ఒక ఫిలాసఫీ ఉంది. ఆ ఫిలాసఫీ అందరికీ సమానమైన స్థాయి, సమానమైన న్యాయం ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా, సామాజికంగా జరగాలని భావించారు. ఇంతకు ముందు పరిపాలకులు భావించలేదా అంటే వై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు తప్ప ఏ ముఖ్యమంత్రికీ ఈ సమాజంలోని అణగారిన వర్గాలకు భూమి ఇవ్వాలని వాళ్లకు ఒక సెంట్ భూమి ఉంటే ఆర్థిక స్థాయి వస్తుందని, సామాజిక స్థితి వస్తుందని, సంపద చేతిలో ఉంటే వారి మానసిక ఆలోచనా విధానం మారిపోతుందని, సంఘంలో గౌరవం పెరుగుతుందని, పిల్లలకు పెళ్లిళ్లు చేసేటప్పుడు తండ్రి చేతిలో ఉన్న ఆస్తిని చూసే పెళ్లి సంబంధాల స్థాయి వస్తుందనే ఒక సున్నితమైన అంశాన్ని ఈరోజున వారి ఫిలాసఫీ ద్వారా ఈ సంఘానికి, ఈ సమాజానికి, ఈ రాష్ట్రానికి చెప్పారని నేను మనస్ఫూర్తిగా భావిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి ఉపన్యాసాలను పదేపదే మనం పరిశీలిస్తే బాబాసాహెబ్ అంబేద్కర్ గారి పేరును, పూజ్య బాపూజీ పేరుని, జ్యోతీబాపూలే గారి పేరును, వారి తండ్రి గారైన వై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి పేరుని పదేపదే వాడతారు. ఈ ప్రపంచంలో, ఈ సమాజంలో, ఈ దేశంలో సంస్కరణకర్తలు, సమాజానికి మేలు చేయాలని ఆలోచించినవాళ్లు, విప్లవకారులు, త్యాగాలు చేసినవాళ్లు, ఇంత మంది

ఉన్నా ఈయన పదేపదే వీళ్లనే ఎందుకు ఉదాహరణగా తీసుకున్నారంటే వీళ్ల నలుగురిలో ఉన్న కామన్ పాయింటు సామాజికన్యాయం, ఆర్థికన్యాయం, రాజకీయన్యాయం. అందరూ బాగుండాలి, అర్హత ఉన్న అందరికీ అన్నీ అందాలి, అందరూ దాంట్లో భాగస్వాములవ్వాలి. రాజ్యం అంటే జడ పదార్థం కాదు. ప్రభుత్వమంటే అందరికీ అందని ద్రాక్ష కాదు. ప్రభుత్వమంటే అందరిదని, ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడిన ప్రజాప్రతినిధులు కూర్చునే ఈ సభ ప్రజలకు సంబంధించినదనే నిర్వచనాన్ని ఈనాటి నిర్ణయాల ద్వారా వారు మనందరికీ చెబుతున్నారని నేను భావిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, భూపంపిణీని చాలా మంది కోరుకున్నారు, చేయాలని అన్నారు. పంపిణీ చేసిన భూమి మీద హక్కు ఉందా, లేదా అనే అంశం గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మాత్రమే పట్టుకున్నారు ఈ సందర్భంగా నేను భావిస్తూ దానికి సహకరిస్తున్న సున్నితమైన, అధ్యయనపూరితమైన పరిశీలనతో కూడిన ఒక పటిష్టమైన పరిపాలనా వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసినందుకు మీద్యారా గౌరవ మంత్రివర్యులను, వారిద్వారా వారి సిబ్బందిని నేను ఈ సభ ద్వారా అభినందిస్తున్నాను. ఎందుకంటే ధర్మాన ప్రసాదరావు గారి అధ్యక్షతన అసైన్డ్ ల్యాండ్లకు సంబంధించిన కమిటీలో నేను కూడా సభ్యుడిని. నాతోపాటు 14 మంది శాసనసభ్యులు సభ్యులుగా ఉన్నారు. మేమందరం పలుమార్లు సమావేశమై, పక్క రాష్ట్రాలకు కూడా వెళ్లి ఇంకా మెరుగ్గా ఏవిధంగా చేయవచ్చని అధ్యయనం చేశాం. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఫిలాసఫీకి పోటీగా లేదా సమాంతరంగా ఇంకో ఫిలాసఫీ కూడా ఈ రాష్ట్రంలో నారా చంద్రబాబు నాయుడి రూపంలో ఉంది. అసైన్డ్ భూములకు సంబంధించి చట్టం చేయడం, దానిని మేము ఆహ్వానించడం, ఆమోదించడం, ఈ సభ దానిని పాస్ చేయడం ఒక అంశమైతే ఇద్దరు నాయకుల మధ్యలో సిద్ధాంతపరమైన వైవిధ్యాలు ఘర్షణకు గురవుతున్న అంశం ఈరోజు చర్చనీయాంశంగా మీద్యారా ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు, నాతోటి సహచర సభ్యులకు విన్నవించుకోవాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్ర ప్రజలు వినాలి.

అధ్యక్షా, నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారి ఫిలాసఫీ హైటెక్. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ఫిలాసఫీ అందరికీ అందే లోటెక్, లేదా లోకల్ టెక్. నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి సిద్ధాంతం గ్రాఫిక్స్ మాయ. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ఫిలాసఫీ గ్రామాల్లో సమూలమైన మార్పులు. ఆయన కార్పోరేట్ శక్తులను ప్రేమిస్తే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు కార్మికులను, కర్షకులను ప్రేమిస్తారు. ఆయన వ్యవసాయం దండగ అంటే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు వ్యవసాయాన్ని పండుగగా చేశారు. చంద్రబాబు నాయుడు గారు కొంత మందికే విద్య ఉండాలి, కొంత మందే ఇంగ్లీషు మీడియంలో చదువుకోవాలని అంటే అందరికీ విద్య ఉండాలి, అందరికీ ఇంగ్లీషు మీడియం ఉండాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కోరుకున్నారు. స్త్రీలను ఆయన ఓటు బ్యాంకుగా చూశారు. అందుకే ఎన్నికలకు మూడు నెలల ముందు పసుపు-కుంకుమ, పసుపు-బెల్లం లాంటి కల్లబొల్లి కబుర్లతో పథకాలను ఇచ్చారు. భూమాతను కొంత మందికే సొంతం చేసిన చరిత్ర నారా చంద్రబాబు నాయుడిదైతే ఈరోజున ఆ భూమాతను అభిషేకించి, దళితులు, బలహీనవర్గాలు, ఒక సెంటు భూమిలో, ఒక ఎకరం భూమిలో జీవిత కాలం సాగుచేసుకునే

రైతన్నలను ఈరోజు హక్కుదారులుగా చేయడం ద్వారా ఆ పాదాలను తాకిన ఆ భూమాత హృదయం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారిని తప్పనిసరిగా ఆశీర్వాదిస్తుందని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి పరిపాలనలో రాజ్యాంగంలోని 40వ ఆర్టికల్‌లో పొందుపరచిన విధంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం పేద, బలహీనవర్గాలకు చెందిన ప్రజల అభివృద్ధి ప్రక్రియలో, వారి ఆర్థిక ప్రయోజనాలు దృష్టిలో పెట్టుకుని అందుబాటులో ఉన్న ప్రభుత్వ ఖాళీ భూములను కేటాయించింది. ఇప్పటివరకూ భూమిలేని పేదలకు వ్యవసాయ అవసరాల కోసం 33,29,999 ఎకరాలను పంచి పెట్టింది. కానీ వాళ్లకు ఆ భూమిపై హక్కు లేదని ఆరోజున చట్టంలో పొందుపరచారు. అంటే భూమి చేతిలో ఉంది. వ్యవసాయం చేసి పంట పండిస్తున్నాడు. రోజూ పొలానికి వెళుతున్నాడు. కానీ ప్రతిరోజూ ఇది నా చేతిలో ఉంటుందా లేదా, నా చేతిలో ఉండనిస్తారా, లేదా, ప్రభుత్వం మళ్ళీ వెనక్కు తీసుకుంటుందా అనే భయంతోనే ఇంతకాలం గడిపిన 33లక్షల మంది రైతన్నలకు సంబంధించిన చరిత్రాత్మక నిర్ణయమే ప్రస్తుత ఈ అసెన్స్ చట్ట సవరణ బిల్లులని తెలియచేస్తూ ఈ సందర్భంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి మీద్వారా నేను కృతజ్ఞతలు తెలియచేస్తున్నాను. 19,17,000 కుటుంబాలకు ఈ నిర్ణయం ద్వారా మేలు జరుగుతుంది. 34,72,000 ఎకరాలు ఈ 50 నెలల కాలంలోనే వారు తీసుకువచ్చిన చరిత్రాత్మక నిర్ణయాలలో ఇదొక ముఖ్య నిర్ణయమని, రైతులను భూహక్కుదారులను చేయడమనే అంశాన్ని మీద్వారా తెలియపరుస్తున్నాను. 20 ఏళ్లు దాటిన అసెన్స్ భూముల సాగు హక్కుదార్లకు వాటిపైన పూర్తి హక్కు కల్పించడం ద్వారా 15.21 లక్షల సాగు హక్కుదార్లను 27.41 లక్షల ఎకరాలకు యజమానులుగా చేయడం ఒక చరిత్రాత్మక ఘట్టంగా నేను భావిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఎస్టీలకు 3.28 లక్షల ఎకరాలు డీకేటీ, ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్ పట్టాలివ్వడం జరుగుతుంది. చుక్కల భూములకు సంబంధించి పరిష్కారం దొరికింది. నదీపరివాహక ప్రాంతాల్లో ఉంటున్న భూములకు సంబంధించిన యజమానులకు న్యాయం జరుగుతుంది. వీటన్నింటితో సంపూర్ణమైన న్యాయాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆవిష్కరించారని నేను భావిస్తున్నాను. ఒక ఎకరం లేదా రెండేకరాలకు హక్కుదారుడైనప్పుడు ఆ రైతు మానసిక పరిస్థితి ఏవిధంగా ఉంటుందంటే చిన్న, సన్నకారు రైతుల కుటుంబాల్లో పుట్టిన ఈ సభలో ఉన్న అనేక మందికి అర్థమవుతుంది. ఒక సెంటు భూమి లేని నిరుపేదలకు, వస్తుందో రాదో తెలియని అమాయకులకు, హక్కు ఉన్నా వాడుకోవడం తెలియని నిరుపేదలకు, నిరక్షరాస్యులకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి నిర్ణయం వలన పూర్తిగా న్యాయం జరిగి జీవనోపాధికి ఉపయోగపడుతున్న భూములను పూర్తిగా వారు స్వతంత్రించుకుని భూమికి హక్కుదారులవుతున్నారు. భూమిలో వ్యవసాయం చేసుకోవడమే కాక కౌలుకు కూడా ఇచ్చుకుంటారు. తద్వారా కౌలు వస్తుంది. బిడ్డలకు మేలు జరుగుతుంది.

మ.1.30

అధ్యక్షా, తమరు గమనించినట్లైతే ఈ నిర్ణయం ద్వారా వారికి సామాజిక హోదా కలుగుతుంది, సామాజికస్థితి, స్థాయి పెరుగుతుంది. దీనిని తన స్వంత ఆస్తిగా భావించినప్పుడు సంఘంలో గౌరవాన్ని ఎక్కువ పొందుతాడు. ఇతరులవలే జీవించేందుకు అవకాశముంటుంది. కుటుంబ అవసరాలకు ఆస్తిని అమ్ముకునేందుకు హక్కు వచ్చింది. ఇంట్లో పెళ్లి జరిగినా, ఆరోగ్య పరిస్థితులు విషమించినా, వ్యవసాయానికి పెట్టుబడి కావాలని వచ్చినా రైతు ముందుగా ఆలోచించేది ఒక్కటే. తన చేతుల్లో ఉన్న భూమిని తనఖా పెట్టుకుని లేదా అమ్ముకుని ఆర్థికంగా వెసులుబాటు ఉండేలా చూసుకుంటాడు. ఈ పథకంపై ఇంతకుముందు వాదనలు జరిగినా, ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకువచ్చిన సంక్షేమ పథకాల ఒరవడి తరవాత, ప్రజలలో వచ్చిన మార్పు, గ్లోబలైజేషన్ ద్వారా వచ్చిన మార్పు, చిన్న సన్నకారు రైతుల కుటుంబాలలోని పిల్లలు అమెరికా వంటి ఇతర దేశాలు వెళ్లిన తరవాత వారి కుటుంబాలకు జరిగిన ప్రయోజనంతోబాటు ప్రభుత్వం ఈ అమెండ్మెంట్ చేయడం ద్వారా సమాజానికి మరింత మేలు జరుగుతుందని నేను భావిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారి నిర్ణయాలను పరిశీలిస్తే ప్రతి నిర్ణయం వెనకాల సామాజిక కోణం, లోతైన అధ్యయనం ఉంటుంది. ప్రతి ఆలోచన వెనకాల సమాజాన్ని ప్రేమించే తత్వం ఉంటుంది. నారా చంద్రబాబు నాయుడు సమాజాన్ని చిందరవందర చేసి, గందరగోళం చేసి, అధికారాన్ని తన గుప్పెట్లో పెట్టుకోవడానికి, అణగారిన వర్గాలకు సామాజిక, ఆర్థికన్యాయం చేయకుండా అనేక సంవత్సరాలు అణచిపెట్టారు. ఈనాడు జగన్మోహన్రెడ్డి గారు సామాజికన్యాయాన్ని పరిపూర్ణంగా ఆవిష్కరించారు. అది కేవలం నినాదమే కాదు, సామాజికన్యాయం కల్పించారు. భారతదేశ రాజకీయ చరిత్రలో రాష్ట్ర మంత్రిమండలిలో 68శాతం ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీలకు స్థానం కల్పించిన తొలి ముఖ్యమంత్రి కేవలం వైఎస్ జగన్మోహన్రెడ్డి గారేనని నేను సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఉపముఖ్యమంత్రులలో ఆ వర్గంవారే ఉన్నారు. ఆలయ కమిటీలలో ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీలకు స్థానం ఉంటోంది. ఈ మార్పును గమనిస్తే ఉపన్యాసాలు చెప్పడం, పత్రికలలో వ్యాసాలు రాయడం వ్యర్థమని, మనసుపెట్టి ఒక నాయకుడు పూనుకుంటే ఏమవుతుందో మనకు అవగతమవుతుంది. రాజు మంచివాడైతే రాజ్యం సుభిక్షంగా ఉంటుందని చెబుతారు. ఆ రాజు మంచివాడైనప్పుడు ఆయన ఆలోచనా విధానం సరైనదైనప్పుడు ఈ సమాజంలో అన్ని వర్గాలకు సామాజిక, ఆర్థిక న్యాయం జరగాలని ఆశించినప్పుడు ఇటువంటి నిర్ణయాలే వస్తాయి. ఈనాడు ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ వర్గాల వారు అన్ని కమిటీలలో 50శాతం ఉన్నారు. ఈ నాలుగేళ్ల పరిపాలనలో అంటరానితనం ఈ రాష్ట్రంలో ఉండకూడదని భావించి అనేక సంస్కరణలు చేపట్టారు. అంటరానితనం అంటే అస్పృశ్యత కాదు. తాకడం ద్వారా వచ్చేది కాదు. ఈ సమాజానికి విద్యను దూరం చేయడం అంటరానితనం. విద్యాలయాలను కేవలం కొంతమందికే పరిమితం చేయడం కూడా అంటరానితనమే. వైద్యాన్ని కార్పొరేట్ విషకాగిలిలో పడవేసింది చంద్రబాబునాయుడు గారు. ఆ

విధానానికి స్వస్తి పలికి గ్రామాలు, పల్లెల్లో పి.హెచ్.సి సెంటర్లు ఏర్పాటుచేసి అందరికీ వైద్యం అందుబాటులోకి వచ్చేలా చేసి ముఖ్యమంత్రిగారు విప్లవాత్మక మార్పులను తీసుకువచ్చారు.

గత ప్రభుత్వం కార్పొరేట్ విద్య పేరుతో ఇంగ్లీషు మాధ్యమాన్ని సామాన్య పిల్లలకు దూరం చేస్తే ఆ దూరం కాబడిన వ్యవస్థను తీసుకువచ్చి ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీల ఒడిలో కూర్చోబెట్టడమే వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ఫిలాసఫీ అని నేను సభాముఖంగా మనవిచేస్తున్నాను. అనేకమంది పరిపాలకులు వచ్చారు. గొప్పగొప్ప సిద్ధాంతాలు చెప్పారు, అనేక సంస్కరణలు చేపట్టారు. కానీ, ఈ 50 నెలల పరిపాలనలో ముఖ్యమంత్రిగారు చేపట్టిన ప్రతి అంశంలో సమాజంపట్ల ప్రేమ, బాధ్యత ఎంతో ప్రస్ఫుటంగా కనిపించాయి. 52నంవత్సరాల వ్యక్తికి ఇంత తీక్షణమైన, పటిష్టమైన, లోతైన విశ్లేషణ ఎలా వచ్చాయని నేను ఆలోచిస్తే, పాదయాత్ర ద్వారా వీరికి ఆ పరిణతి వచ్చిందని నేను తెలుసుకున్నాను. పులివెందులలో ప్రారంభించి శ్రీకాకుళంలో ముగించిన తన సుదీర్ఘమైన పాదయాత్రలో ప్రతి గుండెను పలకరించారు. వెనకబడినవర్గాల ఘోషను చూశారు. అణగారినవర్గాల గుండెచప్పుడు విన్నారు. మైనారిటీలకు దక్కని అధికారాలను చూశారు. ఎస్టీలకు దక్కని న్యాయాన్ని గమనించారు. నా రాష్ట్రంలో ప్రజలకు ఇంత అన్యాయం, దోపిడీ జరుగుతోందా, ఈ రాజ్యంలోని సంపదను అనుభవించాల్సిన ప్రజలకు న్యాయం జరగడంలేదనే ఆవేదనతో ఆలోచించి సంస్కరణల మీద సంస్కరణలు తెచ్చారు. అందుకే వైఎస్. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి పరిపాలన సంస్కరణల యుగమని నేను సభాముఖంగా తెలియచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, డబ్బున్న వారి పిల్లలు ఒక మీడియంలో చదవాలి, పేదవారి పిల్లలు, అణగారిన వర్గాల పిల్లలు మరో మీడియంలో చదవాలనేది చంద్రబాబు నాయుడు గారి ఫిలాసఫీ. రాజధాని ప్రాంతంలో ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ ప్రజలకు 54వేలమందికి ఇళ్ల పట్టాలు ఇస్తే కోర్టుకు వెళ్లి ఆపించిన దుర్మార్గుడు నారా చంద్రబాబు నాయుడు. ఆయన వ్యవస్థలను నాశనం చేసి చివరకు రాజమండ్రి జైలుకు చేరారు. ఇక చేసేదేమీ లేక కొత్తగా రింగ్ పెట్టారు. దానికర్థమేమంటూ శోధిస్తే, మానసిక పరిస్థితి బాగాలేదని చెప్పారు. అల్జీమర్స్ ఉందని రూమర్స్ ఉన్నాయి. వారి వియ్యంకుడు సభలోకి వచ్చి సీటు ఎక్కి నిలబడ్డారు. ఆయనకు కూడా మానసిక పరిస్థితి బాగాలేదని మధుసూదన్ రెడ్డిగారు చెప్పారు. మరి ఉందో, లేదో మాకు తెలియదు. ఈలలు వేయడం, బల్లలు ఎక్కి నిలబడడం, మీసాలు తిప్పడం ఇవన్నీ ప్రజాస్వామ్యంలో విరుద్ధమైన వ్యవహార శైలి. అటువంటి భావజాలంతో వారు ఇక్కడ ఉన్నారంటే వారి మానసిక పరిస్థితి బాగాలేదని, ఈ సమాజాన్ని ప్రేమించలేకపోతున్నారు. ఇదే చంద్రబాబునాయుడు గారి ఫిలాసఫీ అని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి పరిపాలనలో ఎస్సీలకు ఆర్థికన్యాయం ఎంత బాగా జరిగిందో ఆ వర్గాల నుండి వచ్చిన శాసనసభ్యునిగా నేను మనవి చేయదలచుకున్నాను. కొంతమంది వితండవాదాలు, వైరుధ్యమైన వాదాలు చేస్తున్నారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి పూర్తిగా ఎస్సీల అండ ఉన్నది. వారు

ప్రత్యేక పథకాలు రూపొందించారా, సబ్‌ప్లాన్ నిధులు ఇచ్చారా అని అడుగుతున్నారు. నేను కొన్ని గణాంకాలు చెప్పదల్చుకున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో మా జనాభా 18శాతం. ముఖ్యమంత్రిగారు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ₹2.30లక్షల కోట్లు డీబీటీ ద్వారా పంపిణీ చేశారు. అందులో ఎస్సీలకు మాత్రమే దక్కిన లబ్ధి 26శాతం కేవలం మాల, మాదిగ, రెల్లి కులాలకు దక్కింది. ఉన్న జనాభా 18శాతం కాగా, దక్కిన లబ్ధి 26శాతం. పంపిణీ విధానంలో ఎనిమిది శాతం వ్యత్యాసముంది. నారా చంద్రబాబు నాయుడు తమ టీ.వీ.లలో కొంతమందిని పెట్టి ముఖ్యమంత్రిగారి సంస్కరణల మీద బురదజల్లి, ప్రజల ముందు మసిపూసే కార్యక్రమం చేస్తున్నారు. ఈ విషయంలో వారి మీడియా సక్సెస్ అవుతుందేమో కానీ, గ్రామంలో కలుపు తీసుకుంటున్న ఏనమ్మ, రోజూ కూలీపనికి వెళ్లే ఏసోబు, రోజూ మట్టిపని చేసుకునే మార్క్ వంటి వారందరి గుండెల్లోకి జగనన్న వెళ్లిపోయాడు. ఆ గుండెల్లో నుండి చెరిపేయడం చంద్రబాబునాయుడి వల్ల కాదు, టీ.వీ.లలో డిబేట్లవల్ల కాదని నేను చెబుతున్నాను. ₹63,689.59కోట్లు కేవలం ఎస్సీలకే పంచిపెట్టిన ముఖ్యమంత్రిని కాదని, మమ్మల్ని తాకితేనే..... దళితులుగా పుట్టాలని ఎవరన్నా కోరుకుంటారా అని అడిగేవారిని ఎన్నుకుంటారా? ఈ టాపిక్ నేను ఇటువైపు ఎందుకు మాట్లాడుతున్నానంటే ధర్మాన ప్రసాదరావు గారి అధ్యక్షతన జరుగుతున్న సంస్కరణలను పొందుతున్న వారిలో ఎస్సీలే ఎక్కువమంది ఉన్నారు. ప్రజలందరూ కూడా మనకు ఇంత లబ్ధి కలుగుతోందని అవగతం చేసుకోవాలి.

మ.1.40

అధ్యక్షా, నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారి పరిపాలనలో కూడా సబ్‌ప్లాన్ ద్వారా నిధులు తెచ్చామని వాళ్లు చెప్పుకోవచ్చు. 2014నుంచి 2019వరకు నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారి పాలనలో అన్ని రూపాల్లో పెడ్యూల్డు కులాల సంక్షేమానికి వచ్చిన నిధులు కేవలం ₹33,625.49కోట్లు. వారు దరిదాపుల్లో కూడా లేరు. వారి ఆలోచనా విధానం మాకు దూరం, వారి చూపు మాకు దూరం, వారి చర్య మాకు దూరం. అందుకే వారి నోటి నుంచే ఆనాడు ఒక మాట వచ్చింది. "దళితుల్లో పుట్టాలని ఎవరన్నా కోరుకుంటారా" అని వారు ఆనాడు అన్నప్పుడు వారి సిద్ధాంతమేమిటో బహిర్గతమైంది. వారి ఆలోచనా విధానమేమిటన్నది, ఎస్సీల పట్ల వారికున్న కుయుక్తి ఏమిటన్నది, ఎస్సీలను వారు ఏ కోణంలో చూస్తున్నారన్నది తేటతెల్లమైంది. వారి నైజాన్ని సమాజం, చట్టసభలు కూడా చూస్తున్నాయనే విషయాన్ని మీద్వారా రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, చంద్రబాబు నాయుడుగారి హయాంలో వారి కేబినెట్లో మంత్రిగా పనిచేసిన ఆదినారాయణరెడ్డిగారు ఆరోజున ఒక మాటన్నారు. దళితుల దగ్గర వాసన వస్తుందని, చదువుకోలేదని, చదవడం దళితులకు రాదని వారు దుర్భాషలాడినప్పుడు, ఆనాడే ఆదినారాయణరెడ్డిగారిని మంత్రివర్గం నుంచి తొలగించి ఉంటే, నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారికి దళిత సమాజం మీద ప్రేమ ఉందని మేమందరం ఒప్పుకుని ఉండేవాళ్లం. చంద్రబాబు నాయుడు గారి హయాంలో తెలుగుదేశం పార్టీ ఎమ్మెల్యే చింతమనేని ప్రభాకర్‌గారు చీఫ్ విప్‌గా ఉండేవారు. "దళితులకెందుకురా రాజకీయాలు,

రాజకీయాలు చేస్తే మేం చేయాలి, రాజకీయాలంటే మా సొత్తురా, దళితులు కేవలం మేమిచ్చినవి తీసుకుని బతకండిరా'' అని మాట్లాడిన ఆనాటి చీఫ్ విప్ చింతమనేని ప్రభాకర్ గారిని అడ్డంపెట్టుకుని చంద్రబాబు నాయుడు గారు రాజకీయాలు చేశారు. అంతటి అవమానకరంగా వారు మాట్లాడితే చంద్రబాబు నాయుడు గారు నోరు మెదపలేదు. వారి కేబినెట్లోని మంత్రి ఆదినారాయణ రెడ్డి, వారు నియమించుకున్న చీఫ్ విప్ చింతమనేని ప్రభాకర్ గారు దళితులంటే గౌరవం లేకుండా మాట్లాడితే కూడా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఖండించలేదు.

అధ్యక్షా, చంద్రబాబు నాయుడుగారు స్కిల్ స్కాంలో జైలుకు వెళ్లి ఉండొచ్చు. నేను మరొకసారి డిమాండ్ చేస్తున్నాను. కేవలం దళిత సమాజాన్ని కించపర్చి మాట్లాడినందుకుగాను, **I demand to arrest Sri Nara Chandrababu Naidu.** రాజ్యాంగపరమైన హక్కులతో, బాధ్యతతో మెలగాల్సిన చంద్రబాబు నాయుడు గారు మాల, మాదిగ, ఎరుకల, యానాది కులాలను పట్టుకుని, ఆయా కులాల్లో పుట్టడమే తప్పు అని అన్నాడంటే, అతన్ని పూర్తిగా రాజ్యాంగం నుంచి బహిష్కరించడమే కాకుండా మళ్ళీ వారిని దళితులను కించపర్చే విధంగా మాట్లాడిన పాయింట్ మీద జైల్లోనే ఉంచాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. వారు ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా అనర్హుడు, ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజల మధ్య తిరగడానికి చంద్రబాబు నాయుడు గారు అనర్హుడు, వారిని పూర్తిగా నిషేధించాలని కోరుకుంటున్నాను.

చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఏ కులాన్ని ఏవిధంగా కించపర్చి అసహ్యంగా మాట్లాడారో, ఎవరినైతే అవహేళన చేశారో, ఎవరినైతే తోక, తోలు కత్తిరిస్తానన్నారో, అంతు చూస్తానన్నారో, అటువంటి ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీలను జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు అక్కున చేర్చుకున్నారు. ఆ వాసనే కమ్మగా ఉందన్నారు, వాళ్ళకే ముద్దులు పెట్టారు. వారి ప్రేమపూర్వక స్పర్శను, వారు పెట్టిన ముద్దులను కూడా చివరకు అవహేళన చేస్తూ ప్రతిపక్ష నాయకులు పోస్ట్లు పెట్టారు, డిబేట్లు పెట్టారు. అందుకే ప్రజలు తిప్పికొడితే 23 సంఖ్యకే చంద్రబాబు నాయుడు గారి పార్టీ పరిమితమైందనే విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి హయాంలో రాజకీయ న్యాయం జరిగింది. ఈరోజున ఓపెన్ సీట్లలో కూడా బీసీలకు ఎమ్మెల్యే టికెట్లిచ్చారు. రాబోయే ఎన్నికల్లో కూడా మళ్ళీ బీసీలకు పెద్దపీట వేస్తారనే విషయాన్ని పేపర్లలో చదివాను. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ప్రజలకు ఏమైనా చేయగల్గుతారు. ఓపెన్ సీట్లలో కూడా ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీలకు ఎమ్మెల్యే టికెట్లిచ్చి గెలిపించే దమ్ము, ధైర్యం దేశ రాజకీయ చరిత్రలో కేవలం వైఎస్. జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికే ఉంది, అది చేసి చూపిస్తాడనే నమ్మకం అందరికీ ఉంది. కానీ చంద్రబాబు నాయుడు గారు చేసిందేమిటి? వారి హయాంలో ఎస్టీ మంత్రి ఉన్నారా, వారి హయాంలో మైనారిటీ మంత్రి ఉన్నారా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. వారి హయాంలో విజయవాడ నడిబొడ్డున హిందూ దేవాలయాలను కూల్చారు. అందుకే ఆ పాపం తగిలి కొడితే కొట్టిన కొట్టడం చంద్రబాబు నాయుడుగారిని తీసుకెళ్లి లోపల పడేసింది. అమ్మవారు పవర్ ఫుల్. గోదావరి పుష్కరాల సందర్భంగా షూటింగ్ పేరుతో ప్రజలను చంద్రబాబు నాయుడుగారు చంపారో, ఆ రాజమండ్రిలోని జైలులో కాలం

గడుపుతున్నారు. నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారు వారి పరివారం అంతా ఒకసారి ఆలోచించుకోవాలి. వారు దేవుళ్ల జోలికి వెళ్లారు, కులాల జోలికి వచ్చారు, అహంకారంతో దుర్భాషలాడారు. పరిపాలించాలని ప్రయత్నం చేసిన ప్రతిసారి తిరగబడ్డావని ఈరోజు మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, విద్యను, వైద్యాన్ని దూరంచేసి, భూమిని కూడా పేదప్రజలకు దూరం చేసిన రోజులు చంద్రబాబు నాయుడుగారి పాలనలో మనం చూశాం. కానీ ఈరోజున రెవెన్యూ మంత్రి ధర్మాన ప్రసాదరావుగారు చెప్పారు. రాష్ట్రంలో 31లక్షల మంది పేదలకు ఇంతవరకు సెంటు భూమి లేదనే విషయం, ఇళ్ల పట్టాలు లేవనే విషయం 2014నుంచి 2019 వరకు పరిపాలన చేసిన నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారికి ఎందుకు గుర్తులేదని అడుగుతున్నాను. సెంటు భూమిలేని వాళ్లు రాష్ట్రంలో ఆనాడు లేరా? హైటెక్ ముఖ్యమంత్రిగా, పరిపాలనాదక్షుడిగా డబ్బా కొట్టించుకునే వారు ఆనాడు లబ్ధిదారులకు ఎందుకు సహాయపడలేదనే విషయాన్ని మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, చంద్రబాబు నాయుడుగారికి కొంత మంది సినిమా యాక్టర్లు సహాయం చేస్తున్నారు. సాధారణంగా సినిమా యాక్టర్లను మనం చూస్తే, నిజ జీవితంలో కూడా వాళ్లు హీరోలుగా ఉంటారేమో అనుకుంటాం. ఆయనేమి హీరోనో, విలన్‌కు సపోర్ట్ చేస్తున్నారు. జైలులో ఉన్న చంద్రబాబు నాయుడుగారి దగ్గరకు వెళ్లి నా మద్దతు నీకే అంటున్నాడు. హీరో సమాజాన్ని కాపాడటం కోసం, అస్తులను కాపాడటం కోసం, ప్రజాధనాన్ని కాపాడటం కోసం సినిమాలో నటిస్తుంటారు. కానీ నైపుణ్యత కల్గిన దొంగను కాపాడటం కోసం నకిలీ హీరో ముందుకు వచ్చారు. అతను హీరో కాదు విలన్ అని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇది సంస్కరణల యుగం, సంక్షేమ యుగం, సంపూర్ణ అభివృద్ధి యుగం. పేదవాడికి పెద్దోడికి జరుగుతున్న యుద్ధం, యుద్ధం బక్కోడికి, బలిసినోడికి జరుగుతున్నది. అణగారినవర్గాలకు అహంకారులకు మధ్య జరుగుతోన్న యుద్ధం. హీరోకు విలన్‌కు మధ్య జరుగుతోన్న యుద్ధం. ఈ యుద్ధంలో మళ్లీ గెలిచేది జగన్మోహన్‌రెడ్డిగారే. అందుకు కారణం సమాజంలో 80శాతం జనాభా దీవెనలు, ఎవరైతే కడుపునిండా అన్నం తింటున్నారో, ఎవరైతే అమ్మఒడి తీసుకుంటున్నారో, ఎవరైతే చేయూత క్రింద లబ్ధి పొందుతున్నారో, ఎవరైతే సంక్షేమాన్ని పూర్తిగా ఔపోసన చేసి తమ బిడ్డలను చదివించుకుంటున్నారో ఆ పేద తల్లిదండ్రుల దీవెనలు మెండుగా పూర్తిగా రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి మీద ఉండాలని మనస్ఫూర్తిగా చెబుతూ, మంచి అంశాన్ని చర్చకు తీసుకువచ్చిన గౌరవ మంత్రిగారికి శుభాకాంక్షలు చెబుతూ, వారి పరివారానికి, సిబ్బందికి కూడా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ, గొప్ప అవకాశాన్నిచ్చిన మీకు, ముఖ్యమంత్రి గారికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా.మెండితోక జగన్మోహనరావు (DR.MONDITOKA JAGANMOHANARAO)

(నందిగామ): అధ్యక్షా, అసెన్డ్ భూముల క్రమబద్ధీకరణ, రాష్ట్రంలో సమగ్ర భూ సర్వే, పేదలకు లబ్ధి

చేకూర్చుటకు చుక్కల భూముల్లో సంస్కరణలు అనే అంశంపై చర్చ నిమిత్తం మాట్లాడే అవకాశం కల్పించిన వారందరికీ హృదయపూర్వక నమస్కారాలు తెలియజేస్తున్నాను.

అసైన్డ్ భూములంటే బాగా గుర్తుకు వచ్చే అంశాలు ఉన్నాయి. అసైన్డ్ చేయబడిన తారీఖు నుంచి ఇరవై సంవత్సరాల పైబడిన భూమికి యాజమాన్య హక్కులు అసైన్డ్‌కు ఇవ్వడానికి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఇదే కేపిటల్ రీజియన్‌లో దాదాపు 1,400 ఎకరాల అసైన్డ్ భూములను గత ప్రభుత్వంలోని ప్రముఖులు, మంత్రులు, ప్రజాప్రతినిధులు ఏవిధంగా కాజేశారో మనం చూశాం. దాదాపు ₹5,600 కోట్ల స్కాం దాన్ని చెప్పుకోవచ్చు. 1977 చట్టం ప్రకారం అసైన్డ్ కాబడిన భూములను బదలాయించడం జరగని పని. అలాంటిది గతంలో కేపిటల్ రీజియన్ పరిధిలో ఉన్న భూములను ముఖ్యంగా అసైన్డ్ భూములు కల్గిన యజమానులను భయపెట్టి, ఆందోళనకు గురిచేసి ఏవిధంగా కాజేశారో మనం చూశాం. దాన్ని సీఆర్‌డీఏలోకి ఎలా ఇన్‌కార్పొరేట్ చేశారో కూడా మనం చూశాం. దానికి సంబంధించి ప్రస్తుతం ఇన్వెస్టిగేషన్ కూడా జరుగుతోంది. ఇన్‌స్పెక్టర్ అయి మంత్రులు ఎలా చేశారో కూడా అందరికీ తెలిసిన విషయమే. అన్నింటినీ దృష్టిలో పెట్టుకుని భూ యాజమాన్య హక్కులను ఎందుకివ్వకూడదనే ఉద్దేశంతో గతంలో రాష్ట్రంలో, దేశంలో ఎన్నడూ జరగని విధంగా భూములను యాజమాన్యాన్ని జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వం బదలాయించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నది. భూ యజమానుల పేరున ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఇది గతానికి ఇప్పటికీ ఉన్న వ్యత్యాసంగా మనం చెప్పుకోవాలి. గత ప్రభుత్వ హయాంలో ఏవిధంగా భూయజమానులు ఇబ్బందిపడ్డారు, ఇప్పుడు రాష్ట్రంలో ఉన్న అసైన్డ్ భూములు కల్గి ఉన్నవాళ్లంతా ఏవిధంగా లబ్ధిపొందుతున్నారనే విషయాన్ని గమనించాలి. కచ్చితంగా అందరూ వ్యత్యాసాన్ని గమనించాలని మీద్వారా ప్రజాసీకాన్ని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా 22(A) క్రింద ఉన్న భూములు, చుక్కల భూములు, షరతులు గల భూములు కలిపితే రాష్ట్రంలో దాదాపు 30 లక్షల ఎకరాలకు సంబంధించిన భూ యాజమాన్యాన్ని వాళ్లకివ్వడం జరుగుతోంది. ఇంతకు ముందు జరగని పని ఇప్పుడు జరుగుతోంది. ఈవిధంగా యాజమాన్య హక్కులివ్వడం గతంలో జరగలేదు. యాజమాన్య హక్కు బదలాయించడంలో గతంలో ఏ ప్రభుత్వం కూడా ఇంతటి చొరవ చూపలేదు. దాన్ని సవాలుగా తీసుకుని అర్హులైన వారందరికీ యాజమాన్య హక్కులు బదలాయించడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో సమగ్ర భూ సర్వే అత్యంత ముఖ్యమైనది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత దేశంలో ఎవ్వరూ చేపట్టినది. దాదాపు వెయ్యి కోట్ల రూపాయలతో చేపట్టిన సమగ్ర భూ సర్వే అధునాతన సాంకేతికతతో అభివృద్ధిచెందిన దేశాలకు దీటుగా రాష్ట్రంలో సమగ్ర భూ సర్వే జరుగుతోంది. గత ప్రభుత్వ హయాంలో కేపిటల్ రీజియన్‌లో నందిగామ కూడా ఉంది కాబట్టి ఒకే స్థలాన్ని ఇద్దరు, ముగ్గురికి రిజిస్ట్రేషన్ చేసినందున ఇప్పటికీ గొడవలు జరుగుతున్నాయి.

మ.1.50

భూమి సర్వే లెక్కలు నాలుగు రకాలుగా ఉంటాయని అందరికీ తెలుసు. రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసులో ఒక రకంగా, రెవెన్యూశాఖలో మరో రకంగా, మునిసిపల్ శాఖలో ఇంకొక రకంగా, సర్వే అండ్ సెటిల్‌మెంట్స్ శాఖలో ఇంకొక రకంగా భూమి సర్వే లెక్కలు ఉంటాయి. భూమి కొనాలంటేనే భయంగా ఉంటుంది.

భూమిని కొనుగోలు చేసినపుడు ఆ భూమి అమ్మేవారిదా, కాదా అని ఆ భూమిని కొనుక్కునే వారు నిర్ణయించుకోవాలి. ఆ భూమి గతంలో వేరే ఎవరి పేరుమీదైనా ఉండవచ్చు. దానివల్ల మనం కోర్టుల చుట్టూ కూడా తిరగవలసి ఉంటుంది. ల్యాండ్ సర్వేను ఒకే గొడుగు క్రిందకు తీసుకువచ్చి భారతదేశానికే మార్గదర్శకంగా చేస్తున్న సర్వే ఇది. దీనిని ఏవిధంగా క్రిస్టల్ క్లీయర్ గా చేయాలో అదే విధంగా మన ప్రభుత్వం ఈ సర్వేను నిర్వహిస్తున్నందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికి నా హృదయపూర్వక అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో విద్య, వైద్యం, ఇలా ఏ సంక్షేమ కార్యక్రమం తీసుకున్నా మన రాష్ట్రం ఇతర రాష్ట్రాలకు మార్గదర్శకంగా ఉంది. రీసర్వేలో ఒక రూల్ ఉంది. క్షేత్రస్థాయిలో ల్యాండ్ సర్వేను నిర్వహించినపుడు యజమానులకు కొంత భూమి పోవచ్చు లేదా కొంత భూమి రావచ్చు. నిన్ననే నేను కొంతమందికి భూమి పట్టాలను ఇచ్చాను. ఉదాహరణకు ఒకరికి రెండు ఎకరాలకు రెండు ఎకరాల మూడు సెంట్ల భూమి, పక్కనున్న వారికి రెండు ఎకరాలకు బదులు 197సెంట్ల భూమి మాత్రమే రీసర్వేలో తేలింది. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన మినహాయింపు వల్ల పక్కనున్న వారికి చెందిన మూడు సెంట్ల భూమిని అదనంగా కలిపిన రైతు ఇవ్వడం లేదు. ఏవిధమైన ఇబ్బందులు లేకుండా ఇప్పుడున్న అవరోధాలను అధిగమిస్తూ మనం దాదాపు 97శాతం రీసర్వే నిర్వహిస్తున్నాము. మూడు సెంట్ల భూమి ఎక్కువగా కలిపిన రైతు పక్కనున్న వారికి తిరిగి ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా లేడు. మూడు సెంట్ల భూమి పోయిందనే విషయం కూడా పక్కనున్న వారికి తెలియదు. ఈ రీసర్వే వల్ల వారికి తెలుస్తోంది. భూమి కోల్పోయిన ఇటువంటి వారికి కూడా న్యాయం చేయాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత ఇంతవరకూ నిషేధిత జాబితా నుంచి తొలగించడం, యాజమాన్య హక్కులు దఖలుపరచడం, రీసర్వే చేయడం ఎక్కడా జరగలేదు. ఈ రీసర్వేను విజయవంతంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ఆధ్వర్యంలో నిర్వహిస్తున్నందుకు మరోసారి మీద్వారా నా హృదయపూర్వక నమస్కారాలు, ధన్యవాదాలు. నాకీ అవకాశమిచ్చిన తమరికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీమతి కొట్టగుల్లి భాగ్యలక్ష్మి (SMT.KOTTAGULLI BHAGYA LAKSHMI)(పాడేరు):

అధ్యక్షా, అసైన్డ్ భూములపై లఘుచర్చలో భాగంగా నాకీ అవకాశం ఇచ్చిన తమరికి నా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు. బడుగు బలహీనవర్గాలకు బాసటగా నిలుస్తూ వారికి అన్ని విధాలుగా చేయూతను అందిస్తున్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికి ఈ సందర్భంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, భూమిలేని నిరుపేదలకు ఇచ్చిన అసైన్డ్ భూములకు సంపూర్ణమైన యాజమాన్య హక్కు కల్పించడం ఎంతో గొప్ప విషయం. It's really a historical decision which has been taken by our Hon'ble Chief Minister. రాష్ట్రంలో ఎంతోమందికి గతంలో అసైన్డ్ భూములిచ్చారు. కానీ, వారి అవసరాల నిమిత్తం ఆ భూమిని విక్రయించుకునే అవకాశం ఇంతవరకూ లేదు. 1997 అసైన్డ్ భూముల చట్టం (Prohibition of Transfer) వల్ల ఇది సాధ్యం కాలేదు. ఈ చట్టానికి ఎటువంటి సవరణలు చేస్తే

ప్రజలకు ఉపయోగపడుతుందనే ఒక మంచి ఆలోచన చేసి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఆదేశాల మేరకు రెవెన్యూ శాఖమంత్రి ధర్మాన ప్రసాదరావు గారు, చీఫ్ కమిషనర్ ఆఫ్ ల్యాండ్ రెవెన్యూ సాయిప్రసాద్ గారి అధ్యక్షతన అసైన్డ్ భూములకు యాజమాన్య హక్కులు కల్పించిన తమిళనాడు, కర్ణాటక రాష్ట్రాల్లో పర్యటించి అక్కడ అవలంబించిన విధివిధానాలను అధ్యయనం చేయడం జరిగింది. 20 సంవత్సరాలు దాటితే అసైన్డ్ భూములకు యాజమాన్య హక్కులు కల్పించాలని ఆ చట్టానికి సవరణలో భాగంగా నేడు నిర్ణయం తీసుకున్నారు. మా అందరి తరపున గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ఈ సందర్భంగా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, 1977 అసైన్డ్ భూముల చట్టానికి (Prohibition of Transfer) సవరణ చేయాలనే నిర్ణయం శాసనసభపైన నిర్ణయం మాత్రమే కాదు. ఇది న్యాయం, సాధికారత, ప్రజల శ్రేయస్సు దిశగా వేస్తున్న శక్తివంతమైన ముందడుగు అని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను. మనం నేడు తీసుకున్న ఈ నిర్ణయం ద్వారా అసైన్డ్ భూములు కలిగిన రైతుల జీవితాల్లో ఒక గొప్ప మార్పు వస్తుందని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను. 20 ఏళ్లకు పైగా అసైన్డ్ భూములు కలిగిన వ్యక్తులు తమ భూమిని విక్రయించడానికి, తనఖా పెట్టడానికి లేదా బదిలీ చేయడానికి ఈ చట్టాన్ని సవరించడం ద్వారా వారికి తగిన గౌరవం, సాధికారత సాధించడంలో సహాయపడుతుందని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను. అంతేగాక, వారికి ఆర్థికభద్రత, వారి పిల్లలకు విద్యావకాశాలు, వారి భవిష్యత్తుకై పెట్టుబడి పెట్టే అవకాశం కూడా కలుగుతుంది. మా జిల్లాలో 2,564 ఎకరాల అసైన్డ్ భూమి కలిగిన దాదాపు 1,600 మంది లబ్ధిదారులకు ప్రయోజనం చేకూరుతుంది. గౌరవ మంత్రిగారు అసైన్డ్ భూముల కమిటీకి చైర్మన్ గా వ్యవహరిస్తున్నారు. రాష్ట్రంలో దాదాపు 30 లక్షల ఎకరాల అసైన్డ్ భూమికి సుమారు 16 లక్షల మందికి నేడు యాజమాన్య హక్కులు కల్పించడం చరిత్రలో ఎన్నడూ జరగలేదని నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, మా గిరిజన ప్రాంతంలో Recognition of Forest Rights Act క్రింద వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డిగారు 2006లో 2005 కంటే ముందు సాగుచేసుకున్న పోడు భూములకు సంబంధించి గిరిజనులకు పూర్తి హక్కులు కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో చట్టం చేయడం జరిగింది. అనేక సందర్భాల్లో ఈ హక్కుల కోసం అటవీ శాఖాధికారులతో ఎంతోమంది తరిమివేయబడ్డారు. గతంలో ఈ హక్కుల కోసం అనేక ధర్నాలు, దీక్షలు చేసినా ఫలించలేదు. నేడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఆధ్వర్యంలో మనకు కేటాయించిన RoFR భూముల్లో పెడవ్యాల్డ్, నాన్-పెడవ్యాల్డ్ ఏరియాలో సుమారు 2,24,904 కుటుంబాలకు 9,76,145 ఎకరాల్లో పోడు పట్టాలను అందిస్తున్నాము. పూర్తిస్థాయిలో అడవిపై ఆధారపడి పోడు వ్యవసాయం చేసుకుంటున్న ఎంతోమంది గిరిజనులకు యాజమాన్య హక్కును కల్పించడం ఎంతో గొప్ప విషయం. దానితో పాటు నేడు RoFR పట్టాలు కలిగిన వారికి కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ₹13,500 చొప్పున రైతు భరోసా క్రింద ఇవ్వడం జరుగుతోంది. గతంలో జిరాయితి భూములకు మాత్రమే లోన్లు ఇచ్చే పరిస్థితి ఉండేది. RoFR పట్టాలకు కూడా నేడు మా ఐటీడీఏల పరిధిలో లోన్లు ఇచ్చే పరిస్థితి ఉందని నేను తెలియజేస్తున్నాను.

మ.02.00

గత చరిత్రను మనం గమనించినట్లైతే స్వాతంత్ర్య పోరాటయోధులు ఎవరైతే ఉన్నారో, ముఖ్యంగా గిరిజనులు దేనికోసం అయితే పోరాటం చేశారో చూస్తే "జల్ జంగిల్ జమీన్" ఏవైతే అటవీ ప్రాంతాల్లోని నీరు, భూమి, అడవికోసం పోరాటం చేసిన వారిలో కొర్రుం భీమ్, అల్లూరి సీతారామరాజు, భగవాన్ బిర్సాముండా గిరిజనుల పక్షాన నిలబడి వారి హక్కుల కోసం పోరాటం చేశారు. వారి ఆశయాలకు అనుగుణంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి ముందుకు వెళుతున్నారు. గిరిజనులైన మాకు సర్వహక్కులు కల్పించడంలో ఆయన పోషించిన పాత్ర చాలాచాలా గొప్పదని ఈ సందర్భంగా మేము తెలియజేసుకుంటున్నాను. అందుకే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని అభినవ అంబేడ్కర్, కొర్రుం భీమ్గానూ కొనియాడుతున్నాను. రాజ్యాంగంలో పొందుపరచబడిన బడుగు బలహీనవర్గాల హక్కులు సాధించబడ్డాయి. వాటిని అమలుచేస్తున్న నాయకుడు జగన్మోహన్రెడ్డిగారని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అసైన్ ల్యాండ్, గిరిజన ప్రాంతంలో యాక్టలన్నీ పూర్తి స్థాయిలో ఇంప్లిమెంటేషన్లో ఉన్నాయి. Recognition of Forest Rights Actలో భాగంగా ఈరోజు లక్షల మందికి లక్షల ఎకరాల భూములపై హక్కు కల్పించడం గతంలో ఎవరూ ఊహించి ఉండరు. ఈరోజు సాకారం చేసిన ఘనత మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ జగన్మోహన్రెడ్డిగారిదని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను. పొరుగు రాష్ట్రాల్లో పోడు భూములపై పట్టాల కోసం పోరాడుతున్న గిరిజన రైతుల మీద లాఠీ చార్జీ చేసిన సందర్భాలు మనకు కనిపిస్తున్నాయి. అత్యధికంగా గిరిజన ప్రజలున్నటువంటి ఒడిశా, జార్ఖండ్, ఛత్తీస్గఢ్ రాష్ట్రాల్లో కూడా ఇటువంటి సంస్కరణలు జరగలేదు. ఇంత పెద్ద ఎత్తున RoFR పట్టాలిచ్చే పరిస్థితి లేదు. వాళ్లతో పోల్చుకుంటే ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఉన్నటువంటి మా గిరిజనులందరం సంతోషంగా ఉన్నాము. సాగు చేసుకుంటున్న అసైన్డ్ భూములపై యాజమాన్యపు హక్కులు కల్పించినందుకు, RoFR పట్టాలపై హక్కులు కల్పించినందుకు మా గిరిజన ప్రజల తరపున ఈ సందర్భంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రికి మరొకసారి హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ధర్మాన ప్రసాదరావు (SRI DHARMANA PRASADARAO): అధ్యక్షా, ఈరోజు చర్చించుకుంటున్న అంశం చాలా ప్రాముఖ్యత కలిగినది. ప్రభుత్వం చేపట్టిన భూయోజమాన్యపు హక్కులు, సంస్కరణల గురించి ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పాటైన నాలుగు సంవత్సరాల తరవాత మనం చర్చించుకుంటున్నాము. మాట్లాడిన సభ్యుల ప్రసంగాలు నాకు చాలా సంతృప్తిని కలిగించాయి. సభ్యులు ప్రసంగాలు చదువుకుని వచ్చి చెప్పినట్లుగా నాకు అనిపించలేదు. వారు అనుభవించిన ఆవేదనకు పరిష్కారం దొరికిందంటూ వారి హృదయాలనుండి వారి మాటల ద్వారా సంతోషం వ్యక్తమైనందుకు నేను కూడా సంతోషపడుతున్నాను. ఈ సంస్కరణలను వారు చక్కగా అర్థమిస్తున్నారని నేను భావిస్తున్నాను. అసైన్డ్ భూములపై సంస్కరణలు తీసుకువచ్చినప్పుడు శాసనసభ సమావేశంలో లేనందున ప్రభుత్వం ఒక ఆర్డినెన్స్ జారీ చేసింది. ఇంత పెద్ద సమస్యకు ఆర్డినెన్స్ జారీచేస్తే

రాష్ట్రంలోని ఏవైనా నుంచి కూడా విమర్శ రానప్పుడు రాష్ట్ర ప్రజలు గొప్పగా ఆహ్వానించారనే ఇండికేషన్ అని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

విషయాన్ని లోతుగా అధ్యయనం చేసినప్పుడు స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత 1949లో రాజ్యాంగ సభలో పనిచేసిన నాగప్పగారు మద్రాసు జనరల్ నుండి ఎంపికైన రాజ్యాంగ పరిషత్ సభ్యులు ఆనాడే చెప్పారు. ఏమనంటే All these days, the State has given protection to the Zamindars or Capitalists to acquire the properties. Now, we are requiring the properties for the State, for the good of the State, for the betterment of the common people, in order to maintain the National Economy of the Country. Having realised that, we should not allow properties to be owned by either individuals or corporations. But, that all properties should be at the disposal of the Country as a whole. Zamindari System has been abolished. The solution of the problem lies in nationalising or socialising the land. The people of the locality must be the owners of the land. ఇది సుమారు 75 సంవత్సరాల ముందు రాజ్యాంగ సభలోనే ఒక సభ్యుడు లేవనెత్తిన అంశమని ఈ సంస్కరణల దశలో నేను జ్ఞాపకం చేసుకుంటున్నాను. ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన ప్రభుత్వం కాలానుగుణంగా ప్రజల జీవనప్రమాణాలను పెంచాలి. ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ కూడా ప్రజలు ఎదుర్కొంటున్న కష్టనష్టాలను అందుబాటులోకి వచ్చిన విజ్ఞానాన్ని మలచుకుంటూ ప్రజల జీవనప్రమాణాలను పెంచే దిశగా మార్పులు చేసిన నాయకుడే ప్రజాస్వామ్యంలో చిరకాలం ప్రజల గుండెల్లో నిజమైన నాయకుడిగా ఉంటాడని ఎవరైనా చెబుతారు. కానీ, ఆ పని చాలా ప్రభుత్వాలలో జరగడం లేదు.

ఈనాడు ఈ ప్రభుత్వానికి నాయకత్వం వహించిన వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డి గారిని, మంత్రివర్గ సభ్యులు ఈ సభలో అనేక చట్టాలను ఆమోదించినప్పటికీ స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన 75 సంవత్సరాల తరువాత గర్వపడే సంస్కరణలు తీసుకువచ్చామని చెప్పడానికి నాకు చాలా గర్వంగా ఉంది. ఒక పౌరుడిగా సంస్కరణలు అవసరమని గట్టిగా నమ్మిన వ్యక్తి వైఎస్ జగన్మోహన్ రెడ్డి. నేను వారిని హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. సంస్కరణలు తీసుకురావడానికి ముందు సమాజాన్ని అర్థంచేసుకోవాలి, అధ్యయనం చేయాలి. ఆ ప్రభుత్వానికి ఉన్న పరిధిలో సంస్కరణలు తీసుకురావాలి. సంస్కరణలని ఆలోచిస్తే సరిపోదు, సంస్కరణలపై పెద్ద ఎత్తున విమర్శిస్తూ దాడిచేసే వారు ఉంటారు, నిధులు అవసరం ఉంటుంది, మంచి అధికార యంత్రాంగం కావాలి, సమర్థించే పాలిటికల్ సిస్టమ్ కావాలి. ఇన్ని పరిస్థితులను సృష్టించుకుంటే తప్ప సంస్కరణలు చేయలేము. ప్రతి దానికి విమర్శించే వారు ఉంటారు, వారికి అవగాహన లేక విమర్శించడమే ఒక పనిగా పెట్టుకునే వారుంటారు. అన్నింటినీ ఎదిరించి పాలకుడు ఎప్పుడైతే సంస్కరణలు చేస్తాడో అతనివలన సమాజానికి మేలు జరుగుతుంది. సంస్కరణలు వస్తే, సమాజంలోని పౌరుల జీవనప్రమాణాలు పెరుగుతాయి. దశాబ్దాలుగా ఉన్న సమస్యలకు పరిష్కారం కూడా లభిస్తుంది. అది ఈ కాలంలో జరిగిందని చెప్పడానికి నేను సంకోచించడం లేదు. ఆ తరువాత చూస్తే ఇన్ని సంస్కరణలు జరిగాయో అని నిజంగా ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది.

అధ్యక్షా, అసైన్డ్ భూముల బ్యాక్ గ్రౌండ్ ఒకటి ఉంది. అసలు ఈ దేశంలో స్వాతంత్ర్యం వచ్చేనాటికి భూములు అత్యధికంగా ఎవరి దగ్గర ఉన్నాయంటే కొద్దిమంది రాజులు, జాగీర్దార్లు, ఇనాం, జమీందారుల వద్దనే ఉన్నాయి.

మ.02.10

భూమిని ప్రజలకు చేరవేసే కార్యక్రమం 75 సంవత్సరాలు జరిగింది. ఆనాడు భూమి ఇస్తే మళ్ళీ అది జమీందారుకో, భూస్వామికో, ధనవంతుడి వద్దకో చేరిపోయే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. దానికి కారణం ఆనాడు సమాజంలో చైతన్యం, విద్య, రక్షణ కల్పించే ప్రభుత్వం లేకపోవడం. అన్ని అవసరాలకు అక్కడ ఉండే ప్రైవేటు వ్యక్తుల మీద ఆధారపడే వ్యవస్థ ఉండడం. వీటన్నింటివల్ల భూమి ఇచ్చేసి బ్రతికేయండంటే, ఆ భూమిని అక్కడి పెద్ద తీసుకుంటే ఎదురు నిలబడలేని దిక్కులేని పరిస్థితులు ఉండేవి. ఈనాడు పరిస్థితులు దానికి భిన్నంగా ఉన్నాయి. రెండవ వైపు చూస్తే వీళ్ళ వద్ద భూమి ఎందుకు ఉండకూడదంటే, ఆ బ్యాంక్ ఫార్మరైన జమీందారు భూమి మొత్తాన్ని వినియోగంలోకి తీసుకురాడు. అతనెప్పుడూ భూమి మీదకు పోడు. ఏ కొద్ది మందో అందులో వ్యవసాయం చేస్తారు. వాళ్ళకేమీ దక్కదు. ఒకరకమైన నిరుత్సాహకర పరిస్థితులు ఆనాటి నుంచి నెమ్మదిగా ప్రజల వద్దకు భూమిని తీసుకువచ్చింది. ఆ ఫిలాసఫీని పూర్తిగా ఒంట పట్టించుకుని ఈ ప్రభుత్వపు అధినాయకుడు, నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో ఈ సంస్కరణలన్నీ అందులో భాగంగానే తీసుకొచ్చారని మీకు ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

ఒక కవి ఏమన్నాడంటే *there is no better fertilizer than the farmers foot*. భూమిపై మోపిన రైతు పాదం కంటే బలమైన ఎరువు ఏదీ లేదని ఒక కవి గమ్మత్తుగా చెప్పాడు. ప్రతిరోజూ రైతు భూమి మీదకు వెళితే, ఆ భూమి తనదనే భావన అతనికి ఉంటే, అతను తీసుకునే మంచి నిర్ణయాల వల్ల ఆ పంట మంచి ఫలితాన్నిస్తుందన్నది అతని ఉద్దేశం. భూమికి రైతు పరాయివాడిగా ఉంటే ఈ గొప్ప భావనను ఎలా ఫీలవుతాడు? ఇప్పుడు పరిస్థితులు మారాయి. ప్రభుత్వానిచ్చిన సంక్షేమ కార్యక్రమాలు, తీసుకున్న చర్యల వల్ల సమాజంలో మార్పు వచ్చింది. సమాజంలో వారు అన్ని రకాలుగా ఎదిగారు కాబట్టి గ్రామాల్లో భూమిని బలవంతంగా లాక్కునే పరిస్థితులు నేడు లేవు. అలా లేనప్పుడు భూమిపై వారికి సర్వహక్కులు ఇవ్వకుండా ఉంచడం తప్పు అని ముఖ్యమంత్రిగారు గ్రహించారు. సభ్యులు సుధాకర్ బాబుగారు చెప్పినట్లు పాదయాత్రలో ఈ అంశాన్ని ఆయన గ్రహించారు. కనుక పాలకులు, ప్రజాజీవితంలో ఉండాలనుకునే వాళ్ళు ప్రజల మధ్యన పర్యటించినప్పుడు నిజమైన అంశాలు చాలా తెలుస్తాయి. కేవలం మనం సభల్లో, గదుల్లో కూర్చోకుండా నిజంగా ప్రజల్లోకి వెళితే, వారిలో కనిపించే అంశాలు పాలకులకు గొప్పగా ఉపయోగపడతాయి.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఒకటిన్నర సంవత్సరం పాటు వేలాది కిలోమీటర్లు చేసిన పాదయాత్ర మంచి నిర్ణయాలు తీసుకోవడానికి, సమాజం ఎలా ఉందో సరిగ్గా తెలుసుకోవడానికి దోహదం చేసిందని నమ్ముతున్నాను. అందుకే ఎవరూ కోరకుండానే ఇన్ని మంచి చట్టాలు, మంచి నిర్ణయాలు వచ్చాయి. ఇంతకుముందు చిన్న నిర్ణయం కోసం పెద్ద ఆందోళన, యుద్ధం జరిగేది. ఈనాడు ఎవ్వరూ కోరకుండానే ఇన్ని సంస్కరణలు ఎలా వచ్చాయి? అది ఒక నాయకుడి అధ్యయనాల ఫలితమే. ఇప్పుడు మేము ఇందులో పెద్దగా మార్పులు ఏమీ చెయ్యలేదు. ఒకనాడు వచ్చిన చట్టం భూమిని అమ్మవద్దు. భూమిని అమ్ముకోవడానికి లేదు, ఎవ్వరికీ ఇవ్వడానికి లేదు, వ్యవసాయానికి మాత్రమే ఉపయోగించాలి. అప్పుడు అలాంటి చట్టం తెచ్చారని విమర్శించదలచుకోలేదు. ఆనాటి సమాజ పరిస్థితుల వల్ల భూమి ఇస్తే వారి నుండి తీసేసుకుంటారనే భయం ఆనాటి శాసనసభలోని పెద్దలకు కలిగి ఆ చట్టాన్ని తెచ్చారు. ఇప్పుడా పరిస్థితి పోయింది. ఇలాంటి భూములు పొందిన వర్గాలకు ప్రభుత్వం అందిస్తున్న సహకారం వల్ల విద్యావరంగా కూడా వారి స్థితి బాగా పెరిగింది. గ్రామాల్లో ఇలాంటి దౌర్జన్యాలను ఎదుర్కొనే వ్యవస్థలు, పాలనలు వచ్చాయి. వాటి కోసం ప్రభుత్వం వద్ద భూములను పెట్టుకోవడం సరైనది కాదని ఈ నిర్ణయాన్ని సరైన సమయంలో తీసుకున్నాం. కర్ణాటక, తమిళనాడు, కేరళలో తీసుకున్న నిర్ణయాలను చూశాం. వారి తరవాత తీసుకొచ్చిన చట్టం కనుక వారికంటే లిబరల్ గా, మా సిఫార్సులలో ఉన్నది ఉన్నట్లుగా ఈ బిల్లులో తీసుకురావడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు అంగీకరించారు. అవగాహన లేక అమ్ముకోవడానికి హక్కులిస్తున్నారని అందరూ భావిస్తున్నారు, కానీ అలా భావించకూడదు. సర్వహక్కులు ఇస్తున్నాం. ఒకప్పుడు పరిమితమైన హక్కుల్ని మాత్రమే ఇచ్చాం. ఆ భూమిపై అతనికి అధికారం ఉందో లేదో తెలియని పరిస్థితుల్లో నెట్టేశాం. భూమి నీది కాదా అంటే కాదనడానికి లేదు, పట్టా ఇచ్చారు, నీదైనా అమ్ముకోవడానికి లేదు, ఇంకెవరికీ ఇవ్వడానికి లేదు, అవసరానికి ఇంకొక పద్ధతిలో వినియోగించుకోవడానికి లేదు, ఇంకొక వృత్తి చేయడానికి అవకాశం లేదు. అయోమయం ఉన్నచోట అభివృద్ధిభావం ఉంటుంది. అభివృద్ధిభావం ఉన్నప్పుడు భూమి మీద ఇతర పెట్టుబడులు పెట్టడానికి కూడా ముందుకు రాడు. ఒక రైతుకి రెండేకరాల భూమి ఉంది, కానీ అది అతనిది కాదనే భావన ఉంటే దాని మీద పెట్టుబడి పెట్టి అభివృద్ధి చేయడు. ఏనాడు తీసేస్తారో, ఎవరు ఎప్పుడు లాగేసుకుంటారో అనే భావన ఉంటుంది. పరిశీలిస్తే దేశంలో ఒకప్పుడు భూమి భుక్తికి సంబంధించినది. ఆహారగింజలను పండించుకోవడానికి ఉపయోగపడేది. ఆనాటి పరిస్థితులవే. ప్రభుత్వానికి వేరే ఆదాయం ఉండేవి కాదు.

బ్రిటీషర్ల టైంలో భూమి మీద శిస్తు మాత్రమే ప్రభుత్వానికి ఆదాయం. తర్వాత కొన్ని సంవత్సరాల పాటు ప్రజలకు కూడా ఉపాధి అందించింది కేవలం భూమే. అందుకోసమే భూమి ఇవ్వాలనుకున్నారు. కానీ అది ఎలా పరిణమించిందంటే తర్వాతి కాలంలో దేశంలో వచ్చిన సాంకేతిక విప్లవం, రకరకాల పరిశ్రమల అభివృద్ధి, అనేక రకాల ప్రాఫెషనల్ కోర్సులు చదువుకున్నవారు ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న టెక్నాలజీని అడాప్ట్ చేసుకుంటున్నారు. చిన్న వర్గాల్లో కూడా ఇలాంటి వృత్తుల మీద జీవించడానికి అవకాశం ఏర్పడింది. అలాంటివారికి ఈ భూమి ఉపయోగపడితే తప్పేంటి?

అమ్మకోవడం ఒకింత మనకు బాధ కలిగించే అంశమే అయినా ఎప్పుడూ ఆ భూమి మీద వ్యవసాయమే చేయాలనేముంది. అంతకన్నా మంచి అవకాశం ఆ కుటుంబంలోని అబ్బాయికి వస్తే ఆ ప్రయోజనం కోసం భూమిని ఉపయోగించుకుంటే తప్పేముంది. ఇది మనం ఆలోచించాల్సిన విషయం. బ్యాంకులలో కుదువ పెట్టి డబ్బు తెచ్చి ఇంకొక వృత్తిని చేసుకోవడానికి అవకాశం కలుగుతుంది. సర్వ హక్కులు ఇవ్వడం వల్ల అన్ని రకాల ప్రయోజనాల కలుగుతాయి. ప్రభుత్వం సర్వ హక్కులను ఇచ్చింది భూమిని అమ్మమని కాదు, సామాజికంగా వారి స్టేటస్ పెంచడానికి ఈ సవరణను ముఖ్యమంత్రిగారు తెచ్చారని భావించాలని ప్రభుత్వం తరపున, ముఖ్యమంత్రిగారి తరపున అందరికీ విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. సామాజిక హోదా అంటే ఏమిటి? గ్రామంలో ఐదు ఎకరాల భూమిని ఒక కుటుంబానికి ఎసైన్ చేస్తే, సమాజం ఎలా చూస్తుందంటే ఈ భూమి వారిది కాదు, దాన్ని అమ్మకోవడానికి లేదు, తాకట్టు పెట్టడానికి లేదు, మరొక విధంగా మార్చుకోవడానికి లేదు, ఇతరులకు లీజ్ కు ఇవ్వడానికి లేదు అనే భావన ఉన్నప్పుడు వారి సామాజిక స్థితి ఒకలా ఉంటుంది. లేదూ ఐదు ఎకరాల భూమి ఖరీదు రెండు కోట్లుంటే వారికి రెండు కోట్ల భూమి ఉంది, వారు ఏ అవసరాన్నైనా ఎదుర్కోగలరనే స్టేటస్ డిఫరెంట్. ఈ నిర్ణయం ద్వారా ఒక్కసారిగా 15 లక్షల కుటుంబాల సామాజిక స్థితి మారిందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

మ. 2.20

అధ్యక్షా, ఈ హక్కు పొందిన తరవాత రైతు సమాజంలో గర్వంగా ఉంటారు. వాడికేంటి లక్షరూపాయల ఆస్తివరుడని చెప్పుకుంటారు. ఆ మాట పూర్వం వినే అవకాశం లేదు. ఈ చట్టం వారికి ఆ రకమైన హోదా కల్పిస్తుంది. సవరణ చిన్నదే అయినప్పటికీ పి.ఓ.టి యాక్టులో 20 సంవత్సరాల తరవాత వారికి కావలసినన్ని హక్కులు కల్పిస్తున్నాం. ఇది ఒక విప్లవానికి దారితీసే సవరణ అని తెలియజేసుకుంటున్నాను. సుమారు 28 లక్షల ఎకరాల భూమికి కొద్దికాలంలో ఒకేసారి ఈ రాష్ట్రంలోకి అసైనీలందరికీ సర్వే హక్కులు రాబోతున్నాయి. దీనిని చైనాలో చూస్తే, భూమి ఎప్పుడు టైటిల్ ఫ్రీ అయి ఉండి అన్ని రకాల అన్యాయాక్రంతమైన హక్కులు ఉంటే దానికి క్లారిటీ ఉంటుంది. అది పెట్టుబడిని ఆకర్షిస్తుంది. పెట్టుబడి ఎంప్లాయ్మెంట్ కు దారితీస్తుంది. ఎంప్లాయ్మెంట్ రకరకాల ప్రయోజనాలకు ఉపయోగపడి రెవెన్యూ పరోక్షంగా ప్రభుత్వానికి సమకూరుతుంది. భూమి ప్రధానమైన వనరు. భూమిని సరిగా వినియోగించుకోవాలి, దానిని వినియోగంలోకి తీసుకురాకపోతే అది సరైన పాలన కాదు. అన్నింటికీ భూమి ప్రధానమైనది.

అధ్యక్షా, భూమిని వినియోగించడంలో ఏ ప్రభుత్వాలు సరిగా ఆలోచించగలుగుతామో ఆ ప్రయోజనాలన్నీ రాష్ట్ర ప్రజలకు సంక్రమిస్తాయి. అది ఇస్తాము, ఇది ఇస్తామని చెబితే వారికి అర్థం కాక వేదాంతశాస్త్రాన్ని డైజెస్ట్ చేసుకోలేక కొంతమంది తెలియక విమర్శిస్తారు. మీకున్న భూమి లిటిగేషన్ ఫ్రీ, వినియోగంలో జాగ్రత్తగా ఉపయోగిస్తే ఆ దేశ జీడిపీ 2 శాతం పెరుగుతుందని ప్రపంచంలో ఉండే అన్ని

దేశాలు స్టడీ చేసి అంగీకరించాయని చెబుతున్నారు. ల్యాండ్ను లాక్ చేసి వినియోగంలోకి రాకుండా ఏవిధమైన ఆంక్షలు ప్రభుత్వాలు పెట్టకూడదు. దాని వల్ల చెడు పరిణామాలు లేవన్నప్పుడు కచ్చితంగా చేయడం మంచి నిర్ణయమని ఈ సభ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రజాసేవానికి తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ అసైన్మెంట్ పీఓటీ సవరణ ద్వారా ప్రయోజనం పొందిన వారందరూ సరైన కారణాలు దీనికి ఉపయోగించమని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సర్వహక్కులను ప్రసాదించారు.

(సభ్యుల హర్షధ్వనాలు)

అధ్యక్షా, ఈ సవరణ ఆ భూములు అమ్మడానికని రకరకాలుగా చెబుతున్నారు. అది చాలా తెలివితక్కువ మాట. వాటిని అమ్మడం కోసమే ఈ చట్ట సవరణ అనే భావనను దృష్టిలో నుండి తీసేయండి. ప్రభుత్వం సర్వహక్కులు కల్పిస్తుంది. ఎప్పుడైనా ఆ భూమిని వినియోగించుకోవచ్చు. తద్వారా సమాజంలో స్థితి మారుతుంది. వారు చౌకగా అమ్మవలసిన అవసరం కూడా లేదు. సైవేట్ భూములతో సరిసమానమైన హక్కులు వారికి లభిస్తున్నాయి. చాలా రక్షణలు అందులో పెట్టాము. ఎక్కడైనా ఇప్పటికే అభివృద్ధి చెందిన భూమి ఉండి ఉంటే పక్కనే ఉన్న సర్వే నంబర్లు ఏవైనా దాని కాస్ట్ను డిఫరెంట్గా మేము ఇండికేట్ చేశాం. అలాంటి దానిని అవసరార్థం ఎప్పుడైనా అమ్మితే ఆ రేటును చెల్లించవలసిన నిబంధనను దానిలో పెట్టాం. ఇవన్నీ జాగ్రత్తగా పరిశీలించి వినియోగించాలని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, అసైన్డ్ భూమిలో ఒక పద్ధతిని తీసుకువచ్చాం. 20 సంవత్సరాల నుండి వ్యవసాయ సాగులో ఉన్న వారు ఆ జాబితాను తహశీల్దారు ఆఫీసుకు వెళ్లి ఎన్ఓసీ తీసుకోవలసిన అవసరం లేదని సభ్యులు తమ తమ నియోజకవర్గాలలో కలసిన వారికి చెప్పండి. రాష్ట్ర ప్రజాసేవానికి కూడా ఈ వేదిక ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. 20సంవత్సరాల నుండి ప్రభుత్వం అసైన్ చేసిన భూమిలో వారే ఉంటే వారికే వర్తిస్తుంది. అధికారులు ఒక జాబితా అప్రూవ్ చేసి సబ్రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయానికి పంపిస్తారు. ఆనాటి నుండి అది ఫ్రీ హోల్డ్ అవుతుంది. ఎవరి నుండి ఎన్ఓసీ తీసుకోవలసిన అవసరం లేదు. వారికి ఇబ్బంది కలగకుండా ఉండడానికే ఈ ఏర్పాట్లు చేశామని తెలియజేస్తున్నాము. **Same time objectionable lands** కొన్ని ఉన్నాయి. పొరపాటున కొన్నిసార్లు వాటిని అసైన్ చేశారు. అసైన్ చేసిన వాటికి సుప్రీంకోర్టులో కొన్ని తీర్పులు వచ్చాయి. ప్రజావసరాల కోసం ఉన్న కొన్ని తెలియక అసైన్ చేసిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. అభ్యంతరం ఉన్నవన్నీ ఆగిపోతాయి. దానికోసం ఎవరూ ఒత్తిడి చేయవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ చట్టంలో ఒకే సెక్షన్ ప్రధానమైనది. 20 సంవత్సరాల తరవాత హక్కు పొందిన వ్యక్తిగానీ అతని వారసుడుగానీ ఆ భూమిని వినియోగించుకోవచ్చని తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇదే చట్టంలో పూర్వం ఇళ్ల స్థలాలకు ఒక రకమైన ఆటంకం ఉండేది. ఆ ఆటంకాన్ని ఈ చట్టంలో ఎత్తివేసి హక్కు కల్పించాం. ఇళ్ల స్థలం పొందిన కుటుంబం 10 సంవత్సరాల తరవాత దానిని అమ్ముకోవడానికి అవకాశం కల్పించాం. ఎప్పుడో తండ్రికి, తాతకి పట్టా ఇచ్చారు. ఆ కుటుంబం అలాగే ఉండాలని లేదు కదా! ఆ కుటుంబంలోని వారు తరవాత చదువుకుని వచ్చిన అవకాశాలను

వినియోగించుకుని పెద్ద ఉద్యోగి అవుతారు. లేకపోతే అవసరార్థం వారి వృత్తి మార్పుకుని పట్టణంలో స్థిరపడి పెద్దవారవుతారు. ఆ విధంగా చాలా మంది ఉంటారు. అందుచే ఆ భూమిని ఇచ్చిన వారే వినియోగించుకోవాలి, వేరే వారికి ఇవ్వకూడదని పెడితే వారికి మనం అన్యాయం చేసినట్లవుతుంది. మారుతున్న సమాజంలో ప్రభుత్వాలు కల్పిస్తున్న సౌకర్యాలు అందుకుని అనేక కుటుంబాల స్థాయి మారిపోతుంది. వారి స్టేటస్ మారిపోతుంది. వీటన్నింటినీ ఇందులో పొందుపరిచాము. చాలా విశాలమైన ప్రయోజనానికి దారి తీసే నిర్ణయం తీసుకున్నాము. చిన్న సవరణ అయినప్పటికీ ఇది చిన్న విషయం ఏమీ కాదు. కొన్ని లక్షల ఎకరాలు, కొన్ని లక్షల కుటుంబాలకు పెద్దఎత్తున ప్రయోజనం కలుగుతుంది. చాలా మార్పులు దీనివలన వస్తాయని తెలియజేసుకుంటున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ నిర్ణయం చాలా ధైర్యంగా తీసుకున్నారు. చాలా మంది అమ్మేస్తారని భయపడ్డారని అన్నారు. దీనిపై పూర్తి అవగాహన ఉంది కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు చలించకుండా గట్టిగా నిలబడి దీనిని ముందుకు తీసుకువచ్చారు. ఇప్పుడు సమాజంలో దీనిపై ఎక్కడా విమర్శలేదు. అన్ని చోట్ల హర్షం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. ఇంత పెద్దఎత్తున దీనివలన ప్రజలకు ప్రయోజనం కలుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను. భూమి యాజమాన్యానికి, ఆ వినియోగదారులకు సంబంధించి ఇది ఒక ప్రత్యేకమైన కాలమని చెప్పాలి. నాలుగు సంవత్సరాల నాలుగు నెలలలో చాలా అంశాలను తీసుకొచ్చాం. విసిగిపోయి కొంతమంది, ఎవరూ ఏమీ చేయరని కొంతమంది, ఏమీ పట్టించుకోరని కొంతమంది నిస్పృహలోకి వెళ్లిపోయారు. ఎంత సేపూ ఎన్నికల్లో డబ్బులు ఖర్చు చేస్తే ఓట్లు ఎక్కువ వస్తాయనే ఆలోచనలో ఉండేవారే తప్ప సమాజంలో ఉన్న ఇలాంటి వర్గాలు కుమిలిపోతున్నా వారిని పట్టించుకోలేదు. గొప్పగా సంక్షేమాన్ని చూస్తున్నామనుకున్న ప్రభుత్వాలు కూడా ఇలాంటి వాటిని పట్టించుకోలేదు. నేను చాలా ప్రభుత్వాలలో పనిచేశాను. ఎప్పుడూ ఈ విధంగా చేయలేదు. ఈసారి చాలా అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్నాం.

(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానం వహించారు.)

అధ్యక్షా, చుక్కల భూములు ఇదొక సంస్కరణ. చుక్కల భూముల కథ ఏమిటంటే ..1808 నుండి 1820 వరకూ ఒక భూసర్వే జరిగింది. అప్పట్లో కేవలం భూమి శిస్తుపై, రెవెన్యూ మీద ఆధారపడి నడిచే పరిస్థితులు ఉండేవి. చాలా మందికి వారి భూమిని చూపించి నమోదు చేయించుకోవాలని తెలియక, ఇంకొంత మంది ప్రభుత్వం ఆధారపడేది భూమి శిస్తుపై కాబట్టి ఆ భూములు వారు రాయించుకుంటే శిస్తు కట్టవలసి వస్తుందని ఆ భూములను రాయించుకోకుండా తప్పించుకున్నారు. సర్వే చేసిన టీమ్ కు ఆ భూమి ఎవరిదో తెలియక చుక్కలు పెట్టి వదిలేశారు. భూమి పండిస్తే పండించిన గింజలు ప్రభుత్వాలు పట్టుకుని వెళ్లిపోతాయని ఆ భూమి నాదని చెప్పకుండా రకరకాల కారణాలతో ఉండేవారు. అప్పటి నుండి వారే సాగుచేస్తున్నారు, వారే ఉన్నారు. ఆనాడు ఉన్న విధానాల వారికి తెలియకపోవడం వలన ఆవిధంగా కొనసాగాయి. 100 సంవత్సరాలు భూమి మీద ఉన్న రైతు ఈరోజుకీ ఆ భూమి నాది అని రాలేదు.

(గౌరవ అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హర్షధ్వనాలు)

మ.02.30

అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పడి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అధికారంలోకి వచ్చి నిర్ణయం తీసుకునే వరకు పూర్తిగా పరిష్కారం చేసే దిశగా ఎవరూ అడుగులు వేయలేదు. దాదాపు 2లక్షల 50వేల ఎకరాలు ఒక్క నిర్ణయంతో పరిష్కారమయ్యాయి. భూమిశిస్తు కట్టాల్సిన అవసరం లేదు. భూమి రైతు పేరుమీద ఉంటే రైతు భరోసా వస్తుంది, వారి హోదా పెరుగుతుంది. భూమిని తనఖా పెట్టుకుని బ్యాంకుల నుండి రుణం తీసుకోవచ్చు. ఇతరత్రా అవసరాలకు భూమిని వినియోగించుకునే అవకాశం వచ్చింది. ఇది ఎంతో పెద్ద సంస్కరణ. ఇంతవరకూ ఎవరూ చేయలేదు. గత వంద సంవత్సరాల నుండి ఈ సమస్య ఉంది కానీ ఏ ఒక్కరూ మనసు పెట్టి పరిష్కారం గురించి ఆలోచించలేదు. ప్రస్తుతం పరిష్కారం దొరికింది. మెరక ప్రాంతాలలో ఈ సమస్య ఎక్కువగా ఉంది. బహుశా గతంలో భూమి వివరాలు నమోదు చేయించుకోవడానికి ఇష్టపడని పరిస్థితులు ఉండేవి. తరవాత వచ్చిన ప్రభుత్వాలను అడిగినా పట్టించుకున్న పరిస్థితి లేదు. అందువల్ల ప్రజలు విసిగిపోయి వదిలేశారు. ప్రభుత్వాలకు చెప్పినా ఉపయోగం లేదనే పరిస్థితికి వచ్చారు. కానీ ప్రస్తుతం ఆ సమస్య పరిష్కారమయ్యింది. చిన్న విషయం కాదు, ఇనాం భూములు, చుక్కల భూములు అని ఒక్కోప్రాంతంలో ఒక్కో పేరుతో ఉన్నాయి. అన్నీ ప్రభుత్వ భూములే, సాగులోనే ఉంటాయి, కొన్ని సంవత్సరాలైనా అవి ప్రభుత్వ భూములుగానే కొనసాగుతాయి. ఈ భూములను రెగ్యులరైజ్ చేశాము. నేను ఫిలాసఫీ అని చెప్పాను. అంటే ఈ రాష్ట్రంలో అందుబాటులో ఉన్న ప్రభుత్వ భూమిని, అయోమయంలో ఉండే భూమిని ప్రజల వద్దకు చేర్చాలనే ఫిలాసఫీ దీనిలో దాగి ఉంది. ఆనాడు రాజ్యాంగ పరిషత్లో చెప్పిన మాటను, ఇన్ డైరెక్ట్ గా ఇన్ని సంవత్సరాల తరవాత అధికారంలోకి వచ్చిన జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వం ఆ ఫిలాసఫీని పూర్తిగా అమలుచేస్తున్నదని మీకు చెప్పగలను. ఇవన్నీ సంస్కరణలలో భాగమే. గతంలో ప్రభుత్వాలను, ప్రజాప్రతినిధులను అడిగి అడిగి విసిగిపోయి ఉన్నారు. ఏ ఒక్క శాసనసభ్యుడు చెబితే అయ్యే పనులు కూడా కాదు. ఒక ప్రభుత్వం తీసుకోవాల్సిన నిర్ణయం. ఇనాం భూముల సమస్యలన్నీ పరిష్కారమయ్యాయి.

అలాగే లంకభూములు ఉన్నాయి. నదుల మధ్య కృష్ణా జిల్లాలో మరికొన్ని జిల్లాలలో అక్కడక్కడ ఉన్నాయి. వారిది ఎంత ఆవేదనో చెప్పలేము. అక్కడ జరిగిన సభకు ముఖ్యమంత్రిగారితో కలిసి వెళ్ళాను. ఒక కుటుంబంలో ఏదైనా మంచి కార్యక్రమం జరిగితే కూతురుకు ఒక చిన్న ముక్క భూమిని బహుమతిగా ఇద్దామంటే కుదరదు. అల్లుడిని గౌరవిద్దామంటే అవకాశం ఉండదు. అవసరానికి అమ్ముకుందామంటే వీలులేదు. కానీ లంక భూములన్నింటికీ కూడా హక్కులు కల్పించే విధానం తీసుకువచ్చాము.

అధ్యక్షా, దళితవాడలకు శ్మశానాల నిర్మాణం చేపట్టాము. అందరూ పెద్దఎత్తున డబ్బులు ఖర్చు పెడుతూ ఉంటారు. కానీ గ్రామాలలో మరీ ముఖ్యంగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో సరైన శ్మశానం

ఉండదు. ప్రస్తుతం ప్రభుత్వమే నేరుగా కేటాయించడమో కొని ఇచ్చి అయినా శ్మశానవాటిక క్రియేట్ చేయాలనే నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతోంది. ఇక భూములను అసైన్ చేసే కార్యక్రమం రాజశేఖరరెడ్డిగారి హయాంలో ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో కొంత జరిగింది. దాదాపు 7లక్షల ఎకరాల భూమి అసైన్ చేయడం జరిగింది. దాని తరువాత మరలా ఇప్పుడు అక్కడక్కడ మిగిలిన భూములను అసైన్ చేయడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఆ నిర్ణయంలో భాగంగానే అసైన్మెంట్ కమిటీలు వేశాము. ప్రతి జిల్లాకు ఆ జిల్లా ఇన్‌ఛార్జ్ మంత్రి అధ్యక్షుడిగా ఉంటారు. జాయింట్ కలెక్టర్ కన్వీనర్‌గా ఉంటారు. సాగుకు అనువైన భూములను గుర్తించి మరలా ఇన్ని రోజులకు పట్టాలు ఇచ్చే కార్యక్రమం చేస్తున్నాము. అవన్నీ రెడీ చేశాము. సభ ఏర్పాటు చేసి ఆ సభలో ఇవ్వాలని ఆలోచిస్తున్నాం. అందుకు ముఖ్యమంత్రిగారు అంగీకరించారు. గౌరవ సభ్యులందరూ చాలాసార్లు అడుగుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన సమయానికి అతి త్వరలోనే పేదవారందరికీ పంపిణీ చేసే కార్యక్రమం మరలా మొదలు పెడుతున్నాము.

అధ్యక్షా, హౌస్‌సైట్స్ ఒక గొప్ప విషయం. హౌస్‌సైట్స్ కొనడానికి బడ్జెట్‌లో శాతవేల కోట్లు పెడితే నేను ఆశ్చర్యపోయాను. కానీ ఆ బడ్జెట్ దాటి ఖర్చుపెట్టారు. రాష్ట్రంలో జగన్మోహన్‌రెడ్డిగారి ఆధ్వర్యంలో ప్రభుత్వం 31లక్షల మందికి హౌస్‌సైట్స్ ఇచ్చారు. ఇల్లు ఉన్న వ్యక్తికి సొంత ఇల్లు లేనివారి ఆవేదన గురించి తెలియదు. ఒక ఇల్లు లేని నిరుపేద ఏమని భావిస్తాడంటే మా తాత తరం, ముత్తాత తరంలో ఇల్లు లేదు, మా తండ్రిగారి సమయంలో ఇల్లు లేదు, ప్రస్తుతం నాకూ ఇల్లు లేదు, నా కొడుక్కి పెళ్లిచేస్తే వాడికీ ఇల్లు లేదు, ఎవరి పంచనో నివసిస్తున్నాము. మాకు భూములు, కార్లు, బంగారం, ఉద్యోగాలు వద్దు, రోజంతా రక్తాన్ని చెమటగా చిందించి పనిచేసి వచ్చి కుటుంబ సభ్యులందరం కలిసి ఒక చోట గంజితాగి పడుకున్నామనే తృప్తి ఈ జీవితానికి ఉంటే ఎంత బాగుండు అని కలలు కనేవారు కొన్ని లక్షల మంది ఉన్నారు. ఈ విషయం గడచిన ప్రభుత్వాలు అంత సీరియస్‌గా తీసుకున్న సందర్భాలు లేవు. గడచిన ప్రభుత్వాలు కూడా కొద్దోగొప్పో ప్రభుత్వ భూములు ఉంటే ఇచ్చాయి, లేకపోతే లేదు. కేవలం ఒక్క సంవత్సరకాలంలో శాతవేల కోట్లు కేవలం భూమిని కొనడానికి వినియోగించారు. భూమి కొన్నప్పుడు కొంతమంది ఇవన్నీ జరిగేనా అని విమర్శించారు. పూర్వం ఊర్లో నివాసం ఉంటున్నవారు రెడీ అవుతున్న లేబెట్లను చూసినప్పుడు నేను కూడా ఆ గ్రామాలకు వెళితే బాగుండు, పాత ఊరు కంటే కొత్తదే చాలా బాగుంది అనే భావన ఈ కొద్ది కాలంలోనే వచ్చింది. ఇది 15 సంవత్సరాల పాలన, రెండు దశాబ్దాల పాలన కాదు కదా! అధికారంలోకి వచ్చి నాలుగు సంవత్సరాలు, అందులో రెండు సంవత్సరాలు కరోనా వల్ల ఎవరూ బయటకు వెళ్ళలేని, ఏ పని చేయలేని పరిస్థితి ఉంది. ఈ రెండు సంవత్సరాల కాలంలో వచ్చిన మార్పు చూడండి, ఈర్వతో ఉండేవారు, రాజకీయ కారణాలు ఉన్నవారు తప్ప మిగిలినవారు ప్రశంసించకుండా ఎలా ఉండగలరు? ఈ కార్యక్రమం వెనుక ఉన్న భావజాలాన్ని అర్థం చేసుకున్నవారు ఎవరైనా ప్రశంసించకుండా ఉండగలరా! ప్రభుత్వంలో ఉన్నామని మేము పొగుడుతున్నాము అంటారు. ఈ 75 సంవత్సరాల కాలంలో ఇంత పెద్దఎత్తున బడ్జెట్ నుండి డబ్బు

ఖర్చు పెట్టి భూములు కొని పంపిణీ చేసిన ప్రభుత్వం ఉందా? నేను చెప్పింది కేవలం భూమి కొనడానికి పెట్టిన డబ్బు మాత్రమే, కాలనీలు అభివృద్ధి చేయడానికి, వారు మరలా ఇళ్ళు నిర్మించుకోవడానికి అక్కడ మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించడానికి వేలాది కోట్లు ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతోంది. గడచిన వంద సంవత్సరాలుగా నాలుగు తరాలుగా ఒక ఇల్లు ఉంటే చాలు అనుకునే పేదవారి కోరిక ఈనాడు ఉన్న జగన్మోహన్రెడ్డిగారి ప్రభుత్వంలో తీరిందని రాష్ట్ర ప్రజలు అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను. నేను కేవలం సభకు చెబుతున్న సమాధానం కాదు. చాలామందికి దీని వెనక ఉన్న కష్టం తెలియదు. అంత డబ్బు బడ్జెట్ నుండి కేటాయించడం, రైతులను ఒప్పించడం ఎంత యాక్టివిటీ జరిగితే ఇది సాధ్యమవుతుంది? ఎంత పెద్దఎత్తున అధికార యంత్రాంగాన్ని ఉపయోగించిన స్థిరమైన అభిప్రాయం ఉంటే ఇది సాధ్యమవుతుంది? గత నలభై సంవత్సరాలుగా ప్రజా జీవితంలో ఉన్నాను. ఒక నియోజకవర్గంలో, ఒక జిల్లాలో ఒక ప్రాజెక్టు అమలు చేసుకోవడానికి ఇన్ని రకాల ఎత్తులు వేస్తే తప్ప సాధ్యం కాదు.

మ.02.40

ఒక ప్రభుత్వంలో ఇంత పెద్ద ఎత్తున కార్యక్రమం నాలుగు సంవత్సరాలలో చేపట్టడం చాలా గర్వంగా ఉంది. మా డిపార్ట్మెంట్లో పనిచేసే బ్యూరోక్రాట్స్ నుంచి క్రింది స్థాయి వరకు కష్టంతో కూడిన పనిని మేమందరం కలసి పనిచేశామనే తృప్తి కలిగింది.

మన జగనన్న ప్రభుత్వం ఇళ్లస్థలాల క్రమబద్ధీకరణ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. కొన్నిటికి ఏదో ఒక సమయంలో పరిష్కారం తీసుకోవాలి. ఇంటికి అప్పు ఇస్తే తిరిగి అప్పును చెల్లించలేకపోవడానికి కారణం వాళ్ల స్థితి బాగలేక ఎంతో కొంత కట్టినా సుమారు ఆరు నుంచి ఏడు లక్షల ఇళ్లను రెగ్యులరైజ్ చేశాము. త్వరగా వేగం పెంచి పూర్తి చేస్తాము. నేను చేప్పే మొదటి అంశం ఏంటంటే మన రాష్ట్రంలో అన్ని చోట్లా ఉచితంగా టైటిల్ డీడ్లు తీసుకువస్తే పరోక్షంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి, రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి కూడా చాలా లాభం ఉంటుంది. అందుచేత ఇవన్నీ కూడా సంస్కరణల్లో ఒక భాగమే ఈ నాలుగు సంవత్సరాల నుండి వచ్చినవి. ఇకపోతే ప్రధానమైనవి ఏమిటంటే మన రాష్ట్రంలో కొన్ని బ్రహ్మాండమైన చట్టాలను తీసుకురావడం జరిగింది. మన రాష్ట్రంలో సర్వే బ్రిటీషర్స్ కాలంలో జరిగింది. దాని తరువాత ఎవరూ సర్వేని పట్టించుకోలేదు. కారణం ఏమిటంటే సర్వే జరగకపోతే ఓట్లు వస్తాయని భావించారే, కానీ గ్రామంలో సర్వే జరగకపోతే అశాంతి, అన్నదమ్ముళ్ల మధ్య తగాదాలు, గ్రామాలు, మండలాల, మధ్య తగాదాలు, దశాబ్దాల తరబడి విరోధం, కోర్టులలో 50 శాతం సివిల్ కేసులు పెండింగ్లో ఉన్నాయి. కేవలం అయిదు సెంట్ల భూమి కోసం అయిదు వందల ఎకరాలు పోగొట్టుకున్న కుటుంబాలు ఉన్నాయి. ఒక తల్లి కడుపున పుట్టిన అన్నదమ్ములే ఒకరి మొఖాలు ఒకరు చూసుకోరు. ఈ రోజున గ్రామాల్లో అశాంతికి ఒక ప్రధానమైన కారణం క్లియర్ టైటిల్స్, క్లియర్ బౌండరీస్ లేకపోవడం. మన రాష్ట్రానికి ఒక పారిశ్రామికవేత్త రావాలంటే క్లియర్ టైటిల్స్ ఉండాలి, మన రాష్ట్రానికి ప్రైవేట్ పెట్టుబడుదారుడు రావాలంటే టైటిల్స్ గురించి చాలా భయపడుతున్నారు కారణం ఎవ్వరు ఎప్పుడు వచ్చి క్లెయిమ్

చేస్తారో అన్న భయం. వీటన్నిటినీ అడ్రస్ చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారి ఆలోచన. దానికి సరైన బ్యూరోక్రాటిక్ టీమ్ని మా డిపార్ట్మెంట్కి ఇచ్చారు. వీళ్లందరు పనిచేస్తేనే ఇన్ని సంస్కరణలు తీసుకురాడం సాధ్యపడింది. కాబట్టి అభినందించవలసిన అవసరం ఉంది. ఏ రాష్ట్రంలోనూ ఇన్ని సంస్కరణలు తీసుకురాలేదు.

అధ్యక్షా, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపట్టిన సర్వే మన దేశానికే ఆదర్శంగా రేపు నిలవబోతుందని మీ అందరికీ మనవి చేస్తున్నాను. చాలా మంచి అభివృద్ధి ఉంది. సర్వే గురించి మొదట్లో తెలియని వ్యక్తులు చాలా వ్యతిరేకంగా రాశారు. భూమిని లాక్కోవడానికి, డబ్బును ఖర్చు చేయడానికి, ఇదివరకు కూడా ఎంతోమంది సర్వే చేయాలనుకున్నా అయ్యేది లేదు, చచ్చేది లేదు అని రాశారు. కానీ మనం అనుసరిస్తున్న సాంకేతిక విజ్ఞానం, మనం చేసిన పద్ధతి దేశంలో ఇతర రాష్ట్రాలకు ఆదర్శంగా నిలిచింది. సర్వే ఆఫ్ ఇండియా కూడా చివరకు మన విధానాన్నే ఇతర రాష్ట్రాలకు అనుసరించమని చెప్పే స్థితికి వచ్చింది. ఇక్కడ జరిగిన కృషిని మన అధికారుల ప్రయత్నాల్ని తప్పనిసరిగా అభినందించాల్సిన అవసరం ఉందని ఈ సభ ద్వారా మీ అందరికీ మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇక సర్వే జరగదు అనే భ్రమ లేదు. పదిహేడు వేల రెవెన్యూ గ్రామాలు కలిగిన మన రాష్ట్రంలో నాలుగు వేల గ్రామాలలో సర్వే చేయడం జరిగింది. ప్రతి మూడు నాలుగు నెలలకు రెండు వేల రెవెన్యూ గ్రామాలలో సర్వే చేయడమవుతుంది. సర్వేకు ఉపయోగిస్తున్న సాంకేతిక విజ్ఞానం గురించి అవగాహన ఉంటే తప్ప మనకు అర్థం కాదు. సాంకేతిక విజ్ఞానంలో అక్కడక్కడ లోపాలు వస్తున్నాయని మన గౌరవ శాసనసభ్యులు డా.మొండితోక జగన్మోహనరావుగారు, ఒకరి భూమిని వేరొకరు క్లెయిమ్ చేస్తున్నారని అన్నారు. ఈనాడు దేశంలో జరుగుతున్న సర్వేలో ఎక్కడా కూడా 5 సెంటిమీటర్లకు మించిన లోపం లేకుండా ఉన్న సాంకేతిక విజ్ఞానాన్ని ఉపయోగిస్తున్నాము. 5 సెంటిమీటర్లు లోపు ఉన్నప్పుడు ఇరువురిని గ్రామ పెద్దల సమక్షంలో ఒప్పించగలిగితే అధికారులతో దానిని కూడా సర్వే చేయడానికి వీలుంది. సర్వే చేయడానికి పదివేల మంది సర్వేయర్లను రిక్రూట్ చేయడం జరిగింది. గ్రామసచివాలయానికి ఒక్కరు చొప్పున అంతకుముందు ఉన్నవాళ్లు కాకుండా పదివేల మందిని రిక్రూట్ చేయడం జరిగింది. సర్వే చేయడం పూర్తి కావాలంటే మొదటిగా మంచి వాతావరణం కల్పించాలి. డీసెంట్రలైజేడ్ ఎప్రోచ్లో గ్రామ సచివాలయాలు వచ్చాయి. సర్వేయర్లందరికీ పెద్దఎత్తున శిక్షణనిచ్చాము. ముఖ్యమైన ఆఫీసర్స్ని అన్ని స్థానాల్లో ప్లేస్ చేయడం జరిగింది. కావలసిన పరికరాలకు ₹500కోట్లు ఖర్చు చేశాం, ఇంకా సర్వే పూర్తయ్యేనాటికి ₹500కోట్లు అవసరం ఉంది. సర్వే చేపట్టుటకు అవసరమైన డ్రోన్స్, రోవర్స్, పరికరాలు మొత్తం ప్రతి మండలంలో అందుబాటులో ఉన్నాయి. ఇంకొక సంవత్సరంలో సర్వే పూర్తి అవుతుందనే నమ్మకంతో అధికారులు ఉన్నారు. ఈ సర్వే పూర్తి అయిపోతే భారతదేశంలో సమగ్రమైన సర్వే చేపట్టిన రాష్ట్రం మన ఆంధ్రప్రదేశ్ అని గర్వంగా మీ అందరికీ తెలియజేసుకుంటున్నాను. అందరూ ఈ టెక్నాలజీని అనుసరిస్తారు.

సర్వే ఆఫ్ ఇండియా కార్యాలయం మన రాష్ట్రానికి తరలించకముందే రెండు సంవత్సరాల క్రితమే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సర్వే చేపట్టింది. మనం అనుసరించిన వ్యూహాన్ని ఈ రోజు సర్వే ఆఫ్ ఇండియా మిగతా రాష్ట్రాలను అనుసరించమని చెప్పడం జరిగింది. కాబట్టే మిగతా రాష్ట్రాల వారు మన రాష్ట్రానికి వచ్చి చూసిపోతున్నారు. మొదట్లో ఈ సర్వే గురించి ఎవ్వరికీ తెలియదు. ఈ రోజున ప్రతి గ్రామంలో మా పొలం ముందు చేయించండి అని ఎంఎల్ఎ చుట్టూ, అధికారుల చుట్టూ ప్రజలు తిరుగుతున్నారు. ప్రజలకు సర్వే మీద నమ్మకం వచ్చింది. ఎందుకంటే వారు ఒక్క నయాపైసా ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరం లేదు. ఈ సర్వే చేయించుకుంటున్న ఏ రైతూ కూడా తాను పొందే పత్రాలకు గానీ భూమిలో పాతిన రాయికి గానీ నయాపైసా ఖర్చు లేకుండా ఉచితంగా చేపట్టడం జరుగుతుంది. గడచిన 100 సంవత్సరాలలో సర్వే చేయలేదు కదా, ఈ దేశంలో ఏ రాష్ట్రం కూడా సర్వే పూర్తి చేయలేదు, కనుకే అన్ని సమస్యలకు కారణం అయి కూర్చుంది. మిగతా వాళ్ళేమో వీళ్లు పిచ్చోళ్లు అని విమర్శలు చేస్తారు. ఈ పనులు పిచ్చోళ్లు చేసే పనులా? ఈ సర్వే భవిష్యత్తు తరాల కోసం చేసే పని. భవిష్యత్తు తరాల కోసం రాజనీతిజ్ఞులు ఇలాంటి పనిని చేస్తారు. ఈ పనుల ద్వారా ఓట్లు రావు. ఒక బడిలో ఎనిమిది సంవత్సరాల పిల్లవానికి చదువుకోవడానికి సాక్స్లు, బూట్లు, బెల్టు, పుస్తకాలు ఇచ్చి, అవసరమైన ఫర్నిచర్ ఇచ్చి, బడిని రిపేరు చేయించి, మంచి టీచర్లను ఇచ్చి, డిజిటల్ బోర్డు ఇచ్చి, కడుపునిండా అన్నం పెట్టి, తల్లి పనికి పంపుతుందేమోనని డబ్బులు ఇచ్చి చదివిస్తే, ఆ పని ఓట్లు కోసం చేసే పనా? ప్రపంచంలోకెల్లా మంచి ప్రయోజనం ఉండే సిలబస్ని ఎంపిక చేయడం ఓట్ల కోసం చేసే పనా? ఇది అవగాహన లేని వాళ్లు మాట్లాడిన మాటలు. ఎవరు ఈ రాష్ట్ర ప్రయోజనాల కోసం ప్రమాణాలను పెంచడం కోసం పనిచేస్తున్నారు అనేది ప్రజాస్వామ్యంలో చూడకపోతే పనిచేసే ప్రభుత్వాలు, పనిచేసే నాయకత్వాలు ఎట్లా వస్తాయి? ఈ మాత్రం అవగాహన ఏ పత్రికలు రాయక్కర్లేదు. ప్రతి కుటుంబం దీనివల్ల ప్రయోజనం పొందుతోంది కదా! ఎవరూ కోరకుండా అనేక సంవత్సరాల నుంచి ఉన్న సమస్యకు పరిష్కారం లభించింది కదా!

మ.2.50

అధ్యక్షా, నాకు టీచర్స్ అంటే చాలా అభిమానం ఉంది. ఇతరత్రా భావజాలం కలిగిన టీచర్ల మీద కూడా అభిమానం ఉంది. ఈ మధ్య వాళ్లు నామీద ధ్వజమెత్తారు. నేను ఒక సమావేశంలో వాళ్లకు ఏమి చెప్పానంటే “మీ సభలకు చాలా సార్లు వచ్చాను. మీరు మీ సమస్యలతో సహా సమాజం బాగు కోసం అనేక సలహాలు ఇస్తుంటారు. అది నాకు ముచ్చటనిపించేది అన్నాను.” ఇలాంటి ఒక సమాజం కోసం ఆలోచన చేసే పద్ధతిపై ఈ సమావేశాల్లో చర్చలు జరుగుతున్నాయి. ఈ సంఘాలంటే చాలా మంచి అభిప్రాయం ఏర్పడింది. కానీ ఈనాడు రాష్ట్రంలో నేను చెప్పిన ఈ సంఘాలన్నీ ఎంతో ప్రయత్నం చేసి పోరాటాలు చేసిన పరిస్థితులున్నాయి. కానీ తల్లిదండ్రులు, పిల్లలు, టీచర్లు ఎవరూ కోరలేదు. దేశంలోనే మొదటిసారి ఈ సంస్కరణలు తీసుకుని వచ్చి ఒక మంచి విద్యావ్యవస్థను నెలకొల్పడానికి కారణమైన జగన్మోహన్ రెడ్డిగారిని ఒక్కసారైనా మీరు అభినందించారా అని అడిగాను. వెంటనే దానిని వారు అపార్థం

చేసుకుంటే ఎలా? టీచర్లకు సమస్యలున్నాయి, నేను కాదనను. ప్రజా ప్రభుత్వంలో మాదే బాధ్యత. ఒక టీచర్ ఈ సమాజాన్ని నడిపించవలసిన వాడు. ఈ సమాజంలో వస్తున్న పరిష్కారాలు, మార్పులు దానికి బాధ్యులైన నాయకత్వాన్ని, ప్రభుత్వాన్ని ఒక్క మాట... అంత మాత్రం చేత మాకే ఓటేయమని నేను అనలేదు. ముఖ్యమంత్రి గారిని అభినందిస్తూ ఒక తీర్మానం మీరు పాస్ చేయలేరా, చేయలేకపోతే మనం బాధ్యతగా వ్యవహరించినట్లేనా? అదీ నా ఆర్గ్యుమెంట్. వాళ్ల పట్ల నాకు చాలా అభిమానం ఉంది నిజంగా టీచర్లు కష్టపడితే సమాజాన్ని చాలా మార్పు చేయగలరని నేను నమ్ముతున్నాను. టీచర్లు కోరకుండా ఒక మార్పు వచ్చింది, ఒక ప్రయత్నం జరిగింది కాబట్టి ఒక్క మాట అభినందిస్తూ చెప్పండి అని అంటే వాళ్లకు కోపం వస్తే ఎలా? వారికి కోపం వస్తే నా మాటల్ని నేను విత్ డ్రా చేసుకుంటాను గానీ వారితో యుద్ధం చేయాలని, వారితో తగవు పడాలని వారిని అవమానపరచాలనేది నా ఉద్దేశం కాదు. మనలాంటి వాళ్లందరం ఇలాంటి మాటల్ని ఆమోదించి, హర్షించకపోతే ప్రభుత్వాల్లో మంచి నిర్ణయాలు ఎలా జరుగుతాయి? మనం గమనించనట్లుగా ఉంటే ఎలా అని అడుగుతున్నాను. దానికి ఇక్కడే సమాధానం చెప్పాల్సిన అవసరమొచ్చింది. రాష్ట్రమంతా పత్రికల్లో రాస్తారు. ఇక్కడి నుంచే నేను చెబుతున్నాను. టీచర్లపట్ల మాకేమీ వ్యతిరేకత లేదు. ఈ ప్రభుత్వంలో జరిగిన సంస్కరణలని ఎక్కడో ఒకచోట అభినందించండి అని వారి యాక్టివిటీస్ ని హర్షం చేసిన వ్యక్తిగా నేను అడుగుతున్నాను. అంతకుంటే ఏమీ లేదు.

అధ్యక్షా, ఈ సర్వే మీద చాలా ప్రశ్నలు వచ్చాయి. ఇంకా చాలా అభిప్రాయాలు సభ్యులకు ఉన్నాయి. వాటన్నింటి పరిష్కారం కోసం చాలా సిస్టమేటిక్ గా సీరియస్ గా మీటింగ్స్ జరిగాయి. వ్యక్తిగతంగా ఇచ్చిన ప్రశ్నలన్నింటికీ నేను నాకు తెలిసిన విషయాలు చెబుతాను. ఇంకా సందర్భం వచ్చినప్పుడు అధికారులను అడిగి మిగతా ప్రశ్నలకు సమాధానం చెబుతానని మనవి చేస్తున్నాను. సర్వే ఎంత ముఖ్యమంటే 15 శాతం మందికి గతంలో నుంచి ఖాతా నంబర్లు కూడా లేవు. 1,20,000 మందికి FMBలు కూడా కనిపించకుండా పోయాయి. అలాంటి స్టేజీలో ఉంది. వీటన్నింటినీ నవీకరించాలంటే పరిష్కారం సర్వే జరగడమే. సర్వే పూర్తైతే అన్ని ఆటోమేటిక్ గా పూర్తవుతాయి. మన రాష్ట్ర ప్రజల్ని బాగా బాధించేది ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా అనేకసార్లు కాషన్ చేసింది, కరెక్షన్ లేకుండా చేయాలని ఆయన ఉద్దేశం. అట్టడుగు ప్రజల మనోభావాలను అర్థం చేసుకున్న వ్యక్తిగా కరెక్షన్ పూర్తిగా కంట్రోల్ అయిపోవాలని అనేకసార్లు మాకు సమావేశాల్లో చెప్పడం జరిగింది. అందులో భాగంగా అనేక ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న రిజిస్ట్రేషన్ డిపార్ట్ మెంటులో చాలా సంస్కరణలు తీసుకుని వచ్చాం. మొత్తం పరిస్థితులన్నీ కొద్ది రోజుల్లో మారిపోతాయి.

మన గ్రామాల్లోని గ్రామ సచివాలయం రిజిస్ట్రేషన్ కార్యాలయం కాబోతుందని ఈ సందర్భంగా రాష్ట్రంలోని ప్రజలందరికీ నేను తెలియచేస్తున్నాను. రిజిస్ట్రేషన్ కోసం సబ్ రిజిస్ట్రార్ల దగ్గరకు వెళ్లనక్కర్లేదు. అక్కడ బేరసారాలు చేయనక్కర్లేదు. మీ ఊరిలో మీ ఇంటి వద్దే మీరు రిజిస్ట్రేషన్ చేయించుకోడానికి కార్యాలయం ఉంది. మరొక సంస్కరణ ఏమిటంటే ఆ కార్యాలయంలో జరిగిన రిజిస్ట్రేషన్ కి అరగంటలో మ్యుటేషన్ అయిపోతుంది. ఆ సంస్కరణ కూడా అమలుచేస్తున్నాం.

మ్యూటేషన్స్ ఇప్పుడు అయిపోతున్నాయి. మ్యూటేషన్స్ కోసం దరఖాస్తు పెట్టి ఆఫీసుల చుట్టూ తిరిగి పరిస్థితి ఇప్పుడు లేదు. అందరికీ అవసరం పడదు కాబట్టి అందరికీ తెలియకపోవచ్చు. అందుకే ఇప్పుడు చెబుతున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో మ్యూటేషన్ కోసం ముందు ముందు తిరగాల్సిన అవసరం లేదు. మ్యూటేషన్ రిజిస్ట్రేషన్తో సహా ఆటోమేటిక్గా అయిపోతుంది. మ్యూటేషన్తో సహా అయిపోవాలంటే అవసరమైన చట్టాలు తేవాలి. అందులో ప్రధానమైంది టైటిల్ గ్ యాక్ట్.

నీతీఆయోగ్ ఒక అధ్యయనం చేసి టైటిల్ గ్ యాక్ట్ కొరకు ఒక మోడల్ని ఇచ్చింది. మొట్టమొదటిగా మన రాష్ట్రంలోనే ఆ టైటిల్ గ్ యాక్ట్ని తయారు చేశాం. ఒకటి రెండు సార్లు కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆమోదం కోసం వెళ్లి వెనక్కు వచ్చింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం వేసిన కొర్రీలన్ని పరిష్కరించి ఫైనల్గా పంపించాం. రేపోమాపో కేంద్రం సమ్మతితో ప్రెసిడెంట్ గారి సంతకమై మనకు వచ్చేస్తుంది. ఈ ప్రభుత్వ కాలంలోనే కొత్త యాక్టు వస్తుంది. ఆ యాక్టులో ఏముంటుందంటే ఇంతవరకూ రెవెన్యూ శాఖ presumptive title ఇచ్చేవాళ్లు. టైటిల్ ఇచ్చే అధికారం సివిల్ కోర్టుకి ఉంది. Titleని కన్ఫర్మ్ చేసి కింద కోర్టులతో సంబంధం లేకుండా హైకోర్టుకి మాత్రమే వెళ్లే స్కోప్ ఉన్న చట్టాన్ని ఇప్పుడు మనం తీసుకువస్తున్నాం. ఇదొక పెద్ద సంస్కరణ. ప్రతివాడు కోర్టుకు వెళ్లి భూములను లిటిగేషన్లో పెట్టి అశాంతికి గురి చేస్తున్న పరిస్థితిని ఇప్పుడు తీసిపారేశాం. అలాంటి చట్టం తేవాలంటే చాలా గ్రాండ్ ప్రిపరేషన్ అవసరం. ఒకవైపు సర్వే పూర్తి చేసి రిజిస్టర్ చేసినప్పుడే డిజిటల్ మ్యాప్, సర్వే నంబరుతో సహా వస్తేనే చేస్తాం. అది వచ్చిన వెంటనే R.O.R. Act ఎత్తేస్తాం. R.O.R. Act ఉండదు. Titling Act మాత్రమే మన దగ్గర ఉంటుంది. Titling Act లో title చేయడం ఒక స్టేప్. తరువాత స్టేట్ లెవల్లో ఒక అథారిటీ, తరవాత హైకోర్టు మాత్రమే ఉంటుంది. ఇదొక పెద్ద సంస్కరణ రాష్ట్రంలో రాబోతుంది. అందరూ ఈ సంస్కరణలు తీసుకురాలేరు. గ్రాండ్ ప్రిపరేషన్ అంతా చేసి మనం తీసుకుని వచ్చాం. ఒకే ఆస్తిని రెండు మూడు సార్లు రిజిస్టర్ చేసేందుకు వీలు లేకుండా మనం బ్రేక్ వేశాం. రెండోసారి రిజిస్ట్రేషన్ చేసినవాడు ఎక్కడైనా దొరికితే ఆరు మాసాల జైలు శిక్ష ఈ రాష్ట్రంలో ఉందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. రెండోసారి రిజిస్ట్రేషన్ చేసి పరిస్థితి ఉండదు. సర్వే పూర్తైతే సర్వే నంబరు వచ్చినప్పుడు మాత్రమే రిజిస్టర్ అవుతుంది. రిజిస్టర్ అయిన వెంటనే ఆటోమేటిక్గా మ్యూటేషన్ అయిపోతుంది. దాని మీద మరలా కోర్టుకు వెళ్లనవసరం లేదు. తహశీల్దారు టైటిల్ ఇస్తే..... అది ఈ రాష్ట్రంలో దేశంలోనే ముందు వస్తుంది. క్లియర్ టైటిల్తో ఉండే రాష్ట్రంగా ముందు ముందు రాబోతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఒకటా, రెండా ఎన్ని సంస్కరణలని చెప్పను. వంద సంవత్సరాలుగా మూలిగి కృశించిపోయిన రెవెన్యూ డిపార్ట్మెంటులో ఈనాడు కోట్లాది మంది ప్రజల ఆకాంక్షలకు అనుగుణంగా ఈ సంస్కరణలన్నీ వస్తున్నాయి. అనేక విషయాలు చెప్పాల్సినవి ఉన్నాయి గానీ వాటన్నింటి టెక్నికాలిటీస్లోకి వెళ్లదలచుకోలేదు. సభ్యులు కొన్ని విషయాలు అడిగారు. ఇవన్నీ ఆలోచించాం. అన్నింటికీ పరిష్కారాలున్నాయి. పెద్ద ఎత్తున సంస్కరణలు తెచ్చాము.

అధ్యక్షా, వెబ్‌ల్యాండ్‌లో తప్పుడుగా నమోదైనవి సరి చేసేందుకు తహశీల్దార్లకు అధికారాలు ఇవ్వడం జరిగింది. బహుశా వాళ్లకు అవగాహన లేక మాకు అధికారం లేదని చెబుతున్నారేమో. దానికి

అవసరమైన ఓరియంటేషన్ క్లాసు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా తీసుకువచ్చి ఇవన్నీ చేయిస్తామని నేను మనవి చేస్తున్నాను. జిల్లాలో ఎస్సీ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ భూములకు పట్టాలివ్వాలని అడిగారు. పట్టాలివ్వడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నది. తొందరలోనే కార్యాచరణ చేపడతాం. వర్క్ లోడ్ ఎక్కువగా ఉన్నందున స్టేప్ బై స్టేప్ చేస్తున్నాం. నిర్ణయం తీసుకున్నాం. తొందరలోనే వీళ్లందరికీ పట్టాలిచ్చే కార్యక్రమం జరుగుతుందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. అభ్యంతరం లేని భూములకు పట్టాలిస్తే బాగుంటుందని అడిగారు. ఈ అంశాన్ని చేపట్టి జిల్లా స్థాయిలో కమిటీలను ఏర్పాటుచేశాం. రెవెన్యూ అధికారులందరికీ సూచనలిచ్చాం. ఎంఎల్ఏలకు కూడా జీవో కాపీని పెట్టాం. మీ దృష్టికి వచ్చినవి ఎక్కడున్నా సరే మీ సంబంధిత ఇన్ ఛార్జ్ మినిస్టర్ కి గానీ, జాయింట్ కలెక్టర్ కి గానీ రాయండి. పట్టాలిచ్చేందుకు మార్గం సుగమంగా ఉందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

మ.3.00

అధ్యక్షా, కొంతమంది పేర్లను ఆన్ లైన్ లో పొరపాటున ఎక్కించారు. వాటిని సరిదిద్దే అవకాశమున్నందున తప్పకుండా వాటిని సరిదిద్దుతాము. అన్నదమ్ముల మధ్యలో తగాదాలున్నాయి. వాటికి పరిష్కారం చూపే విధానం రూపొందించాలి. చట్టపరిధిలో కొన్నింటికి వెంటనే పరిష్కారముంటాయి. అక్కడిక్కడే అప్పిలేట్ అథారిటీలో పరిష్కారం దొరుకుతుంది. ఈ సిస్టంలో డెప్యూటీ తహశీల్దారు అప్పిలేట్ అథారిటీగా ఉన్నారు. ఎవరిదైనా భూమి కరెక్ట్ గా రాకపోతే ఎవరి దగ్గరకూ వెళ్లక్కర్లేదు. చిన్న కాగితం రాసి డెప్యూటీ తహశీల్దారుకిస్తే మళ్ళీ వెరిఫై చేస్తారు. అతను వెరిఫై చేసి ఇచ్చినదానికి కూడా సంతృప్తి కలగకపోతే ఆర్.డి.వోకు అప్పీల్ చేయవచ్చు. ఆర్.డి.వోపై నమ్మకం లేకపోతే భయం లేదు. అధికారం జాయింట్ కలెక్టర్ కు కూడా ఉన్నది. జాయింట్ కలెక్టర్ దగ్గర కూడా అన్యాయం జరిగిందని భావిస్తే తరవాత సివిల్ కోర్టు ఉన్నది. ఒకసారి సర్వే జరిగిపోయింది, మా భూమి పోయిందని నిరుత్సాహంలోకి వెళ్లాల్సిన అవసరం లేదు. అనేకస్థాయిల్లో దీనిని క్లారిఫై చేసేందుకు అవకాశముందని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, కొంతమంది సభ్యులు పాస్ పుస్తకాల ప్రింటింగ్ ఆలస్యమవుతోందని అన్నారు. నిజమే. ఇప్పుడు దానిని స్పీడప్ చేస్తాము. సర్వే జరిగిన ప్రతి చోట పాస్ పుస్తకాలు సకాలంలో ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. దానిని సరిదిద్దాము. శ్రీకాంత్ రెడ్డి గారు రెండు కోట్ల ఖాతాల గురించి అడిగారు. అది ప్రభుత్వ భూమేనని వారికి తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. రాయలసీమలో అది ప్రభుత్వ భూమే. ఎక్కడైనా అబ్జెక్షన్ లేకపోతే అసైన్ మెంట్ చేయడానికి అవకాశముంది. అసైన్ చేయకుండా ఉంటే కచ్చితంగా డిపార్ట్ మెంట్ ఈ భూమి మాది అని ప్రెజర్ పెడుతుంది. అందుకోసం సభ్యులు చెప్పిన విషయంలో వారు ప్రపోజ్ చేస్తే మేము తగు చర్యలు తీసుకుంటాము. ఎలాగూ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇటువంటి భూములను పేదలకు ఇవ్వడని చెప్పారు. వాటికి పట్టాలు ఇచ్చేస్తాము. Once for all వారికి హక్కులు వచ్చేస్తాయి.

అధ్యక్షా, సర్వీసు ఇనాం గొప్ప విషయం. గ్రామాలలో ఉన్న ఆనాటి వ్యవస్థలో పనిచేస్తున్న నాయీబ్రాహ్మణులు, రజకులు రకరకాల సేవలందించినందుకు వారికి ఇనాం ఉండేది. ఆ ఇనాం భూములు పొరపాటున ఒక చట్టంలో ఇరుక్కుని వారందరికీ హక్కులు రాకుండా పోయాయి. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు నిర్ణయం తీసుకుని ఆ సర్వీసు ఇనాంలపై పూర్తి హక్కులు వారికి ఇచ్చేందుకు చట్టసవరణ చేసినందువల్ల వారందరికీ వెసులుబాటు కలిగింది. అయితే, ఇవి దేవాలయాల దగ్గర ఉన్న సర్వీసు ఇనాంలు కాదు సుమీ. దాని మీద ఈ చట్టం క్లారిటీ ఇవ్వలేదు. వాటి గురించి కూడా ఆలోచిస్తున్నాము. గతంలోనే పట్టా పాసుపుస్తకాలు పొంది ఎండోమెంట్ కిందకి రాకుండా ఉన్న సర్వీసు ఇనాంల వారికి ఏవిధంగా పరిష్కారం చూపాలనే దాని మీద ఉన్నతస్థాయిలో నిర్ణయం తీసుకోవాల్సి ఉంది. సందర్భం వచ్చినప్పుడు దానిని కూడా అడ్డస్ చేస్తానని మనవిచేస్తున్నాను. పని ఒత్తిడివల్ల ఒకటి, రెండు రోజులు ఆలస్యం కావచ్చు గానీ, పైస్థాయిలో పూర్తి క్లారిటీ ఉంది. తద్వారా అన్నీ క్లియర్ అయిపోతాయి. సర్వే లేటవుతున్నందున కొన్ని ప్రాంతాల్లో ఆంక్షలు పెట్టాము. ఆంక్షల వల్ల సంబంధిత వ్యక్తులు వెళ్ళినప్పుడు రెవెన్యూ వారు సర్వే అవ్వాలని అంటున్నారు. కొద్దికాలం పడుతుంది. మంచి పద్ధతిని తీసుకువచ్చే క్రమంలో జరిగిన ఆలస్యాన్ని మనందరం భరించాల్సిన అవసరముంది. అందరికీ నచ్చచెప్పాల్సిన అవసరముంది. వీలైనంతవరకు త్వరగా చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, అనేక సంస్కరణలు ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్రెడ్డిగారి ఆధ్వర్యంలో ఈ ప్రభుత్వ హయాంలోనే జరగడం గొప్ప విషయం. ఇది సమాజపు స్థితిని మారుస్తుంది. సమాజంలో అశాంతిని తొలగించి, గొప్ప సందేశాన్ని, రాష్ట్రానికి మంచి టైటిల్ను ఇస్తుంది. రాష్ట్రంలో పెద్దఎత్తున పెట్టుబడులు వచ్చేందుకు దోహదపడుతుంది. తద్వారా యువతకు ఉద్యోగాలు, రాష్ట్రానికి రెవెన్యూ సమకూరతాయి. రాష్ట్ర జీడీపీలో రెండు శాతం పెరుగుతుంది. ఇవన్నీ సంస్కరణల ఫలితమేనని మనవిచేస్తున్నాను. నేను కూడా వ్యక్తిగతంగా ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన టాస్క్ని నెరవేర్చేందుకు సర్వశక్తులా ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. మా డిపార్ట్మెంట్లో ఎఫిషియంట్ అధికారులు, సిబ్బంది దీనిపై శ్రమకోర్చి పనిచేస్తున్నారు. వారందరూ ఈ గౌరవానికి బాధ్యులేనని మనవిచేస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారికి మరొక్కసారి ప్రయోజనం పొందిన ప్రజల తరపున, ప్రభుత్వం తరపున అభినందనలు, కృతజ్ఞతలు తెలియచేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

లఘు చర్చ (రాష్ట్రంలో మహిళా సాధికారత - ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు)**SHORT DISCUSSION ("Empowerment of Women in the State - Measures taken by the Government"):**

MR. SPEAKER: Now, short discussion on "Empowerment of Women in the State - Measures taken by the Government".

శ్రీమతి రెడ్డి శాంతి (SMT.REDDY SHANTHI) (పాతపట్నం): అధ్యక్షా, మహిళా సాధికారతపై మాట్లాడేందుకు అవకాశమిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి మహిళా అభ్యున్నతి, సాధికారత కొరకు చేపడుతున్న సంస్కరణలు, మహిళలపట్ల వారు చూపిస్తున్న గౌరవానికి ఒక మహిళగా కృతజ్ఞత తెలియచేస్తున్నాను. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటికీ ఎన్నో దశాబ్దాలుగా బడుగు బలహీనవర్గాలతోబాటు మహిళలు కూడా అట్టడుగునే ఉన్నారు. ఏ ప్రభుత్వమూ చేయి అందించలేదు. మహిళలకు అందవలసిన సంక్షేమ ఫలాలు, పథకాలు మా హక్కుగా మాకు విలువనిచ్చి ఎప్పుడూ అందించలేదు. మహిళ మహాసముద్రం వంటిది. గుంభనంగా, గంభీరంగా, శాంతంగా ఉంటుంది. సముద్రం తన గర్భంలో అన్ని జీవరాశులకూ నీడనివ్వడమే కాకుండా మనిషి మనుగడకు కూడా ఆలంబనగా నిలుస్తుంది. ఎన్ని కష్టాలు వచ్చినా, ఆటంకాలు వచ్చినా తనదైన శైలిలో స్పందిస్తుంది. పెద్ద పెద్ద అలలు వచ్చినప్పుడు గర్వపడకుండా నిలుస్తుంది. అలాగే మహిళ కూడా విజయంతో పైకి లేచినప్పుడు పొంగకుండా, అలాగే కిందపడినప్పుడు వైఫల్యంతో కుంగకుండా మరల పెద్దఎత్తున పైకి లేవాలి, ముందుకు సాగాలి, కుటుంబాన్ని పైకి తీసుకురావాలని సమాజంలో మాకంటూ ఒక ప్రత్యేకతను నిలుపుకోవాలి, సమర్థించుకోవాలి అని ఎప్పుడూ తపనపడుతుంది. తన హక్కుల కోసం, విలువల కోసం పోరాటం చేస్తూనే ఉంటుంది.

అధ్యక్షా, గత ప్రభుత్వ కాలంలో మహిళాలోకం ఎన్నో కష్టాలు పడింది. నిరాశా నిస్సహాయత లోనైంది. ఎవరూ ఆదుకోలేని పరిస్థితి ఆనాడు ఉంది. మహిళలకు ఆర్థిక సహాయం లేక, పిల్లలను చదివించుకోలేక, ఉండేందుకు ఇల్లు లేక, అప్పులు చేస్తూ, ఆఖరికి ప్రభుత్వం తినేందుకు పురుగులు పట్టిన బియ్యం ఇస్తే గంజికాచుకుని తాగేందుకు కూడా నోచుకోలేకపోయారు. అప్పటి ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా జగన్మోహన్రెడ్డి గారు తన పాదయాత్రలో ప్రతి ఒక్క మహిళను, ప్రతి అవ్వను, అక్కను, చెల్లిని కలుస్తూ అందరికీ నేనున్నాను, నేను మీ వెంట ఉంటాను, మీ హక్కులు కాపాడతాను, మీ కొరకు చట్టాన్ని తీసుకువస్తాను, అండగా ఉంటానని మాట ఇవ్వడంతో మహిళలమంతా ఎంతో సంతోషించాము. జగనన్న వస్తారు, మా కష్టాలు తీరుస్తారని ఎంతో ఎదురుచూశాము. రాష్ట్ర చరిత్రలోనే కాక, దేశ చరిత్రలో ఎవరూ కనీవినీ ఎరుగని రీతిలో జగనన్న ప్రభంజనం వచ్చి 151 సీట్లు గెలుచుకుని ప్రజాస్వామ్య ఆలయంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నాయకత్వంలో నాలుగు సంవత్సరాల నాలుగునెలల పాలనలో మహిళల అభివృద్ధిని చూశాము. ఈ విప్లవాన్ని కనులారా చూస్తూ, చెవులారా వింటూ, ముందుకు సాగుతున్నాము.

మ.3.10

దివంగత నేత డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారు ఆనాడు ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో మహిళలకు అన్నింటిలో ప్రోత్సాహాన్నిచ్చి డ్వాక్రా మహిళా సంఘాలను గౌరవిస్తూ, ప్రతి ఆడబిడ్డను లక్షాధికారిని చేయాలని తలంచారు. తన తండ్రి ఆశయసాధన కోసం మహిళలపట్ల తనకున్న అభిమానంతో సమాజంలో మహిళాశక్తిని ముందుకు నడిపించాలని జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు సంకల్పించారు. అందుకు అనుగుణంగానే తనదైన శైలిలో మహిళ సున్నితమైన మనస్సుకు అనుగుణంగా మహిళల్లో ఆత్మవిశ్వాసాన్ని పెంపొందించారు, మహిళలకివ్వవలసిన ఆత్మగౌరవాన్ని ఇచ్చారు. అంతేకాకుండా మహిళలపట్ల ముఖ్యమంత్రి గారు అనురాగాన్ని పంచుతూ ఆత్మీయత పెంచుతూ, ఎటువంటి వివక్ష, పక్షపాతం లేకుండా కులం, మతం, జెండా, ఎజెండా వంటివేమీ చూడకుండా మహిళలనందరికీ సమాన హక్కులు కల్పిస్తూ ప్రతి ఆడబిడ్డకు, ఇల్లాలికి దేవుడిచ్చిన అన్నదమ్ముడిగా, ప్రతి అమ్మకు, అవ్వకు దేవుడిచ్చిన బిడ్డగా, మనవడిగా సాధికారత చూపిస్తూ కార్యదక్షుడై, కార్యసాధకుడై ఈరోజు భారతదేశంలో మహిళా పక్షపాత ముఖ్యమంత్రిగా జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు మంచి పేరు తెచ్చుకున్నారు. మేమందరం కూడా అదే కోరుకుంటున్నాం. ఎన్నికలకు ముందు వైఎస్సార్ సీసీ మేనిఫెస్టోలో జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగానే మహిళల కోసం అనేక పథకాలను తీసుకువచ్చారు. చెప్పినదాంట్లో నూరు శాతం పథకాలను పూర్తిచేసి మహిళలకు సమాజంలో ఉన్నత గౌరవాన్నిచ్చిన జగనన్నకు మరొకసారి మనస్ఫూర్తిగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

రాజశేఖరరెడ్డిగారి మాట జగనన్న చూపిన ఆత్మీయతతో ప్రతి మహిళ ఈరోజు ఆర్థికంగా బలపడింది. జగనన్న అందిస్తున్న ఆర్థిక భరోసాతో, వారందిస్తున్న ధైర్యంతో, స్వేచ్ఛతో, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యంతో మహిళ అత్యున్నత స్థాయికి చేరుకుంది. జగనన్న ఎప్పుడూ ఒక మాట అంటారు. ఆడబిడ్డ, అమ్మ, అవ్వ ఎవరి దగ్గరా తలదించకూడదని ముఖ్యమంత్రిగారు ఎప్పుడూ చెబుతుంటారు. వారి సూక్తికి, సిద్ధాంతానికి, వ్యాఖ్యకు అనుగుణంగానే ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని మహిళలందరూ రాజకీయ నాయకుడి దగ్గర, అధికారి దగ్గర తలవంచడం లేదు, చెయ్యి చాచడంలేదని చెప్పడానికి గర్వంగా, ధైర్యంగా ఉంది. ఎవ్వరూ చేయలేని సాహసం ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తున్నారు. భారతదేశమే కాదు ప్రపంచంలోని 200దేశాలు, భారతదేశంలోని 28రాష్ట్రాలు, 8కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల్లోని రాజకీయ నాయకులు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, వ్యాపారసంస్థలు మహిళల గురించి చక్కగా మాట్లాడతాయి. అలాగే పురుషులు మహిళలు సమానమని చెబుతారు. పురుషుల కంటే మహిళలను ముందుకు నడిపిస్తామనే వాగ్దానాలు చేస్తారు. కానీ మాటలన్నీ ఋషిదలో పోసిన పన్నీరే. వేదికపైనే ఆ మాటలు సమాప్తమైపోతాయి. కానీ జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు మాటే కాదు చేతల ద్వారా ప్రపంచానికి మహిళాశక్తిని చూపిస్తాను, భూమికి చూపిస్తాను, భూగ్రహానికి చూపిస్తానని చెప్పడమే కాకుండా మహిళాశక్తిని విశ్వవ్యాప్తంగా చాటారు. మహిళాభ్యుద్యయం కోసం జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు అహర్నిశలు

కష్టపడుతున్నారు. మహిళాభివృద్ధి ధ్యేయంగా, మహిళా సంక్షేమమే లక్ష్యంగా, మహిళలను గౌరవించడమే కర్తవ్యంగా పరిపాలిస్తున్న ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికి ప్రతి మహిళ ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తోంది.

అధ్యక్షా, గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి పరిపాలన రాష్ట్రంలో చాలా చక్కగా, పారదర్శకతతో ఉంది. వారు చిత్తశుద్ధితో రాష్ట్రాన్ని పరిపాలిస్తున్నారు. ప్రతి మహిళ ప్రభుత్వం ద్వారా పొందుతున్న లబ్ధి గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పుకోవాలి. గ్రామంలో ఉండే ప్రతి మహిళ, ఆడబిడ్డ విద్యాపరంగా, వైద్యపరంగా, ఆసరా, చేయూత వంటి కార్యక్రమాల ద్వారా లబ్ధిపొందుతోంది. జగనన్న చేస్తోన్న సంక్షేమంలో మహిళ సాధికారత వల్ల చాలా మంది మహిళలు లబ్ధి పొందుతున్నారు.

రాష్ట్రంలో అమలుజరుగుతోన్న వివిధ సంక్షేమ, అభివృద్ధి పథకాల ద్వారా లబ్ధిపొందుతున్న మహిళల తాలూకు డేటాను సభ ముందు వివరించదలిచాను. జగనన్న అమ్మఒడి పథకం ద్వారా జూన్ 2019నుండి ఆగష్టు 2023వరకు సేకరించిన డేటాను సభ ముందు ఉంచుతున్నాను. జగనన్న ముఖ్యమంత్రిగా బాధ్యతలు స్వీకరించిన మరుక్షణం జగనన్న అమ్మఒడి అనే మహత్తర కార్యక్రమాన్ని అమలుపరిచారు. తద్వారా ఇప్పటివరకు రాష్ట్రంలో 44,48,865మంది తల్లులకు తమ బిడ్డలను పాఠశాలకు పంపినందుకు లబ్ధి చేకూర్చారు. పిల్లలను బడికి పంపించే తల్లులకు నేరుగా బటన్ నొక్కి మధ్య దళారులు లేకుండా, జవాబుదారీతనంగా ఒక అన్నగా, తమ్ముడిగా సంవత్సరానికి ₹15వేలు బహుమానంగా ఇస్తున్న ఘనత జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికే దక్కింది. గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా అమ్మఒడి పథకం క్రింద ప్రభుత్వం వెచ్చించిన మొత్తం ₹26,667కోట్లు.

అలాగే జగనన్న వసతి దీవెన కార్యక్రమం క్రింద సంవత్సరానికి రెండుసార్లు ప్రభుత్వం ఖర్చు చేస్తోంది. విద్యార్థులకు అందించే భోజనం, రవాణా, వ్యక్తిగత ఖర్చులకు గతంలో ప్రభుత్వం వెచ్చించే పరిస్థితి ఉండేది. కానీ మహిళలను గౌరవించే మహనీయుడు, మహాత్ముడు జగనన్న కనుక ఆ మొత్తాన్ని కూడా విద్యార్థుల తల్లుల ఖాతాకు ప్రభుత్వం జమచేస్తోంది. జగనన్న వసతిదీవెన క్రింద రాష్ట్రంలో 25,17,245మందికి లబ్ధిచేకూరుతోంది. సుమారు 26లక్షల మంది మహిళలకు జగనన్న విద్యాదీవెన క్రింద ప్రభుత్వం గత నాలుగేళ్లుగా వెచ్చించిన మొత్తం ₹4,275కోట్లు. అందుకుగాను మహిళలందరూ జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నారు.

జగనన్న విద్యాదీవెన కార్యక్రమం క్రింద రాష్ట్రంలో సుమారు 27లక్షల మంది తల్లులకు సంవత్సరానికి నాలుగుసార్లు విడతల వారీగా లబ్ధి చేకూరుతోంది. ఇంతవరకు ప్రభుత్వం ₹11,317కోట్లు ఖర్చుచేసింది. జగనన్న అమ్మఒడి, జగనన్న విద్యాదీవెన, జగనన్న వసతిదీవెన కార్యక్రమాల గురించి చెప్పుకుంటే భారతదేశంలోని ఏ ఇతర రాష్ట్రాల్లో కూడా ఇటువంటి పథకాలు అమలుకావడం లేదు. కానీ రాష్ట్రంలో జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు మహిళలకోసం ప్రత్యేకంగా ఆర్థిక భరోసా కల్పించాలి, ఆర్థిక స్వేచ్ఛనివ్వాలి, కుటుంబంలో మహిళకు ప్రాధాన్యతగల స్థానాన్ని కల్పించాలి, కీలకపాత్ర పోషించాలనే ఉద్దేశంతో ప్రతి విషయంలో వారికి పెద్దపీట వేశారు. పిల్లల చదువు నిమిత్తం జగనన్న మేనమామగా తాను తల్లులకు పంపించిన డబ్బు సద్వినియోగం అయ్యేలా ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహిస్తున్నారు.

మహిళలు బాగుండాలనే ఆలోచనే తప్ప ముఖ్యమంత్రిగారి మదిలో మరొకటి ఉండదు. మహిళాభ్యుదయానికి పాటుపడుతున్న ముఖ్యమంత్రిగారికి మరొకసారి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

అలాగే రైతు భరోసా గురించి కాకుండా కేవలం వైఎస్సార్ మహిళా రైతు భరోసా గురించి మాత్రమే చెప్పదలిచాను. చెప్పే అంకెకు రెండింతలు, మూడింతలు కలిపి చూస్తే మొత్తం లెక్క తేలుతుంది. రాష్ట్రంలో 22లక్షల మంది మహిళా రైతులకు ₹13,013కోట్ల లబ్ధి చేకూర్చిన జగనన్న ప్రభుత్వానికి మరొకసారి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే వైఎస్సార్ సున్నా వడ్డీ పంట రుణాల ద్వారా మహిళా రైతులు లబ్ధి పొందుతున్నారు. రాష్ట్రంలో 7,39,760మంది మహిళా రైతులకు ఇప్పటివరకు ప్రభుత్వం నుండి అందిన పంట రుణాల మొత్తం ₹183కోట్లు. అలాగే డా.వైఎస్సార్ ఉచిత పంట బీమా పథకం ఉంది.

మ.3.20

8,21,348 మంది మహిళలకు ₹1704కోట్లు, 5,68,367 మంది మహిళా రైతులకు ఇన్పుట్ సబ్సిడీగా సుమారు ₹500కోట్లు అందిస్తున్నారు. మన రాష్ట్రంలో అమలుచేస్తున్న విధంగా ప్రత్యేకంగా మహిళా రైతులకు భారతదేశంలో మరే ఇతర రాష్ట్రంలోనూ పథకాలు అమలుచేయడం లేదు. ఎంతో పారదర్శకతతో మహిళలకోసం ఇన్ని రకాల సంక్షేమ పథకాలను అందించే సర్వాంతర్యామి, కార్యదక్షుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగనన్న అని చెప్పడానికి చాలా సంతోషంగా ఉంది.

అధ్యక్షా, మహిళా మత్స్యకార భరోసా పథకం ద్వారా 4,868 మంది మహిళలకు సుమారు ₹11కోట్లు అందించాము. వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డి గారు మహిళల కోసం ప్రవేశపెట్టిన సున్నా వడ్డీ పథకం వంటి అనేక పథకాలను గత ప్రభుత్వం నిర్వీర్యం చేసింది. మన జగనన్న పాదయాత్ర సందర్భంగా ఇచ్చిన మాట ప్రకారం ఈ పథకం ద్వారా 1,05,13,000మంది మహిళలకు సుమారు ₹5,000కోట్లు చెల్లించారు.

అధ్యక్షా, గత ప్రభుత్వంలో సుమారు 8లక్షల స్వయంసహాయక బృందాలు 'సి', 'డి' గ్రేడులకు పడిపోయాయి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు నేడు అమలుచేస్తోన్న వైఎస్సార్ చేయూత, వైఎస్సార్ ఆసరా, సున్నావడ్డీ పథకాల వల్ల స్వయం సహాయక బృందాలన్నీ 'బి' గ్రేడుకు చేరుకోవడం ప్రతి ఒక్కరూ గమనించాలి. మహిళలు కూడా డబ్బు సంపాదించుకుని, ఇంటిని నడవగలరని, పిల్లల్ని చదివింపుకోగలరని, అత్తమామల్ని, తల్లిదండ్రుల బాగోగులను చూడగలరని నిరూపించి భారతదేశంలో the most eligible mahila అంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళ అనే విధంగా తయారుచేసిన మహానాయకుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారని సగర్వంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను. గత ప్రభుత్వంలో 8లక్షల స్వయంసహాయక గ్రూపులుంటే మన ప్రభుత్వంలో 11లక్షలకు పైగా స్వయంసహాయక గ్రూపులు తయారై బ్యాంకు ఖాతాల్లో దేశంలోనే ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళా స్వయంసహాయక బృందాలు ప్రథమస్థానానికి చేరుకున్నాయని చెప్పడానికి ఒక మహిళగా నాకెంతో గర్వంగా ఉంది. ఆర్థిక భరోసా, మహిళా శక్తి, మన ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళల విజయంపై ఇంత గర్వంగా ఈ

సభలో చెప్పకోవడానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు అవకాశం కల్పించారు. ఆయన ఒక దేవదూతగా, ప్రతి ఒక్క మహిళకు శ్రీరామరక్షగా, లక్ష్మణరేఖను మహిళల చుట్టూ వలయంగా పెట్టి ఎక్కడా, ఎవరికీ భయపడకుండా ముందుకు వెళ్లాలని ప్రోత్సహించడంతో అన్ని బ్యాంకులు మహిళలకు రుణాలివ్వడం కోసం సిద్ధంగా ఉన్నందుకు మరొక్కసారి మనసారా నేను గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో సుమారు 66లక్షల మందికి పెన్షన్లు ఇస్తున్నారు. వాటిలో 43,54,771 మంది మహిళలకు సుమారు ₹51,000కోట్లు పెన్షన్ల రూపంలో చెల్లిస్తున్న జగనన్నకు మనసారా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పాతపట్నం నియోజకవర్గం పక్కనే ఉన్న ఒడిశా రాష్ట్రంలో ₹500లు చెల్లిస్తుంటే, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మన మహిళలకు ₹2,750లు ఇస్తోన్న ఘనత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికే దక్కుతుంది.

అధ్యక్షా, మహిళల జీవనప్రమాణాలను పెంచడం కోసం వైఎస్సార్ చేయూత పథకాన్ని అమలుచేస్తున్నాము. ఈ పథకం ద్వారా 27లక్షల మంది మహిళలకు సుమారు ₹14,129కోట్లు చెల్లిస్తున్నారు. ఈ పథకం ద్వారా ఆవులు, మేకలు పెంచడం, బట్టల వ్యాపారం, కిరాణా వ్యాపారం వంటి అనేక వ్యాపారాలు చేస్తూ మహిళలు నెలకు ₹10వేల నుంచి ₹15వేల వరకూ సంపాదిస్తుందని చెప్పడానికి నాకెంతో గర్వంగా, ధైర్యంగా ఉంది.

అధ్యక్షా, భారతదేశంలో ఎంతో మంది రాజకీయ నాయకులు, మహిళా నాయకులు ఉన్నారు. కానీ, మహిళలను ఉద్ధరించాలని, మహిళా లోకాన్ని పురుషుల కంటే ముందుంచాలనే మంచి ఆలోచన కేవలం మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికే ఉందని చెప్పడానికి నాకెంతో ఆనందంగా ఉంది. అంతేగాక, వైఎస్సార్ ఆసరా వంటి అద్భుతమైన పథకాన్ని కూడా మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అమలుచేస్తున్నారు. ఈ పథకం ద్వారా సుమారు 79లక్షల మంది మహిళలకు ₹19,178కోట్లు అందించిన మహానుభావుడు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు. వైఎస్సార్ బీమా పథకం ద్వారా 68వేల మంది మహిళలకు ₹1,026కోట్లు చెల్లించారు.

అధ్యక్షా, అగ్రవర్గాల్లో పుట్టిన పేదవారికి గతంలో ఏ సంక్షేమ పథకమూ వర్తించేది కాదు. వారిలో పేదలు కూడా ఉన్నారు. వారి కష్టాలను ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. మా ప్రాంతంలో చాలామంది ఒరియా బ్రాహ్మణులు ఉన్నారు. వారు అగ్రవర్గానికి చెందినా వారిలో చాలామంది పేదలు ఉన్నారు. అగ్రవర్గాల్లో పేదవారి కోసం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఈబీసీ నేస్తం, వైఎస్సార్ కాపునేస్తం పథకాలను ప్రతి సంవత్సరం అమలుచేస్తున్నారు.

అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో సుమారు 31లక్షల మంది మహిళలకు ఇంటి ఫ్లోరాన్ని కేటాయించి ఇళ్లు నిర్మించుకొనేందుకు నిధులు మంజూరు చేస్తున్నారు. వీరిలో 22లక్షల మంది మహిళల కోసం ఇళ్లను సిద్ధం చేస్తోన్న మహానుభావుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారిని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఈ పథకం కోసం ఇప్పటికే ₹1లక్ష కోట్లను గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు కేటాయించారు.

మ.03.30

పేదలకు, ఆడపిల్లలకు చేయూత ఇవ్వాలని వారితో అడుగులు వేయాలి, వాళ్లకు మంచి చేయాలని ఆలోచించిన మహానుభావుడు జగనన్నగారికి మరొక్కసారి మనసారా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈ రోజు నేను ఒక మహిళగా మహిళా సాధికారిత గురించి ఇంత పెద్ద గౌరవ ప్రజాస్వామ్య ఆలయంలో మాట్లాడుతున్నాను. నాకు చిన్నప్పటి నుండి చట్టసభలకు వెళ్లాలని, మాట్లాడాలని, పెద్దపెద్ద పదవులు అనుభవించాలని కోరిక ఉండేది. కానీ నేను ఒక ఆడబిడ్డగా చాలా సమస్యలు ఎదుర్కొన్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు నన్ను ఆదరించి నాపై నమ్మకంతో పాతపట్నం ప్రజల ద్వారా వారి ఆశీస్సులతో నన్ను శాసనసభ్యురాలిగా చేసినందుకు, ఈ సభలో మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

మహిళలు ఎక్కువగా కొలిచేది భగవంతుణ్ణి. భగవంతుణ్ణి కొలిచినప్పుడు మాకు ఎవరూ గుర్తుకూరారు. మాకు గుర్తుకు వచ్చేదల్లా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారే. నిస్వార్థంగా ఏమీ ఆశించకుండా కేవలం మా మంచి కోరే నాయకుడు ఈవిధంగా మమ్మల్ని చేసినందుకు నేను ఒక విషయం చెప్పదలచుకున్నాను. ప్రతి ఇంటిలో హంసవాహిని అయిన సరస్వతీ దేవిని ఇలావేల్పుగా చేసి మాబిడ్డలకు మంచి విద్యను అందిస్తూ ఈరోజు వైద్యరంగంలో అత్యంత కీలకమైన మార్పులు తీసుకువచ్చి 51వేల మంది నర్సింగ్ స్టాఫ్, పారా మెడికల్ స్టాఫ్, డాక్టర్స్ పోస్ట్లను ఒక్క ఖాళీ కూడా లేకుండా భర్తీ చేస్తున్నారు. వైద్యరంగంలో అన్ని పోస్టులు భర్తీ చేయాలని ఆలోచించిన మహానుభావుడు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికి మరొక్కసారి మనసారా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

హంసవాహిని అయిన సరస్వతీ దేవిని మా ఇంట్లో ఇలావేల్పుగా ఉంచి, మా అందరికీ సర్వ సౌభాగ్యాలు అందించే అష్టలక్ష్మీ భాగ్యాన్ని ఎలా చూపిస్తున్నారంటే తాను స్వయంగా బటన్ నొక్కి ఆర్థిక ఫలాలు అందిస్తూ మధ్యలో దళారీలు లేకుండా పెత్తందారీతనాన్ని అంతం చేస్తూ మహిళల జీవితంలో ఉండే బాధ, తడబాటు, సమస్యల్ని, బానిస సంకెళ్లను కూడా పూర్తిగా విడిపించి, సాహసం, స్వయంశక్తిలనే మహాశక్తి లక్షణాలుగల ధైర్యలక్ష్మిని ప్రేరేపిస్తూ మహిళలో చైతన్యం తీసుకువస్తూ కీర్తి ప్రతిష్టలను సంపూర్ణంగా పెంపొందిస్తూ తన మంచితనానికి మారుపేరుగా మహిళలను ఆదిపరాశక్తిగా తీర్చిదిద్దిన జగనన్నకు మరొక్కసారి మనసారా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): ఈ రోజు ఏమయిందో కానీ, శాంతమ్మ చాలా గట్టిగా మాట్లాడింది.

శ్రీమతి కంగటి శ్రీదేవి(SMT.KANGATI SRIDEVI)(పత్తికొండ): అధ్యక్షా, ఈరోజు మహిళలపై మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. మహిళలు

బాగుంటేనే ఆ కుటుంబం బాగుంటుందని నమ్మే ప్రభుత్వం మన జగనన్న ప్రభుత్వమని తెలియజేస్తున్నాను. పురాణాల ప్రకారం చదువుకు సరస్వతి, ధనానికి లక్ష్మీదేవి, రాధ్రానికి కాళికాదేవి వంటి స్థానంలో ఉన్న మహిళలు తమ హక్కులు స్థాయి కోసం పోరాడే స్థితిలో దిగజారిన ఈ సమాజంలో మళ్ళీ మహిళలకు సంయుక్తస్థానం, సమన్యాయం, గౌరవం కలిగించే దిశగా మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగనన్న ముందడుగు వేయడం జరిగింది. ఇందులో భాగంగా మహిళలకోసం పథకాలను, మహిళల భద్రత కోసం దిశ చట్టాన్ని, దిశ యాప్‌లను రూపొందించి చట్టాలను చాలా పకడ్బందీగా అమలుపరచడంలో నూరు శాతం ఘనత సాధించిన ముఖ్యమంత్రి జగనన్న అని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రతి విషయంలో చెప్పినవి చెప్పినట్లుగా చేసి చూపించే ప్రభుత్వం మనది. మాటల ప్రభుత్వం కాదు, ఇది చేతల ప్రభుత్వమని చెప్పిన ముఖ్యమంత్రి మన జగనన్న అని తెలియజేస్తున్నాను. అమ్మఒడి, చేయూత, ఆసరా, ఇళ్లపట్టాలు వంటి ఎన్నో పథకాలు మహిళల పేరుమీద ఇస్తూ నామినేటెడ్ పోస్టుల్లోనూ, కాంట్రాక్టులలోనూ యాభై శాతం రిజర్వేషన్లు మహిళలకు ఇస్తున్న తొలి ప్రభుత్వం మన జగనన్న ప్రభుత్వమని తెలియజేస్తున్నాను.

జగనన్న విద్యాదీవెన, వైఎస్ఆర్ చేయూత, ఆసరా, 40 నుండి 60 సంవత్సరాల వయస్సు వరకు ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీలకు నైపుణ్యాన్ని పెంచి, వారు ఏర్పాటుచేసుకునే మార్ట్లను బ్యాంకులతో లింక్‌చేసి మహిళలకు చేయూతనిచ్చి మహిళలపై గౌరవం చూపించిన మన జగనన్న. శ్రీమతి రెడ్డి శాంతి చెప్పినట్లుగా మేము గడపగడపకు వెళ్లిన సందర్భంలో ఈబీసీ నేస్తంగా ₹15,000 ఇచ్చినందుకు మహిళలు చాలా గర్వంగా ఉన్నారు. ఓసీలలో కూడా చాలామంది పేదవారుంటారని గుర్తించినందుకు చాలా గర్వంగా ఉన్నారు. ఇంటికి దీవం ఇల్లాలు కాబట్టి అక్కచెల్లెమ్మల పేరు మీద గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా 30 లక్షలకు పైగా ఇళ్లను అందించింది మన జగనన్న ప్రభుత్వమేనని గర్వంగా చెబుతున్నాను.

22లక్షల మంది అక్కచెల్లెమ్మలకు ఇంటి స్థలాల పట్టాలు ఇచ్చి ఇళ్ల నిర్మాణం చేసిన ప్రభుత్వం దేశంలోని ఏ రాష్ట్రంలోనూ లేదని చాలా గర్వంగా చెబుతున్నాను. ఇది నిజమైన మహిళా సాధికారిత అని నేను తెలియజేస్తున్నాను. వైఎస్ఆర్ చేయూత, ఆసరా పథకాలతో రిటైల్ రంగంలో 38 మహిళా మార్ట్లను ఏర్పాటు చేశారు. ₹37కోట్ల విలువైన విక్రయాలు నమోదయ్యాయి. ఎంతోమంది మహిళలకు ఆదాయం చేకూర్చే విధంగా ఉపయోగపడ్డాయి. మహిళలు ధైర్యంగా ముందుకువచ్చి ఉపయోగించుకోవాలి. దిశ యాప్ అందుబాటులోకి తీసుకురావడం, దిశ పోలీసుస్టేషన్స్, పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్స్‌ను ఏర్పాటు చేయడం ఈ జగనన్న ప్రభుత్వమే చేసింది. ఇప్పటివరకు 1.20 కోట్ల మంది అక్క చెల్లెమ్మలు వారి ఫోన్‌లో దిశ యాప్‌ను డౌన్‌లోడ్ చేసుకుని, రిజిస్టర్ చేసుకున్నారు. అత్యవసర సమయంలో వారు పంపిన ఎస్ఓఎస్ ఆధారంగా పోలీసులు స్పందించి ఆదుకుంటున్నారు. మన పోలీసు సోదరులు ఇప్పటివరకు 30,369 మంది అక్కచెల్లెమ్మలను అత్యవసర సమయంలో ఆదుకున్నారు.

వీటన్నింటితోపాటు గ్రామ, పట్టణ వార్డు సచివాలయాల్లో 15 వేల మంది మహిళా పోలీసులను నియమించడంతో మహిళలకు తోడ్పాటు అందిస్తోంది జగనన్న ప్రభుత్వమే. గత ప్రభుత్వంలో మహిళలను కన్నీరు కార్పించింది చంద్రబాబు నాయుడేనన్న విషయం ఈ సందర్భంగా తెలుసుకోవాలి. డ్వాక్రా మహిళా సంఘాలకు చెల్లించాల్సిన బకాయిలను చెల్లించకుండా మోసం చేశారు చంద్రబాబు నాయుడు. సున్నా వడ్డీ పథకాన్ని సైతం అక్టోబర్, 2016 నుండి రద్దు చేసి వారందరినీ నడిరోడ్డున పడేసిన పరిస్థితి గత ప్రభుత్వంలో చంద్రబాబు నాయుడుగారి హయాంలోనే జరిగింది. పొదుపు సంఘాల అక్క చెల్లెమ్మలకు చంద్రబాబు నాయుడుగారు చేసిన మోసంతో 'ఎ' గ్రేడ్ 'బి' గ్రేడ్లో ఉన్న సంఘాలన్నీ కూడా 'సి', 'డి' గ్రేడుకు పడిపోయాయి. మన ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినప్పటికీ డ్వాక్రా అక్కచెల్లెమ్మలు తీసుకున్న రుణాలలో 18.36 శాతం మొండి బకాయిలుగా గుర్తించబడ్డాయి. అది 2014-2019 కాలంలో జరిగిన దారుణమైన చరిత్ర, అదీ నారావారి నారీ చరిత్ర అని ఈ సందర్భంగా తెలియజేసుకుంటున్నాను.

మ.03.40

అధ్యక్షా, జగనన్న ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రాగానే వైఎస్ఆర్ ఆసరా, సున్నా వడ్డీ, చేయూతతో ప్రతి అడుగులోనూ అక్కచెల్లెమ్మలకు తోడుగా నిలబడుతూ, ఇచ్చిన మాట నిలబెట్టుకుంటూ అడుగులు ముందుకు వేస్తున్నారు. రాష్ట్రంలో స్వయంసహాయక సంఘాల పనితీరు దేశానికే ఆదర్శంగా నిలిచింది. సుమారుగా 99.6శాతం రికవరీ రేటుతో మన అక్కచెల్లెమ్మలు దేశానికే ఆదర్శంగా నిలుస్తున్న పరిస్థితులు జగనన్న ప్రభుత్వంలో ఉన్నాయని తెలియచేస్తున్నాను. అక్కచెల్లెమ్మల కుటుంబాలు పేదరికం నుంచి బయటపడాలంటే వారి పిల్లలు బాగా చదవాలని, పిల్లల చదువు కోసం వారు ఇబ్బంది పడకూడదని జగనన్న విద్యాదీవెన తీసుకొచ్చారు. చదువులతో పాటు వారి భోజన వసతుల ఖర్చులకు కూడా ఇబ్బంది పడకూడదని జగనన్న వసతిదీవెన పథకం తీసుకువచ్చారు. అక్కచెల్లెమ్మలు బాగుండాలని, సంతోషంగా ఉండాలని వారికి చక్కటి ఇల్లు ఉండాలని, వారి పేరిట 30 లక్షల ఇళ్ళ పట్టాలు రిజిస్టరు చేసి ఇవ్వడం మన జగనన్న ప్రభుత్వంలోనే చూశాం. గత ప్రభుత్వానికి మన ప్రభుత్వానికి గల తేడాను ఒకసారి గమనించాలి. గతంలో గర్భిణీ స్త్రీలు ప్రభుత్వం అందించే కిట్లను అంగన్వాడీ కేంద్రాలకు వచ్చి తీసుకువెళ్ళేవారు. కానీ జగనన్న వారు పడుతున్న ఇబ్బందులను గమనించి వారి ఇంటి వద్దకే కిట్లను హోం డెలివరీ చేయిస్తున్నారు. గిరిజన ప్రాంతాలలో వారికి సంపూర్ణ పోషణ ప్లాన్ అందిస్తూ, తల్లి గర్భంలో ఉన్నప్పుడే బిడ్డ ఎదుగుదల గురించి ఆలోచించే గొప్ప వ్యక్తి జగనన్న అని సభాసదులకు తెలియజేస్తున్నాను. ఎన్ని రోజులు బ్రతికామన్నది కాదు, ఎలా బ్రతికామన్నది ముఖ్యమని రాజన్న అన్నారు. ఎన్ని రోజులు పరిపాలించామని కాదు, ప్రజలకు ఎంత మంచి చేశామన్నదే ముఖ్యమని జగనన్న నిరూపిస్తున్నాడు. ఇచ్చిన మాట నిలబెట్టుకోవడం జగనన్న నేచర్. దానికి తగ్గట్టు పని చేసుకుంటూ పోవడం జగనన్న స్టైల్. ప్రతి పేద మహిళ ఆర్థికంగా ఎదిగేలా చేయడం జగనన్న ధ్యేయం. మహిళలకు రాజకీయంగా అవకాశం ఇవ్వడం జగనన్న మోటో. ప్రతి మహిళను శక్తిమంతురాలిగా

చేయడం జగనన్న విజన్. జగనన్న అంటే ఒక బ్రాండ్. జగనన్న అంటే శతాబ్దాల చరిత్రగల పార్టీలను భూస్థాపితం చేసే ఒక ఫైర్ బ్రాండ్. ఫైనల్ గా జగనన్న అంటే ఒక ఎడిక్షన్. ప్రతి దాంట్లో మహిళలను ముందుంచి, ఎన్నో వేల కోట్ల ఖర్చు చేసి మహిళలను ప్రోత్సహిస్తున్న మహిళా పక్షపాతి అని మరొక్కసారి సభలో గర్వంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఆనందంగా ఉంటే ప్రతి అక్కచెల్లమ్మ ముఖంలో చిరునవ్వు కనిపిస్తుంది. కాబట్టే ప్రతిపక్షానికి దిక్కుతోచడం లేదు. వారి మైండ్ లో ఫ్యూజులు కూడా ఎగిరిపోతున్నాయి. ఒంటరిగా జగనన్నను ఎదుర్కోలేక గుంపులుగా, అందరూ కలిసికట్టుగా రావాలని ఆలోచిస్తున్నారు. చివరగా సింహం ఎప్పుడూ సింహాసనం కోసం ప్రాకులాడదు. సింహం ఎక్కడ కూర్చుంటే అదే సింహాసనం అవుతుంది. అలాగే నీతిమంతులకు గుంపులతో పని ఉండదు. ఎక్కడ ఉన్నా వారి వన్నె తగ్గదు. ఇలాంటి గుంపులు ఎన్ని వచ్చినా జగనన్న సంక్షేమ పథకాల సునామీలో కొట్టుకుపోవడం ఖాయమని తెలియజేస్తున్నాను. జగనన్న నిజమైన మహిళా పక్షపాతి అని తెలియచేస్తున్నాను. చట్టసభల్లో 33శాతం మహిళా రిజర్వేషన్ పై ముఖ్యమంత్రి జగనన్న సపోర్ట్ చేసినందుకు వారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR. SPEAKER): ధనలక్ష్మిగారూ, అయిదు నిమిషాలు, సీఎంగారి రిపై ఉంది.

శ్రీమతి నాగులపల్లి ధనలక్ష్మి (SMT NAGULAPALLI DHANALAKSHMI): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. సమాజంలో స్త్రీకి ఇచ్చే విలువను బట్టి ఆ సమాజం సంప్రదాయం, సంస్కృతిని మనం ఐడెంటిఫై చేయవచ్చని అంటారు. రాజకీయంగా, ఆర్థికంగా, సామాజికంగా, సాంస్కృతికంగా ఏ సమాజంలో స్త్రీలు పురుషులతో సమానమైన హక్కులు కలిగి ఉంటారో ఆ సమాజాన్ని మనం నాగరిక సమాజంగా చెప్పుకుంటాం. మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన ఇన్నేళ్ళలో ఎన్నో రాజకీయ పార్టీలను చూశాం. ఎంతో మంది నాయకులు, పాలకులు మారారు. జనాభాలో 50శాతం ఉన్న మహిళల కోసం ఏ ఒక్క నాయకుడైనా ఆలోచించాడా? మైకు పట్టుకుంటే మహిళలు ఆకాశంలో సగం, భూదేవంత ఓర్పు ఉంటుందని ఉపన్యాసాలివ్వడమే తప్ప దాన్ని ఆచరణలో చూపించడం గతంలో ఎప్పుడూ చూడలేదు. ఇటీవల కేంద్ర ప్రభుత్వం భారతదేశంలో మహిళలకు 33శాతం రిజర్వేషన్ కల్పిస్తూ బిల్లు ఆమోదించింది. కానీ రెండున్నర సంవత్సరాలకు ముందే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జగనన్న మహిళలకు 50శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పించడం ఈ రాష్ట్రంలోనే జరిగింది. ఆ బిల్లును ఏదో నామమాత్రంగా, కంటితుడుపు చర్యగా కాకుండా దాని తరువాతి పరిణామాలలో నామినేటెడ్ పదవుల్లో, రాజకీయ పదవులలో, ఆర్థికపరంగా వారి స్థితిగతులను చూస్తే ఆ 50శాతం రిజర్వేషన్ ఎంత పక్కాగా అమలవుతోందో అర్థమవుతుంది.

ఇటీవల జరిగిన లోకల్ బాడీ ఎలక్షన్ లో కూడా ఎంపీటీసీలు, వార్డు మెంబర్లు, సర్పంచుల ఎన్నికల్లో 50శాతం పదవులు మహిళలకు ఇవ్వడం చూశాం. అంతేకాకుండా రాష్ట్రంలో మన ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినప్పటి నుంచి అక్కచెల్లమ్మలకు ఆర్థికపరమైన భరోసాను అందిస్తూ, పథకాలను

వారికి నేరుగా అందించేందుకు తీసుకుంటున్న చర్యలను రాష్ట్రమంతా చూస్తున్నారు. జగనన్నని, జగనన్న ప్రభుత్వాన్ని దీవిస్తున్నారు. రాష్ట్రంలోని మహిళలకు ఆర్థికాభివృద్ధిలో మెరుగైన అవకాశాలు కల్పించడంతో పాటు విద్య, ఉపాధి, ఆరోగ్యం అందించడం ద్వారా వారి సంక్షేమం, సాధికారత కోసం ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది, భవిష్యత్తులోనూ కట్టుబడి ఉంటుంది. ఇక ముందు కూడా వైఎస్ఆర్ ప్రభుత్వం మహిళా సాధికారత కోసం కచ్చితంగా కట్టుబడి ఉంటుందని సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. మహిళలకు ఉపయోగపడేలా అమలుచేస్తున్న పథకాలలో ముఖ్యంగా ఆసరా పథకం గురించి చెప్పాలి. గత ప్రభుత్వం హయాంలో, మనం ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు ఎన్నికలకు ముందు గడపగడపకు వైఎస్ఆర్ కార్యక్రమం ద్వారా గ్రామాలకు వెళ్ళినప్పుడు 2014 ఎన్నికల్లో తెలుగుదేశం పార్టీ డ్వాక్రా రుణమాఫీ చేస్తామని చెప్పి చెయ్యకపోవడంతో పెరిగిపోయిన అప్పులవల్ల బ్యాంకు నుంచి వచ్చిన నోటీసులను చూసి అక్కచెల్లెమ్మలు ఫెయిల్లుమన్న పరిస్థితులను చూశాం. ఆ సందర్భంలోనే జగనన్న అక్కచెల్లెమ్మలందరికీ మేము అధికారంలోకి వస్తే కచ్చితంగా డ్వాక్రా రుణమాఫీ చేస్తానని మాట ఇవ్వడమే కాకుండా 2019 ఎన్నికలకు ముందు సుమారుగా 7,96,553 స్వయం సహాయక సంఘాలకు ఉన్న అప్పులు ₹25,51,65,600 ఇప్పటికే మూడు విడతలుగా రుణమాఫీ చేశారు. ఒక్క మా నియోజకవర్గంలోనే 11 మండలాలకు ₹80కోట్ల అప్పు ఉంది. గిరిజన ప్రాంతాల్లోని మహిళలకు ₹80కోట్ల అప్పుంటే వారు తీర్చలేని పరిస్థితి. జగనన్న రుణమాఫీ కార్యక్రమం ద్వారా వారికి ₹60కోట్ల రుణమాఫీ జరిగింది. మిగిలిన ₹20కోట్లు కూడా త్వరలోనే జగనన్న రుణమాఫీ చేస్తారని సంతోషం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. 45 ఏళ్ళు పైబడిన మహిళల నుంచి 60 ఏళ్ళ వారికి, ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ మహిళలకు చేయూత, కాపు మహిళలకు కాపు నేస్తం ద్వారా ఆర్థిక సహాయాన్ని అందించడం చూస్తున్నాం. గతంలో ముసలివాళ్ళకు పింఛన్లు నామమాత్రంగా ఇచ్చేవారు. 2014 నుంచి 2018 వరకు కేవలం వెయ్యి రూపాయల పింఛను ఇచ్చేవారు. దానికి కూడా వారు పిలిచిన చోటుకు మూడు నాలుగు సార్లు వెళ్ళవలసివచ్చేది. ఆ వెయ్యి రూపాయల కోసం మంచంలో ఉండి నడవలేని వారు ₹500 ఆటోలకు ఖర్చుచేసి వెళ్ళవలసి వచ్చే పరిస్థితి ఉండేది. ఆ పరిస్థితి నుండి జగనన్న వలంటీరు వ్యవస్థ ద్వారా ఇంటికే పింఛను పంపించే కార్యక్రమం చేపట్టడంతో గడపగడపకు కార్యక్రమానికి వెళుతున్నప్పుడు వారంతా జగనన్న ప్రభుత్వాన్ని స్వాగతిస్తున్నారు.

మ.3.50

అధ్యక్షా, భారతదేశంలో మహిళలకు ఒక అలవాటు ఉంది. సాధారణంగా వారు పుట్టింటి వారి గురించి, తోడబుట్టిన వారి గురించి, అన్నదమ్ముల గురించి ఎక్కువగా ఆలోచిస్తారు. మా అన్న మంచిగా ఉంటే పుట్టింటి నుండి ఏమైనా పెడతారని సహజంగా కోరుకుంటారు. వారిని ఎవరైనా తిట్టినా, ఒక మాట అన్నా పోనీలే వారి పాపాన వారే పోతారని వదిలేస్తారు కానీ వారి అన్ననుగానీ, తమ్ముడిని గానీ ఎవరైనా ఒక మాట అంటే వారిని కచ్చితంగా చీల్చి చెండాడతారు. రాబోయే ఎన్నికలకు కచ్చితంగా 2019 ఎన్నికల ఫలితాలే వస్తాయి. ఆంధ్రరాష్ట్ర అక్కచెల్లెమ్మల ఆశీస్సులతో రాబోయే రోజుల్లో మరలా

జగనన్న ముఖ్యమంత్రిగా వస్తారని చెబుతున్నాను. గత ప్రభుత్వం వరకూ ఆడవారిని వంటింటి కుందేళ్లుగా, రాజకీయాలకు పనికిరాని మనుషులుగా చూసేవారు. కానీ ఈరోజు చట్టసభల్లో, బయట ఆడవారు మగవారితో సమానంగా హక్కులు కలిగి ఉన్నారు. అంతేకాకుండా ఒక స్త్రీ తలచుకుంటే అన్నపూర్ణగా అన్నం పెట్టగలదు. అదే స్త్రీ అవకాశం వస్తే కాళికామాతగా తొక్కియగలదని అంటారు. మహిళలను మోసం చేసిన ప్రభుత్వాలు ఏ విధంగా బాధపడుతున్నాయో మనమంతా చూస్తున్నాము. ఆడవారంటే సామాన్యులు కారని మనం గతంలో కూడా చెప్పకున్నాం. ఉదాహరణకు మహిళలు సౌమ్యంగా ఉండగలరు. అవసరమైతే విల్లు ధరించి సత్యభామలా నరకాసుర వధ చేస్తారు, యుద్ధం కూడా చేయగలరు. అలాగే సతీ సావిత్రిలా యముడితో పోరాడగలరు. ఈమధ్యనే న్యాయాన్ని కాపాడడం కోసం న్యాయదేవత అవతారంలో కోర్టులో తీర్పు చెప్పగల మహిళలను కూడా చూశాం.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హర్షధ్వనాలు)

అధ్యక్షా, మన ప్రభుత్వంలో మహిళలకు గొప్ప స్థానాన్ని కల్పించినందుకు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికి సభా ముఖంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ శంబంగి వెంకట చిన అప్పలనాయుడు అధ్యక్ష స్థానం వహించారు.)

చైర్మన్(CHAIRMAN): శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి గారూ.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT PAMULA PUSHPA SRIVANI) (కురుపాం): అధ్యక్షా, మహిళా సాధికారత విషయంలో గత 52నెలలుగా ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలు నిర్ణయాలను చూసి మహిళా ఎమ్మెల్యేగా గర్వపడుతున్నాను. మన జగనన్న ప్రభుత్వం వచ్చి నాలుగున్నరేళ్లు పూర్తవుతోంది. ఈ నాలుగున్నరేళ్లలో ప్రభుత్వం ముఖ్యంగా మహిళలకు ఏమి చేశారన్న విషయం ఈ రాష్ట్రంలో మహిళలకు ఈ సభ ద్వారా తెలియజేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ సందర్భంగా డా.బి.ఆర్.అంబేడ్కర్ మాటలను ఒకసారి గుర్తు చేస్తున్నాను. I measure the progress of community by the degree of progress which women have achieved అని అన్నారు. అంటే ఓ సమాజం ప్రగతిని కొలవాలంటే ఆ సమాజంలో మహిళలు సాధించిన ప్రగతి ఆధారంగా కొలవాలని మహానుభావుడు డా.బి.ఆర్. అంబేడ్కర్ గారు అన్నారు.

అధ్యక్షా, ఈరోజు నిజంగా అంబేడ్కర్ గారి ఆకాంక్షలకు అనుగుణంగా మహిళా సాధికారత ఎలా ఉండాలో, ఎలా ఉంటుందో ఈ దేశానికే చాటిచెబుతున్న ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డిగారిని తెలియజేసుకుంటున్నాను. మహిళలకు ఎక్కడైతే గౌరవం, స్వేచ్ఛ, రక్షణ, గుర్తింపు, ఆర్థిక సహకారం, ప్రోత్సాహం, విద్య దక్కుతాయో అక్కడే మహిళా సాధికారత సాధ్యమవుతుంది. నాలుగున్నరేళ్లలో ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి పాలనలో అక్షరాలా అదే జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను.

భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటి నుంచి ఈ గడ్డ మీద పుట్టిన ఏ ముఖ్యమంత్రి మహిళలకు ఇవ్వనంత రాజకీయ ప్రాధాన్యం ఇచ్చినది వై.ఎస్.జగన్మోహన్రెడ్డిగారని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, నామినేటెడ్ పదవులలో 51శాతం, స్థానిక సంస్థలలో 50శాతం కంటే ఎక్కువ అవకాశం కల్పించారు. ఎంపీటీసీ నుండి ఎంపీ వరకు కార్పొరేటర్ నుండి కార్పొరేషన్ చైర్మన్ వరకూ కౌన్సిలర్ల నుండి మేయర్ల వరకు సర్పంచ్ల నుండి జడ్పీ చైర్మన్ల వరకు ఎమ్మెల్యేల నుండి ఎమ్మెల్యేల వరకూ ఇంత మంది మహిళలకు పదవులు ఇచ్చిన నాయకుడు ఎవరైనా ఉన్నారంటే అది వైఎస్ జగన్మోహన్రెడ్డిగారని తెలియజేసుకుంటున్నాను. దళితులుగా ఎవరూ పుట్టాలనుకోరని చంద్రబాబునాయుడుగారు అవమానిస్తే ఈరోజు మన ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్రెడ్డిగారు ఆయన ముఖ్యమంత్రి అయిన వెంటనే ఒక దళిత మహిళను ఈ రాష్ట్రానికి హోం మంత్రిగా నియమించి అత్యున్నత గౌరవమిచ్చారు.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి హర్షధ్వనాలు)

అధ్యక్షా, దళిత మహిళను వివస్త్రను చేసి అవమానించిన నీచమైన పాలన చంద్రబాబునాయుడుగారిద్దరే ఈరోజు మరో దళిత మహిళను స్త్రీ, శిశు సంక్షేమ శాఖ మంత్రిని చేసి ప్రోత్సహించిన చరిత్ర మన ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్రెడ్డిగారిదని తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా గిరిజనులకు తెలివితేటలు ఉండవని చంద్రబాబునాయుడుగారు అవహేళన చేస్తే అదే గిరిజన మహిళనైన నన్ను ఈ దేశంలోనే గిరిజన ఉప ముఖ్యమంత్రిగా అవకాశం ఇచ్చి మా ఆత్మగౌరవాన్ని పెంపొందించారని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈరోజు మార్కెట్ కమిటీల నుండి దేవాలయ కమిటీల వరకు, రాష్ట్రంలో ఎప్పుడూ దక్కని విధంగా ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ మహిళలకు పదవులు ఇచ్చి జగన్మోహన్రెడ్డిగారు మహిళలకు సామాజికన్యాయం చేస్తే ఎలా ఉంటుందో యావత్తు దేశానికే చాటి చెప్పారని తెలియజేసుకుంటున్నాను. మనకు ఇన్నేళ్లుగా రాజ్యాంగం ద్వారా దక్కిన పదవుల కంటే రాజన్న బిడ్డ జగనన్న ఎక్కువ పదవులు ఇచ్చారని That is Y.S.Jangan Mohan Reddy Garu అని తెలియజేస్తున్నాను. బాధనైనా, గాయానైనా తట్టుకునే శక్తి అమ్మకే ఉంటుంది. అలాంటి అమ్మ మనస్సు ఎంత గొప్పదో ఈరోజు ఇక్కడ ఉన్న మా అన్న మనసు కూడా అంతే గొప్పది. ఎందుకంటే గర్భంలో ఉన్న ఆడపిల్ల నుండి వృద్ధాప్యంలో ఉన్న అవ్వ వరకూ మహిళలకు ప్రతి దశలోనూ అండగా ఉంటున్న ఏకైక ప్రభుత్వం, ఏకైక ముఖ్యమంత్రి ఈ దేశంలో జగనన్న అని తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఈ దేశంలోని 29 రాష్ట్రాలలో వివిధ పార్టీల నేతృత్వంలోని ప్రభుత్వాలను చూస్తున్నాం. ఏ ప్రభుత్వం, ఏ ముఖ్యమంత్రి మహిళల కోసం ఇన్ని సంచలనమైన పథకాలు, పాలసీలు తీసుకురాలేదని తెలియజేస్తున్నాను. అసెంబ్లీ సాక్షిగా మా అన్న ప్రభుత్వం మహిళా పక్షపాత ప్రభుత్వమని సగర్వంగా చెబుతున్నాను. నేను ఒక్కడాన్నే కాదు, రాష్ట్రంలోని ప్రతి ఆడబిడ్డా అంతే గర్వంగా ఇది మా అన్న ప్రభుత్వమని తెలియజేస్తున్నారు. ఇదేదో మాటలలో చెప్పడం కాదు, చేతల్లో చేసి చూపించారని తెలియజేస్తున్నాను. అందుకు ఈ సభ ముందు ఉంచిన వాస్తవ లెక్కలే ఉదాహరణలు అని తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగా జగన్మోహన్రెడ్డిగారు బాధ్యతలు చేపట్టినప్పటి నుండి ఈరోజు

వరకు అక్షరాల ౨,53,862కోట్లు కేవలం మహిళల సంక్షేమం, అభివృద్ధి కోసం ఖర్చు చేసిన ఏకైక ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు.

అధ్యక్షా, గత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో మహిళల సంక్షేమం కోసం వారు కేవలం ౨2,164కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేశారు. ఈ ఒక్క లెక్క చాలు గత పాలకులకు మహిళలు అంటే ఎంత లెక్క లేకుండా ఉన్నారో. గాయం విలువ తెలిసిన వారే సాయం చేయగలుగుతారు. ఆకలి విలువ తెలిసిన వారే అన్నం పెట్టగలరు. కష్టం విలువ తెలిసిన వారే కన్నీళ్లు తుడవగలరు. అధ్యక్షా, మన ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికి గాయం విలువ తెలుసు కాబట్టి మహిళలకు ఈవిధంగా సహాయం చేస్తున్నారని తెలియజేస్తున్నాను. మహిళల కోసం ఇంత గొప్పగా ఆలోచించడానికి ప్రత్యేక కారణం లేకపోలేదు. ఇద్దరి ఆడబిడ్డల తండ్రి అయిన జగనన్న ఈ రాష్ట్రంలో 3,648కిలోమీటర్ల సుదీర్ఘ పాదయాత్ర చేసి ఆడబిడ్డల కష్టాలను కళ్లారా చూశారు. జగనన్న పాదయాత్రలో కాళ్లలో ముళ్లు దిగిన, ఒంట్లో కత్తి దిగినా ఆ బాధను లెక్కచేయలేదు. కానీ దారి పొడుగునా తనను కలసిన ఆడబిడ్డల కష్టాలు విని, కన్నీళ్లు చూసి చలించిపోయారు. ఆ ఎమోషనల్ జర్నీలో తన ఇంటి ఆడబిడ్డలే కాదు, ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రతి ఇంటి ఆడబిడ్డకు అండగా ఉంటానని ఆరోజు హామీ ఇవ్వడం మనందరికీ తెలిసిన విషయమే. సా.04.00

అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో ఆ అండ ఎలా ఉందంటే ఆడబిడ్డకు అమ్మ జన్మనిస్తే అన్న జీవితాన్ని ఇచ్చారన్నంతగా ఉంది. ఆ అన్నే మా జగనన్న. దేశంలో ఇంత మహిళా పక్షపాత ముఖ్యమంత్రి జగనన్న ఒక్కరే అని గర్వంగా చెప్పగలము. రాష్ట్రంలో మహిళల కోసం అమలుచేస్తున్న పథకాలలో అమ్మఒడి పథకం 44లక్షల మందికి సుమారుగా ౨6వేల కోట్లు అందించడం జరుగుతోంది. అదేవిధంగా జగనన్న విద్యాదీవెన, వసతిదీవెన అమలుచేస్తున్నారు. 26.39లక్షల మహిళలకు వై.ఎస్.ఆర్ చేయూత కార్యక్రమం ద్వారా సహాయం చేస్తున్నారు. సుమారు 80లక్షల మందికి వైఎస్ఆర్ ఆసరా, 43.54లక్షల మందికి వైఎస్ఆర్ పెన్షన్ కానుక, డ్వాక్రా మహిళలకు సున్నా వడ్డీ, 30లక్షల ఇళ్లు పట్టాలు, 28లక్షల పక్కా ఇళ్లు నిర్మాణం, దిశ యాప్, దిశ పోలీస్ స్టేషన్లు, ప్రత్యేక న్యాయస్థానాలు, నామినేటెడ్ పదవులలో 50శాతం రిజర్వేషన్, వలంటీర్ ఉద్యోగాలలో 50శాతం రిజర్వేషన్లు, జెడ్పీ పదవులలో సగం మహిళలకే ఇలా ఎన్నో పథకాలు, రక్షణ చర్యలు, రాజకీయ పదవులు, రాష్ట్ర చరిత్రలో ఎవ్వరూ ఇవ్వనన్ని పథకాలు ఇచ్చిన ఘనత ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డిగారిది అని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇటీవల లోక్ సభ, రాజ్యసభలలో మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లును తీసుకురావడం మనందరం చూశాము. ఆ బిల్లు ఏకగ్రీవంగా పాస్ అయ్యింది. మహిళగా నేను, మన ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్. జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు మనస్ఫూర్తిగా స్వాగతించడమే కాదు, పార్లమెంట్ లో సంపూర్ణ మద్దతు తెలపడం జరిగింది. నాలుగు దశాబ్దాలుగా మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు పార్లమెంట్ గడప దాటని పరిస్థితి ఉంది. కానీ రాష్ట్రంలో జగనన్న ఆల్ రెడ్డి మహిళలకు నామినేటెడ్ పదవులలో 50శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పించారు. ఏ ప్రభుత్వమైనా మహిళల కోసం ఒకటో రెండో పథకాలు తీసుకురావడం, ప్రచారం

చేసుకోవడం మాత్రమే మనం చూశాము. కానీ జగనన్న ఆ విషయంలో రికార్డు సృష్టించారు. ఆడబిడ్డకు ఇచ్చిన మాట తప్పకూడదు అన్న సంకల్పంతో ఆనాడు వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డిగారు ప్రతి ఆడ బిడ్డను లక్షాధికారిని చేస్తాను అని చెబితే ఈరోజు జగన్మోహన్రెడ్డిగారు ప్రతి ఆడబిడ్డను లక్షాధికారిని మాత్రమే కాదు సాధికారిణిని చేస్తున్నారు.

అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో మహిళలకు అమలుచేసినన్ని పథకాలు, మహిళలకు ఇస్తున్న రాజకీయ పదవులు, రాష్ట్రంలో మహిళలకు అమలుచేస్తున్న రిజర్వేషన్లు రాష్ట్ర చరిత్రలో ఎవరైనా అమలు చేశారా? దేశంలో ఇతర రాష్ట్రాలలోనైనా అమలుచేశారా? నిత్యం జగనన్నను విమర్శించే ప్రతిపక్షాలు సైతం చూపించగలరా అని ఈ సందర్భంగా నవాలు విసురుతున్నాను.

అధ్యక్షా, భూమి పుట్టిన తరువాత అక్కచెల్లెళ్ళకు ఇన్ని ఇళ్ళ పట్టాలు ఇచ్చిన ఘనత దేశంలో ఎవరికైనా ఉంది అంటే అది జగనన్నకే అని తెలియజేస్తున్నాను. రక్తం పంచి జన్మనిచ్చిన అమ్మనాన్నలు ఇవ్వలేకపోయినా, రాజన్న రక్తం పంచుకున్న జగనన్న మాత్రం ప్రతి ఆడబిడ్డకు ఆస్తిని ఇచ్చారు. రాష్ట్రంలోని ప్రతి పేదింటి ఆడబిడ్డకు వెలకట్టలేని ఆస్తి ఏదైనా ఉంది అంటే ఆ ఆస్తి మా జగనన్న అని గర్వంగా చెబుతున్నాను. ప్రతి మహిళ తన జీవితంలో రెండు కోరుకుంటుంది, తనకు మరణం అంటూ వస్తే భర్త చేతిలో సుమంగళిగా చనిపోవాలని, రెండవది తనకు జీవితం అంటూ ఉంటే సొంత ఇంట్లో బ్రతకాలి అనుకుంటుంది. రాష్ట్ర చరిత్రలో ఎన్నడూ లేని విధంగా 28లక్షల మంది మహిళలకు ఇళ్ళు కట్టిస్తున్న ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ జగన్మోహన్రెడ్డిగారిని తెలియజేస్తున్నాను. అందుకే ప్రతి అక్క చెల్లెమ్మ మా జగనన్న సొంతింటి కల నిజం చేశారని సంబరాలు చేసుకుంటున్నారు. పుట్టిన బిడ్డ నేలమీద అడుగు పెట్టినప్పటి నుండి అడుగడుగునా ఆ బిడ్డల ఎదుగుదల కోసం తాపత్రయపడే తల్లుల కోసం వారి కండరాలలో కరిగిపోయిన శక్తిని గుర్తించి వారి కళ్ళల్లో కారే కన్నీటిని చూసి వారికి అండగా నిలిచేందుకు వైఎస్ఆర్ చేయూతను తీసుకువచ్చారు. ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, ఈబీసీ, కాపు, మైనార్టీలలో 45 సంవత్సరాలు పైబడిన అక్కచెల్లెమ్మలందరికీ చేయూతను అందించిన ఏకైక ప్రభుత్వం జగన్మోహన్రెడ్డిగారి ప్రభుత్వం అని తెలియజేస్తున్నాను. అందుకే ఈ చేయూత పేదింటి మహిళల తలరాతను మారుస్తుందని గర్వంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఒక గిరిజన మహిళగా చెబుతున్నాను, గిరిజన ప్రాంతంలో ఎన్నో ఏళ్ళుగా పెరిగిన మహిళగా చెబుతున్నాను, మా గిరిజన మహిళలకు ఇన్ని పదవులు ఇచ్చిన నాయకుడు గానీ, ఇన్ని పథకాలు ఇచ్చిన ముఖ్యమంత్రిగానీ, ఆసరా ఇచ్చిన అన్నలు గానీ, చేయూతను ఇచ్చి అండగా నిలబడినవారు గానీ, విద్యాదీవెనతో దీవించిన ధైర్యాన్ని గానీ, ఇళ్ళపట్టాలు ఇచ్చిన ఇలవేల్పులుగానీ, సొంతింటి కలను నెరవేర్చిన కార్యదీక్షలను మేము చూడలేదు. మహిళా సాధికారత యజ్ఞం ఇకమీదట కూడా ఇలాగే కొనసాగాలని, దేవతలు ఆశీర్వాదించాలని కోరుతూ, ఈ యజ్ఞానికి అడ్డుపడే రాక్షసులకు శిక్షలు పడడం ఇప్పటికే ప్రారంభమైంది. రాబోయే రోజులలో కూడా మహిళా సాధికారత సంకల్పానికి ఏ

దుష్టశక్తి అడ్డు రాకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. మహిళా రిజరేషన్ బిల్లు తీసుకువచ్చినందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ, మహిళా సాధికారతను ఆచరణలో పెట్టి చూపిస్తున్నందుకు మా జగన్మోహన్రెడ్డిగారికి మహిళలందరి తరపున ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి ఆర్.కె.రోజా (SMT.R.K.ROJA) (నగరి): అధ్యక్షా, శాసనసభలో మహిళా సాధికారత కోసం నిర్వహించే చర్చలో అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు. ఎక్కడ మహిళలు గౌరవింపబడతారో అక్కడ దేవతలు కొలువుతీరుతారని పెద్దలు చెప్పేవారు. ఈరోజు జగనన్న ప్రభుత్వంలో గత నాలుగున్నరేళ్లలో మహిళలకు దక్కుతున్న అవకాశాలు, గౌరవాన్ని చూస్తే దేవతలంతా మూకుమ్మడిగా జగనన్నను ఆశీర్వాదించి ఆంధ్రప్రదేశ్కు ముఖ్యమంత్రిగా పంపించారని అనిపిస్తోంది.

అధ్యక్షా, ఈ శాసనసభ తొలి సమావేశాలలోనే నేనొక మాట చెప్పడం మీరు వినే ఉంటారు. ప్రజల బ్రతుకు ఆలోచన మార్చేవారిని టార్ప్ బేరర్ అంటారు. ఈ రాష్ట్రానికి రాబోయే ముప్పై ఏళ్లలో ప్రజల తలరాతను మార్చే టార్ప్ బేరర్ దొరికారని ఈరోజు రుజువయ్యిందని అందరూ గర్వంగా చెబుతున్నారు. గత నాలుగున్నరేళ్ళుగా జగనన్న ప్రతి పథకంలో, పాలసీలో మహిళలకు అత్యధిక ప్రాధాన్యతను ఇచ్చారు. ఇది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఇన్నాళ్ళూ ఆకాశంలో సగం, అవకాశాలలో సగం అంటూ వేదికలు ఎక్కి మాట్లాడినవారే కానీ, ఆడవాళ్ళకు అన్నింటిలో సగం అవకాశాలు ఇచ్చినవాళ్ళు లేరు. కానీ మన రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం ఆకాశంలో సగం, అన్నింటిలో సగం, ఆంధ్రప్రదేశ్లో సగం అని ప్రతి ఒక్క మహిళా గర్వంగా చెప్పుకుంటున్నది. అధ్యక్షా, తల్లి గర్భంలో ఉన్న ఆడపిల్ల దగ్గరి నుండి వృద్ధాప్యంలో ఉన్న అవ్వ వరకు మహిళలకు ప్రతి దశలో అండగా ఉన్న ఏకైక ప్రభుత్వం ఈ భారతదేశంలో జగనన్న ప్రభుత్వం అని గర్వంగా చెప్పగలను.

అధ్యక్షా, మహిళలకు ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా, సామాజికంగా సమాన హక్కులు కల్పిస్తున్న ఏకైక ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్రెడ్డిగారిని గర్వంగా చెప్పగలను. జగనన్న నాయకత్వంలో పనిచేస్తున్న కార్యకర్తగా, మహిళా ఎమ్మెల్యేగా, మంత్రిగా ఈరోజు జగనన్న ప్రభుత్వంలో మహిళా సాధికారత కోసం ఆయన చేస్తున్న కృషిని చూస్తుంటే చాలా గర్వంగా ఉంది. నా తరపున మాత్రమే కాకుండా ఈ రాష్ట్రంలోని మహిళలందరి తరపున జగనన్నకు మనస్ఫూర్తిగా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

సా.4.10

అధ్యక్షా, సరిగ్గా నాలుగున్నర సంవత్సరాల కింద 151 సీట్లతో ప్రజలు చేసిన ప్రజాస్వామ్య పట్టాభిషేకాన్ని, వై.ఎస్.జగన్మోహన్రెడ్డి అనే నేను అంటూ జగనన్న ప్రమాణస్వీకారం చేసిన రోజును ఒకసారి గుర్తుచేసుకోవాలి. ఆరోజు తన బిడ్డ సాధించిన గొప్ప విజయాన్ని అందుకు పడ్డ కష్టాన్ని తలచుకుని జగనన్న తల్లి విజయమ్మగారు కన్నీళ్లు పెట్టుకున్నారు. తల్లి కన్నీళ్లను చూసి తల్లడిల్లిపోయిన మన జగనన్న ఆ తల్లి కన్నీళ్లను తుడుస్తూ ఓదార్చిన దృశ్యం చూస్తే ఈరోజుకీ మనందరి కళ్లలో నీళ్లు

తిరుగుతాయి. అధ్యక్షా, ఆరోజున తన తల్లి కన్నీళ్లను తుడిచిన జగనన్న గడచిన నాలుగున్నర సంవత్సరాలలో ఈ రాష్ట్రంలో ప్రతి ఆడబిడ్డ కన్నీళ్లను తుడుస్తూ వారి కష్టాన్ని తుడిచే ప్రయత్నం చేస్తున్నారని నేను గర్వంగా చెప్పగలను. ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణస్వీకారం చేసిన తొలి క్షణం నుండే ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న మహిళల కోసం మహిళా సంక్షేమం, సాధికారత కోసం పనిచేసిన ఒకే ఒక ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారని మేమందరం చాలా సంతోషిస్తున్నాం. ఏ నాయకుడికి అయినా మేనిఫెస్టో వలన క్రెడిబిలిటీ పెరుగుతుంది. కానీ జగనన్న ఆ మేనిఫెస్టో క్రెడిబిలిటీ పెంచారు. అంటే తాను ఇచ్చిన మేనిఫెస్టోలో తాను ముఖ్యమంత్రి అయిన మొదటి రోజు నుంచే రాష్ట్ర ప్రజలకు ఇచ్చిన ప్రతి వాగ్దానాన్ని నెరవేరుస్తూ ముందుకు వెళ్ళడాన్ని మనం గమనించాల్సిన విషయం.

అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగా జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు బాధ్యతలు చేపట్టినప్పటి నుండి ఈరోజు వరకు ౨,53,862 కోట్లను కేవలం మహిళాభివృద్ధి కోసమే ఖర్చు చేసిన జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వాన్ని చూసి జయహో జగన్మోహన్ రెడ్డి అని మహిళాలోకం ఎలుగెత్తి చాటుతోంది. మహిళా సాధికారత గురించి మనం మాట్లాడేటప్పుడు గతానికి, ఇప్పటికీ మధ్య తేడా మనం పరిశీలించాలి. వారంటీ లేని చంద్రబాబు నాయుడుగారు వారంటు తీసుకుని లోవలకు వెళ్ళాడు. మొన్నటి వరకూ భవిష్యత్తుకు గ్యారెంటీ, బాబుది ప్యూరిటీ అని మైకు పట్టుకుని అన్ని ఊర్లా తిరిగాడు. కానీ ఇప్పుడు ఆయనకే భవిష్యత్తు లేదు. ఆయన హామీలకు గ్యారెంటీ లేదు. ఈ సభ ద్వారా రాజమండ్రిలో ఉన్న చంద్రబాబు నాయుడుగారికి కొన్ని విషయాలు తెలియచేయాలనుకుంటున్నాను. మాటిమాటికీ నాది 40 సంవత్సరాల ఇండస్ట్రీ, నా అంత తోపులేడని సెల్ఫ్ డెబ్బాలు కొట్టుకుంటుంటాడు. చంద్రబాబు నాయుడుగారు 40 సంవత్సరాలలో చేయలేనిది మా జగనన్న 40 నెలల్లో చేసి చూపించాడని ఈ సందర్భంగా తెలియచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, చంద్రబాబుకి పబ్లిసిటీ ఎక్కువ. కానీ మా జగనన్నకి క్రెడిబిలిటీ ఎక్కువ. చంద్రబాబుది గోబెల్స్ ఆలోచన. కానీ మా జగనన్నది నోబెల్ ఆలోచన. చంద్రబాబు చీటర్. మా జగనన్న లీడర్. అదీ ఇద్దరి మధ్య ఉన్న తేడా. దేశంలో అన్ని రాష్ట్రాలకు ముఖ్యమంత్రులుంటారు. దేశంలో అన్ని రాష్ట్రాలకు ఐఏఎస్ ఆఫీసర్లుంటారు. కానీ ఏ రాష్ట్రంలోనూ ఒక్క రూపాయి అవినీతి జరగకుండా, ఎవరికీ లంచం ఇవ్వాలి అవసరం లేకుండా, ప్రజలు కష్టపడి కాళ్ళరిగేలా తిరిగే అవసరం లేకుండా గ్రామ, వార్డు, సచివాలయాలు, వలంటీర్ల వ్యవస్థ ద్వారా మహిళలకు ఇన్ని పథకాలను అందించిన దాఖలాలు ఈ దేశ చరిత్రలో ఎక్కడా లేదు. ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మాత్రం అది జరుగుతుందంటే అందుకు కారణం ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ముఖ్యమంత్రిగా మనసున్న నాయకుడు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఉండటం. రాష్ట్ర ప్రజలను తన కుటుంబ సభ్యులుగా భావిస్తూ ప్రతి కుటుంబానికి ఒక కొడుకులాగా ఆలోచించి బాధ్యతగా పనిచేస్తున్న జగనన్న ఉండటం వల్లనే ఇది జరుగుతుందని బల్లగుద్ది చెబుతున్నాను. 14 సంవత్సరాల్లో మహిళల కోసం చంద్రబాబు నాయుడుగారు చేసిన ఒక్క పథకం గురించి చెప్పమన్నా ఒక్కటి కూడా చెప్పలేడు. ఎందుకంటే ఆయన ఎప్పుడూ మహిళలకు మంచి చేయాలన్న ఆలోచనే చేయలేదు. కోడలు

మగపిల్లాణ్ణి కంటే అత్త సంతోషించడా అని ఆడపిల్ల పుట్టుకనే ఎగతాళి చేసిన వ్యక్తి మహిళలకు మంచి చేస్తాడని ఎలా అనుకుంటాం?

అధ్యక్షా, తాను అధికారంలోకి రావడం కోసం ₹14,200 కోట్లు డ్వాక్రా అక్కచెల్లెమ్మల రుణమాఫీ చేస్తానని చెప్పి అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత డ్వాక్రా అక్కచెల్లెమ్మలను చంద్రబాబునాయుడు గారు మోసం చేశారు. కానీ జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఏ విధంగా ఆ అక్కచెల్లెమ్మలకు అండగా నిలబడి తాను ముఖ్యమంత్రి అయిన మొదటి సంవత్సరం నుంచే అసలు, వడ్డీతో సహా నాలుగు విడతలుగా ఇస్తానని చెప్పి ఇవ్వడాన్ని మనమందరం గమనించాల్సిన విషయం. ₹3,000 కోట్ల అపరాధ వడ్డీలు కట్టాల్సిన దుస్థితికి చంద్రబాబు నాయుడు తీసుకుని వచ్చాడు. కానీ జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి పరిపాలనలో మగవాళ్లకంటే ఆడవాళ్లే ఆర్థికంగా బలంగా ఉన్నారు. మగవాళ్లు కూడా ఇంట్లో భార్య దగ్గరో, కూతురు దగ్గరో పాకెట్ మనీ అడిగే పరిస్థితికి వచ్చారంటే జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఆడవాళ్లకు ఆర్థికంగా ఎంత అండగా ఉన్నారన్న విషయాన్ని మనం గమనించాలి. అధికారంలో ఉన్నప్పుడు మహిళలకు ఇచ్చిన హామీ ఒక్కటి కూడా చంద్రబాబునాయుడు నెరవేర్చలేదు. కానీ అధికారంపోయిన తరువాత ఈ మధ్య మీరు చూసే ఉంటారు. ఒక మినీ మేనిఫెస్టో రిలీజ్ చేశారు. జగనన్న పథకాలకే పేర్లు మార్చాడు. అలాగే జగనన్న ఆలోచనలకు తన స్టిక్కర్స్ ని మార్చాడు. జగనన్న పాలసీలను కాపీ కొట్టి మార్కెట్ లోకి దించిన మినీ మేనిఫెస్టో చూసి ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న మహిళలందరూ నవ్వుకుంటున్నారు.

అధ్యక్షా, కసాయివాడిని గొర్రెలు నమ్ముతాయేమో గానీ చంద్రబాబునాయుడుని ఈ రాష్ట్ర ప్రజలు ఎప్పటికీ నమ్మరన్న విషయం తెలుసుకోవాలని ఈ సందర్భంగా తెలియచేస్తున్నాను. 14 ఏళ్లు చంద్రబాబు నాయుడుగారు సి.ఎమ్.గా ఉన్నా ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న పిల్లల తల్లులకు పంగనామం అనే పథకాన్ని అమలుచేసి ఈరోజు తల్లులకు వందనం అనే పథకాన్ని అమలు చేస్తామంటున్నారు. ఇవన్నీ మాయమాటలని మహిళలకు తెలుసు. కానీ జగనన్న ఈ నాలుగేళ్లలో 44 లక్షల మంది తల్లులకు ₹26,000 కోట్లు అమ్మఒడి పథకం ద్వారా ఇచ్చారు. డ్వాక్రా అక్కచెల్లెమ్మలు 80 లక్షల మందికి వై.ఎస్.ఆర్.ఆసరా కింద ₹19,178 కోట్లు ఇచ్చారు. 45 సంవత్సరాల నుంచి 60 సంవత్సరాల వరకు ఉన్న మహిళలకు వై.ఎస్.ఆర్.చేయూత అనే పథకాన్ని ఇచ్చారు. అలాగే 31 లక్షల మందికి ఇళ్లపట్టాలు ఇచ్చిన ఒకే ఒక్క ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారిని ఈ సందర్భంగా తెలియచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈరోజు ఈ అసెంబ్లీ నుండి పారిపోయిన తెలుగుదేశం పార్టీ ఎంఎల్ఎలకు, అరెస్టు చేస్తారేమోనని దిల్లీలో దాక్కున్న లోకేశ్ కి, రాజమండ్రి సెంట్రల్ జైలులో ఉన్న చంద్రబాబు నాయుడుకి, మొన్న ఇదే అసెంబ్లీలో తొడగొట్టి ఈరోజు తోకముడిచి పారిపోయిన బాలకృష్ణగారికి చెబుతున్నాను. మా నాయకుడు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు నాలుగున్నర సంవత్సరాల్లో అమలు చేసిన పథకాలు వారి నాయకుడు 14 సంవత్సరాల్లో అమలుచేశాడా, ఈ సవాలు స్వీకరిస్తారా, చర్చకు రాగలరా అని అడుగుతున్నాను. పసుపు జెండా పట్టుకున్న వాళ్లైనా, ఎర్ర జెండా పట్టుకున్న వాళ్లైనా లేదా ఏ జెండా ఏ ఎలక్షన్ కి

పట్టుకుందామని ఎదురుచూసే వాళ్లైనా వారి జెండా ఏదైనా సరే జగనన్నలాగా మహిళా ఎజెండాతో పనిచేసే నాయకుడిని ఈ దేశంలో ఎవరైనా చూపించగలరా అని ఛాలెంజ్ చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, చివరిగా మన సభలో మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లుకి మద్దతు ఇస్తున్న తీర్మానానికి కూడా నేను సంపూర్ణంగా మద్దతు తెలియచేస్తున్నాను. ఒక మహిళా ఎంపిలేగా, మహిళా మంత్రిగా నేను గర్వపడుతున్నాను, మనస్ఫూర్తిగా స్వాగతిస్తున్నాను. మా అధ్యక్షుడు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు మహిళలకు ఏ చిన్న మేలు జరిగినా సంపూర్ణంగా మద్దతు ఇచ్చే వ్యక్తి. అందుకే జగనన్న మహిళా సాధికారతకు రిజర్వేషన్లకు ఎప్పుడూ సంపూర్ణ మద్దతిస్తున్నారు. పార్లమెంటులో మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు పాసైన తరువాత ఈ బిల్లుని సమర్థిస్తున్న మొట్టమొదటి శాసనసభ ఈ శాసనసభే కావడం పట్ల మేమంతా గర్వపడుతున్నాం. మా జగనన్న సభా నాయకుడిగా ఉన్న శాసనసభ కాబట్టే ఇది చేయగలిగిందని గర్వంగా చెప్పగలను. ఈ దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన 75 సంవత్సరాల తరువాత మహిళలకు చట్టసభల్లో 33శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించడం చాలా సంతోషంగా ఉంది. ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు మన రాష్ట్రంలో ఈ మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు రావాలని అనేకసార్లు ఆకాంక్షించారు.

సా.4.20

అధ్యక్షా, కేంద్రప్రభుత్వం చొరవ తీసుకుని ఈ బిల్లును పెట్టగానే రాష్ట్రంలో మా నాయకుడు మద్దతు తెలిపారు. దేశంలో అందరికంటే ఎక్కువగా మహిళలకు రాజకీయ అవకాశం కల్పించిన ముఖ్యమంత్రి ఎవరైనా ఉన్నారంటే అది ఒక్క జగన్మోహన్ రెడ్డి గారేనని నేను గర్వంగా చెప్పగలను. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, ఏ ఇతర ముఖ్యమంత్రులకూ రాని ఆలోచన మా ముఖ్యమంత్రిగారికి వచ్చి మహిళలకు రాజకీయ ప్రాధాన్యత ఇచ్చేందుకు మంచి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో నామినేటెడ్ పదవుల్లో 50శాతం రిజర్వేషన్లు ఇచ్చారు. మహిళలకు నామినేటెడ్ పోస్టులు, నామినేషన్ వర్క్స్ లో ప్రాధాన్యత కల్పించారు. మహిళలకు అన్ని కమిటీలలో ప్రాధాన్యత కల్పించారు. రాష్ట్ర కేబినెట్ లో నలుగురు మహిళలకు అవకాశం కల్పించారు. ఎంపిలేలుగా, ఎంపీలుగా మహిళలకు ఎక్కువ అవకాశాలిచ్చారు. స్థానికసంస్థల్లో అధికంగా జడ్.పి. చైర్మన్లు, మేయర్లు, మున్సిపల్ చైర్మన్లు, ఎంపీపీ పదవులను మహిళలకు ఇచ్చారు. నిరంతరం ప్రోత్సహించే జగనన్న ఉన్న సమయంలో ఈ బిల్లు అమలులోకి వస్తే మరింత ఎక్కువమందికి అవకాశాలు వస్తాయి. అదే మా అందరి సంతోషం. ఇప్పటికే 14మంది మహిళా ఎంపిలేలం ఉన్నాము. భవిష్యత్తులో మహిళా రిజర్వేషన్ వస్తే 58మంది మహిళలకు అవకాశముంటుంది. మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లుకు మద్దతు తెలుపుతున్న మా సోదర శాసనసభ్యులకు మహిళలందరి తరపున కృతజ్ఞతలు తెలియచేసుకుంటున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో ప్రతిపక్షపార్టీ ఒక పనికిమాలిన పార్టీ. దాని పేరు తెలుగుదేశం పార్టీ. దేశం మొత్తం ఈ బిల్లును స్వాగతిస్తున్నా తెలుగుదేశం పార్టీ స్వాగతించకపోవడం దారుణం. ఈరోజు వారు సభకు రాలేదంటేనే వారు మహిళా వ్యతిరేకులని మనం అర్థం చేసుకోవాలి. టీడీపీ అంటే తెలుగుదేశం కాదు, తెలుగు మహిళా ద్రోహుల పార్టీ అని మహిళాలోకానికి బాగా అర్థమైంది. వారు బయట మాత్రమే మహిళలను ఉద్ధరిస్తామని ప్రసంగాలు

చెబుతారు గానీ, మహిళలకు సంబంధించిన ఏ విషయం జరుగుతున్నా స్పందించరు. గతంలో దిశ బిల్లు తీసుకువచ్చినప్పుడు కూడా బాయ్ కాట్ చేసి వెళ్లిపోయారు. ఇప్పుడు కూడా అసెంబ్లీలో లేకపోవడం మహిళలందరూ గమనిస్తున్నారు. మహిళా రిజర్వేషన్ మీద మహిళా సాధికారత మీద చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు సభలో లేని తెలుగుదేశం పార్టీని ఈ రాష్ట్ర మహిళలందరూ కూడా శాశ్వతంగా బాయ్ కాట్ చేస్తున్నారని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఒకరేమో జగన్మోహన్ రెడ్డి గారిని ఇంటికి పంపిస్తానని అన్నారు. భగవంతుడు ఆ వ్యక్తిని జైలుకి పంపించాడు. ఇంకొకరు భయమెలా ఉంటుందో పరిచయం చేస్తానని అన్నారు. ఆ స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చిన వ్యక్తి భయపడి స్టేట్ వదిలి దిల్లీకి పారిపోయారు. జగనన్నని భయపెడతాం, ఇంటికి పంపిస్తాం, పార్టీ లేకుండా చేస్తామంటున్న వారందరికీ ఒకటే చెబుతున్నాను. జగనన్న కంట్రీ భయముండదు, జగనన్న ఒంట్రో బెదురుండదు. రాబోయే ఎన్నికల్లో వారిని జగనన్న కొట్టే దెబ్బలో తిరుగుండదు. అర్థమైందా రాజా?

అధ్యక్షా, విమర్శించేవారందరికీ ఒక్క మాట చెబుతాను. అలలు అల్లరి చేస్తాయి, కానీ సముద్రం నిశ్శబ్దంగా ఉంటుంది. ఒక్కసారి సముద్రం ఉప్పొంగితే ఎలా ఉంటుందో ఆలోచించండి. రాబోయే 2024 ఎన్నికల్లో సముద్రంలాగా ఉప్పొంగే జగనన్న సునామీ దెబ్బకి చంద్రబాబు, బాలకృష్ణ, పవన్ కల్యాణ్, లోకేశ్ అందరూ కొట్టుకుపోతారు. వచ్చే ఎన్నికల తరువాత తెలుగుదేశం పార్టీకి, జనసేనకి రాసుకోవడానికి చరిత్ర ఉండదు, చూసుకోవడానికి భవిష్యత్తు ఉండదు. 2024 జగనన్న వన్స్ మోర్. టీడీపీ నో మోర్, జనసేన పరార్. ఇవి నేనంటున్న మాట కాదు. ఇవి నా మాటలు కావు. రాష్ట్రంలోని కొట్లాది మంది అక్క చెల్లెళ్లు జగన్నని తమ గుండెల్లో పెట్టుకున్నవారు చెబుతున్న మాట. మహిళా సాధికారత కోసం నిరంతరం కృషి చేస్తున్న జగనన్నకి ఈ సభ సాక్షిగా రాష్ట్రంలో ఉన్న మహిళలందరి తరపున సెల్యూట్ చేస్తున్నాను. మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు సందర్భంగా ఈ సభలో చేస్తున్న తీర్మానానికి మనస్ఫూర్తిగా మద్దతు తెలుపుతున్నాను. మహిళల పట్ల ఎంతో గౌరవాన్ని చాటుతున్న ముఖ్యమంత్రిగారికి, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన స్పీకర్ గారికి, సభ్యులందరికీ మరోసారి మనస్ఫూర్తిగా ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్షస్థానం వహించారు)

శ్రీమతి కె.వి.ఉషశ్రీ చరణ్ (SMT.K.V.USHASRI CHARAN): అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో మహిళా సాధికారతపై లఘు చర్చకు అనుమతించినందుకు మనఃపూర్వక కృతజ్ఞతలు. “యా దేవీ సర్వభూతేషు శక్తి రూపేణ సంస్థితా, నమస్తస్యై నమస్తస్యై నమస్తస్యై నమో నమః” అనే సంస్కృత శ్లోకానికి అనుగుణంగా రాష్ట్రంలో మహిళా సాధికారత జరగాలి అంటే శిశువు, బాల్య, కౌమార, యువ్వన, మధ్య, వృద్ధాప్య వయసులో కూడా అభివృద్ధి ఉంటేనే పరిపూర్ణంగా అమలుజరిగినట్లు అవుతుంది. అప్పుడే ఆ ఘనతను పొందేందుకు అర్హులం అవుతాము. వైఎస్సార్ సంపూర్ణ పోషణ, బాల్యదశలో

అమ్మఒడి, కౌమారదశలో జగనన్న వసతి దీవెన, విద్యాదీవెన, యవ్వనంలో జగనన్న కళ్యాణమస్తు, షాదీ తోఫా, పేదలందరికీ ఇళ్లు, మధ్యవయస్సు మహిళలకు వైఎస్సార్ ఆసరా, వైఎస్సార్ చేయూత, వృద్ధాప్యంలో వైఎస్సార్ పెన్షన్ కానుక ద్వారా అన్ని దశలలోనూ మహిళల సర్వతోముఖాభివృద్ధికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం జగన్మోహన్రెడ్డిగారి సమర్థ నాయకత్వంలో అడుగులు వేస్తున్నాము. భగవంతుడు భూమి మీద అవతారం తీసుకోవాలంటే తల్లి గర్భం నుండే రావాలి కాబట్టి అట్టి మాతమూర్తి కొరకు వైఎస్సార్ సంపూర్ణ పోషణ+ పథకం ప్రవేశపెట్టారు. తద్వారా గర్భిణీలు, బాలింత లబ్ధిదారులు 6,03,136 మంది ఉన్నారు. వారందరికీ పరిపూర్ణ న్యాయం చేసి మహిళలందరూ ఆరోగ్యంగా ఉండాలనే చిత్తశుద్ధితో జగన్మోహన్రెడ్డిగారి నేతృత్వంలో మేము మహిళా సాధికారత వైపు అడుగులు వేస్తున్నాము. జగనన్న అమ్మఒడి ద్వారా 84లక్షల మంది పిల్లలకు 44.5లక్షల తల్లుల అకౌంట్లకు ₹15,000 ఇస్తూ ప్రభుత్వ, ఎయిడెడ్, అన్-ఎయిడెడ్ పాఠశాలల్లోని పిల్లలందరి అభ్యున్నతికి పాటుపడుతూ girl empowerment వైపు అడుగులు వేస్తున్నాము.

అధ్యక్షా, గతంలో చంద్రబాబునాయుడు గారి హయాంలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలు మూసి వేసి ప్రైవేటు విద్యాసంస్థలను స్వాగతించారు. జగన్మోహన్రెడ్డి గారు Education to girl child is a right అనే విధంగా రాష్ట్రంలో ప్రవేశపెట్టారు. గతంలో Malala Yousafzai is a Pakistani female education activist in Swat, North Western part of Pakistan. She fought for the girl education. ఈనాడు మన రాష్ట్రంలో అది ఒక హక్కుగా మా అందరికీ దొరకడం శుభసూచకం. Adolescent girl childకు good touch, bad touch గురించి నేర్పిస్తున్నాము. Sanitary napkins distribute చేస్తున్నాము. Service homes, State Homes, Homes for girl victims from trafficking వీరందరి కొరకు safety measures తీసుకుంటున్నాము. నాడు-నేడు ద్వారా పాఠశాలల్లో ఆడపిల్లలకు టాయిలెట్స్ నిర్మిస్తున్నాము. 40 సంవత్సరాల ఇండస్ట్రీ చంద్రబాబు నాయుడు గారు నేను హైదరాబాదు కట్టాను, సెల్ఫోన్స్ తయారీలో రిఫామ్స్ తీసుకువచ్చానని చెబుతారు. బాలికల భద్రత కోసం ఒక్క టాయిలెట్ కట్టాలనే ఆలోచన వారికి రాకపోవడాన్ని ఖండిస్తున్నాము. జగనన్న విద్యాదీవెన, వసతిదీవెన ద్వారా food, travel, hostel chargesతోబాటు ఐటీఐ స్టూడెంట్స్కి ₹10,000, పాలిటెక్నిక్ స్టూడెంట్స్కి ₹15,000, డిగ్రీ ఇతర కోర్సు పిల్లలకు ₹20,000 మొత్తంగా ₹4,275.76కోట్లు ఇవ్వడం జరుగుతోంది.

సా.4.30

జగనన్న వసతిదీవెనతో ఈరోజు high standards of education to under privileged ఇవ్వడం వల్ల భారతదేశంలో we stand number one in India today in putting Jaganna Vidya Deevena. అందు నిమిత్తం సుమారు ₹11,317కోట్లు ప్రభుత్వం ఖర్చు చేస్తోంది.

అధ్యక్షా, చంద్రబాబు నాయుడు గారు వారి హయాంలో యువతకు ఉపాధికల్పన విషయంలో స్కిల్ డెవలప్మెంట్ స్కాం చేశారు. Under privileged పేద పిల్లలకు జగనన్న ప్రభుత్వం నాణ్యమైన

విద్యను fees reimbursement ద్వారా అందిస్తున్నారు. కానీ చంద్రబాబు నాయుడు గారి హయాంలో స్కీల్ డెవలప్ మెంట్ క్రింద యువతను మోసగించారు. వారి హయాంలో అవినీతికి పాల్పడిన కారణంగా రాష్ట్రంలో చదువుకున్న విద్యార్థులు మోసపోయారు. యువతకు శిక్షణనివ్వకుండా వారి హయాంలో అనేక అవకతవకలకు పాల్పడ్డారు. స్కీల్ డెవలప్ మెంట్ స్కాం కారణంగా తమ పిల్లలకు అన్యాయం జరిగిందని ప్రజానీకం బాధపడుతోంది. “యత్ర నార్యస్తు పూజ్యంతే రమంతే తత్ర దేవతాః” అంటే ఎక్కడ మహిళలు పూజింపబడతారో అక్కడ దేవతలుంటారు. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు తన సుదీర్ఘ పాదయాత్రలో మహిళలు పడుతున్న ఇబ్బందులను గమనించారు, పాదయాత్ర సందర్భంగా మహిళలకు జరిగిన అన్యాయాన్ని క్షుణ్ణంగా అవగాహన చేసుకున్నారు. చంద్రబాబు నాయుడుగారి హయాంలో మోసగింపబడిన మహిళల కష్టాలను జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు అర్థం చేసుకున్నారు.

ముఖ్యంగా ఆసరా స్కీమ్ విషయంలో మహిళలంతా కలిసి వచ్చి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికి వివరించారు. అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే చంద్రబాబు నాయుడు గారు మహిళలకు ఆసరా క్రింద లబ్ధి చేకూరుస్తానని చెప్పి ఎగ్గొట్టిన మొత్తం ₹25,516.56 కోట్లు నాలుగు విడతలుగా అందిస్తానని జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు హామీ ఇచ్చినట్లుగానే లబ్ధి చేకూర్చడం ద్వారా ‘సి’ గ్రేడ్, ‘డి’ గ్రేడ్ కు పడిపోయిన సంఘాలను బలోపేతం చేశారు. తద్వారా ఆయా సంఘాలన్నీ ‘ఏ’ గ్రేడ్, ‘బి’ గ్రేడ్ కు చేరుకున్నాయి. ఆ కారణంగానే Government of Andhra Pradesh మొదటి సంవత్సరంలోనే అమూల్, ఐటీసీ, రిలయన్స్, మహింద్ర వంటి సంస్థలతో MoU చేసుకున్న కారణంగా అందులో మహిళలను భాగస్వాములుగా చేసిన ఘనత జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వానికే దక్కింది. తద్వారా మహిళలు ఆర్థికంగా ఎదగాలనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం ఎన్నో కార్యక్రమాలకు శ్రీకారం చుట్టిన వైనాన్ని అందరూ చూస్తున్నారు. గతంలో చంద్రబాబు నాయుడుగారు పసుపు-కుంకుమ పేరుతో ఎన్నికలకు కొద్ది రోజుల ముందు మహిళలను మోసం చేసిన విషయం కూడా అందరికీ తెలిసిందే. అదే విధంగా సున్నా వడ్డీ పథకానికి 2016లో చంద్రబాబు నాయుడుగారి హయాంలో స్వస్తి పలికారు. అయితే బ్యాంక్ లింకేజీ ద్వారా 2019లో ₹21వేల కోట్లు ప్రభుత్వం మహిళలకు లబ్ధి చేకూర్చింది. 2023లో ₹29వేల కోట్లు బ్యాంక్ లింకేజీ ద్వారా మహిళలకు ప్రభుత్వం లబ్ధి చేకూర్చిందంటే నిజంగా మహిళా సాధికారత సాధించినట్లే. తద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం మహిళా సాధికారత సాధించిందని చెప్పుకోవడానికి ఇదే నిదర్శనం.

అదే విధంగా ఒక మహిళ భార్యగా, కూతురుగా, కోడలిగా, అక్కా చెల్లిగా, ఫైనాన్షియల్ మేనేజర్ గా, టీచర్ గా ఇంట్లో వ్యవహరిస్తోంది కాబట్టే అటువంటి మధ్య వయస్సు ఉన్న మహిళలందరికీ ప్రభుత్వం వైఎస్సార్ చేయూత పథకం ద్వారా నాలుగేండ్లలో ₹75వేలు ఇస్తూ లబ్ధి చేకూరుస్తోంది. తద్వారా రాష్ట్రంలోని ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ వర్గాలకు చెందిన మహిళలందరికీ మొదటి, రెండు సంవత్సరాల్లో Multinational companiesతో ప్రభుత్వం MoU చేసుకుంది. మూడవ సంవత్సరంలో జగనన్న పెద్దడుగు వేస్తూ మహిళలకు వ్యవస్థాపకంగా లబ్ధిచేకూర్చాలనే ఉద్దేశంతో entrepreneurship కోసం, production to marketing కోసం చేయూత మహిళా మార్ట్ ను ఓపెన్ చేశారు. ప్రతి

మండలంలో చేయూత మహిళా మార్ట్ ఉండాలనేదే జగనన్న సంకల్పం. తద్వారా మహిళా సాధికారతకు పెద్దడుగు వేసేందుకు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు దృఢ సంకల్పంతో ముందుకు పోతున్నారు.

అధ్యక్షా, జగనన్న పాలవెల్లువ కార్యక్రమాన్ని కూడా మనం చూస్తున్నాం. రాష్ట్రంలో దాదాపు 9,899 మహిళా డెయిరీ సహకార సంఘాలతో సోషియో ఎకనామిక్ స్టేటస్ ను అప్ లిఫ్ట్ చేస్తూ, **We are fourth place in milk production and first place in the quality milk production in India** అని మేమంతా సగౌరవంగా చెప్పుకుంటున్నాం. జగనన్న పాలవెల్లువ కార్యక్రమం ద్వారా రాష్ట్రంలోని మహిళలంతా ఆర్థికంగా ఎదుగుతున్నారు. అదే చంద్రబాబు నాయుడుగారి హయాంలో మహిళలను కేవలం ఓటు బ్యాంకుగా మాత్రమే చూశారు. వారి హయాంలో మహిళలను అడ్డం పెట్టుకుని కేవలం తన సొంత హెరిటేజ్ సంస్థను డెవలప్ చేసుకున్నారు. తద్వారా చుట్టుప్రక్కల ఉన్న ప్రైవేటు డెయిరీలన్నీ నిర్వీర్యమైనాయి. దాని ద్వారా మహిళలకు అన్యాయం జరిగిన ఘటన మనం చూశాం.

అదే విధంగా వైఎస్సార్ పెన్షన్ కానుక ద్వారా రాష్ట్రంలోని అవ్వ తాతలకు జగనన్న అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే మొదటి సంతకం చేసి పెన్షన్ అందిస్తున్నారు. రాష్ట్రంలోని 63.66 లక్షల పెన్షన్దారుల్లో 43.54 లక్షల మంది మహిళలు లబ్ధిపొందుతున్నారనే విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నందుకు నిజంగానే సంతోషం కలుగుతోంది. ఎందుకంటే వృద్ధాప్యంలో కూడా మహిళలను సాధికారత వైపు మనవడిగా జగనన్న నడిపిస్తున్నారు. గతంలో వెయ్యి రూపాయలు పెన్షన్ క్రింద అందించిన చంద్రబాబు నాయుడు గారు జగనన్న విధానాన్ని కాపీ కొట్టి నెలకు రెండు వేల రూపాయలు పెన్షన్ క్రింద లబ్ధిదారులకు అందించిన పరిస్థితిని మనం చూశాం. అయితే ఈరోజు రాష్ట్రంలో వృద్ధుల విషయంలో కూడా మహిళా సాధికారత జరుగుతుందని చెప్పేందుకు గర్వంగా ఉంది. అదే విధంగా పేదలందరికీ ఇళ్లు నిర్మించి ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతో రాష్ట్రంలో 30.70 లక్షల ఇళ్ల పట్టాల పంపిణీ జరుగుతోంది. అయితే గతంలో చంద్రబాబు నాయుడుగారు అమరావతిలో తన స్వంత ప్రయోజనాలకోసం మాత్రమే ల్యాండ్ పూలింగ్ చేసిన ఘటనను మహిళలు నేటికీ మర్చిపోలేదని చెబుతున్నాను.

అధ్యక్షా, జగనన్న శాశ్వత భూ హక్కు ద్వారా మహిళలు లబ్ధిపొందుతున్నారు. అందుకు రాష్ట్ర మహిళాలోకం ఆనందపడుతోంది. అందుకు కారణం ఈరోజు ఏ మహిళా కోర్టుకు వెళ్లకుండా, పోలీస్ స్టేషన్ కు వెళ్లకుండా **QR code** ద్వారా జగనన్న శాశ్వత భూహక్కు ద్వారా మహిళలు తమ భూమిలో సగౌరవంగా వ్యవసాయం చేసుకుంటున్నారు. అంతేకాకుండా మహిళ సురక్షితంగా ఉండాలనే ఉద్దేశంతో దిశ యాప్ ద్వారా రాష్ట్రంలో 18 దిశ పోలీస్ స్టేషన్లను అప్ గ్రేడ్ చేయడమే కాకుండా స్పెషల్ మహిళా దిశ డీఎస్పీని నియమించి తద్వారా **speedy investigation and monitoring** చేస్తున్న పరిస్థితిని మనం చూస్తున్నాం. అన్నీ దిశ పోలీస్ స్టేషన్లు ఐఎన్ ఓ సర్టిఫైడ్ గా తీర్చిదిద్దారనే విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గత నాలుగేళ్లలో మహిళల సంక్షేమం కోసం ₹2,53,862.90 కోట్లు ఖర్చు చేయగా గతంలో చంద్రబాబు నాయుడు గారి హయాంలో ₹22,164.05 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేశారు. జగనన్న సారథ్యంలో మహిళా సాధికారత కోసం ఏకంగా టీడీపీ ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసిన దాని

కంటే పదింతలు ఎక్కువగా సింహ భాగం బడ్జెట్‌లో కేటాయించి మహిళలను గౌరవించిన సంఘటన యావత్ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రజానీకం గుర్తుపెట్టుకుంటుంది.

ముఖ్యమంత్రిగారి ఫిలాసఫీ మాత్రం welfare philosophy on saturation basis, transparency basis. కానీ చంద్రబాబు నాయుడుగారి ఫిలాసఫీ మాత్రం mouth services ఉంటుంది. స్కాం సీఎమ్‌గా వారు ఎప్పుడూ ప్రజానీకానికి గుర్తు ఉంటారు. జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు స్కీమ్స్ సీఎమ్‌గా ప్రజల మనస్సులో ముద్రవేసుకున్నారు. సీఎమ్‌గా మహిళ ఉన్న రాష్ట్రాల్లో కూడా వాస్తవంగా మహిళలకు రిజర్వేషన్స్ కల్పించలేదు. జగనన్న అమ్మఒడి, జగనన్న వసతిదీవెన, జగనన్న విద్యాదీవెన, విద్యాకానుక, జగనన్న రైతు భరోసా, జగనన్న సున్నా వడ్డీ, డా.వైఎస్సార్ ఫ్రీ క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్, ఇన్‌ఫుట్ సబ్సిడీ, అదే విధంగా వైఎస్సార్ సున్నా వడ్డీ, వైఎస్సార్ పెన్షన్ కానుక, వైఎస్సార్ చేయూత, వైఎస్సార్ ఆసరా, వైఎస్సార్ బీమా, వైఎస్సార్ కాపు నేస్తం, వైఎస్సార్ నేతన్న నేస్తం, జగనన్న చేదోడు, వైఎస్సార్ లా నేస్తం, వైఎస్సార్ వాహనమిత్ర, డా.వైఎస్సార్ ఆరోగ్యశ్రీ, MSMEలో మహిళలకు ప్రాధాన్యత, one time financial assistance to Archakas, వైఎస్సార్ ఈబీసీ నేస్తం, వైఎస్సార్ కళ్యాణమస్తు, షాదీతోఫా, హౌసింగ్, జగనన్న తోడు వంటివన్నీ మహిళలకు డీబీటీ స్కీమ్స్ క్రింద పరిగణింపబడ్డాయి. అదే విధంగా నాన్-డీబీటీ స్కీమ్స్ క్రింద జగనన్న తోడు, జగనన్న గోరుముద్ద, వైఎస్సార్ సంపూర్ణ పోషణ, జగనన్న విద్యాకానుక, హౌస్ పైట్స్ వంటివన్నీ మహిళలకు చెందినవిగా చెప్పుకోవాలి. గతంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో ఖర్చు చేసిన దానికంటే పదింతలు ఎక్కువగా ఖర్చు చేసి మహిళా సాధికారత వైపు ప్రభుత్వం పయనిస్తోంది. జగనన్న మమ్మల్ని మహిళా సాధికారత వైపు పరుగెత్తిస్తున్నారు.

అధ్యక్షా, చాలామంది మహిళలను సాధికారత విషయంలో మనం ఉదాహరణగా చెప్పుకోవచ్చు. మలాల అనే బాలిక విమెన్ ఎడ్యుకేషన్ కొరకు పాకిస్థాన్ దేశంలో ఫైట్ చేశారని మనం చెప్పుకుంటాం. అయితే ఈరోజు ముఖ్యమంత్రిగారి ద్వారా live examples of women empowerment గురించి మనం చెప్పుకోవాలంటే గొప్పగా చెప్పుకోవచ్చు. దళిత మహిళ తానేటి వనిత గారు హోం మినిస్టర్‌గా ఉన్నారంటే, she is the empowered women in the State of Andhra Pradesh అని గర్వంగా చెప్పుకుంటున్నాం. అదే విధంగా ఈరోజు కౌన్సిల్‌లో ఒక మైనారిటీ సోదరి డెప్యూటీ చైర్మన్‌గా ఉన్నారంటే, she is the empowered women by our Hon'ble Chief Minister అని సగౌరవంగా చెప్పుకున్నాం. Mary Kom after delivering three kids she bagged the Olympics Gold Medal అని మనం Asian Olympics సమయంలో చెప్పుకున్నాం. అదే విధంగా ఈరోజు మన గిరిజన సోదరి పుష్ప శ్రీవాణి గారు తాను మంత్రిగా ఉంటూ గర్భందాల్చి తన పని సక్రమంగా చేసుకుంటూ తన ప్రాతినిధ్యం వహించిన గిరిజన సంక్షేమ శాఖకు కూడా న్యాయం చేయగలిగింది. ఒక live example from the Assembly. ముఖ్యమంత్రి గారు ఎంపవర్ చేసిన ఒక ప్రాక్టికల్ ఎగ్జాంపుల్ కూడా మనం ఇక్కడ ప్రత్యక్షంగా చూస్తున్నాం. అదే విధంగా రోజూ గారిని ఆరోజున టీడీపీ హయాంలో సభ నుంచి రూల్స్ బ్రేక్ చేశారని అవమానించి బయటకు పంపిస్తే, మళ్ళీ ఆమెను ఎంపవర్ చేస్తూ ఎమ్మెల్యే చేసి, మంత్రిని చేసిన ఘనత ముఖ్యమంత్రిగారిదేనని సగౌరవంగా చెబుతున్నాను. ఆరోజు కర్నూలు జిల్లా

పత్తికొండలో నారాయణరెడ్డిగారు చనిపోతే, పత్తికొండకు పోయి, శ్రీదేవిగారికి నేనున్నానని భరోసా కల్పించి, ఆమెను ముందుకు నడిపించి ఈరోజున ఎమ్మెల్యేగా చేసి, ఆమెను ఎంపవర్ చేసిన ఘనత జగన్మోహన్ రెడ్డి గారిదేనని సగౌరవంగా చెబుతున్నాను. అలాగే ఇక్కడున్న ప్రతి ఒక మహిళా సభ్యురాలికి కూడా, we have a story to tell because we fight in the Constituency, we have a family to look after, we have children to look after by the undying spirit to make each and every lady empower అనే స్పిరిట్ తో ఈరోజున జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికి నిజంగా మనస్ఫూర్తిగా whole heartedly ప్రాణం ఉన్నంతవరకు వారితో ప్రయాణం చేస్తామనే విషయాన్ని సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాం.

అధ్యక్షా, కొద్ది రోజుల క్రితం మనం చూశాం. కేంద్రంలో మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు పాస్ అయ్యింది.

సా.4.40

After seven decades of Independence also, still India is debating on the rights, on the reservation of women, because India is the biggest democratic country in the world and also developing country in the world. గ్లోబల్ జెండర్ ప్రకారం నేడు we are still behind the Pakistan in reservation, behind Nepal and Bangladesh which is not a good sign in the democracy, ఇక్కడ మనం ఒక సంఘటనను గుర్తుచేసుకోవాలి. నేడు కేంద్రప్రభుత్వ అవసరాల కోసమో, వారిచ్చిన మాట కోసమో మహిళలకు 33శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పిస్తున్నారు. అయితే, మూడు సంవత్సరాల క్రితమే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు మన రాష్ట్రంలోని మహిళలకు 50శాతం రిజర్వేషన్లను కల్పించారు. నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయం ఏమిటంటే ఎంపీటీసీలు, జడ్పీటీసీలు, దేవాలయ బ్రష్ట్ బోర్డులలో నామినేటెడ్ పోస్టులు, పనుల్లో మహిళలకు 50శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పించిన తర్వాత జగన్మోహన్ రెడ్డిగారిపై మహిళలంతా చూపిస్తున్న ప్రేమ, ఆప్యాయతలను కేంద్రం పసిగట్టి చట్టసభల్లో మహిళలకు 33శాతం రిజర్వేషన్ల బిల్లును ప్రవేశపెట్టిందని చెప్పడంలో అతిశయోక్తి లేదని సభాముఖంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

(సభ్యుల హర్షధ్వనాలు)

అధ్యక్షా, ఇటీవల కేంద్రంలో మణిపుర్ అంశం వచ్చింది. I want to be very straight forward in this stand, ఎందుకంటే, అవసరమైతేనే మనం రాజకీయం చేస్తామని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెబుతారు. Strong Manipur means strong India, Peaceful Manipur means peaceful India అని మన వైఎస్సార్ నేత్ర పార్లమెంటు సభ్యులంతా ఆనాడు పార్లమెంటులో మాట్లాడారు. ఆరోజు కూడా జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు రాజకీయాన్ని పక్కకు పెట్టి మహిళలకు మనం అండగా నిలబడాలని, please deploy extra force, please deploy extra army to Manipur and restore peace అన్నారు. We will always be with women, setting politics aside. నేడు మహిళలకు 33శాతం రిజర్వేషన్ల విషయంలో వాస్తవంగా మహిళలకోసం ఇది నిజంగా ఒక మంచి ప్లాట్ ఫామ్ అని చెప్పి this Women Reservation Bill, 2023 will give a good ground to women to address issues relating to Education, Health, Hygiene, Menstrual, Cultural, Financial, Exploitation of

women in work arena, Gender equality, Socio-equality, Status నేడు మహిళలకు చట్టసభల్లో 33శాతం రిజర్వేషన్లు కేంద్రం ఇవ్వడమనే చర్యను ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ అభినందిస్తోంది.

On behalf of all the Women of Andhra Pradesh and all the Legislative Members of Andhra Pradesh, we sincerely thank Chief Minister sir, for his efforts to make women empowerment into 100 per cent. Thank you sir.

MR.SPEAKER: I request the Minister for Women and Child Welfare to move the resolution.

ప్రభుత్వ తీర్మానం (GOVERNMENT RESOLUTION):

SMT.K.V.USHASHRI CHARAN (MINISTER FOR WOMEN AND CHILDREN WELFARE): Sir, I beg to move.

Appreciating the Government of India for passing of “the Constitution (One Hundred and Twenty-Eight Amendment) Bill, 2023 popularly known as ‘women Reservation Bill, 2023 and highlighting the proactive steps taken by the Government of Andhra Pradesh towards women’s empowerment.

Resolution of the Andhra Pradesh Legislative Assembly on 25.09.2023

1. The 73rd and 74th Amendments to the Constitution of India in 1993, reserved one-third of seats for women in both the Urban and Rural Local Bodies. The Constitution provides for reservation of seats in the Lok Sabha and the State Legislative Assemblies for people belonging to Scheduled Castes (SCs) and Scheduled Tribes (STs) in proportion to their population. However, until now the Constitution does not provide for reservation of seats for women in the Lok Sabha or the State Legislative Assemblies.
2. About 15 per cent of the members of the 17th Lok Sabha are women while in the case of State Legislative Assemblies, they are about 9 per cent. In the year 2015, the Report on the Status of women in India (Ministry of women and Child Development, GoI) noted that the representation of women in Lok Sabha as well as Assemblies continues to be dismal. The report recommended reserving at least 50per cent of the seats for women in the Local Bodies, State Legislative Assemblies, Parliament, Cabinet, and other decision-making bodies of the Government.
3. The Government of Andhra Pradesh while taking proactive steps towards empowering women economically and politically enacted the following in the year 2019:
 - a. **Reservation to Women** in Agriculture Marketing Committees, Temple Committes, Caste Corporations and all other similar bodies is extended to 50 per cent.
 - b. **Reservation 50 per cent** in the works and Service Contracts which can be awarded on nomination basis to women.
4. The Government of India, introduced The Constitution (One Hundred and Twenty-Eighth Amendment) Bill, 2023 (popuarly known as Women’s Resevarion Bill, 2023) in Lok Sabha and Rajya Sabha on 19th and 21st, September 2023 respectively and both the Houses passed the Bill, paving way to provide the following:

- a. **Reservation for women:** The Bill reserves, as nearly as may be, one-third of all seats for women in Lok Sabha, State Legislative Assemblies, and the Legislative Assembly of the National Capital Territory of Delhi. This will also apply to the seats reserved for SCs and STs in Lok Sabha and States Legislature.
 - b. **Commencement of reservation:** The reservation will be effective after the census is conducted. Based on the census, delimitation will be undertaken to reserve seats for women. The reservation will be provided for a period of 15 years. However, it shall continue till such date as determined by a law made by Parliament.
 - c. **Rotation of seats:** Seats reserved for women will be rotated after each delimitation, as determined by a law made by Parliament.
5. Based on the above, The Andhra Pradesh Legislative Assembly unanimously resolved to, "Appreciate the Government of India for passing of "The Constitution (One Hundred and Twenty-Eighth Amendment) Bill, of Parliament, providing one-third of all seats for women in the Lok Sabha, State Legislative Assemblies, and the Legislative Assembly of the National Capital Territory of Delhi. On the same note, Government of India is informed that the Government of Andhra Pradesh has taken proactive steps towards empowering women economically and politically, by providing 50 per cent **Reservation to Women** in Urban and Rural Local Bodies, Agriculture Marketing Committees, Temple Committees, Caste Corporations and other similar bodies. 50 per cent in the Committees, Caste Corporations and other similar bodies. 50 per cent in the works and Service Contracts which can be awarded on nomination basis are reserved to women.

Speaker Sir, I thank you and also Hon'ble Chief Minister Sir, for giving me a chance to put this resolution of the Andhra Pradesh Legislative Bill, i.e. Women Reservation Bill, 2023, Thank you sir.

MR.SPEAKER: Government Resolution moved by the Minister for Women and Child Welfare is before the House,

Those who are for the Resolution, please say 'Aye'

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it

The Resolution is adopted.

గౌరవ సభాపతిచే ప్రకటన (ANNOUNCEMENT BY THE HON'BLE SPEAKER):

MR. SPEAKER: I have an announcement to make.

"I am to announce to the House that I have received the following message from the Legislative Council. In accordance with Rule 147 of the Rules of Procedure and Conduct of the Business in the Andhra Pradesh Legislative Council, I return here with a copy of the following Bills as passed in the Andhra Pradesh Legislative Assembly at its sitting held on 22nd September, 2023 and transmitted to the Andhra Pradesh Legislative Council for its consideration. I also state that the Andhra

Pradesh Legislative Council has passed the following Bills on 25th September, 2023 without any Amendments.”

1. The Andhra Pradesh Special Security Group Bill, 2023 (L.A. Bill No.28 of 2023).
2. The Andhra Pradesh Aadhaar (Targeted Delivery of Financial and Other Subsidies, Benefits and Services Bill, 2023 (L.A.Bill No. 30 of 2023).

These Bills are passed in the Andhra Pradesh Legislative Council.

Now, the House is adjourned to meet again at 09.00 AM on Tuesday.

(The House then adjourned at 4.49 PM to meet again at 9.00 AM, on Tuesday, the 26th September, 2023)

* * *

**“Published under Rule 347 of the Rules of Procedure
and Conduct of Business in the Andhra Pradesh
Legislative Assembly and printed at the AP Legislative
Assembly Press, Velagapudi, Amaravati.”**